

fons erat hebreus siccus nec clarus abunde:
 Praefulis Alfonso tempore ad vsqz grauis:
Cum fonscca suo venit cum sydere quino:
 Iste sacrum fulgens pingueqz fecit opus:

אלהינו אלהינו אלהינו
 אלהינו אלהינו אלהינו

אלהינו אלהינו אלהינו
 אלהינו אלהינו אלהינו

Introducciones Ar-
 tis grammaticae Hebraicae nunc recen-
 ter edite.
Impresso in Academia Complutensi in
 Edibus Michaelis de Egua.

VNiVERSiDA
 DE SALAMANCA
 GREDOS.USALES

AD REVERENDISSIMVM AC IL

lustrem dominum. D. Alfonsum de Fonseca

Archiepiscopū Toletanū, & Hispania

rum primatem &c. Alfonsi Za

morensis: introductionum

Hebraicarū secunda

editio: post

eam,

quam primū ediderat in

academia

COMPLV

TENSI.

QVIDEM NVL-
lum est Reverendissime ac
perinde illustrissime domi-
ne humanum opus maxi-
me litterarium adeo perfe-
ctum, quod vigilantia ac
temporis discursu recogni-
tum nequeat meli⁹ disponi,
ac perfectionis augmētum
recipere: testante hoc Ari-
stotele Philosophorū prin-
cipe: qui vocem experientie proferens. Scientiarum
(inquit) velut fluminum per temporis longitudinem fa-
cta

ta sunt incrementa. etenim quod vnusquisque autor se-
cundum se apposuit suae scientiae, paruum quid fuit, ex
multis tamen coarticulatis facta est scientiae cuiusque ma-
gnitudo. Hæc ille in secundo suae metaphysices. Quod
si in omni ætate & doctrina, id esse verum nullus permi-
titur ambigere: hoc maxime experti sumus in hac no-
stra tempestate circa artem & Grammaticam linguæ he-
braicæ nuper latinis traditam diligentia, ac beneficio cu-
iusdam Ioannis Reuclim germani: qui cum ab hebrai-
cis in ea fuisset diutius eruditus: vidissetq; hebræos ipsos
in Synagogis Germaniæ magis vsu, quam arte linguæ
suae peritiam tradere: decreuit vsuum illum in artem re-
digere, & more latinorum præcepta tradere: quibus ser-
mo Hebraeus contineatur. At cum apud Hispanos ma-
xime Zamorenses eiusdem linguæ studium valde artifi-
ciosum vigerit hætenus: satis diminuta visa est editio il-
la Ioannis Reuclim, & quæ multorum præceptorum
additione perfici desideraret. Quare Reverendissimus
dominus meus, Cardinalis bonæ memoriæ prædecessor
D.V. considerans, quàm necessaria esset latinis Theolo-
gis Hebraicæ linguæ perita, ad habendam vel maxime
sinceram & veridicā veteris testamenti contexturam: ascit-
tis hebræorum peritissimis ex diuersis Hispaniæ vrbib;
bus aliam edidit pleniorē artem Hebraicæ grammati-
cæ: simul cum vocabulario copiosissimo omnium fere
dictionum hebraicarum. Inter quos illum laborem præ-
cipue mihi commendauit. Verum quia prædicto domi-
no tunc ad alia maiora properante: editio illa in tem-
poris

A 2 poris

DE SALAMANCA

GREDO.SUAL.ES

portis angustia facta est, remanet adhuc locus posteris
 eiusdem lingue peritissimis, vt artem illam additione,
 remotione, aut permutatione præceptorum breuiorem,
 fructuosam, ac proinde lucidiorem efficerent. Quia reco-
 gnitione eiusdem domini Cardinalis intentio non frau-
 daretur, sed potius augetur, & confirmaretur. Ego
 igitur qui per annos plures illius liberalitate alitus sum:
 iudicium me hoc ipsi debere obsequit: si tamen hoc præ-
 stare commode possem: vt ex Zamorensium doctissima
 officina acciperem multa, quæ ad huius artis eliminatio-
 nem, cõplémentum, & pulchritudinẽ essent idonea? Acci-
 piet igitur. R. D. tua hanc qualemcunque grammaticæ
 hebrææ recognitionem: vel potius secundam editionem
 tuo benignissimo fauore tuendam, ac ad multorum vti-
 litatem excudendam: quam sermone plano & humili ede-
 re volui, quatenus tam adulescentibus adhuc rudibus
 quam viris litteratis prodesset. Per hoc enim me acceri-
 me incitabis ad alia opera forte vtiliora aggrediẽda: quæ
 ex hebræorum architis adytis cum magno reipublicæ
 Christianæ adiumento in publicum essent proditura. Nã
 hoc opus decet paternitatem tuam dignissimam, cum sis
 ipse successor eius à quo hæc bona cœpta sunt in Hispani-
 a.

Vale.

ALFONSI

ZAMORENSIS PROFESSORIS

linguæ hebræicæ in academia complutensi. Intro-
 ductiones Artis Grammaticæ Hebræicæ in tres
 præcipue libros diuisæ, Quorum primus est de
 modo legendi, & pronunciandi litteras & syl-
 las. Secundus est de modo declinandi & contu-
 gandi dictiones regulares. Tertius de dictioni-
 bus irregularibus.

IN PRIMIS, ITA-
 que ponamus nomina si-
 guras & potestates littera-
 rum hebræicarum recto or-
 dine descendendo à sum-
 ma vsque ad infimam eor-
 um. Itaque figura sit
 character litteræ scriptus,
 nomẽ sit eius vocabulum,
 potestas vero sit correspon-
 dentia eius ad aliquam litteram latinam, vel græcam, vt
 melius appareat eius prolatio. Litteræ ergo hebræicæ quã-
 tum ad nomina sunt duæ & viginti. Sed quãtum ad si-
 gas sunt viginti & septem, quia quinque species litterarũ
 duplices habent figuras vt patet in hoc exemplo.

A 3

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GEDOS.USALES

ALPHABETVM HEBRAEV.M.

Nomen	Figura	Nomen	Potestas.
אֵלֶף	א	Aleph	A
בֵּית	ב	Beth	B
גִּימֵל	ג	Guimel	G
דַּלֶּת	ד	Daleth	D
הָא	ה	He	H
וָו	ו	Vau	V
זַיִן	ז	Zain	Z
חֵית	ח	Cheth	Ch
טוֹת	ט	Teth	T
יֹד	י	Iod	I
כַּף כַּף	כך	Caph chaph	G ch
לַמֶּד	ל	Lamed	L
מֶם מֶם	מם	Mem mem	M M
נּוּן נּוּן	נון	Nun nun	N N
סָמֶךְ	ס	camach	ç
עֵץ	ע	Hain	Ha
פֶּא פֶּא	פף	Pe phe	P ph
צַדִּיק צַדִּיק	צץ	çadic çadic	ç ç
קוֹף	ק	Qnoph	Q
רֵשׁ	ר	Res	R
שֵׁן שֵׁן	שש	Sin çin	S ç
תּוֹ	ת	Tau	Th

¶ Et notandum quod scriptura hebraica est legenda a dextera manu ad sinistram eundo. Vnde ad hoc magis declarandum iterum scribitur Alphabetum hebraicum per binas litteras sine nominibus.

אב

CAP. PRIMVM

אב. נד. הו. זח. טי. כך. למס. נן. סע. פף. צין. קר. שת.
Nomen litteræ bisyllabum habet accentum in prima.

¶ Sequuntur figuræ nomina & potestates punctorum quibus hebræi vtuntur pro nostris litteris vocalibus, & sunt nouem simplices.

Nomen	Figura	Nomen	Potestas.
כַּמֶּץ	-	cameç	a
פְּתַח	-	pathach	a
צֵרֶר	-	çere	e
סְגוֹל	-	çegol	e
שְׁוֹא	-	seua	e
חִירִיק	-	chiriq	i
חֹלֶם	-	cholem	o
שֵׁרֶץ	-	sureq	u
שׁוּרֶץ	-	sureq	v

¶ Præter hæc puncta simplicia sunt ad huc alia tria composita, scilicet hæc.

כַּמֶּץ חֹמֶף	-	cameç chateph	o
פְּתַח חֹמֶף	-	pathach chateph	a
סְגוֹל חֹמֶף	-	çegol chateph	e

¶ In his duodecim punctis nomina eorum proferuntur semper accentu in vltima. Vnde patet quod potestas cuiuslibet puncti vocalis est secundum vocalem latinam, quæ ponitur in prima syllaba sui nominis. excepto puncto cameç chateph quod pro. o. latino ponitur, vt patet hic supra. Potestas vero cuiuslibet litteræ hebraicæ accipitur secundum sonum, a quo incipit nomen eius. vt Beth potestas est. b. Daleth potestas eius est. d. & sic de aliis.

A 4

Ex

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

GREDO.S.U.S.A.L.E.S

LIBRI PRIMI

¶ Ex prædictis autem litteris & punctis adinlicem combinatis sunt syllabæ hebraicæ, sicut in aliis linguis omnibus. ut patet in hoc exemplo, ubi omnia puncta vocalia adiunguntur primæ litteræ alphabeti, quæ est Aleph.

u o i e a
א ב ג ד ה ו ז ח ט י כ ל מ נ ס ע פ צ ק ר ש ת

¶ Item aliud exemplum de secunda littera, scilicet Beth cum eisdem punctis vocalibus.

bu bo bi be ba
ב בּ בְּ בִּי בֵּי בַּי

¶ Et per hunc modum debet fieri in aliis omnibus litteris adiungendo eis puncta vocalia & faciēdo syllabas, deinde ex syllabis dictiones. & tandē ex dictionibus orationes. ut patet in hoc versu, qui est principium libri Genesis, & totius sacre scripturæ.

בְּרֵאשִׁית בָּרָא אֱלֹהִים אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ

Hoc est. In principio creavit deus coelum, & terram.

¶ Et in legendo adverte, quæ quælibet littera in medio dictionis posita habens sub se punctum seu, quælibet etiã littera in fine dictionis posita sine puncto vocali, colligenda est cum vocali & syllaba eam præcedente hoc modo עֵפְרוֹדִי ephquod, idest visitabo. ¶ Hæc de modo legendi, & combinandi litteras syllabas, & dictiones.

¶ Cap. secundum de proprietatibus litterarum.

Sed adhuc circa prædictas litteras, & puncta vocalia aliqua sunt notanda. ¶ Primo quod illæ quinque litteræ quas prius diximus duplices habere figuras, sunt istæ כּ caph כִּי mem נּ nun פּ pe צִי qadig. In quibus

CAP. SECVNDVM.

bus priores litteræ semp ponuntur in principio & in medio dictionis nunquam infine, posteriores vero semper infine, nunquam in principio aut medio dictionis, quare peculiari vocabulo litteræ duplices, & finales vocantur, & memoriæ gratia significatur hac dictione חִמְנַפְּחֵץ chimnaphec. Harum quinque litterarum finalium tres nunquam scribuntur cum aliquo puncto vocali, sed colliguntur à syllaba præcedente. & sunt istæ מֵפַחַץ mephaç. alia vero duæ, scilicet נּ nun & חֵפַח chaph recipiunt puncta vocalia. differenter tamen, quia nun finalis solum cameç recipit. & tunc non colligitur à syllaba præcedente, sed facit per se syllabã נּ na, quãdo vero scribitur sine puncto vocali, tunc colligitur à syllaba præcedente, Chaph vero finalis nunquam scribitur sine puncto seu vel cameç. & nunquam venit cum alio puncto, sed quando scribitur cum seua, colligitur à syllaba præcedente, ut לֵךְ lech. quãdo autē cū cameç facit per se syllabã cha, ut אֵלֵךְ elecha.

¶ Secundo sciendum, quod dimissis quinque litteris finalibus prædictis, alia viginti duæ litteræ principales distinduntur in duas partes æquales. nam vndecim earũ sunt litteræ substantiales, & alia vndecim dicuntur accidentales. Substantiales, quæ his quattuor dictionibus מַחַץ מֵחַץ מִחַץ מִחַץ comprehenduntur, ideo dicuntur, quia ad nihil aliud deferunt, quã ad constituēdas syllabas, & dictiones, earumque significaciones principales, suntque de substantia dictionum in quibus ponuntur siue cum punctis vocalibus siue sine illis, & dicuntur ab hebraicis. אֵתוֹת הַשָּׁרֵשׁ idest litteræ radices, Econtrario alia vndecim

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

vndecim litteræ quæ in his tribus dictionibus אֲתִכְנֶה תְּשֻׁלִּי בֵּרִי continentur, vocantur accidentales, quia præter hoc, quod substantiam quarundam dictionum constituunt, solent in aliis dictionibus poni ad denotandū accidētia nominis, aut verbi, vt genus, declinationē, coniugationem, tēpus, personā, casum, &c. vt infra dicemus. Has litteras accidentales hebræi vocāt רֶשְׁפֵיּוֹשׁ אֲתִכְנֶה .i. litteras seruitiū.

¶ Tertio dicamus, quod ex istis vndecim litteris accidentalibus quattuor sunt, quæ solent poni ociose, scilicet אֲרִירִי & dicuntur ab hebræis נַחַח nacha. & hoc continēgit, quando ponuntur sine puncto vocali ad ornamentū dictionis, & tunc nō sonant in pronūciatione licet scribātur, vt patet in hac dictione רִאשִׁית רֶשֶׁתִּי vbi aleph & iod sunt litteræ ociosæ. & per hunc modum ponūtur in aliis multis dictionibus, & imēdiate sequūtur ad pūctā vocalia.

¶ Quarto notandum, quod quando hæ duæ litteræ ociosæ vau & iod ponuntur simul in fine alicuius dictionis sine puncto vocali, tunc prima earum manet ociosa, & secunda profertur colligiturq; à syllaba præcedente. vt בְּנִי גֹי בְנִי banau. Et quando sola iod, vel sola vau ponūtur in fine dictionis post punctum vocalem de. a. vel. u. tunc non est ociosa, sed profertur, & colligitur à syllaba præcedente. vt בְּנִי בְנִי banai בְּנִי בְנִי . Et quando post prædictas duas litteras, scilicet vau, & iod sequūtur imēdiate punctus surech cū vau, tum illa littera vau vel iod profertur, & non est ociosa. vt חַיִּי חַיִּי chayu. Et quando in fine dictionis ponūtur iod & aleph, vel vau & aleph sine puncto vocali, tunc non proferuntur, sed

sed ambæ manent ociosæ. vt חַיִּי חַיִּי hi mabo.

¶ Quinto scire debemus, quod præter supradicta pūctā vocalia hebræi habent alium pūctum dictum dagues. qui nunquam scribitur sub vel supra litteram, sed intra eam, vel in ventre litteræ, nec seruit pro vocali, sed ad reddendam acriorem vel densiorem litteræ pronūciationē, ac si esset geminata. vt מִמְּנֻ מִמְּנֻ mimmennu. et quando non ponitur dagues littera blāde, & simpliciter profertur. Vnde & dagues hebraice est densans, vel cōstringens latine. cui contrarius est apud hebræos alius punctus, vel virgula, quæ dicitur raphe hebraice, idest laxans latine. quia littera cui talis virgula superponitur, laxa & exilis sonat.

¶ Et scias, quod sunt sex litteræ hebraicæ istæ כֶּתֶת קֶתֶת קֶתֶת קֶתֶת quæ solæ recipere possunt raphe, possunt etiam recipere dagues. Vnde beth littera cum raphe vel sine dagues sonat, sicut apud latinos. u. consonans, sed cum dagues sonat sicut. bb. duplicatum. Guimal etiam cum raphe sonat blande cum dagues dense, Daleth similiter vt guimal. Caph cum raphe vel sine dagues sonat sicut chi græcū, cum dagues sicut. k. latinum. Pe littera cum raphe est sicut phi græcum, cum dagues sicut. p. latinum. Tau cum raphe vel sine dagues sonat sicut thi græcū, cum dagues sicut. t. latinum. Sunt præterea aliæ quinque litteræ istæ אֲרִירִי אֲרִירִי אֲרִירִי אֲרִירִי אֲרִירִי quæ nunquam aut rarissime recipiunt dagues. verum est tamen, quod littera he aliquādo in fine dictionis inuenitur cum vno puncto in ventre eius, sed ille punctus non est dagues, sed vocatur mapiq chaldaice, idest extractor latine, quia extrahit illam litteram à sua natura,

LIBRI PRIMI

ne sit octofa, sed facit eam sonare. & ponitur solum ille pūctus in hac littera ad denotandum genus foeminiū terciae personae numeri singularis. vt patet in hoc exemplo **דְּבָרָה** debara, idest verbum eius, scilicet foeminae.

¶ De littera. **ר**. res.

¶ De prolatione litterae. **ר**. est notandum quod in principio dictionis sonat sicut duplex. rr. vt **רָאָה** rros **רָאָה** rresith. sed in medio vel in fine dictionis sonat sicut simplex. r. vt **רָאָה** beresith **רָאָה** samar.

¶ Sexto sciendum, quod est alius punctus non vocalis apud hebraeos, qui dicitur siboleth, vel ciboleth, & feruit solum vni litterae alphabeti, quae dicitur **ש** sin. & super scribitur ei variatq; sonum eius hoc modo. quia quando ponitur supra litteram ad manum dexteram dicitur ille punctus siboleth, & tunc sonat littera illa vt. s. latinum. quando vero ponitur idem punctus ad sinistram, dicitur ciboleth, & tunc sonat illa littera vt. ç. latinum, & nunquam ista littera scribitur sine aliquo puncto ex supradictis, posito supra eam. Et quando haec littera sonat vt. ç. cum apice ciboleth assimilatur aliis duabus litteris çamach & çadic in sono earū, quia omnes istae sonant apud hebraeos vt. c. apud latinos, licet illum sonum communes latini nō proferant nisi quando. c. iungitur. e. vel. i. nam cum aliis vocalibus. c. apud eos sonat vt. q. vel. k. sed praedictae tres litterae hebraicae cum omnibus pūctis vocalibus habent illum sonum. sicut etiam Hispani sonant litteram. c. cum omnibus vocalibus eodem modo. licet discretionis gratia ponant quoddam signum subscriptum litterae. c. ad

CAP. TERTIVM.

ad faciendum illum sonum quod vocant çerilla. hoc modo. ça. çe. çl. ço. çu. Et quia iste sonus litterae. c. non erat in vsu apud latinos tempore sancti Hieronymi, ideo semper ipse in translatione sacre scripturae in vocabulis hebraicis pro illis tribus litteris posuit. s. latinum. vt pro çinai, sinai. pro çebaoth, sebaoth. pro çau, esau. primi vocabuli littera est çamach. secundi çadic. tertia littera sin cum çl. bolet. Verum subtiles hebraei faciunt quandam paruum differentiam inter sonos harum trium litterarum. quia çadic sonat fortius, çamac mediocriter. çin magis exlitter.

¶ Septimo videndum est de pronūciatione litterarum hebraicarum. & praeter doctrinam positam supra de potestate litterarum, & punctorum, addimus hic quod etiam vna voce praceptoris opus est ad bene pronūciandas singulas litteras hebraicas, eo quod sunt quaedam litterae hebraicae quarum soni non bene explicari possunt litteris latinis, scilicet istae quattuor **ד** **ח** **ע** **ק**. Sed artificiosi grammatici hebraeorum distinguunt alphabetum in quinque partes quantum ad prolationem litterarum. nam. ea. quattuor litterae **ב** **כ** **פ** **צ** proferuntur labiis. Ista quinque **א** **ב** **ג** **ד** **ה** dentibus. Item istae quinque **ו** **ז** **ח** **ט** **י** lingua. Sed quattuor ille **כ** **ק** **ג** **ך** palato. tandem vero istae quattuor **א** **ח** **ע** **ק** proferuntur in gutture. atq; ideo dicuntur sunt litterae gutturales. Aliqui hebraei dicunt, qd illae duae litterae **מ** **נ** mem & nun vocantur litterae nasi, quia non bene proferuntur nisi aperito naso. Sunt tamen in alphabeto quattuor istae litterae **א** **ב** **ג** **ד** quae valde assimilatur in figura illis quattuor **א** **ב** **ג** **ד** & tamē earum prolationes, & soni sunt valde differentes, ideo

VENERABILIS
DE SALAMANCA

GREDOS.USALE.S

LIBRI PRIMI

ideo ad euitandum errorem in legendo, datur inter eas hæc notabilis differentia, quia primæ quattuor sunt angulares & quasi semi quadranguli, aliæ quattuor sunt rotundæ & quasi semicirculi.

¶ Cap. tertium de punctis vocalibus, & aliis.

Circa puncta, vel apices notandum est primo, quod inter puncta vocalia quinque dicuntur principalia vel reges aliorum, quæ in hoc versu פִּיתוּחֵי הַתֵּם contineantur, & post nullum istorum immediate sequitur dagues, excepto si accentus dictionis poneretur in eodem puncto principali ut לֵמָּה alia vero puncta omnia dicuntur minus principalia & serui aliorum. Et quia quinque dicta puncta principalia correspondent nostris quinque vocalibus latinis, & similiter puncta minus principalia etiam seruiunt pro eisdem vocalibus latinis, ad videndum horum punctorum differentiam, dicamus hic proprietates singulorum per ordinem, ita quod post quemlibet punctum principalem sequatur punctus minus principalis seruiens ei. Incipiamus igitur a puncto cameç.

¶ De cameç.

Iam dictum est supra, quod iste punctus habet vicem vocalis a. tamen hoc sæpius mutant hebræi in sua pronunciatione: dicentes, quod quandocumque in aliqua dictione pollit syllaba punctus seu immediate præcedit aut sequitur punctum cameç, tunc cameç sonat, ut cholem, idest pro vocali o. ut חֵכְמָה idest sapientia. hebræi legunt chocma אֲשֶׁמֶר idest seruabo. hebræi legunt esinor. Sed hæc regula hebræorum non est multum necessaria latinis, quia sine errore posset legi chacma, & esinar. Est tamen

CAP. TERTIVM.

men vna dictio monosyllaba, scilicet כֹּל idest omnis, vtriusque generis & numeri, quæ scribitur per cameç, & cum accentu dictio machaph, & tunc profertur quasi per cholem, scilicet col. Verum in duobus locis sacræ scripturæ ista dictio scribitur sine illo accentu, & tunc legitur cal. Primus locus est in psal. 34. vbi dicit, omnia ossa mea &c. Secundus est Proverb. 19. vbi dicit: oēs fratres pauperis &c.

¶ De pathach.

Etiam dictum est, quod pathach ponitur pro vocali a. si cut cameç, sed in hoc differt ab eo, quod pathach distinguit nomen a verbo, quia in verbis primæ coniugationis quorum primæ duæ syllabæ habent vocalem a. prima scribitur per cameç, secunda per pathach ut פָּקַד pacad, idest visitauit. in nominibus autem tales duas syllabas habentibus vtræque scribitur per cameç ut דָּבָר dabar, idest verbum. ¶ Item quando in fine dictionis pathach subscribitur his duabus litteris gutturalibus עֵת cheth & haïn, tunc vocalis a. designata per pathach prius debet sonare, quam littera. hoc modo ah, quod est contra communem modum aliarum litterarum & punctorum, quia semper prius sonat littera, quam punctus. Exempla huius regulæ sunt hæc יֵשׁוּעַ יֵשׁוּעַ iesuah massiah, idest iesus christus. & huiusmodi nomina habent accentum in penultima syllaba. & huius prolationis ratio est, ad distinguendum nomen masculinum a foeminino, & etiam a pronomine foeminino, quæ semper habent he litteram in fine, & pfertur illa syllaba vltima hoc modo יֵשׁוּעָה iesuha, idest saluatio רֵיחָה רֵיחָה rucha, idest spiritus eius, scilicet ref foemin

VINEVERSIAD
DE SALAMANCA

LIBRI PRIMI

femininæ. ¶ Itē pathac chateph punctus minus p̄ri-
cipalis, qui ponitur pro a. vocali, cōsuevit poni ab hebreis
in litteris quattuor gutturalibus prædictis, scilicet אהרע
Et ponitur sæpius in eis loco puncti seu a, sed nihilomin⁹
profertur tunc vt vocalis. a. ¶ De çere & çegol.

Dicamus secundo de punctis vocalibus, quæ corre-
spondent vocali. e. quorum primus çere est p̄ncipi-
palis, sed çegol, & seu a minus principales. Differt autē çe-
re à çegol tum in prolotione, quia sonus çegol est moro-
stos sono çere in aliquibus dictionibus. tum quia aliqua
dictiones easdem litteras substantiales habentes mutant si-
gnificationem propter horum punctorum varietatem.
nam hæc dictione אלה el cum çere significat deum. & eadē
cū çegol אלה est articulus datiu casus, vt אלהא idest
datiuo viro. Differt etiā çere à seu a in hoc, quod mutant
aliquarum dictionū significationem, vt hæc dictione מתים
methim cum çere in principio significat mortuos, cum se-
ua מתים viros. Item çegol chatheph ponitur commun-
iter pro. e. in litteris gutturalibus sicut pathac chateph.
vt supra dicebatur. ¶ De seu a.

Hebraei dicunt, quod seu a non est p̄ctus vocalis,
sed ponitur ad seruendum aliis punctis, quod ve-
rum non est quando seu a ponitur in principio dictionis.
tunc enim valet pro. e. vt supra diximus. Quando autem
ponitur in medio dictionis, tunc non est vocalis, sed de-
notat, quod illa littera, cui subscribitur, colligēda est à syl-
laba eam præcedente, & non facit per se syllabā more alio-
rum punctorum, vt etiam superius dictum est. vt אפקוד
ephquod,

CAP. TERTIVM.

ephquod, idest visitabo מרים idest Marta. ¶ Hæc
tamen regula patitur tres exceptiones. Prima, si littera, cui
subscribitur seu a, habeat punctum dagues, tunc enim seu
ua est vocalis. e. & facit per se syllabā, vt אהכם ithechem,
idest vobiscum. Secunda, si duo seu a sibiipsis immediate
succedant, nam tunc secūdus eorum profertur vt. e. & pri-
mus recolligitur, vt אפקודו iphquedu, idest visitabit. Ter-
tia si eadem littera geminatur in vna dictione, tunc si pri-
ma earum habeat seu a, profertur vt אלהלה alehula, idest
laudate d̄m. & huius ratio est, vt vtraque illarū litterarū
sonet in prolotione, quod alias non fieret, & quia talis di-
ctio haberet aliam significationem. Si tamen secunda ge-
minarum litterarum haberet seu a, colligitur, & non pro-
fertur. vt רומתם romantem, idest exaltatis. ¶ Dicūt
etiam hebraei, quod seu a profertur aliquando pro vocali
i. vel. a. nam si post seu a immediate sequatur iod cum quo
cunque alio puncto vocali, tunc seu a profertur pro voca-
li. vt איד bitad, idest in manu, & איד חסון idest in
die. Si autem littera, cui subscribitur seu a, habeat accētum
dictionis, tunc seu a legitur pro vocali. a. vt אשירי האיש
assire hais, idest beatus vir. in principio primi psalmi, quia
accentus est in littera sin, cui subscribitur seu a. Huius re-
gulæ ratio est, quia vt diximus seu a non est punctus voca-
lis ex sua natura, ideo est multipliciter variabilis, & ponit-
ur pro diuersis punctis. ¶ De sureq.

Dvo sunt genera puncti vocalis de. u. qui vocatur
sureq alterum habet tria puncta velut per scalas
descendentia hoc modo אבני שפתים
B quibus

זרקא בקר שופר הולך סעלה פזיר
 גדול ירת בן יובן קרני פזיר ד
 ותלפזא המרען חזלא גליט שני גליט
 פסקו רביע שוער בחזק קדמא
 תרין קדמין יתיב זקף קטון ג
 זקף גדול מצוקד מרחק איתנת
 של שלולת תרי טעמי ברעא תביר
 סוף פסקו

¶ Verum in tribus libris, qui sunt Iob/Psalterium, &
 Proverbia cum eorū cantus effēt valde differens ab aliis,
 aliqui istorum accentuum mutantur, maxime duo, quia
 pro çegulla sepius ponitur maqel פקל & pro thirça
 vel thalsa ponitur çinoreth צנורת. ¶ Et sic est finis
 primī libri harum introductionum grammaticę Hebrai-
 cę, quę de modol egendi, & pronunciandi inscribatur.

Sed

Sed ad facilitorem vsū omnīū regularum prædictarum,
 subnectemus hic duas orationes communes Christiano-
 rum hebraice scriptas, scilicet Pater noster, & Ave maria.

¶ Pater noster.

regnū tuū adueniat nomē tuū sanctificet q es i celis pī nī
 אבינו שבשמים יתקדש שמך רבא מלכותך
 panē nr̄m in terra, et in celo sicut volūtas tua fiat
 רעשה רצונך כמו בשמים גם בארץ לחמנו
 debita nr̄a nobis & dimitte hodie nobis da cotidianū
 תמידיתו לנו היום וסלח לנו אשמותינו
 nos iducas & ne debitorib⁹ nr̄is dimittim⁹ & nos sicut
 כמו שאנו סולחים לאשמותינו ואל תביאנו
 Amē a malo libera nos sed in tetationē
 בנסיון אך רצילנו מרעה אמן;

¶ Ave maria.

benedicta tecū dñs gr̄a plena maria Ave
 שלום לך מרים מלאת החן יהיה עמך רבוה
 sancta iesus vētris tui fruct⁹ & bñdixit i mulierib⁹ tu
 את בנשים וברוך פרי בטןך ישוע קדושה
 Amē pctōrib⁹ p nobis ora dei mater maria
 מרים אם האלהים התפללי בעדנו חטאים אמן;
 pleni sunt sabaoth deus dñs sanct⁹ sanct⁹ sanct⁹
 קדוש קדוש קדוש יהוה אלהי צבאות מלאן
 B 4 bñdixit

UNIVERSIDAD
 DE SALAMANCA

LIBRI PRIMI

benedictio in excelsis osanna gloria tua & terra coeli
 שְׁמַיִם וְאֶרֶץ כְּבוֹדָה הוֹשֵׁעַ נָא בְּכִרְוֹם : בְּרִוּוֹ
 Alcluia. dñi in noie q venie
 הַבָּא בְּשֵׁם יְהוָה וְהַלְלוּהָ
 Iudaeorum Rex Nazarenus Iesus
 יֵשׁוּעַ נוֹצְרִי מֶלֶךְ יְהוּדִים

ascēdet de radice עֵץ & flos icēie de radice virga & egrediet
 וְיֵצֵא הָאֵמֶר מִגֹּזַע יֵשׁוּעַ וְנֹצֵר מִשְׁרָשְׁתָּיו יִפְרֹחַ

Ⓒ Significationes nominum litterarum hebraicarum.

- א Doctrina vel mansuetudo.
- ב Domus.
- ג Retributio vel plenitudo.
- ד Paupertas vel tabula.
- ה Essē vel ex vel ecce.
- ו Principium vel charitas.
- ז Nutritio vel arma.
- ח Vita vel contritio vel descensio.
- ט Lutum vel scopa.
- י Laus vel manus vel confessio.
- יא Humiliatio vel palma manus vel nubes.
- יב Doctrina vel disciplina.
- יג Aliquid vel ex his.
- יד Filiatio vel eternum vel progenies.
- טו Coniunctio vel appositio vel sustentatio.
- טז Oculus vel fons.

CAP. PRIMVM.

- א Os oris vel hic loci.
- ב Iusticia vel iustus.
- ג Circundatio vel fortificatio.
- ד Paupertas vel principium.
- ה Mutatio vel secundatio.
- ו Signum vel supor syriaca.

Ⓒ Sunt adhuc præter has nominum istorum interpretaciones, quædam aliæ minus tamen visitatæ, quas oportet ex vocabulario Hebraico excerpere.

Ⓒ INCIPITVR SECVNDVS LIBER

harum introductionū grāmaticæ Hebraicæ, de nominū, pronominū, & verborū declinatione, atq; conjugatione.

Ⓒ Cap. primum de genere nominum.

Quia iam dictum est, quemadmodum ex litteris fiant syllabæ, & ex syllabis dictiones, iam opus est, vt declaremus qualiter ex dictionibus construatur orationes, qua de causâ ipsæ dictiones vocantur partes orationis. Et licet græci, atque latini plures ponant partes orationis, idest modos dictionum, hebræi tamen solis tribus orationis partibus contenti sunt, quas vocant מִשְׁמַח מִלֵּה מִלֵּה sem pahal & milla, idest nomen verbum, & dictionem. nam ad nomen reducunt pronomen, sed participium ad nomen simul & verbum. per milla omnem dictionem indeclinabilem intelligunt, idest Præpositionē, Adverbium, Interiectionem, & Coniunctionem. Et hūc modum quāsi magis naturalem sequutus est Aristoteles in sua logica, qui solum posuit nomen, & verbum, atque

fincha

DE SALAMANCA

SECUNDI LIBRI

finetategoreuma, idest conſignificatione, idest dictionem.

¶ Incipiamus igitur dicere de nomine. & dimiſſis omnibus hiſ, in quibus hebraei cum graecis, & latinis concordant, quia illa nobis ſunt notiſſima, ſcilicet diſſinitio nominis, diuſio eius per ſubſtantiuū & adiectiuū, atq; ſex nominis pprietates, ſcilicet qualitas, genus, ſpecies, numerus, figura, caſus, ſeu declinatio, ſolu declarabim⁹ ea, quae ppria ſunt hebraeo idiomati, & quae ex graecis & latinis ſcri nō poſſunt. Haec ſunt maxime quattuor, genus, declinatio, numerus, & caſus. ¶ Genera nominū apud hebraeos licet poſſent quinque diſtingui, ſcilicet maſculinū, foemininum, cōmune duorum, dubium, & promiſcuum, quia neutro genere carent, tamē omnia ad duo genera re ducūtur videlicet maſculinū & foemininū. de quibus ſolis dabūtur regulae artis. Maſculinum genus vocant hebraei זָכָר zachar, foemininum נְקֵבָה neqeba. Ad horum generum cognitionem dantur tres regulae principales.

¶ Prima eſt naturalis per ſexum in animalibus, ſcilicet quod nomina maſculorū ſue propria, ſue cōmunia ſunt generis maſculini. vt אַבְרָהָם abraham איש is. idest vir Et nomina foeminarū ſue propria, ſue cōmunia ſunt generis foeminini. vt שָׂרָה ſara אִשָּׁה iſſa, idest mulier. Et nomina rerum vel proprietatū, quae conueniunt tam maſculis quam foeminis, ſunt communia duorum generum. vt אָדָם adam, idest homo חַיִל chail, idest fortis, ſed haec notiſſima regula eſt apud omnes, quia vero ſunt quaedam alia nomina aliarum rerum in quibus nullus eſt ſexus, ideo dantur aliae regulae de genere.

Secūda

CAP. PRIMVM.

¶ Secūda regula eſt per terminationem, ſcilicet quod omnia nomina hebraica terminata in aliqua iſtarum triū litterarū אֵתֵה aleph, he, thau, cōmuniter ſunt generis foeminini. vt צָבָא çaba, idest militia צָמָא çama, idest ſitis בְּרַכָּה beracha, idest benedictio תּוֹרָה thora. i. lex אֹתֹת oth, idest ſignū vel littera שִׁבּוֹלֵת ſiboleth, idest ſpica. Nomina vero deſinētia in quacūcūq; aliam litterā hebraicam cōmuniter ſunt generis maſculini. vt בְּכוֹר bechor, idest primogenitus. Sed iſta regula multas patitur exceptiones, maxime pro ſecunda eius parte de maſculinis, quia pleraque talium nominum inueniuntur ſæpius adiuncta nominibus adiectiuis aut verbis, vel participiis foemininis, idest quae terminantur in aliqua illarum trium litterarum generis foeminini. nam tunc illa nomina ſunt foeminina. & eadem erunt maſculina ſine illis litteris finalibus in ſe vel in ſuis adiunctis. vt Eccleſiaſtes primo זָרַח הַשֶּׁמֶשׁ idest oritur ſol, ibi aſſerens eſt generis maſculini, quia verbum eius zarach eſt maſculinū, vt patet ex littera finali. ſed נָאֻז. זָרַח הַשֶּׁמֶשׁ. i. ſol ortus eſt. ibi ſemes eſt foemininū, quia verbū eſt zarcha eſt foemininū quia terminat in he. Itē tertii Regū. 19. וַתֵּזֶק מְצִרַיִם הַרִים. idest ſpiritus grandis & fortis ſubuerrens montes. vbi illud nomē ruach, idest ventus habet tria adiectiua. primū foemininū, ſcilicet gedola, idest grādis quia terminatur in littera he, alia duo ſunt maſculina. ſ. vechazaq. i. & fortis mephareq. i. ſubuerrens quia terminatur in aliis litteris &c.

¶ Tertia regula de cognitione generis nominum eſt, per terminationem numeri pluralis. quia nomina maſculina

AD DE SALAMANCA

SECUNDI LIBRI

luna communiter in plurali terminantur in. im. foemina vero in. oth. vt איש איש אשים idest vir viri. אשה אשות idest mulier mulieres. דבר דברים idest verbum verba. תורה תורות idest lex leges. Sed haec regula non est vsquequaque vera, nam patitur plarunq; exceptionem, vt in declinatione nominis dicemus. Aduerte hic quod in nominibus animalium, quae habent sexum, de quibus in prima regula supra, omne nomē masculinū potest formare de se foemininum terminatum in littera. he. vt נער נערות idest puer puella פרו פרות idest mulus mula. זקן זקנות idest vetulus vetula פרה פרות idest taurus vaca.

¶ Notandum etiam, quod in nominibus animalium brutorum, idest quadrupedum, & volatiliū sunt quaedam nomina generis promiscui hoc est, quae sub vno genere significant masculinū, & foeminā, vnde & talia nomina quandoque inueniuntur adiuncta adiectiuis vel verbis masculinis, quandoque foemininis. vt בקר בוקר bos יונה יונת columba נשר נשרות aquila נמל נמלות camelus צפור צפורות passer עורב עורבות coruus, Et ita de multis alijs sine numero.

¶ Cap. secundū de declinatione nominum.

D Declinationes nominum apud Hebraeos, sicut & apud Hispanos, & quosdam alios non variantur per casus, sed solum per numeros. quia nominis terminatio in omnibus casibus numeri singularis est eadem, sed variatur in numero plurali. quae variatio duplex est, vt iam diximus in tertia regula generis, ideo duae tantū sunt nominum hebraeorum declinationes. ¶ Prima est nominum masculinorum, quorum numerus pluralis terminatur

CAP. SECUNDVM.

atur in. im. a quacunque numeri singularis terminatione. Quae formatio duobus modis fieri potest. Primo addita syllaba. im. super numerum singularem. Secundo mutata vltima littera singulari in. im. vt חין חנים idest sagitta sagittae שבילת שבילים idest spica spicae. ¶ Secunda declinatio est nominum foemininorum mittentium pluralem numerum in. oth. a quacunque singularis numeri terminatione. Quae etiam formatio duobus modis fieri solet, aut addita syllaba. oth. aut vltima littera mutata in. oth. vt מלה מלות מילה מילות dictio dictiones. vnde ex hoc exemplo de milla, habes quod quando vltima nomina littera fuerit he illa excluditur in formatione praedicta numeri pluralis in im. vel in oth. vt שנה שנות שנים idest annus anni. Sed ab hac regula declinationum, atque etiam a tertia regula generis superius posita, excipiuntur quaedam nomina, nam sunt quaedam masculina mittentia pluralem numerum in. oth. & quaedam foemina in. im. alia denique tum masculina, tum foemina, quae implurali vtranque habent terminationem hoc est in. im. & in. oth.

¶ Masculina in. oth. sunt haec fere.

אב אבות	Pater patres.
בכור בכורות	Primogenitus primogeniti.
חלום חלומות	Somnium somnia.
מאור מאורות	Luminare luminaria.
מצבה מצבות	Altare altaria.
מטר מטרות	Pluuia pluuiar.
מקום מקומות	Locus loca.

Taber

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

26
SECUNDI LIBRI

משכן משכנות	Tabernaculum tabernacula.
סדר סידרות	Olla olla.
קהל קהלות	Ecclesia ecclesiae.
קול קולות	Vox voces.
קיר קירות	Paries parietes.
שדה שדות	Campus campi.
שם שמות	Nomen nomina.
♀ Feminina in. im. sunt hæc fere.	
אבן אבנים	Lapis lapides.
אזן אזנים	Auris aures.
אלה אלים	Quercus quercus.
אלפה אלפים	Manipulus manipuli.
אימה אימים	Timor timores.
אשה נשים	Mulier mulieres.
ביצה ביצים	Ouum ova.
דבילה דבילים	Carica carica.
דבורה דבורים	Apis apes.
דרך דרכים	Via via.
חטה חטים	Triticum tritica.
יענה יענים	Strutto strutiones.
כוסמת כוסמים	Far farra.
לבנה לבנים	Later lateres.
מופת מופתים	Miraculum miracula.
נמלה נמלים	Formica formicæ.
סאה סאים	Mensura mensuræ.
עין עינים	Oculus oculi.
עיר ערים	Ciuitas ciuitates.
פילגש פילגשים	Concubina concubinae.

Mani

27
CAP. SECVNDVM.

צבת צבתיים	Manipulus manipuli.
רחל רחלים	Ouis oues.
שבלת שבליים	Spica spicæ.
שושנה שושנים	Rosa rosæ.
שנה שנים	Annus anni.
שעורה שעורים	Ordeum ordea.
תאנה תאנים	Ficus fici.
♂ Masculina & femina in. im. & in. oth.	
אימה אימים	Timor timores.
אמר אמרים	Verbum verba.
דור דורים	Generatio generationes.
דלת דלתים	Ianua ianua.
חצר חצרים	Villa villa.
מלה מלים	Dictio dictiones.
מעין מעינים	Fons fontes.
עון עונים	Peccatum peccata.
פנה פנים	Angulus anguli.
זלע זלעים	Latus latera.
קרן קרנים	Cornu cornua.
שנה שנים	Annus anni.
Possibile est autem, quod sacram scripturam legentes quædam alia nomina irregularia inueniant præter hæc, sed ista sufficiant exempli gratia.	
♂ Sed circa formationem supradictam nominum regularium à singulari numero in pluralem notandum, quod plerunque præcedentium syllabarum vocales mutantur, sed non semper vno modo, pro qua varietate dantur istæ tres regulæ.	

Prima

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

SECUNDI LIBRI

¶ Prima regula est, quod nomina monosyllaba quae habent cere in principio mutant vocalem.e.in.i.vt חץ חצים idest sagitta sagittae נס נסים idest vexillum vexilla עץ עצים idest hircus siue capra עת עתים idest tempus siue hora קניס קניסים .i. nidus קצים קצימים .i. finis שן שנים idest dens. Sed ab hoc genere nominum excipitur hoc nomen.ben. idest filius quod mutat.e.in.a.vt בנים בנות. ¶ Alia istorum mutant alias vocales in alias.vt יום ימים idest dies עיר ערים idest ciuitas צד צדדים idest latus. Sed tria sunt monosyllaba quae non mutant.vt עד עדים idest testes עץ עצים idest lignum siue arbor שם שמות idest nomen. Et praeter haec pauca alia reperies monosyllaba hebraica, si qua tamen forte apparuerint, ex analogia praecedentium formabuntur, exceptis his, quae inter irregularia posita sunt.

¶ Secunda regula est, de nominibus duarum syllabarum, quod illa cuiuscumque sint generis, plerumque mutant vocalem in vocalem. vt דבר דברים idest verbum חלק חלקים idest pars. Sed excipiuntur nomina hebraica, quae habent similitudinem cum his dictionibus nihil significantibus פועל פועלים פועלת פועלות פועלים פועלות quoniam nomina, quae sequuntur proportionem harum dictionum, non mutant vocalem a singulari numero in pluralem.vt זאב זאבים idest lupus lupi. quod sequitur proportionem dictionis פועל פועלים & ad hanc rationem reducuntur alia plura nomina bisyllaba. Verumtamen nomina habentia similitudinem cum illa dictione פועל si in littera media non habuerint da-

gones, mutant primam vocalem in aliam.vt ברך ברכים idest

CAP. TERTIVM.

idest benedictus benedicti, sed si habuerint dagues, nihil mutant.vt אלך אלכים .i. dux duces טבור טבורים idest umbilicus umbilici תנור תנורים idest furnus furni תפל תפלים idest malus mali. vel malum mala. Etiam quando prima dictionis littera est aliqua ex quattuor gutturalibus subscripta cum apice cameç, vel pathach, nihil mutant, siue habeant dagues in media littera, siue non, vt עמוד עמודים idest sollicitus solliciti חרון חרונים idest colūna colūnae. Nomina quoque huius ordinis desinētia in he plerumque nihil mutant.vt שדה שדות .i. capus campi.

¶ Tertia regula est de nominibus polysyllabis, idest trium aut plurium syllabarum. quod talia nomina plerumque nihil mutant. vt תאנה תאנות idest ficus fici. Dixi plerumque, quia poterit inueniri exceptio contra hanc regulam.vt יענה יענות .i. strutio strutiones, & ficte alius.

¶ Cap. tertium de numeris nominum.

Numerus communis proprietas est quattuor partium orationis declinabilem, quae sunt Nomen, Pronomen, Verbum, & Participium. Et licet apud Latinos sit tantum duplex numerus singularis, & pluralis, tamen Hebraei sicut & Graeci tertium habent numerum, scilicet dualem. Verum hoc non nisi in solo nomine, nam verbum, & participium, atque pronomen solos duos habent numeros singularem, & pluralem. nomen autem habet tres numeros. Singularis numerus hebraicae dicitur יחיד לשון hoc est lingua vnus. vt איש אישה idest vir mulier. De cuius numeri terminatione nulla est certa regula, eo quod sit principium. Exceptis nominibus femininis termina-

tis

in usu numerū plurale, quamq̄ possem illud formare, si opus fuerit. vt גְּבוּרֹת .i. supbia יְלֵדוֹת inuentus קְלֵמוֹת verecundia וְשִׁפְלוּת humilitas, & in his quia foeminae sunt, pluralis numerus terminatur in.oth. praecedente littera iod. vt גְּבוּרֹת .i. superbia יְלֵדוֹת .i. inuentutes.

¶ Cap. quantum de casibus nominum.

Sermo hebraicus præter cōmunem usum latinorum, & Græcorum non variat casus nominum per terminationes, quandoquidē omne nomen hebraicum est indeclinabile per omnes casus, excepta differentia numeri singularis, & pluralis, de qua superius dictum est. Ad cognoscendum ergo in quo casu ponitur quodlibet nomen in serie orationis hebraicæ ponuntur tres regulæ principales.

¶ Prima regula est per constructionem nominis cum verbo, vel nomine cum nomine. Nam si nomen adiungatur verbo in ratione suppositi, est nominatiui casus, si vero in ratione appositi vel personæ patientis, est accusatiui, vel alterius obliqui casus. exemplum אִישׁ אָכַל לֶחֶם idest vir comedit panem. clarum est quia אִישׁ est nominatiuus, & לֶחֶם est accusatiuus. Sed si nomen substantiuū adiungatur nomini substantiuo, primum eorum est nominatiui casus, & regit post se alterum in casu obliquo, scilicet genitiuo, vel aliquo alio. exemplū שְׁלֹמֹה בֶן דָּוִד idest salomon filius dauid. clarum est, quod שְׁלֹמֹה est nominatiuus, & דָּוִד est genitiuus, Et sic de aliis.

¶ Secunda regula, & tertia sunt per articulos, vel præpositiones, nam quædam sunt præpositiones inseparabiles, quæ scilicet adduntur nomini per compositionem. alie

separa-

separabiles, idest additæ nomini per appositionem, & utrisque illarum vitur sermo hebraicus ad designandos casus. ¶ Sit ergo secūda regula de præpositionibus inseparabilibus, quæ sunt istæ quattuor litteræ. הַלְמַב. Prima istarum, scilicet he est articulus nominatiui in quocunq̄ numero, & genere nominis, & subscribitur per vocalem. a. vt הָאִישׁ idest vir הָאִשָּׁה idest mulier הָאִישִׁים idest viri הָאִשׁוֹת idest mulieres. Verumtamen in nominibus polysyllabis incipientibus a littera. he. vel haim prædictus articulus subscribitur per vocalem. e. עֶגֶל. vt הָהָרִים .i. montes הָעָרִים idest ciuitates. Istæ etiam articulus he denotat genitiuum, sed ad cognoscendum cuius casus est nomen habens talem articulū. i. quādo est nominatiui, & quādo genitiui casus, recurrendū est ad primā regulā de cōstructione. Aduertendū vero, qđ nomē regens post se genitiuū non scribitur cū isto articulo he. vt Genesis. 2. וְהָאָרֶץ וְהַשָּׁמַיִם וְהַדְּרוֹת .i. generationes coeli, & terre. Nomina quoq̄ propria hominū, & locorū nō recipiunt prædictū articulū he. neq̄ possunt immediate post se regere genitiuū nisi interueniat aliud nomē appellatiuum. vt Deute. 35. מֹשֶׁה אִישׁ הָאֱלֹהִים .i. moyses vir dei. Ex hoc sequitur, quod quādocūq̄ duo vel plura nomina propria inserie textus immediate iuncta sunt, omnia in eodem casu notatiuo ponunt. vt Exod. 1. רֹאשׁוֹן שִׁמְעוֹן לֵוִי וְיִהוּדָה .i. ruben, simeon, leui, & iudas &c. Secunda littera, scilicet lamed est articulus datiuus, Tertia, scilicet mem est articulus ablatiuus, Quarta littera, scilicet beth est articulus septimi, idest casus septimi. Accusatiuus non habet arti-

C 3 culi

SECVNDI LIBRI

culum inseparabile, sed separabile, de quo infra dicemus. Vocatiu⁹ est similis nominatiuo excepto, qd̄ fere semp̄ ponitur sine articulo. Cognoscit̄ etiā vocatiu⁹ in scriptura hebraica per dictionis geminationē, vel triplationē. Exēplū primum, vt Gen̄. 22. Abrahā abrahā. Exēplū secundi Hiere. 22. Terra terra terra audi verbū dñi. Aliquādo tamē vocatiuus nō geminat dictionē, vt patet in eodē cap̄. Genes̄. 22. Aduerte tandē pro hac secūda regula, qd̄ ille articulus. he. potest poni cū omib⁹ casib⁹, sed post litterā p̄priā, q̄ est articulus illius casus. Nūc exēplar ponam⁹ in quo omnia prædicta in hac secūda regula plane intelligantur.

¶ Singulāri numero.

איש vel האיש	Nominatiuo viri.
איש vel האיש	Genitiuo viri.
לאיש vel לאיש	Datiuo viro.
את האיש vel את האיש	Accusatiuo virum.
איש אויש	Vocatiuo o viri.
מאיש vel מאיש	Ablatiuo a viro.
באיש vel באיש	Effectiuo viro.

¶ Plurali numero.

אישים vel האישים	Nominatiuo viri.
אישים vel האישים	Genitiuo virorū.
לאישים vel לאישים	Datiuo viris.
את האישים vel את האישים	Accusatiuo viros.
אישים אוישים	Vocatiuo o viri.
מאישים vel מאישים	Ablatiuo a viris.
באישים vel באישים	Effectiuo viris.

Et se

CAP. QVARTVM.

Et secūdū hūc modū explicari debēt casus oīum aliorū nominū tā masculinorū, q̄ foemininorū, & in singulari numero, & in plurali. ¶ Tertia regula cognoscendi casus nominū est p̄ articulos, q̄ sūt p̄positiones separabiles. Et sūt iste qnq; אֵל אֵל אֵל אֵל אֵל Prim⁹ articulus. sel. est genitiui. Secūndus. el. est datiu. Tertiu. eth. est accusatiui. Quartus. min. est ablatiu. Quint⁹. hfm. est effectiuus casus. Nominatiu⁹ autē, & vocatiu⁹ nō habēt articulos separabiles, sed solū inseparabiles, de quib⁹ supra. Et cū his etiā articulis separabilib⁹ pot̄ poni he articulus inseparabilis p̄ oēs casus, potest etiā prætermitti & nō poni. sed quādo ponitur cū eis, semper postponitur eis. vt patet in hoc exemplo.

איש vel האיש	Nominatiuo viri.
איש vel האיש	Genitiuo viri.
איש vel האיש	Datiuo viro.
את האיש vel את האיש	Accusatiuo virum.
איש אויש	Vocatiuo o viri.
מן האיש vel מאיש	Ablatiuo a viro.
עם האיש vel עם האיש	Effectiuo viro.

Eodem modo in numero plurali tam̄ in masculinis, q̄ in foemininis nominib⁹. Aduertendū, quod ille articulus sel, qui est genitiui raro ponitur in sacra scriptura. Excepto in nominib⁹ cōpositis cum pronominē. vt Caticorū primo ברמי שלי .i. vinea mea vel mei. vbi nō sine mysterio addit ille genitiu⁹ selli, qui alias videretur superfluus. ¶ Sed redeūdo ad secūdā regulā de articulis, seu p̄positio nibus inseparabilib⁹ notandū est primo, quod licet illæ quattuor litteræ, aliquando sint de substantia nominis, ta

G 4 men

men quando sunt litterę accidentales, & denotāt casus nominum, cōmuniter littera prima nominis, quæ immēdiatē sequitur articulum, scribitur cum degues, maxime quādo he, lamed, & beth, scribūtur cum vocali. a. & mem per vocali. i. vt **למקום המקום** idest locus loco a loco in loco. ¶ Item quādo nomen aliquod regit post se genitiuum, articulus datiu lamed, & beth effectiu scribūtur cum pūcto seu. vt **למקום שרי** idest loci voci sare. & **למקום פלשתים** idest in terra philistinorum. Et idem punctus subscribitur eisdem articulis, quando tale nomen habet post se adiectiuū. vt **למקום גדול** idest gentem magnam. & **למקום בית אהרן** idest in domo vna. Hoc tamen non obseruetur quādo tale adiectiuum habet articulum he, quia tunc predictę litterę habent vocalem. a. vt **למקום גדול** idest in deserto grādi. Articulus quoq; accusatiui, scilicet. eth. aliquando deseruit ablatiuo vt **למקום את יוסף** idest cum ioseph. Aliquando etiam he ponitur in fine dictionis pro articulo accusatiui. vt **למקום מצרים** idest ad aegyptum. Si præterea prima littera nominis tam proprii, quāam communis habet seu, articuli datiu ablatiu, & effectiu debent subscribi cum vocali. i. hiriq. vt **למקום מצרים** idest de iusticia **למקום מצרים** idest in iusticia. Hoc maxime fit, quando tale nomen regit genitiuum. vt **למקום יהוה** idest in verbo domini. Illud quoq; sciendum, quod lamed articulus datiu, & beth effectiu in nominibus propriis hominum, & locorum subscribitur cum seu. vt **למקום**

למקום יהוה idest dixit deus noe. & **למקום משה** idest in seruo meo moyse. Et quando nomen incipit a littera iod cum seu. vt **למקום יהודה** tunc si prædicti tres articuli venerint cum chiriq; prædicta littera iod remanet ociosa. vt **למקום יהודה** idest iude, de iuda, cum iuda. ¶ Notandum secundo circa secundam regulam, quod omne nomen polysyllabū incipiens a puncto vocali. a. si construat post se cum genitiuo mutatur vocalē. a. in seu, q̄ est vocalis. e. vt **למקום דבר שדה** si regat genitiuum, dicimus **למקום המזבח** idest locus altaris **למקום דבר יהוה** idest verbū domini **למקום עפרון** idest campus ephron. Excipiuntur tamen ab hac regula nomina, quorum prima littera est gutturalis, quia talia nō mutant vocalem. a. etiam si regant genitiuum, neque etiam in formatione pluralis. vt **למקום ארון** idest arca foederis. Indictionibus præterea diffusilibus, quorum littera media est iod. vt **למקום בית אבי** & alia huius proportionis, littera iod manet ociosa, quādo tale nomē regit genitiuū. vt **למקום בית ישראל** idest domus israel, eodē modo **למקום בית שמעון** idest oliuetū olei. similiter **למקום חיל** idest exercitus. dicim⁹ cū genitiuo **למקום חיל** idest exercitū pharaonis. Idē accidit in prædictis nominibus, quādo componūtur cū pronoiē. vt **למקום ביתי** idest domus mea. Et quādo declinātur in plurali numero **למקום ביתי** idest oliuetū. rerum aliquādo in talibus profertur littera iod. vt **למקום חילים** idest exercitus pluraliter. Nomina quoque in plurali definitiua in. im. tam masculina, quāam feminina, quando post se regunt genitiuū, perdunt mem vitianam, & punctus chiriq; mutatur in çere cum aliquali etiā

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

SECUNDI LIBRI

in singulari numero, quam in plurali. Et potest adiungi nominibus cuiuscumque generis & numeri, ita quod equiualeat omnibus vocibus huius nominis latini quis vel qui in omnibus casibus vtriusque numeri, vt Psal. 1. אֲשֶׁרִי הָאֵשׁ לֹא הִלְכָה. Beatus vir qui non abiit. similiter possit dici beati viri אֲשֶׁרִי idest qui non abierunt. Et beata mulier אֲשֶׁרִי idest quae non abiit, & beate mulieres אֲשֶׁרִי. quae non abierunt, & sic de aliis. ¶ Relatiuū substantiæ in se parabile est ista littera וּ sin posita in principio dictionis declinabilis, & equiualeat alteri relatiuo praedicto, vt Cantorum. 4. vbi dicitur capilli tui, sicut greges caprarum הַבְּלִיעֵד הַבְּלִיעֵד וְשֵׁנֵי טָרוֹר. idest quae ascēderunt de mōte garlaad. Eodē modo possemus dicere in oratione dominica אֲבִינֹר שֶׁבַשׁ מֵימֵר. Pater noster qui es in coelis. Et quando littera sin posita in principio dictionis est relatiuū & nō de substantia dictionis, cognoscitur per punctū dagues positū in littera immediate sequēte, vt etiā superius dictū est in articulis inseparabilibus casuū nominis. ¶ Ad propositum etiā huius relatiui memoranda est regula superius dicta, scilicet quod in hebraeo nulla est dicitio vni littere, nisi adiungatur alteri per compositionē vel saltem per appositionē. ¶ Relatiua accidetis nō reperitūtur apud hebraeos, sed supplentur per hoc aduerbiū כִּמוֹ quod potest interpretari sicut. Et idē significat littera chaph posita in principio dictionis, quādo nō est de substantia eius. Exēplum si dicam reddo tibi librū pulchrū qualem dedisti mihi, hebraice dicitur כִּמוֹ idest sicut dedisti mihi &c. ¶ Occasione relatiuorū aduertendū hic, quod tria sunt vocabula, quae frequēter nō exprit

CAP. QVINTVM.

exprimuntur sed subicitur in textu sacrae scripturae, scilicet relatiuū, verbum substantiuū, & articulus denotans casum nominis. Exēplum primi, vt in Psal. 7. וְעִוְרָה אֲלֵי צִוְיִת מִשְׁפָּט צִוְיִת idest cōsurge ad me iudiciū quod mādasti, vbi nō exprimitur relatiuū quod sed intelligitur. Exēplū secundi positum est iam in oratione dominica, vbi nō exprimitur verbū es. & Psal. 2. הֲוָה אֲמַר אֲלֵי בְנֵי אֱתָהּ idest dñs dixit ad me filius meus es tu. Et frequēter hoc verbum supplertur in sacra scriptura per pronomē tertiæ personæ obseruato numero eius & genere quemadmodū fuerit expediens, vt Genes. 34. הָאֲנָשִׁים הָאֵלֶּה שְׂלָמִים idest viri isti pacifici sunt nobiscū, vbi loco huius verbi sunt ponitur hoc pronomē hem. Exēplum tertii Psal. 3. כִּי רַבִּית אֵת כָּל אֹיְבֵי לִוִי idest quoniam percussisti inimicorū meorum maxillā. vbi non explicatur articulus illius dictionis maxillam. Et sic de aliis multis. Et valet hoc notabile multum ad intelligentiam prophetarum in hebraeo, vbi isti defectus sunt frequentissimi.

¶ Nomina numeralia apud hebraeos nō omnia sunt deriuatiua, sed quaedam eorum sunt primitiua. Ea tamē omnia sunt adiectiua, & sunt nomina irregularia quātum ad genus, quia nō obseruant regulam generis nominū superius posita maxime a tribus vsque ad decē inclusiue. Nam in his masculina desinūt in he vel thau, feminina vero nun quām in he licet aliquādo in thau, sed hoc raro. In his nominibus distincte procedemus per limites numerorum qui sunt vnitas dena centena millena &c. Vnitates sunt ab vno vsque ad decem quarum nomina hæc sunt.

Fccm

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

SEGCVNDI LIBRI

ארבע עשרה	ארבעה עשר	Quattuordecim.
חמש עשרה	חמשה עשר	Quindecim.
שש עשרה	ששה עשר	Sedecim.
שבע עשרה	שבעה עשר	Septemdecim.
שמונה עשרה	שמונה עשר	Octo & decem.
תשע עשרה	תשעה עשר	Novem & decem.

Nomina numeralia, quæ significant denas supra primam, omnia sunt indifferenter masculina & fœminina, & in numero plurali semper terminata in. im. vt

עשרים	Viginti.
שלשים	Triginta.
ארבעים	Quadraginta.
חמשים	Quinquaginta.
ששים	Sexaginta.
שבעים	Septuaginta.
שמונים	Octoginta.
תשעים	Nonaginta.

Compositi etiam numeri inter has denas etiam habet duas dictiones, quarum prior est minoris numeri nomē, secunda vero est dena, & hoc frequenter vt

אחד ועשרים	Vnus & viginti.
שנים ושלשים	Duo & triginta.
שלושה וארבעים	Tria & quadraginta &c.

Verum in libro Esdras aliquando ponitur maior numerus prius minore . vt in capitulo secundo. septuaginta duo , quinquaginta quattuor . Nomina centenariorum indifferenter sunt masculina & fœminina , & componuntur ex duobus nominibus , exceptis primo & secundo, quæ

CAP. QVINTVM.

quæ sunt simplicia nomina . Nomen primi centenarii in numero singulari terminatur in he vel thau, & inde formatur eius plurale in oth. Alia omnia carent numero singulari, sed secundum eorum terminatur in. im. ad modum dualium. Reliqua septem componuntur ex nomine vnitatis in genere fœminino, & ex plurali primi centenarii qui sequitur nomen vnitatis. Exëplum horū erit hæc colūna.

מאת	מאת	Centum singulariter.
	מאות	Centum pluraliter.
	מאתים	Ducentum.
	שלש מאות	Trecentum.
	ארבע מאות	Quater centum.
	חמש מאות	Quinques centum.
	שש מאות	Sexies centum.
	שבע מאות	Septies centum.
	שמונה מאות	Octies centum.
	תשע מאות	Novies centum.

Numeri cōpositi ex cētenariis sunt triplices, scilicet ex centena & vnitare solum, ex centena & dena, ex centena dena simul & vnitare, quorum nominum aggregatio ex prædictis nota esse potest. Et in sacra scriptura aliquando minores numeri præcedunt aliquando maiores, vt videre licet in quinto capitulo. Genesis, & alibi sæpius.

¶ Nomina millenariorū etiam sunt indifferēter masculina & fœminina, & cōposita ex duobus nominibus, exceptis primo & secūdo, quæ sunt simplicia nomina. Primum horū habet numerū singulārē eleph, & pluralē elaphim vel alphe, alia omnia octo carēt numero singulari, Sed secū

D a dum

48
SECUNDI LIBRI

etiam eorum terminatur in .im. ad modum dualium, Cætera omnia componuntur ex nominibus unitatum terminatis in .thau. & plurali primi millenarii. Exempla patent in hac columna.

אלף	Mille singulariter.
אלפים אלפי	Milia pluraliter.
אלפים	Duo milia.
שלושת אלפים	Tria milia.
ארבעת אלפים	Quattuor milia.
חמשת אלפים	Quinque milia.
ששת אלפים	Sex milia.
שבעת אלפים	Septem milia.
שמנת אלפים	Octo milia.
תשעת אלפים	Novem milia.
עשרת אלפים	Decem milia.

Verum in sacra scriptura aliquando in compositione prædictorum nominum ponitur nomen primi millenarii in numero singulari. vt Numeri primo וארבעים אלף idest quadraginta mille, & alibi sæpius &c. ¶ Dene millene, centene millene, & inde vsque ad mille milia, habent nomina composita ex nominibus præcedentibus denariorum vel centenariorum & miliariorum in numero plurali, & nonnunquam in singulari, Exemplum.

עשרים אלף	Viginti mille.
מאה אלף	Centum milia.
אלף אלפים	Mille milia.

Ab his nominibus numeralibus deriuantur, quædam alia nomina quæ dicuntur multiplicia. vt

quadru-

CAP. QVARTVM.

ארבעתים	Quadruplum.
שבעתים	Septuplum.
רבוא	Decem mille.
רבותים	Viginti mille.
רבותות	Multa milia.

Aduertendum præterea, quod nomina substantiua sunt etiam nominibus numeralibus prædictis, præter unitatem, ponuntur in numero plurali vsque ad decem inclusiue.

Ab vndecim vero & vltra ascendendo in infinitum sacra scriptura ponit talia nomina substantiua aliquando in numero singulari, licet debeat intelligi pluraliter. vt Gen. 5. שנה ושבע שנים ושבע שנים idest septē anni, & octuagēti annis. pro anni. Et cap. 32. וארבע מאות איש עיר idest & quadringenti vir cum eo. ¶ Deriuantur etiam a nominibus numeralibus alia adiectiua quæ dicuntur ordinalia, quia ordinem rerum significat post aliquod principium, vt primus/secundus/tertius &c. Et formantur a nominibus unitatum, ita quod a primo nomine numerali non formatur tale derivatiuum, sed loco eius deriuatur ab hoc nomine ראש idest principium, & inde formatur ראשון idest primus. ab alijs vero sequentibus numeris, hoc est a duobus vsque ad decem, hæc deriuatiua formantur ad modum patronymicorum nomina de quibus supra hoc modo.

ראשון ראשונה ראשונות	Primus, prima.
שני שניה שניות	Secundus, secunda.
שלישי שלישה שלישות	Tertius, tertia.
רביעי רביעה רביעות	Quartus, quarta.
	D 3 Quintus

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA
 GREDOS.USAL.ES

CAP. QVINTVM.

חמישית	חמשי	Quintus, quinta.
ששית	ששי	Sextus, sexta.
שבעית	שבעי	Septimus, septima.
שמינית	שמיני	Octauus, octava.
תשיעית	תשיעי	Nonus, nona.
עשירית vel עשיריה	עשירי	Decimus, decima.

In his nominibus pluralis numerus pro masculinis terminatur in. im. pro foemininis in. ioth. excepto primo qui terminatur in. oth. hoc modo ראשונים ראשונות &c. primi, primæ שניים שניות &c. secundi, secundæ &c. Ab undecim vero & deinceps ascendendo pro nominibus ordinalibus ponuntur nomina numeralia nulla penitus facta mutatione. & hoc in vtroque genere & numero. Hebræi, etiã per hæc nomina ordinalia menses anni pronunciant, hoc est primum secundum &c. Et licet latini hæc nomina ordinalia adaptent ad significandas partes aliquot alicuius totius, scilicet tertiam quartam quintam sextam &c. Tamen hebræi illas partes significant per duo nomina, vt pro eo quod nos dicimus decimus quisq; illi dicunt אחד מעשרה אחר idest vnus ex decem. & pro eo quod nos duæ centesime: illi dicunt שנים מפאה .i. duo de centum &c. Nominibus quoque distributiuis vel diuiduis carent hebræi, sed suppleunt illa per nomina numeralia duplicata, vt pro eo quod nos dicimus bini & bini, ipsi dicunt שנים שנים idest duo duo. Genesis.7. & sic de aliis. Aduerbia quoque numeralia non sunt apud eos, sed suppleunt illa per nomina numeralia & hoc nomē פְּעַם idest vicē

CAP. QVINTVM.

vicem, vt ארבעה פעמים idest quattuor vicibus, et sic de aliis. ¶ Occasione autem nominum numeralium, dicamus tandem in hoc capitulo de numeris seu figuris numerorum, quibus hebræi solent numerare. Et licet latini & Arabes habeant proprios characteres ad significandos numeros, tamen Hebræi & Græci litteris alphabeti, pro numeris vtuntur hoc ordine. Nam primæ nouem litteræ alphabeti significant vnitates, aliæ nouem quarum prima est iod significant denas, aliæ denique quattuor, quæ incipiunt a littera quoph pro centenis accipiuntur. Sed ad complementum nouem centenarum moderniores hebræi applicat quinque litteras duplices, licet antiquiores hebræi huiusmodi cētenas per duas aut tres litteras explicarent. Pro millenis autem redeunt ad principium alphabeti per litteras magnas, vt Aleph magnum pro mille, Beth magnum significat duo milia, & hoc maxime in expositione sacræ scripturæ. Sequitur exemplum.

	¶ Vnitates.	¶ Denę.	¶ Centenę.	¶ Millenę.			
א	vnum.	י	decem.	ק	centum.	ס	mille.
ב	duo.	כ	viginti.	ר	ducenti.	ז	duo milia.
ג	tria.	ל	triginta.	ש	trecenti.	ח	tria milia.
ד	quattuor.	מ	quadraginta.	ת	quadringenti.	ט	quattuor milia.
ה	quinque.	נ	quingenta.	י	quingenti.	י	quicq; milia.
ו	sex.	ס	sexaginta.	ק	sexcenti.	י	sex milia.
ז	septem.	ש	septuaginta.	ר	septingenti.	י	septem milia.
ח	octo.	ס	octoginta.	ש	octingenti.	ת	octo milia.
ט	nouem.	צ	nonaginta.	ק	noningenti.	י	nouem milia.

D 4 Nume

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

SECUNDI LIBRI

Numeri compositi ex dena & vnitare, vel ex centena & dena, vel etiam ex centena dena & vnitare, aggregatio ne litterarum, quæ significant tales numeros explicari solem. vt vndecim per iod & aleph &c. Illud tamen nõ est dissimulandum hebræos vsque a deo reformidasse prode re nomen domini tetragramaton, vt quoties in numeris designandis aliquot ex illis litteris incidere, eas in alias comitarentur quæ eisdem numeros exhibent. vt quindecim non p iod & he, sed p tet & vau scribebāt. Et ita de aliis.

¶ Cap. vi. de pronomine & speciebus eius atque pronominū declinationibus, ac cōpositionibus.

PRONOMEN apud Hebræos dicitur כְּנִיָּם idest aposittio nominis, quia ei superadditur. Præ supposita ergo pronominis diffinitione, quæ eadem est apud Latinos / Græcos / & Hebræos. Prosequamur eius duas species vulgarissimas, scilicet Pronomen primitiuum, & deriuatiuum. Quarum hæc est differentia, quia pronomina primitiua sunt dictiones per se, & sunt tantum quattuor apud Hebræos, scilicet ego, tu, illa, iste. Sed pronomina deriuatiua tantum in compositione reperiuntur, & illa sunt tantum sex, scilicet meus, tuus, suus, nostrer, vester, & illorū. ¶ Primitiuorū declinationes tot sunt quot sunt ipsa pnomina, hoc est quattuor. Et casus istarum declinationum non variantur per terminationes, sed per articulos, & per numeros, sicut diximus in nomine. Articuli pnoium sunt illi quos separabiles vocauimus in nomine. sunt & tantum quattuor isti כֵּן אֵת אֵל אֵלֶיךָ. ¶ Pronomen primæ personæ tam in singulari

CAP. SEXTVM.

gulari numero, quàm plurali est indifferenter generis masculini & foemini sub eadem voce. Et casus obliqui eius sequuntur terminationem sui nominatiui, scilicet in singulari omnes casus terminantur in. i. in plurali vero omnes in. nu. hoc modo.

אָנִי vel אֲנִי	Nominatiuo ego.
שָׁלִי	Genitiuo mei.
לִי vel אֵלַי	Datiuo mihi.
אֵתִי	Accusatiuo me, Vocatiuo caret
מִמֶּנִּי vel מִנִּי vel מִמֵּנִי	Ablatiuo a me.
¶ Plurali numero.	
אֲנֵנוּ vel נִתְּנוּ vel אֲנַחְנוּ	Nominatiuo nos.
שָׁלָנוּ	Genitiuo nostrum.
לָנוּ vel אֵלֵינוּ	Datiuo nobis.
אֵתֵנוּ	Accusatiuo nos, vocatiuo caret
מִמֵּנוּ	Ablatiuo a nobis.

¶ Promen secundæ personæ distinctas voces habet pro genere masculino, & pro foemino. nam in nominatiuo singulari vox masculina terminatur in littera he ociosa, foemina in thau subscripto sena cum dagues. Alii casus obliqui omnes terminantur in littera chaph, quæ in voce masculina subscribitur per cameç, in voce foemina per seua. Sed in numero plurali oēs casus terminant in voce masculina in. em. in voce foemina in. en. hoc modo.

¶ Foemina.	Masculina.	
אַתָּה	אַתָּה	Nominatiuo tu,
שָׁלְךָ	שָׁלְךָ	Genitiuo tui,
לְךָ vel אֵלֶיךָ	לְךָ	Datiuo tibi,

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

A80

SECUNDI LIBRI

אתְּךָ אֶתְּךָ אֶתְּךָ Accusatio te, Vtūs est filis mō.
 מִמֶּךָ מִמֶּךָ Ablatio u, a te

⊕ Plurali numero.
 אֶתְּם Nominatio vos.

שֵׁלְכֶם Genitiuo uestrum.

לְכֶם אֶתְּכֶם Datiuo uobis.

אֶתְּכֶם Actō vos, Vtūs fil's est
 מִמֶּכֶם אֶתְּכֶם Ablō a uobis. (ntō.
 מִמֶּכֶם vel מִמֶּכֶן

⊕ Est autē aduertendū, quod tribus in locis sacre scri-
 pturæ vox fœminina hui⁹ nominatiui, scilicet.ath. accipi-
 tur masculinè. Primo Numeri.ii. וְאֵם לְבָה אֵת עֵשָׂה לִי
 idest & si sic tu facis mihi. tu. scilicet deus. fed latin⁹ textus
 noster dicit, sin aliter tibi uidetur. Secūdo Deutero cap. 5.
 וְאֵת דְּרַבְרָא אֵלֵינוּ idest & tu loqueris nobis. vel ad nos.
 tu. simoyes. Tertio Ezechie. 28. אֵת כְּרֹב מְמַשֵּׁחַ הַסּוּכָה
 idest tu cherub, ex tentus & protegens. Aliquando etiam
 in casibus obliquis numeri singularis hui⁹ pronominis
 accipitur vox fœminina in genere masculino, fed id ra-
 ro accidit, scilicet in fine clausula. vt Deutero. 7. לֵתֵת לְךָ
 idest ad dandum tibi, & Proverb. 7. תְּנַחֵר אֶתְּךָ
 idest re get te. &c. Datiuus etiam pluralis hui⁹ pronominis in
 voce fœminina, scilicet lachen, debet scribi littera caph cū
 çegol. nam si cum çere scriberetur illa distio esset coniun-
 ctio illatiua, scilicet propterea. Et hoc est bene notādum.

⊕ Pronomen primitiuum tertie personæ etiam distin-
 ctas habet voces pro genere masculino & fœminino. Est
 nominatiu⁹ singularis in genere masculino desinit in vau
 cum sureq & sequente aleph octiofa. In genere fœminino
 desinit

CAP. SEXTVM.

desinit in vocali . i. sequentibus iod & aleph octiofis. vel
 vau & aleph octiofis. Obliqui vero casus eius in genere
 masculino desinunt in vocali. o. sequente vau octiofa, præ-
 ter ablatiuū quod desinit in. u. In genere fœminino obli-
 qui casus desinunt in vocalem. a. per cameç sequente he
 cum puncto mapiq in plurali numero omnes casus in ge-
 nere masculino desinūt in. em. in genere fœminino in. eu.
 hoc modo.

⊕ Fœminina. Masculina.
 הוּא הוּא Nominatio illæ illa.
 שֵׁלוֹ Genitiuo illius vel sui.
 לוֹ Datiuo illi vel sibi.
 אֵתוֹ Actō illū illā v' se, Vtō caret
 מִמֶּנּוּ Ablatio ab illo illa vel a se.
 ⊕ Plurali numero.

הוּם vel הֵן Nominatio illi. æ.
 שֵׁלָהֶם Grō illoꝝ. ay. f. sui
 לָהֶם Datiuo illis v' sibi
 אֵתָם Actō illos. as. v' se.
 Vocatiuo caret.

מֵהֶם vel מֵהֵן Ablō ab illis v' a se.
 ⊕ Notanda est hic amphibologia super ablatiuo sin-
 gulari masculino hui⁹ pronominis, qui est omnino
 similis in litteris & punctis ablatiuo plurali primi pro-
 nominis, nec potest eorum differentia cognosci aliter
 quā ex sententia & contextura orationis. In hoc
 etiam pronomine aliquando vox masculina accipitur pro
 fœminina, vt Ruth primo וְהָיָה בְּאֵן וְהָיָה illæ vene-
 rit,

VOLUME D
 DE SALAMANCA

SECUNDI LIBRI

runt. Et aliquando econtra vox foemina pro masculina. vt secundi Regum. 5. וַיָּבֹאוּ אֵלָיו וַיִּשְׁתַּחֲוֶימוּ אֵלָיו & illi venerunt, licet in quibusdam libris illa distinctio veenna aliter scribatur, scilicet וַיָּבֹאוּ אֵלָיו idest ecce, cui consonat etiam translatio chaldaica, quae sic habet אֵתְרוּ אֵלָיו idest & ecce venerunt .

¶ Quartum pronomem, quod etiam est tertiae personae in hoc differt a praecedente, quia tertium est demonstratiuum rei distantioris, sed hoc quartum est demonstratiuum rei propinquioris . Vnde illud correspondet pronomini latino ille illa illud, sed hoc correspondet pronomini latino hic haec hoc, vel iste. a. istud. Huius pronominis numerus singularis habet distinctas voces, pro genere masculino, & pro foeminino, in plurali vero eadem vox est vtriusque generis . Casus obliqui huius pronominis habent vocem sui nominatiui cu articulis supradictis, hoc modo,

¶ Foemina. Masculina.

זו	זו	Nominatiuo hic haec.
של	של	Genitiuo huius.
לזו	לזו	Datiuo huius.
את	את	Accusatiuo huic haec, Vocatiuo caret
מזו	מזו	Ablatiuo ab hoc ab hac.

¶ Plurali numero.

אלה	אלה	Nominatiuo hi haec.
של	של	Genitiuo horum harum.
לאלה	לאלה	Datiuo his.
את	את	Accusatiuo hos has, Vocatiuo caret
מאלה	מאלה	Ablatiuo ab his.

Nota

CAP. SEXTVM.

¶ Notandum quod hoc pronomem saepius in scriptura ponitur sine nomine substantiuo, & adiungitur verbo per modum suppositi vel appositi. vt Numeri. 26. לְאֵלֶּה תְּחַלֵּק לְאֵלֶּה תְּחַלֵּק idest his diuidetur terra . Aduertedū etiam, quod ista duo pronomina tertiae personae, scilicet hu & ze, qua do adiunguntur nominibus substantiuis, licet in nominatiuo possint praeponi & postponi nominibus, tamē in casibus obliquis fere semper postponuntur nominibus, & tunc additur eis articulus he. ratio huius regulae est, quia consuetudo linguae hebraicae est proferre prius substantiuum nomen quam eius adiectiuum nomen vel pronomem vel participium, ad hunc modum.

הוא	הוא	Vir iste.
היא	היא	Mulier ista.
הוא	הוא	Viri isti.
היא	היא	Mulieres iste.

Eodem modo diceretur in alio pronomine, scilicet hu.

הוא	הוא	Vir ille.
היא	היא	Mulier illa.

Exemplum in casibus obliquis.

הוא	הוא	Viro isti.
היא	היא	Mulieri isti.

Item aduerte, quod haec eadem duo pronomina demonstratiua non solum postponuntur nominibus substantiuis, sed etiam adiectiuis & genitiuo. Exemplū primi Deo tero, tertio, motem bonum istum. Exemplū secundi Genesis. 37. vbi nos habemus, ecce somnator venit, hebraice dicitur dominus somnatorum iste. ¶ Dicamus iam de pro.

SECUNDI LIBRI

pronominiſus deriuatiuis, quæ tantũ in cõpoſitione repẽ
riſiunt. Cõponũtur autẽ hæc pronomina cũ om̃ibus aliis
ſere partibꝫ orationis, & in tali cõpoſitione ſemp pronõ
amen ponitur in fine. Et mutant primas vocales quemad
modũ ſuperiꝫ in noſe dictũ eſt in numero plurali. In his
etiã pronominiſus primæ pſonæ ſunt indifferetes in gene
re maſculino & fœminino tam in ſingulari numero, quã
plurali in pnominiſus vero ſecũdæ & tertie pſonæ voces
illæ variãtur pro genere maſculino & fœminino. Sequunt̃
etiã hæc pronomina deriuatiua in omnibus ſuis caſi
bus terminationes caſuum obliquorum aliorum pronõ
mitum primitiuorum. Exemplum de cõpoſitione no
minis cum pronomine in hoc nomine דְּבַר id eſt verbũ.

☞ Fœminina. Maſculina.

	דְּבַר	Verbũ meũ. m. f. f.
	דְּבַרְךָ	Verbũ tuũ.
דְּבַרְכִי	דְּבַרְךָ	Verbũ ſuũ vel illiꝫ
	דְּבַרְהוּ	Verbũ nſũ. m. f. f.
	דְּבַרְנוּ	Verbũ veſtrũ.
דְּבַרְכֶם	דְּבַרְכֶם	Verbũ ſuũ. l. illorũ
	דְּבַרְנוּ	

☞ Plurali numero.

	דְּבָרִים	Ideſt verba.
	דְּבָרַי	Verba mea. m. vel fœ.
דְּבָרַיְכִי	דְּבָרֶיךָ	Verba tua.
	דְּבָרֵיהוּ	Verba ſua vel illius.
	דְּבָרֵינוּ	Verba nſã maſ. vel fœ.
	דְּבָרֵיכֶם	Verba veſtra.
דְּבָרֵיכֶם	דְּבָרֵיהֶם	Verba ſua vel illorum.

Et

CAP. SEXTVM.

Et hoc modo ſit cõpoſitio iſta in omnibus aliis nomi
nibus non deſinentibus in littera he. Verũ in fine clauſi
læ pronomen ſecũdæ perſonæ in genere maſculino nu
meri ſingularis, mutat ſeuã vltimæ litteræ ſubſtantialis
nominis in çegol, & in eadem littera ponitur accentus
diſtinctionis. vt Numeri. 14. סְּלַחְתִּי כְּדַבְּרְךָ id eſt peperci iu
xta verbũ tuũ. In nominibus vero deſinentibus in
littera he maxime ſi præcedat vocalis . a . tunc littera he
mutatur in thau & ſit cõpoſitio, hoc modo תּוֹרָה . i. lex.

☞ Fœminina. Maſculina.

	תּוֹרָתִי	Lex mea maſculina vel fœminia
	תּוֹרָתְךָ	Lex tua.
	תּוֹרָתוֹ	Lex ſua vel illius.
	תּוֹרָתֵנוּ	Lex noſtra maſculina vel fœmi.
תּוֹרָתֵכֶם	תּוֹרָתֵכֶם	Lex veſtra.
	תּוֹרָתָם	Lex ſua vel illorum aut illarum.

☞ Plurali numero.

	תּוֹרֹת	Leges.
	תּוֹרֹתֶיךָ	Leges meæ maſculina vel fœ.
	תּוֹרֹתֶיךָ	Leges tuæ.
	תּוֹרֹתֵיהֶם	Leges ſuæ vel illius.
	תּוֹרֹתֵינוּ	Leges noſtræ maſculina & fœ.
תּוֹרֹתֵיכֶם	תּוֹרֹתֵיכֶם	Leges veſtræ.
תּוֹרֹתֵיהֶם	תּוֹרֹתֵיהֶם	Leges ſuæ vel illorũ aut illarũ.

Et hæc exempla omnia ſunt in caſu nominatiuo, pro
aliis vero caſibus obliquis oportet ponere articulos infe
parabiles aut ſeparabiles, vt dictũ eſt in nomine exce
pro,

SECVNDI LIBRI

pro, quod articulus he rarissime ponitur in eis. Exempla etiam de compositione horum pronominum cum verbis, participiis, & aliis dictionibus inferas ponenda sunt in suis locis. ¶ Notādū etiam, quod nomina propria hominum & locorum non recipiunt compositionem cum pronomibus in sermone hebraico, sed vbi talis sententia occurrerit interponendum est nomen commune, scilicet filius vel seruus. Vnde pro eo, quod latini dicunt meū iob, sermo hebreus habet עֲבָדִי אִיּוֹב idest seruum meū iob, vt patet Iob primo. Et secundi Regum. 18. dixit dauid בְּנֵי אַבְשָׁלוֹם idest absalom filium meū. ¶ Ex his ergo quæ in hoc capitul. & præcedentibus notata sunt de nominibus propriis, clarent quattuor proprietates notabiles nominis proprii, quas hebræi memorant hoc vocabulo סָרְכִי çarchi, quod per notarium, idest litteram pro dictione accipiendo, equiualeat huic orationi סְרַיְכִיָּהוּ idest iunctamentum vel constructio genitiui, pluralitas, pronomen, noticia siue articulus he, quia talia non admittit nomen proprium. ¶ Ab hac regula compositionis excipiuntur quædam nomina definitiua in he, quæ non mutant he in tau. vt סָרְכָה idest tabernaculo in Psal. 26. כִּי יִצְפְּנֵנִי בַסָּכָה .i. quia abscondit me in tabernaculo suo. vbi pro סָרְכָה ponitur סוּפְרוֹ .i. Item פֶּשֶׁתָּהּ idest linum, Ofec. 2. וּפֶשֶׁתִּי צִמְרִי idest lana meā, & linum meum. vbi pro eo quod esse debuit פֶּשֶׁתִּי legitur פֶּשֶׁתִּי & alia complura ad hunc modum. Et notandum, quod etiam pronomen deriuatiuum tertie personę numeri singularis in genere feminino definit in he cum pūcto

CAP. SEXTVM.

pūcto mapiq דְּבָרָה תּוֹרָתָהּ idest verbum eius, lex eius, scilicet scemina. Aduertendum præterea, quod aliquando reperit̃ur aliqua nomina simplicia, idest nō composita cum pronomine, quæ tamen terminantur ad modum compositorum pronominum primæ personæ. & non aliter discernuntur a nominibus compositis cum pronomine quā per textum & sententiam litteræ. vt Genesis. 49. בְּנֵי אֶתְנֹוּ idest filius asine suæ. non enim bene dicitur filius asine suæ. Hiere. quocq. 22. וְקָרַע לִי חַלוֹנֵי idest aperuit sibi fenestras, & nō debet intelligi fenestras meas. Est præterea aduertēda hic alia amphibologia. Sūt enim quædā nomina terminata in vocalem .i. quę possunt esse nomina composita cum pronomine primæ personę. sed hæc ambiguitas ex constructione determinatur. vt יֵשׁוּי אָבִי idest pater isai, est nomen simplex, sed sine illo genitiuo, est nomen compositum cum pronomine, idest pater meus. similiter אָחִי אֲנִי idest frater abraam, est nomen simplex. sine genitiuo significat idem quod frater meus. Item פִּי יְהוָה idest os domini, est nomē simplex, sine genitiuo est os meum. Verum quādo huiusmodi nomina componūtur pronomibus deriuatiuis tertie personæ habent difficultatem in sua compositione, quia nō sequūtur modum aliorum nominum de quibus dedit̃us superius exempla. componuntur ergo hoc modo.

¶ Feminina. Masculina.

אֲבִיהוּ	אָבִיו	אָבִיו	Idest pater eius vel illius,
אָחִיהוּ	אָחִיו	אָחִיו	Frater eius vel illius.
פִּיהוּ	פִּיו	פִּיו	Os eius vel illius.

È Deniq

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

62
 SECVNDI LIBRI

Denique hoc nomen כָּל quando componitur cum pronomine cuiuscumque personae mutat punctum vocalem camec in sureq, hoc modo כָּלֵנוֹ omnes nos כָּלֵם omnes illi כָּלְכֶם omnes vos. Hacten[us] de p[ro]mine.

¶ Cap. vii. de prima verborum coniugatione tam in voce actiua quam in passiuā.

A Ntequam de singulis verborum coniugationibus specialiter dicamus, quaedam generalia documenta prae[m]ittemus. Supposita ergo ex autoribus latinis verbi diffinitione quae eade[m] est etiam apud Hebræos, septem verbi accidentia seu proprietates declarandae sunt, quae his nominibus explicantur/Vox/Modus/Tempus/Numerus/Persona/Genus/& Cōiugatio. ¶ Voces verborū hebraicorū tantū duae sunt actiua, vt פָּקַד idest visi taut passiuā, vt נִפְקַד .i. visitatus est. ¶ Modi corū sunt tantū tres. Indicatiu[us], qui est aliorū prim[us], inuocinatus est apud hebræos, & quādo nominatur, per primū eius tēpus, quod est p[re]teritū explicatur. Imperatiu[us] dicitur ab eis aut sonē propter suā indifferentiā. Alii modi suppleunt per indicatiuū & infinitiuū cum quibusdā aduerbiis, vt infer[re] dicec[ur]. ¶ Tēpora verborū hebraicorū sunt tantū tria. P[re]teritū, quod vocant עָבַר idest trāsitū. P[re]sēns, quod vocant הָיָה .i. quod est. Et futurū quod ipsi vocāt יָצִיחַ .i. paratū. Alia tēpora p[er] ista tria supplent[ur]. ¶ Numeri verborū sunt duo. singularis dicitur יָחִיד idest lingua vni[us]. pluralis dicitur לְשׁוֹן גְּבִימִים .i. lingua pluriū. ¶ Personae verborū tres sunt. Prima dicit[ur] מְדַבֵּר idest quae de se

63
 CAP. SEPTIMUM.

de se loquitur, Secūda נִמְצָא idest quae inuenitur p[re]sēns. Tertia dicitur נִסְתָּר idest absens. ¶ Genera verborū, quemadmodū & nominū & pronominiū, apud hebræos duo sunt. Masculinū quod vocat לְשׁוֹן זָכָר idest lingua masculi. & femininum quod נִמְצָא לְשׁוֹן .i. lingua femina. nam licet in primis p[er]sonis vtriusq[ue] numeri verba indifferētes habeāt voces pro genere masculino & feminino, tamen in aliis personis genera ista distinctas habent voces, sicut etiam & in p[ro]minib[us] declarauim[us]. ¶ Cōiugationes verborum apud hebræos quattuor sunt, sed quia quaelibet earum duas habet voces actiuā & passiuā, ideo hebræi has cōiugationes vocāt שְׁמֵנָה מְדַבְּרִים idest octo ordines. Prima cōiugatio dicitur הִתְנַחֵם .i. adificiū leue, scilicet tam in scriptura quā in prolotione. Secūda dicitur הִתְנַחֵם הִתְנַחֵם idest verbū densatū, scilicet in prolotione & significatione. Tertia dicitur הִתְנַחֵם .i. fecit facere, quia trāsitiuā habet significationē. Quarta deniq[ue] vocatur מְדַבֵּר מְדַבֵּר idest verbū quadratū, scilicet quia quattuor litteris scriptum. Et differunt hae cōiugationes inter se, tum ratione scripturæ, tum & ratione significationis. Prima enim cōiugatio scribitur tribus tantum litteris substantialibus, & sine dagues in media earum. & significat actionem remissam, vt פָּקַד idest visitauit. Secūda vero cōiugatio etiam scribitur tribus litteris, sed habet dagues in media littera, & significat actionem vehementem, vt דָּבַר idest loquutus est, scilicet re[sp]e[ct]u rehenforie. Tertia cōiugatio est verborum habentium quinque litteras, licet earum tres tantum sint substantiales. Quibus

SECVNDI LIBRI

bus in principio additur littera he subiecto pñcto chriq,
& in medio ponitur iod littera octofa, & significat actio-
nem transitiuam, vt **הִכְדִּיל** idest fecit diuidere. ¶ Quar-
ta coniugatio est verborum habentium quattuor litteras
substantiales. Sed in prima syllaba ponitur van ociosum,
& tertia littera plerunq; geminatur, ita quod tertia &
quarta littera sint similes, & significant communiter hæc
verba actionem imperfectam, vel vt alii dicunt actionem
transientem, sicut tertia coniugatio, vt **רוּם** idest exalta-
uit. ¶ Aduertendū tamē, quod sunt quedam verba quæ
per omnes vel plures cōiugationes declinari possunt, sed
eorum quedam licet mutent coniugationem nō mutant
significationem, vt **בָּקַד בָּקַד הִבְקִיד פִּקַד** in omni-
bus quattuor coniugationibus significat visitare, alia ve-
ro, mutata coniugatione mutant significationem, vt **דָּבַר**
secundæ coniugationis significat loqui, sed **דָּבַר** ter-
tiæ coniugationis significat infringere, vt Psalmo. 17.
וַיִּדְבֹר עַמִּים idest & cōfregit populos. similiter **חָרַשׁ** pri-
mæ coniugationis significat arare, sed **חָרַשׁ** tertiæ cō-
iugationis significat tacere, vt Numeri. 30. **וְהִחְרַשׁ לָהּ**
idest & tacerit ei, & adhūc modum alia cōplura. Et hæc
quattuor coniugationes sunt verborum regularium, quæ
hebraei vocant **שְׁלֵמִים פְּעֵלִים** idest verba perfecta. sed
præter illa sunt quedam alia verba irregularia, quæ he-
braei vocant **זְרִית אֶבְנֵי** idest lapides incisionis, scz ver-
ba imperfecta, de quibus infra in libro tertio huius.

¶ Item notandum, quod apud Hebræos prima ver-
bi positio est tertia persona singularis præteriti perfecti
indica

CAP. SEPTIMUM.

indicatui modi, & ab illa deriuantur omnes alæ persone
eiusdem temporis & aliorum temporum, vnde omnis he
braica coniugatio a præterito perfecto principium sumit,
& personarū eius ordinem conuertit, scilicet quia a tertia
per secundam venit ab primam personam. tam in singu-
lari, q̄ in plurali numero. His præmissis in generali, ad
singulas coniugationes specialiter veniamus. Sed quia nō
omnia verba regularia per omnes quattuor coniugatio-
nes variari possunt, sed solum per aliquas earum, pro exē-
plo omnium cōiugationum ponemus hoc verbū **בָּקַד**
idest visitauit, quia est regularissimum, & in sacra scriptu-
ra inuenitur per omnes coniugationes variatum, licet ali-
quando variet significationem.

Prima itaq; verborū perfectorū cōiugatio definita est
prius. Sed aduertendū, qđ prima verbi positio huius
cōiugationis habere potest tres terminationes variata vo-
calt mediæ litteræ per. a. e. o. vt **בָּקַד**. i. visitauit **בָּקַדְתִּי** vo-
luit **בָּקַדְתִּי**. i. potuit. Istę tres differētæ verborū primæ cōi-
ugationis notatur expressè in fine libri Exodi, scilicet cap.
40. vbi hæc tria verba **בָּקַדְתִּי בָּקַדְתִּי בָּקַדְתִּי** in eodem versu
ponuntur. pro quo noster textus habet, & non poterat
Moyses ingredi tabernaculum federis domini, quia nu-
bes obumbravit super illud, & gloria domini repleuit il-
lud. Sed in procurso coniugationis eandem regulam ter-
minationum habent huiusmodi verba in omnibus mo-
dis temporibus & personis.

¶ Actiua voce primæ coniugationis
indicatiuo modo tempore præterito.

E 3

Fcc

VINEROSIDAD
DE SALAMANCA

GREDOS.USAL.ES

66

SECUNDI LIBRI

¶ Fœminina. Masculina.

פָּקְדָה

פָּקַד

Visitavit.

פָּקְדָה

פָּקַדְתָּ

Visitasti.

פָּקְדָתִי

Visitavi masculi. vel fœm.

¶ Plurali numero.

פָּקְדְתֶּם

פָּקַדְתֶּם

Visitaverunt masculi. vel fœ.

פָּקְדְתֶּם

Visitastis.

פָּקְדְתֶּם

Visitavimus masculi. vel fœ.

Ad proportionem huius præteriti variantur omnia præterita omnium coniugationum, & etiam verborum irregularium tam in voce activa, quam in passiva, quia omnia similes habent terminationes in personis huius præteriti, licet habeant varia principia in diversis verbis & coniugationibus, quæ principia semper sunt retinenda in toto præterito. Aduertendum autem, quod semper in hac coniugatione prima verbi positio habet accentum in ultima syllaba, excepto quando post ipsam immediate sequitur distinctio monosyllaba vel distinctio, quæ habet accentum in principio, quia tunc etiam hæc prima positio habet accentum in prima syllaba. Exemplum primi ponitur Numeri. 27. וְיָדָה לְךָ רֵשָׁאֵל וְיָדָה לְךָ רֵשָׁאֵל idest & interrogabit cum. Exemplum secundum Genesis primo לֵילֵךְ לְיָדָה לְיָדָה idest vocavit noctem. Illud quoque est notandum, quod quando prima littera huius verbi vel media est aliqua istarum quatuor אההע gutturalium, quæ debeat scribi cum seua, tunc ille punctus vertitur in vocalem. a. scilicet cameç vel patha, vt אהההה idest dilexistis. similiter ברההה idest elegit fœmi. Et hæc regula est generalis & obseruanda

iii

67

CAP. SEPTIMUM.

in omnibus modis temporibus & personis, in quibus istæ casus occurrerit. Præter hunc est alius casus, vbi seua vertitur in vocalem. a. scilicet cameç cum accētū hoc est, quando tale verbum ponitur in fine clausulæ, etiam si ibi non fuerit aliqua littera gutturalis. vt Numeri nono אָת שְׂבִירָן יְהוָה שְׂבִירָן idest custodiam domini custodierunt. & Iudicum nono חֶלֶב נָתַתָּה idest lac dedit. Tertio præterea persona pluralis huius præteriti aliquando accipit nun in fine. vt Deutero. 8. אֲשֶׁר לֹא יָדְעוּן אֲבֹתֶיךָ idest quæ non cognouerunt patres tui. Præteritum autem imperfectum & etiam plusquam perfectum indicatiui modi apud Hebræos non habentur, sed loco eorum ponitur hoc præteritum perfectum, vnde ad cognoscendū tale verbū cuius horū triū temporū sit, sensus orationis est requirendus, & ex constructione tollitur ambiguitas. vt, Gen. 37. אָהַב אֶת יוֹסֵף. i. amabat ioseph. vbi ponit amavit pro amabat. Et similiter potest poni p amauerat. Præsens indicatiui hebræi non habet proprium, sed circūloquuntur ipsum per participium a prima verbi positione formatum mutata prima vocali in. o. estque simile nomini adiectiuo tam in genere, quam in declinatione, & huic participio adiunguntur pronomina primitiua superius dicta ad distinguendas personas huius temporis.

¶ Participium est hoc.

פֹּקֵדֵה. I. פֹּקְדָה. Quæ visitat. פֹּקֵדֵה. Qui visitat.

פֹּקְדוֹת. Quæ visitat. פֹּקְדִים. Qui visitat.

Præsens indicatiui modi hoc modo conficitur ex prædictis, in quo iam modo latinorum personas ordinamus.

E 4. Fc.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

GREDO.S.U.S.A.L.E.S

SECVNDI LIBRI

Ⓐ Fœminina.	Masculina.	Ego visito.
אני פוקדת	אני פוקד	Tu visitas.
את פוקדת	אתה פוקד	Ille visitat.
היא פוקדת	הוא פוקד	

Ⓐ Plurali numero.

אנחנו פוקדות	אנחנו פוקדים	Nos visitamus.
אתן פוקדות	אתם פוקדים	Vos visitatis.
הן פוקדות	הם פוקדים	Illi visitant.

Aliquando tamen in hac compositione præponitur participium pronomini. vt Hieremias primo **פוקד אני** idest vigilo ego, & hoc etiam in aliis conjugationibus reperitur. Rememoranda est hic etiam, exceptio de quatuor litteris gutturalibus, propter quas scua mediæ litteræ gutturalis vertit in cameç vel patha, vt **פועקים** idest qui clamant **פועקות** idest quæ clamant. Cum vero primæ positionis verbi littera finalis fuerit chet siue haim, tunc in participio generis masculini numeri singularis illa littera subscribitur cum patha vocalia. vt **פורה** qui fugit **פוע** qui audit. Genus vero fœmininum eiusdem numeri hoc modo scribitur **פורה** **פועת**. Et hoc idem fit in aliis conjugationibus in simili casu, sed hoc est verum modo littera substantialis mediæ non subscribatur cum puncto vocali. a. quia tunc chet vel haim finalis non subscribitur cum patha, sed colligitur ad syllabam præcedentem, & generaliter quando præcedit quicumque alius punctus alterius vocalis ab .a. tunc punctus vocalis .a. subscriptus prædictis duabus litteris debet prius proferri quam littera. vt Psal. 95. **הנוטע און** idest qui plantat

tat

CAP. SEPTIMUM.

tat aurem. Et quando participium generis fœminini numeri singularis ponitur in fine clausulæ, tunc littera substantialis mediæ debet subscribi cum cameç loco çegol. vt Iosue. 2. **יהיה ובהורה** idest in muro illa habitabat. Nonnunquam etiam participium masculini generis numeri singularis definit in vocali. vt Genesis. 49. **אשרי לנפן** idest qui alligat ad vitem. & Deutero. 33. **שכני סנה** idest qui habitat in rubo, vbi ponitur oçri pro oçer, & focni pro sochen. Et hoc modo in aliis multis. Ⓐ Notandū denique, quod in verbis primæ conjugationis, quæ in prima verbi positione definiunt in vocali. e. vel. o. ipsamet prima verbi positio est participium. Ideo in talibus nulla est differentia præteriti & presentis. Exempla superius posita sunt, vt **אני חפץ** idest ego volo **אני יכול** idest ego possum. Per hoc etiam participium presentis suppleri cõsuevit præteritum imperfectum indicatiui modi adiecto sibi præterito perfecto verbi substantiui, vt **פוקד אני היותי פוקד** idest ego fui vel eram visitans provisitabam, aliquando etiam subicitur in hoc casu verbum substantiuum, vt etiam superius diximus.

Futurū indicatiui modi in omnibus conjugationibus, & etiã in verbis irregularibus designat per has quatuor litteras **איתן** in principio personarum positas super tres litteras substantiales verbi præteriti, & subscribuntur istæ quatuor litteræ additæ in prima conjugatione cum puncto vocali chiriç, excepto aleph quod subscribitur cum çegol ad faciendam differentiam primæ & tertie personarū huius futuri in numero singulari, nam aleph est no-

ta

DE SALAMANCA

70
SECVNDI LIBRI

in primæ personæ singularis. Nun primæ pluralis. Thau est signum secundæ personæ in vtroque numero. Iod tertiæ similiter in vtroque numero. Et in hoc etiam futuro terminationes primæ personæ tam in numero singulari, quam in plurali sunt indifferentes in genere masculino & foeminino, in aliis personis genera variatur. quod in aliis quoque conjugationibus & in verbis irregularibus observatur. Primæ insuper personæ vtriusq; numeri in hoc futuro plerumque recipiunt he in fine, licet aliquando sine ea littera scribantur. Et ordinamus hic personas modo latinorum.

¶ Tempore futuro.

¶ Foemina.

¶ Masculina.

	אֶפְקֹד .י.	אֶפְקֹד	Visitabo maf. vel foemi.
תִּפְקֹדִי		תִּפְקֹד	Visitabis.
תִּפְקֹד		יִפְקֹד	Visitabit.

¶ Plurali numero.

	נִפְקֹדוּ .י.	נִפְקֹדוּ	Visitabim? maf. vel foe.
תִּפְקֹדְנָה		תִּפְקֹדוּ	Visitabitis.
תִּפְקֹדְנָה		יִפְקֹדוּ	Visitabunt.

Et in hoc futuro secunda persona singularis generis masculini, & tertia singularis foemina in voce non differunt, sed in sensu, quæ differentia ex contextura cognoscitur. Secunda quoq; & tertia plurales in genere foeminino sunt similes in voce, & dissimiles in sensu ex contextura cognoscendo. Aduertendum tamen, quod in omnibus personis masculinis numeri singularis huius futuri, & etiam in prima plurali masculina contingit sæpius punctum vocalem mediæ litteræ, scilicet cholem mutari in

71
CAP. SEPTIMUM.

in cameç, scilicet quando post talem personam inimedia te, sequitur dictio monosyllaba vel dictio habens accentum in principio, sed tunc ille punctus cameç proferritur de bet, ut cholem. ut Psal. 88. אֶשְׁמַר לוֹ הַרְדֵּי idest serua bo illi misericordiam meam, ubi licet scribatur esmar debet legi esmor. Idem quoque punctus mediæ litteræ substantialis, scilicet cholem mutatur sæpius in vocalem. a. maxime quando littera media vel finalis verbi est gutturalis. Exemplum primi יִחַפֵּץ idest volet. Exemplum secundi אֶצַּע idest clamabo. Exemplum tertii אֶשְׁמַע idest audiam. Et in fine clausulæ seu litteræ mediæ vertitur in cameç vel in cholem, dato quod ibi nulla sit littera gutturalis, & in eadem syllaba collocatur accentus, hoc idem sæpe contingere solet etiam, quando non est finis clausulæ. Hoc patet in his exëplis תִּפְקֹדִי תִפְקֹדְנָה אֶפְקֹדְנָה אֶפְקֹדְנָה תִּפְקֹדוּ תִפְקֹדוּ תִפְקֹדוּ et eodem modo diceretur in tertia psona plurali. Et quado prima littera substantialis verbi est hain vel chet, tunc aleph primæ psonæ & illa littera prædicta scribuntur eum çegol, ut אֶעֱבֹר .i. trāsibō, in aliis vero personis eadē duæ litteræ scribuntur cum vocali. ut תִּעֲבֹר .i. trāsibis. Et in verbis quorū prima littera substantialis est aleph, litteræ accidentales huius futuri scribuntur punctu cholem, ut אֶאֱכַל .i. comedā .i. dicā. Verū in hoc casu prima psona nō debet scribi nisi eum vnicō aleph ppter coincidentiam & euphoniā, in aliis vero psonis aleph substantialis verbi ponitur ociosa, licet scribatur, ut תִּאֱכַל .i. comedes תִּדַּעַס .i. dices. Sūt tamē quedā huiusmodi verba in quib; prima psona pmittitur habere duo aleph iūcta,

SECUNDI LIBRI

iūta, & vtraq; scribit cū çegol, vt אָאָסוּף .i. cōgregabo. In hoc tamen verbo יָכַל idest potuit omnes litteræ accidentales futuri subscribuntur cum pūcto fureq; & hoc fit discretionis gratia ad futurum huius verbi אָכַל idest comedit, vt אָכַל idest potero תּוֹכַל poteris. Nōnquā etiam secunda & tertia personæ plurales generis masculini, atque secunda singularis generis foeminiui accipiunt in fine litterā nun, hoc modo יִבְקְרוּן יִבְקְרוּן יִבְקְרוּן quæ regula etiam seruit in aliis coniugationibus tam in voce actiua, quā in passiuā. ¶ Aduertendum autem, quod in omnibus coniugationibus ac etiam in verbis irregularibus, quando personis huius futuri præponitur littera vai coniunctiua, idest/quæ est coniunctio, et tunc futurum vertitur in præteritum, vt וַיִּבְקְרוּ idest & visitaui, excepto quando littera vai subscribitur cum sua vel chiriq; quia tunc non mutat futurum, vt וַיִּבְקְרוּ idest & visitabit. Et vice versa quando eadem littera vai præponitur personis præteriti cum quolibet puncto vocali præteritum vertitur in futurum, vt וַיִּשְׁמַר idest & custodiet præterquam in prima psona singulari in cuius littera substantiali media collocatur accentus, quia tunc non mutatur præteritum. vt Osee. 12. עַל הַנְּבִיאִים וַיִּדְבַּרְתִּי idest & locutus sum ad prophetas, sed si eadem prima persona haberet accentū in vltima syllaba, tunc littera vai et adiecta prædicto modo mutat præteritum in futurū. vt Exodus. 12. וַעֲבַדְתִּי בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם idest transibo per terram ægypti, per hoc etiam futurum potest suppleri præteritum imperfectum indicatiui. vt Genesis secundo וַאֲדָ idest

CAP. SEPTIMUM.

יָעֹלָה מִן הָאָרֶץ idest & nubes ascendebat de terra. pro quo nostra transitio habet, & fons ascendebat de terra.

¶ Imperatiuo modo tempore præsentis.

Imperatiuus modus hebraice dicitur צִוּוּ idest mandatum: & non habet nisi tempus præsens, in quo solas secundas personas vtriusque numeri habet. nam aliæ personæ huius tēporis suppleunt per futurū indicatiui supra dictū. Præsens ergo imperatiui formatur ad hunc modū.

¶ Foeminiua. Masculina.

יָבִיטָה Visitate.
יָבִיטָה Visitate.
יָבִיטָה Visitate.

Et possent variari tres vltimæ personæ huius imperatiui, idest foeminiua singularis, & masculina ac foeminiua pluralis tribus modis, secundum varietatem secundæ personæ singularis masculinæ eiusdem præsentis, hoc modo.

יָבִיטָה vel יָבִיטָה vel יָבִיטָה Foeminiua singularis.
יָבִיטוּ vel יָבִיטוּ vel יָבִיטוּ Masculina pluralis.
יָבִיטְנָה vel יָבִיטְנָה Foeminiua pluralis.

Et hoc plærunque contingit in fine clausularum. Eadem quoque secunda persona singularis masculina potest recipere he in fine, & hoc tribus modis. Primo si littera substantialis prima subscribatur cum puncto chiriq; & vltima cum cameç siue patha. vt Genesis. 39. וַיִּשְׁכַּב עִמִּי idest dormi mecum. Secundo quando littera substantialis prima scribitur cum cameç proferendo vt cholem. vt Neemia. 13. זְכֹרָה לִי אֱלֹהֵי idest recordare mei deus meus. Tertio cum eadem littera prima subscribitur cum sua. vt Danielis. 9. יְהוָה שָׁמְעָה יְהוָה סִלְּחָה idest do-

mine

SECVNDI LIBRI

mine audi domine parce. Secundæ quoque personæ singularis femininæ littera substantialis prima aliquando habet cameç proferendum quasi cholem. vt Iudicum. 9. מַלְכֵי עֵלְיוֹנָי idest regna super nos. Et quando primæ positionis verbi littera substantialis prima vel media fuerit gutturalis, tunc persona feminina singularis, & masculina pluralis possunt habere primas duas litteras cum patha, vt פָּעַלִי idest fac fecmi. פָּעַלֵךְ idest facie mascululi. nonnunquam etiam in masculino plurali vtraque distarum litterarum subscribitur cum çegol, hoc modo אָהַבְתֶּם idest amate אָהַבְתֶּם idest comprehendite. Et in secunda persona singulari feminina aliquando prima littera substantialis scribitur cum cameç chateph proferendo vt cholem. vt Hierem. 22. רָצַעְתִּי idest clama, aliquando etiam he finalis in secunda plurali feminina deficit. vt Ruth primo לִי מְרֵאָה קְרָאָנִי idest vocate me amaram. In eodem quoque verbo qara littera substantialis prima aliquando venit cum puncto chiriç & nun finalis colligitur ad vocalem præcedentem. vt Exodi secundo לִי קְרָאָן idest vocate eum. In verbis deniq; primæ conjugationis quorum prima positio definit in e. vel o. sequente consonante, eadem vox est præteriti & imperatiui. vt Genesis. 29. מָלֵא שֶׁבַע זָוָת idest imple septimanam huius. Futurū vero imperatiui in omnibus conjugationibus supplendum est per futurum indicatiui modo superius expressum. ¶ De infinitiuo & gerundiis.

In infinitiuo modus apud Hebræos dicitur מְקוֹר idest origo vel fons, quoniam ab illa eius significatione

cōfusa

CAP. SEPTIMVM.

confusa sumitur significatio determinata aliorū temporū & personarū. vnde & caret determinato numero genere & persona. & in voce assimilatur secūda personæ singulari masculinæ imperatiui modi, vt פָּקַד פָּקַד פָּקַד idest visitare. Et hic infinitiuus aliquando ponitur seorsum solus, aliquādo adfūgitur verbo præterito aut futuro, & tūc equiualeat participio. vt Genesis. 50. וַיִּפְקַד בְּקַדְוֵי אֱדֹמִים idest visitans visitabit. Itē Exodi. 4. וַיִּפְקַד בְּקַדְוֵי אֱדֹמִים idest visitans visitans visitans. Aliquādo etiam cōponitur cum articulis vel præpositionibus, & tunc equiualeat nostris gerundiis. Præpositiones sunt istæ בְּכֹל מְקַדְדִּים quibus subscribitur punctus chiriç. Vnde supplemus gerundia in hunc modum.

בְּכֹד	In visitando.
כְּכֹד	Cum visitando.
לְכֹד	Ad visitandum.
מְכֹד	De visitando.

Et quando littera substantialis, prima est gutturalis, litteræ istæ scribuntur per çere vel çegol, vt יֵאָמַר idest dicendo לֵאָסֵר idest ligando. In quarto gerundio ponitur dagues in littera prima substantiali propter defectum litteræ nun, quæ ibi deficit. Hebræi tamen hæc gerundia per infinitiuum proferunt, vt in visitare, de visita re, ad visitare &c. Nonnunquam etiam hæc gerundia recipiunt he in fine, & tunc littera substantialis prima subscribitur per cameç proferendum vt cholem, & chiriç litteræ accidentalis sæpius vertitur in seua, excepta littera mem. vt Exodi. 36. לְקַרְבָּה אֵל הַפְּלִיאָה idest ad accedendum ad opus, vel vt accederet operi.

Aliqu

SECUNDI LIBRI

Aliquando etiam veniunt cum chiriq̄ in vltimā syllaba vt Psal. iii. עם נְדִיבִים. idest ad habitandum cum principibus, vbi debuerat scribi solum להוֹשִׁיב Per hunc etiam infinitiuum cum his duabus litteris accidentalibus בּ בּ suppleri solet subiunctiuus modus: mutato seua primæ litteræ substantialis in cholem, & subscriptis litteris accidentalibus per seua, & addita terminatione pronominis derivatiui singulis personis, hoc modo.

¶ Fœminina Masculina.

בְּפָקְדִי Invisitādo me. i. cū visitē maf. v̄f. fœ.

בְּפָקְדִי Cum visites.

בְּפָקְדוּ Cum visitet.

¶ Plurali numero.

בְּפָקְדוּ Cū visitem⁹ maf. vel fœ.

בְּפָקְדִים Cum visitetis.

בְּפָקְדוּ Cum visitent.

Est alius modus supplendi subiunctiuum modum, scilicet anteposendo has duas coniunctiones temporales in verbo præterito vel futuro. Exemplum primæ, vt Genesis. 12. באֲשֶׁר הָיָה לְבֹאֵ מִצְרַיִם idest cum accederet, vt ingrederetur ægyptum. Exemplum secundæ ibidem paulo post כִּי יֵרְאוּ אֹתְךָ בְּמִצְרַיִם idest cum viderint te ægyptii. sed istæ coniunctiones alias habent significationes, de quibus infra in suo loco dicem⁹.

¶ De optatiuo. ¶ Garent etiam hebræi optatiuo modo, circuloquuntur tamen ipsum per præteritum & futurū indicatiui antepositis his duobus aduerbiis optandi לִי אֲחֵלִי hoc est vtinam. Exemplum primi, vt Esaiæ cap.

CAP. SEPTIMUM.

cap. 48. לִי הִקְשִׁיבָה idest vtinam audiuisses. Exemplum secundæ, vt Psal. 118. אֲחֵלִי לִפְנֵי דְרָכַי idest vtinam dirigantur viæ meæ. ¶ Nota regulam generalem, quod in omnibus coniugationibus & vocibus verborum tam regularium, quam irregularium, imperatiuus sequitur terminationes futuri indicatiui, & infinitiuus semper est eadem vox, quæ fuit secunda persona singularis masculina imperatiui. ¶ De voce passiuæ.

Vocis passiuæ præteritum indicatiui modi formatur ab alio præterito vocis actiuæ addita littera nun in principio cuiuslibet personæ subscripta cum puncto chiriq̄, & mutato cameç primæ litteræ substantialis in seua, & personæ habent easdem terminationes quas & in voce actiuæ, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

נִפְקְדָה Visitatus est vel fuit.

נִפְקְדָה Visitatus es vel fuisti.

נִפְקְדָה Visitatus vel. ta. sum vel fui.

¶ Plurali numero.

נִפְקְדוּ Visitati vel. te. sunt vel fuerunt.

נִפְקְדִים Visitati estis vel fuistis.

נִפְקְדוּ Visitati vel. te. sumus vel fuimus.

Tamen in fine clausulæ seua litteræ substantialis mediæ vertitur in cameç cum accentu, hoc modo נִפְקְדָה. Item si littera verbi substantialis prima fuerit gutturalis, tunc in omnibus personis eadem littera sustituitur & nun accidentalis subscriptur per çegol. vt Genesis. 22. נִפְקְדָה idest apprehensum in veprisibus. Et ali quando

AD
DE SALAMANCA

SECUNDI LIBRI

quando littera nun scribitur cum patha. vt Genesis. 31.
 לִפְנֵי נִחְפָּאתִי idest quare absconditus es.

¶ Præfens tempus huius vocis & modi suppletur per participium vocis passiuæ, quod est simile tertiæ personæ singulari, præteriti vocis passiuæ, eorum tamen differentia cognoscitur vel per constructionem & sententiam litteræ, vel per scripturam, quia littera substantialis mediæ in præterito subscribitur cum pathach, quando non est finis clausulæ, in participio vero cum cameç nisi conseruatur cum genitiuo. Participium vero est huiusmodi.
 נִבְּקְדָה .i. נִבְּקְדָה q̄ visitata est
 נִבְּקְדָה .i. נִבְּקְדָה q̄ visitata est

¶ Ex hoc autem participio adiunctis pronominiibus primitiuis conficitur præfens indicatiui modi vocis passiuæ, quemadmodum in voce actiua dictum est. vnde non opus est exemplo. Rememoranda est hic etiam exceptio præcedens de litteris gutturalibus. & ratio eius est quia litteram gutturalem non potest præcedere chiriç cõmuniter. vt Numeri. 12. אֲכֵן הוּא idest fidelis ille. Et aliquando littera substantialis mediæ participii masculini pluralis scribitur cum seua loco cameç. vt Hester primo בְּשׁוֹשַׁן הַיְמָנִים אֵימִן idest qui inuenti sunt in susis. Aduertendum hic, quod tertia persona singularis foemina præteriti quando est finis clausulæ, & foemina præsentis participii non differunt nisi in accentu, quoniam quando est vox præteriti habet accentum in penultima syllaba, vt נִבְּקְדָה sed quando est participium siue præfens tempus habet accentum in vltima, vt נִבְּקְדָה vnde
 Psal.

CAP. SEPTIMUM.

Psal. 50. dicitur לִי הוּא נְשִׁיבָה .i. spiritus cõtribulatus &c.

¶ Tempus futurum indicatiui modi vocis passiuæ, etiam recipit illas quattuor litteras אֵיִתָן scriptas cum eadem punctis vocalibus sicut in voce actiua, sed quia non ponitur littera nun accidentalis sicut in præterito huius vocis passiuæ, ideo littera substantialis prima habet clausulas ad supplendum nun, hoc modo.

¶ Foemina. Masculina.

אֵיִתָן .i. אֵיִתָן Visitabor mascul. vel foem.
 תִּבְּקְדִי תִבְּקְדִי Visitaberis.
 תִּבְּקְדִי תִבְּקְדִי Visitabitur.

¶ Plurali numero.

נִבְּקְדָה .i. נִבְּקְדָה Visitabimur mascul. vel foem.
 תִּבְּקְדִי תִבְּקְדִי Visitabimini.
 תִּבְּקְדִי תִבְּקְדִי Visitabuntur.

Et in fine clausulæ seua litteræ substantialis mediæ vertitur in çere cum accètu in eadē littera, hoc modo תִּבְּקְדִי תִּבְּקְדִי Et aleph primæ personæ aliquando recte ponitur chiriç. vt Exodi. 14. וְאֶבְרָהָהּ idest honorabor in pharaone. Et quando prima littera substantialis fuerit gutturalis siue res, tunc litteræ accidentales futuri subscribuntur cum çere, quia vt dictū est: punctus chiriç nō potest præcedere litterā gutturalem. Exemplū primi. vt Geni. 42. וְאֶסְרֵהוּ בְּבֵית מֶשֶׁךְ idest ligabitur in domo custodia vestra. Exemplū secūdi. vt Proverbiorū. 22. בְּלוֹךְ אֶרְצֵהּ idest in medio platearū occidat. Nōnun çere etiam litteræ substantialis mediæ vertitur in cameç vel patha, maxime quādo pria littera fuerit gutturalis vel res.

Exemplum primi. vt Numeri. 16. וַתֵּעַצֵר הַמַּגֵּפָה idest cessauit pestilentia. Exemplum secundi vt Ionæ primo וַיִּשְׁכַּב וַיִּרְדָּם idest & accubuit & dormiuit. Et quãdo vltima verbi littera fuerit hain aut chet, ipsa scribitur sub iesto patha, hoc modo יִשְׁמַע idest audietur יִפְתָּח idest aperietur. Et in hoc casu etiam çere litteræ mediæ vertitur in patha, dum modo non sit finis clausulæ. vt quarto Regum secundo מַעֲפָר אֶלְכֶם בְּעוֹרֵם idest antequam tollar a te. Et in voce fœminina plurali plærunque littera substantialis mediæ scribitur cum vocali. vt Psalmo. 36. וְשִׁבְרָתָם וְשִׁבְרָתָם idest & arcus eorum confringatur.

¶ Imperatiuo modo.

¶ In hac voce passiuæ sicut in actiuæ imperatiuus non habet, nisi secundas personas vtriusque numeri præsentis temporis. & formatur a secundis personis masculinis præcedentis futuri mutata thau in he cum puncto chiriq, & littera substantialis prima habet dagues ratione iam dicta, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

וּפְקְדֵי הַפְּקֹדֵי Visitare aut visitatus sis.

וּפְקֻדְתֵי הַפְּקֻדְתֵי Visitamini aut visitati sitis.

Et si prima littera verbi fuerit gutturalis he scribitur cum puncto çere ratione prius dicta. vt Deuterono. 32. וְעַיִר וְעַיִר וְעַיִר idest & apponere populis tuis. Et nõ nunquam genus masculinum plurale accipit nun in prin principio. vt Hieremix. 50. וְנָלוּ אֵל וְנָלוּ אֵל idest venite & iungimini domino.

¶ Infinitiuo modo.

Infir

¶ Infinitiuus vocis passiuæ eandem vocem habet, quæ fuit secunda singularis masculina imperatiui eiusdem vocis passiuæ, vt וּפְקֹדֵי idest visitari. Et aliquando accipit nun præteriti. vt Hester tertio וּנְשָׁלוּחַ סְפָרִים idest & mitti epistolas. Ex hoc etiam infinitiuo appositis illis quattuor litteris בְּכַלֵּם fiunt gerundia vocis passiuæ. primæ litteræ substantialis puncto non mutato, quæ litteræ debent subscribi per seua & mem per çere. Exempla satis patent. & in eis aliquando amittitur he infinitiuus. vt Exodi decimo וְלַעֲנֹת מַאֲנֵת לַעֲנֹת מַפְנֵי idest nõ vis subici mihi. vbi si nõ de fuisset he debuerat dici וְלַעֲנֹת. Et p hoc infinitiuum etiam suppletur subiunctiuus vocis passiuæ eisdem modis quibus in voce actiuæ superius dicebatur.

¶ Optatiuus etiam suppletur in voce passiuæ, eodem modo per præteritum aut futurum indicatiui, sicut dictum est in voce actiuæ. Istæ autem regulæ cum plærisque ex superioribus sunt generales ad omnes coniugationes, & etiam ad verba irregularia. ¶ Est & aliud participiũ vocis passiuæ huiusmodi פְּקֻדֵי פְּקֻדֵי visitatus פְּקֻדֵי פְּקֻדֵי visitata פְּקֻדֵי פְּקֻדֵי visitatæ. Hoc vero participium vocis passiuæ in eo differt a participio vocis passiuæ superius declarato, quia illud significat per modum actus, hoc autem per modum habitus, vt niph qad, idest visitatus, paqud idest visitari solitus. ¶ Hactenus igitur de verbis actiuis & passiuis primæ coniugationis, quæ etiam duo sola genera verborum reperiuntur in aliis coniugationibus, & in verbis irregularibus. Aliqui tamen Hebræorum volunt ad modum latinorum distinguere

F 3 quip

DE SALAMANCA

32
SECUNDI LIBRI

quinque verborum genera in qualibet conjugatione. Ergo secundum eos verba neutra dicuntur illa, quae solam actionem significant, & reperiuntur aliquando in voce actiua, & aliquando in voce passiuua, & non habent participium vocis passiuuae, sed solum vocis actiuae significans quoque actionem. cuiusmodi sunt haec הָלַךְ vel הִלְכָה idest ambulauit יָשַׁב idest habitauit כָּפַל idest cecidit עָמַד idest stetit רָכַב idest equitauit. vnde in eis non dicimus participia / haluch / iafub/naphul / aamud. Sūt etiā quaedam verba communia quorum participia vocis actiuae aliquando significant passionem, & econtra participia vocis passiuuae significant actionem, vt בָּטַח idest confidit בָּלוּיָהּ בְּלוּיָהּ idest confusus & confidens. Similiter שָׁבַן idest habitauit שׁוּכָן שׁוּכָן idest habitatus & habitans. Sunt alia verba hebraica, quae latinorum morae possunt appellari deponentia, quia habent vocem passiuuam & carent actiua. & significant actionem, vt נִשְׁבַּע idest iuratus vel qui iurauit נִתְּרָה idest remansit siue relictum est. Sunt alia verba quae carent participiis tam actiuae quam passiuuae vocis. quorum loco ponuntur nomina adiectiua, vt קָרַב idest accessit רָחַק idest recessit, a quibus verbis deriuantur haec nomina adiectiua קָרוֹב idest propinquus רָחוֹק idest lōginquus. Similiter & quae sequuntur nomina adiectiua vsitata in sacra scriptura ponuntur pro participiis suorum verborum, quia carent eis, vt גָּבֹר idest robustus חָזַק idest fortis חָכֵם idest sapiens כָּבֵל idest sultus צָרִיךְ idest iustus קָטָן idest paruus רָשָׁע idest malus. Denique hoc verbū יָכַל idest potuit neque

73
CAP. OCTAVVM.

quae habet participium actiuae neque passiuuae vocis neque nomen adiectiuum quo possit suppleri, ideo in eo ponitur tempus praeteritum pro praesenti. ¶ Sed haec vltima notabilia magis faciunt ad bonitatem & perfectionem linguae hebraicae, quam ad necessitatem artis.

¶ Capitulum octauum de secunda verborum conjugatione tam in voce actiua quam in passiuua.

Secunda verborum hebraicorum coniugatio est etiam trinum litterarum vt prima coniugatio, harum tamen prima subscribitur cum puncto chiriq, secunda cum çere vel patha, & nonnunquam cum çegol, vt פָּקַד vel פָּקַד & littera media habet dagues, excepto quando fuerit aliqua gutturalium vel res, quae non recipiunt dagues, & tunc prima verbi positio utroque modo praedictorum scribi potest. Littera quoque prima & secunda scribi possunt cum puncto çere. vt Deutero primo אֵת הַתּוֹרָה בְּאֵר אֵת הַתּוֹרָה idest declarauit legem. Et in eodem casu potest scribi littera prima cum çere, & media cum patha. vt Genes. 24. בֵּרַךְ אֵת אַבְרָהָם בְּרַךְ אֵת אַבְרָהָם idest benedixit abraham. Sunt autem qui dicant, quod ideo littera media huius conjugationis habet punctum dagues, vt per illud suppleatur defectus litterae iod ociosae, quae ibi deberet poni post punctum chiriq secundum rationem bonae orthographiae, sed alii dicunt quod nunquam dagues supplet litteram ociosam, & quod iste punctus est naturalis huic coniugationi ad denotandum vehementiam actionis de qua superius dictum est. Sensus huius conjugationis in omnibus modis temporis

SECUNDI LIBRI

bus & personis tam in voce actiua, quam in passiuu est penitus similis sensui primę conjugationis, excepta vocis differentia & significationis uehementia.

¶ Secunda coniugatione actiua voce tempore præterito.

¶ Fœminina Masculina.

פָּקְדָה	פָּקַד	Visitauit,
פָּקְדָתִי	פָּקַדְתִּי	Visitasti.
	פָּקְדָתִי	Visitauit mascul. vel fœmi.

¶ Phurali numero.

	פָּקְדוּ	Visitauerunt mascul. vel fœmi.
פָּקְדָתֵינוּ	פָּקַדְתֶּם	Visitastis.
	פָּקְדָנוּ	Visitauimus mascul. vel fœmi.

Et notandum, quod in fine clausulę seu litterę substantialis medię vertitur in çere, & in eadem collocatur accentus. vt Deutero. 5. אָשֶׁר דִּבְּרוּ idest quod locuti sunt. Aliquando etiam in prima uerbi posione ueniunt duę litterę gutturales iunctę in principio & utraque subscripta cum çegol. vt Iudicum. 5. פָּעַמִּי מִרַגְלֵי אַחֲרָי idest quare tardauerunt pedes quadrigarum illius. Item aliquando hæc coniugatio reperitur scripta sine dagues litterę medię. vt Ezechiel. 9. וְיַמְלִא אֶת הַתְּצִרוֹת idest implete a tria. ¶ Tempore præsentis.

Præfens indicatui modi, quod in omnibus coniugationibus hebraicis per participia uocis actiuę aut passiuę suppleri solet, plerūq; in hac secūda cōiugatione, & in aliis sequētibus uenit cū littera mem addita in principio, & in hac secūda cōiugatione subscribitur cū seua. vt

Fœr

CAP. OCTAVVM.

¶ Fœminina. Masculina.

מִפְקֹדֶת	מִפְקֹדָה	מִפְקֹדָה	מִפְקֹד	Qui vel quę uisitat.
	מִפְקֹדֶת	מִפְקֹדִים	מִפְקֹדִים	Qui vel quę uisitant.

¶ Ex hoc autę participio formantur omnes personę temporis præsentis sicut in prima coniugatione dictum est. Et in fine clausulę littera media in genere fœminino numeri singularis plerunq; uenit cum çere, & in ea non nunquã accentus collocatur, ut מִפְקֹדָה idest quę uisitat, & participium desinens in littera thau scribitur, hoc modo מִפְקֹדֶת Item quando participium masculinum numeri singularis iungitur pronomini aliquando littera substantialis medię scribitur cum puncto chiriq. ut Leuitici. 21. מְקַדְּשֵׁכֶם idest qui sanctificat uos &c.

¶ Tempore futuro.

In omnibus coniugationibus personę futuri indicati ui modi ueniunt cum illis quattuor litteris אָיִתָּן ut alias dictum est, sed earum puncta variantur. In hac ergo secunda coniugatione prædictę litterę subscribuntur cū seua, præter aleph primę personę singularis, quę causa differentię ad uocem similem in prima coniugatione in uoce passiuu scribitur cum patha, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

	אֶפְקְדָה	vel אֶפְקֹד	אֶפְקֹד	Visitabo mas. vel fœr
תִּפְקְדִי		תִּפְקֹד	תִּפְקֹד	Visitabis.
תִּפְקֹד		תִּפְקֹד	תִּפְקֹד	Visitabit.

¶ Plurali numero.

נִפְקְדָה	vel נִפְקֹד	נִפְקֹד	Visitabimus mascul. vel fœmi.
-----------	-------------	---------	-------------------------------

Vifi

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

SECUNDI LIBRI

תִּפְקְדֶנּוּ תִּפְקְדוּ Visitabitis.
תִּפְקְדֶנּוּ תִּפְקְדוּ Visitabunt.

Et in fine clausulæ seu litteræ mediæ vertitur in çere & in ea ponitur accentus, vt אֶפְקְדָה quæ regula etiam obseruatur in omnibus coniugationibus. Alia tempora indicatiui modi in hac secunda coniugatione supplenda sunt, eo modo quo in prima dictum est.

¶ Imperatiuo modo tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

פְּקְדִי פְּקְדֵה. פְּקְדֵה Visita.
פְּקְדֵנִי פְּקְדוּ Visitate.

Aliæ personæ huius præsentis suppleuntur per futurū indicatiui modi in omnibus coniugationibus, & semper imperatiuus caret futuro, sed suppletur etiam per futurum indicatiui. Aliquando vero in secunda persona singularis numeri generis masculini venit littera mediæ cum partha, vt Psalmo. 54. בְּלַע יְהוָה פֶּלֶג לְשׁוֹנֵם idest præcipita domine. diuide linguam eorum. &c.

¶ Infinitiuo modo פְּקֹד idest visitare. Aliquando tamen in hoc modo littera mediæ venit cum cholem. vt Psalmo. 117. יִסַּר יְהוָה יִסְרֵנִי יְהוָה idest castigare castigauit me dominus. Aliquando etiam littera prima scribitur cum chiriq. vt Leuitici. 14. אָחַר חִלְקֵן אֶת הָאֲבָנִים. 14. idest posteaquam eruti fuerunt lapides. Ex hoc etiam infinitiuo suppleuntur gerundia, & subiunctiuus modus vt in prima coniugatione dictum est, subscriptis litteris accidentalibus in principio per seua, excepta mem quæ

scri

CAP. OCTAVVM.

scribitur cum chiriq. Et aliquando hæc gerundia recipiunt litteram he infine. vt Leuitici. 26. לְיִסְרָה אֶתְכֶם idest ad castigandum vos.

¶ Passiua voce. indicatiuo modo. tempore præterito.

In hac voce passiuæ secundæ coniugationis fere femper per littera substantialis prima in omnibus modis & temporibus subscribitur per sureq, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

פְּקְדָה פְּקְדָה Visitatus vel visitata fuit.
פְּקְדָתָה פְּקְדָתָה Visitatus vel visitata fuisse.
פְּקְדָתִי פְּקְדָתִי Visitatus vel visitata sum vel fui.

¶ Plurali numero.

פְּקְדוּ פְּקְדוּ Visitati vel visitatæ sũt vel fuerũt
פְּקְדַתֶּם פְּקְדַתֶּם Visitati vel visitatæ fuistis.
פְּקְדַנִּי פְּקְדַנִּי Visitati vel visitatæ fuimus.

Et quando littera mediæ est aliqua istarum quattuor Exodi. 12. כִּי גִרְשׁוּ מִמִּצְרַיִם idest quia electi fuerunt ex ægypto, & alibi pluries. nam quando littera mediæ fuerit cheth, tunc illa littera potest subscribi cum sureq. vt Ezechielis. 16. לֹא רָחַצְתִּי idest in aqua non es lota. Et item quando littera mediæ est aliqua quattuor gutturalium seu eiusdem litteræ vertitur in cameç. Et idem est iudicium quando fuerit finis clausulæ, sed ultra hoc in eadem littera collocatur accentus. vt פְּקְדָה

¶ Tempore præsentis.

Præ

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDO.S.U.S.A.L.E.S

SECUNDI LIBRI

Praesens vocis passivae in secunda coniugatione affirmatur praeterito eiusdem, excepto puncto litterae mediae, quia in praeterito est patha, in praesenti est cameç, hoc modo.

☞ **Foeminina. Masculina.**
בְּקִדָּה vel בְּקִדָּה בְּקִדָּה Qui vel quae visitatur.
בְּקִדּוֹת בְּקִדּוֹת בְּקִדּוֹת Qui vel quae visitantur.

☞ **Tempore futuro.**

☞ **Litterae accidentales huius futuri scribuntur cum seta,** excepto alyph primae personae singularis quod scribitur cum patha, hoc modo.

☞ **Foeminina. Masculina.**
אֶבְקִדְהּ vel אֶבְקִדְהּ אֶבְקִדְהּ Visitabor maf. vel foe.
תֶּבְקִדְךָ תֶּבְקִדְךָ תֶּבְקִדְךָ Visitaberis.
תִּבְקִדְתְּ תִבְקִדְתְּ תִבְקִדְתְּ Visitabitur.

☞ **Plurali numero.**

נִבְקִדְנוּ vel נִבְקִדְנוּ נִבְקִדְנוּ Visitabimus maf. f. foe.
תִּבְקִדְמוּ תִבְקִדְמוּ תִבְקִדְמוּ Visitabimini.
תִּבְקִדְנָה תִבְקִדְנָה תִבְקִדְנָה Visitabuntur.

In fine vero clausulae seu litterae mediae vertitur in cameç cum accentu in eadem, ut תִּבְקִדְתְּ תִבְקִדְתְּ

☞ **Imperatiuo modo caret.**

☞ **Infinitiuo modo בְּקִדְדוֹ בְּקִדְדוֹ** idest visitari. Cui si praependantur quattuor litterae accidentales כְּלִים כְּלִים fient gerundia vocis passivae. Et subiunctiuus modus eodem modo est supplendus sicut in prima coniugatione dictum est. ☞ **Est & aliud participiu passivae vocis, hoc modo.**

Foe

CAP. NONVM.

☞ **Foeminina. Masculina.**
מִבְּקִדָּה .f. מִבְּקִדָּה מִבְּקִדָּה Qui vel quae visitatur.
מִבְּקִדּוֹת מִבְּקִדּוֹת מִבְּקִדּוֹת Qui vel quae visitatur.

Et quando littera substantialis media fuerit aliqua istarum quinque אֶחָדָּה tunc sureq litterae primae vertitur in cholam, ut Deuterono. 33. כְּבִרְתָּ יְהוָה idest benedicta domini. & caetera.

☞ **Cap. nonum de tertia verborum coniugatione tam in voce actiua quam in passiva.**

Tertia verborum hebraeorum coniugatio quemadmodum, & supradictum est, appellatur הִפְעִיל idest fecit facere, eo quod significet actum verbi transire in aliam personam. quod praecipue fit in verbis transitivis, ut הִפְעִיל אֶת הַחֹלִיָּה idest fecit visitare infirmum. vnde concurrunt in actu illo tres personae, scilicet Qui facit visitare/ Qui visitat/ & Qui visitatur. Verum in verbis absolutis solum concurrunt duae personae, quia actus non transit in tertiam personam, ut הִפְעִיל הָעָמִיד idest fecit stare. In hac itaque coniugatione vno verbo significantur duae actiones, scilicet ea quae est illius verbi, & ultra significatio huius verbi facio factis. Et aliquando verbum huius tertiae coniugationis habet solam significationem primae coniugationis, quia non importat duos actus, sed vnum, ut Numeri. 30. הִפְעִיל הָרִישׁ idest tacuit &c. Et quando littera substantialis vltima fuerit hain siue chet, ipsa subscribitur per patha. Exemplum primi הִשְׁמִיעַ idest audire fecit. Exemplum secundi הִצְלִיחַ idest fecit proficere. ☞ **Et notandum, quod in praeterito vocis actiuae huius coniugatio**

UNIVERSAL
DE SALAMANCA
GREDOS.USAL.ES

SECUNDI LIBRI

gationis littera iod exteritur ex medio dictionis, præterquam in tertijs personis vtriusque numeri & generis, hoc modo.

¶ Indicatio modo. Actiua voce. tēpore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הִפְקִידָה	הִפְקִיד	Fecit visitare.
הִפְקִידְתְּ	הִפְקִידְתְּ	Fecisti visitare.
הִפְקִידוּ	הִפְקִידוּ	Fecit visitare mascul. vel fœ.

¶ Plurali numero.

הִפְקִידוּ	הִפְקִידוּ	Fecerunt visitare mascul. vel fœ.
הִפְקִידְתֶּם	הִפְקִידְתֶּם	Fecistis visitare.
הִפְקִידוּ	הִפְקִידוּ	Fecimus visitare mascul. vel fœ.

Sed quando littera substantialis prima fuerit aliqua quattuor gutturalium, tunc he in principio verbi posita, quæ est accidentalis, & prædicta prima substantialis debent scribi per çegol, vt הִעָבִיר .i. fecit transire. Aliquando tamen obseruatur regula præcedens, quia illa prima substantialis subscribitur per seua, vt הִעָלִים idest abscondit vel fecit abscondere. Est etiam in vno sacra scripturæ loco alia exceptio, scilicet quod littera he accidentalis in principio dictionis posita, vbi nulla est gutturalis littera substantialis, subscribitur per çegol. vt primi Regum. 25. לֹא הִבְלִימוּם idest non fecimus facere eis dedecus.

¶ Tempore præsentis.

¶ Resens indicatiui modi, vt sæpe dictum est circumloquimur per participium vocis actiua. quod habet in principio litteram mem subiecto puncto patha vel casus meç,

CAP. NONVM.

meç, & in eo abicitur littera he accidentalis, quæ ponatur in principio dictionis in præterito, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

מִפְקִידָה .i. מִפְקִידָה Qui vel q̄ fecit visitare.
מִפְקִידִים מִפְקִידוֹת Qui vel q̄ visitare faciunt.

Et quando littera substantialis prima est aliqua quattuor gutturalium illa debet subscribi cū puncto patha loco seua, vt מִעָבִיר idest qui fecit transire. Et aliquando littera substantialis media loco puncti chiriq̄ habet çere excluso iod. vt Psalmo. 134. לְרוּחַ מְאוּצְרוֹתָיו .i. idest qui educit ventos de thesauris suis &c.

¶ Tempore futuro.

¶ Litteræ accidentales huius futuri debent subscribi cum puncto patha remoto a principio dictionis he præteriti, & littera substantialis media habeat punctum chiriq̄, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

מִפְקִידָה	אֶפְקִיד	Visitare faciã mas. f. fœ.
מִפְקִידִים	תִּפְקִיד	Visitare facies.
מִפְקִידוֹת	יִפְקִיד	Visitare faciet.

¶ Plurali numero.

מִפְקִידוּ	נִפְקִידוּ	Visitare faciem? m. f. f.
מִפְקִידְתֶּם	תִּפְקִידוּ	Visitare facietis.
מִפְקִידוּ	יִפְקִידוּ	Visitare facient.

Et quando littera substantialis prima fuerit aliqua quattuor gutturalium illa etiam subscribitur per patha, vt אֶעָמִיד idest stare

SECUNDI LIBRI

stare factam. Item hoc futurum aliquando recipit in prin-
cipio litteram he accidentalem præteriti supradicti. vt Psał.
114. וְלִי יִרְצֵעַ & me saluum faciet. Aliquando
etiam littera substantialis media scribitur per çere loco chi-
riq, & excluditur iod ex medio. vt Genesis primo וַיְבַרֵךְ
אֱלֹהִים & diuinit deus, & alibi sæptus. Nōnunquam
præterea in numero plurali littera media scribitur cum se-
ua loco chiriq, excludo iod ex medio. vt primi Regum. 31.
וַיִּבְרָךְוּ פְּלִשְׁתִּים & irrueruntque philistin. pro quo
debut esse וַיִּבְרָךְוּ quod etiam fit cum cōponitur pro
nomini. vt primi Regum. 17. יַעֲשֶׂה רֶגֶל יֵצֵא & diu-
tem faciet illum rex. pro quo debuit esse יַעֲשֶׂה רֶגֶל

¶ Imperatiuo modo.

¶ Iste modus habet he in principio sicut præteritū
indicatiui, & scribitur cum patha, sed littera media in se-
cunda psona singulari masculina & plurali feminina plæ-
runque scribitur cum çere, & excluditur iod ex medio.
In aliis vero personis eadem littera media scribitur cum
chiriq, & non abicitur iod, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

וּבְרַחֵם הַבְּקִירָה vel הַבְּקִירָה Fac visitare.
וּבְרַחֵם הַבְּקִירָה Facite visitare.

Et quando littera media fuerit aliqua quattuor guttur-
ralium, scribenda est cum patha. vt secundi Regum. 11.
וְהָזֶקֶת מִלְחַמְתְּךָ & conferta bellum tuum. Et aliquādo
in secunda persona singulari masculina littera media scri-
bitur cum çegol. vt primi Paralippo. 21. וְהַעֲבִירָה & est
fac transire nunc. Et nonnunquam eadem persona scribi-
tur

CAP. NONVM.

tur cum chiriq, loco çere. vt Hieremias. 17. הָיָא עֲלֵיהֶם
& est induc super eos. Et quandoque scribitur cum patha
loco çere. vt Psał. 5. הַיָּשָׁר לְפָנַי הַיָּשָׁר & est dirige in
conspectu meo viam tuam. Idem quoque modus aliquā-
do scribitur cum he in fine. vt Hieremias. 18. הִשְׁמַע
& est audi domine.

¶ Infinitiuo modo.

¶ Iste etiam modus recipit he in principio, & littera
substantialis media scribitur cum çere siue chiriq, & iod,
hoc modo הַבְּקִירָה vel הַבְּקִירָה & est facere visitare. Ali-
quando etiam he addita scribitur cum chiriq, vt Esaias. 31.
וְהַיָּשָׁר לְפָנַי הַיָּשָׁר & est protegere & liberare
transire & saluare, & alia ad hunc modum. ¶ Per hunc
quoque infinitiuum suppletur gerundia & modus sub-
stantiuus præpositis illis quattuor litteris בכלם subscri-
ptis cum seua, & non variatur primus pñctus vocalis infi-
nitui. Et in tali casu aliquādo he addita in principio infi-
nitui excluditur, & prædictæ litteræ scribuntur cum par-
tha vel cameç. vt Psalmos. 25. תִּשְׁמַע בְּקוֹל תְּוֹדָה & est
ad audiendam vocem laudis. Et alia similiter.

¶ Passiua voce, indicatiuo
modo, tempore præterito.

VOx passiuæ tertiæ conjugationis non habet signi-
ficationem transitiuam, sed ad modum vocis passi-
uæ primæ cōiugationis, habet tamē he in principio sub-
scriptum cum sureq, vel cum cameç proferendo vt cho-
lem, hoc modo הַבְּקִירָה vel הַבְּקִירָה Exemplum primi.

G For

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

SECUNDI LIBRI

☞ Fœminina.	Masculina.	
הַפְּקֹדָה	הַפְּקֹד	Visitatus vel.ta.fuit.
הַפְּקֹדָת	הַפְּקֹדִים	Visitatus vel.ta.fuisti.
	הַפְּקֹדִים	Visitatus vel.ta.fui.

☞ Plurali numero.

	הַפְּקֹדִים	Visitati vel.te.fuerunt.
הַפְּקֹדֹתַי	הַפְּקֹדֵיכֶם	Visitati vel.te.fuistis.
	הַפְּקֹדֵנוּ	Visitati vel.te.fuimus.

Sed quando littera substantialis prima est aliqua quatuor gutturalium, he accidentalis in principio posita aliter quando scribitur cum cameç, & gutturalis prædicta scribenda est cum cameç chateph, vt **הַעֲמִיד** idest statutus est. Itē in fine clausulæ littera substantialis media scribitur cum cameç loco seuæ & cum accentu in eadē. vt **הַפְּקֹדָי**

☞ Tempore præsentis.

☞ Hoc tempore circumloquimur per participium habens in principio he cum sureq vel cum cameç pro cholem, hoc modo.

☞ Fœminina.	Masculina.	
הַפְּקֹדָת	הַפְּקֹדָה	Qui vel que visitatur.
הַפְּקֹדֹתַי	הַפְּקֹדִים	Qui vel que visitatur.

☞ Tempore futuro.

☞ Futurum indicatiui modi vocis passivæ habet literas accidentales in principio subscriptas cum sureq vel cum cameç chateph pro cholem, hoc modo **אָפְקֹד** vel **אָפְקֹדָי** idest visitabor.

Fœ

CAP. NONVM.

☞ Fœminina.	Masculina.	
תּוֹפְקֹדִי	תּוֹפְקֹד	Visitaberis.
תּוֹפְקֹד	יּוֹפְקֹד	Visitabitur.

☞ Plurali numero.

	נּוֹפְקֹד	Visitabimur mascul. & fœ.
תּוֹפְקֹדָנָה	תּוֹפְקֹדוּ	Visitabimini.
תּוֹפְקֹדָנָה	יּוֹפְקֹדוּ	Visitabuntur.

Et quando littera substantialis prima fuerit aliqua ex quattuor gutturalibus, litteræ accidentales huius futuri scribuntur cum cameç, & prædicta littera prima cum cameç chateph pro cholem. vt **לְעֵמֶד הַי**. Leuitici. 16. idest statuatur viuus. & **עֲשֵׂו הַי**. idest destruatur omnis substantia eius. & cætera.

☞ Imperatiuo caret.

☞ Infinitiuo modo.

☞ Iste modus recipit he additam in principio subscriptam cum sureq vel cum cameç chateph pro cholem, & substantialis media venit cum çere, hoc modo **הַפְּקֹד** vel **הַפְּקֹדָי** idest visitari. Infinitiuus namque iste frequenter in sacra scriptura venit he subscripta cum cameç chateph pro cholem. vt **וְהַמַּלְאָכִים לֹא הָיָה לָהֶם לֵאמֹר** idest saluti non es saluta & inuoluta non es inuoluta. pro quo noster interpres posuit, nec sale saluta, nec inuoluta pannis. Habet etiam iste infinitiuus aliquando he additam infine. vt **וְהַשְׁכַּבְתָּ אֶת עַרְלֵיכֶם** idest descendere & dormire cum incircumcis. & cætera.

G 2

Fœ

SECUNDI LIBRI

¶ Participium vocis passivæ.

¶ Fœminina.

¶ Masculina.

מוֹפְקֵדָה .י. מוֹפְקֵדָה .י. מוֹפְקֵדָה .י. **Q**ui vel quæ visitat.
מוֹפְקֵדִים מוֹפְקֵדִים **Q**ui vel quæ visitant

Sed aliquando hoc participiū habet he præteriti post mem. vt Ezechielis. 46. לְאַרְבַּעַתָּם מְהִיָּצְעוֹת. idest ad quattuor illa angulata. pro quo nos habemus, mensuræ vini quattuor. Et quando littera substantialis media fuerit aliqua ex quattuor gutturalibus, littera mem acciden- talis venit cum cameç, & substantialis prima cum cameç hateph. vt Ezechielis. 29. עָרִים מְהַרְבוֹת. idest inter vrbes destructas &c.

¶ Cap. decimū de quarta verborum hebraicorū coniugatione tam in voce actiua quā in passiua.

Quarta coniugatio ideo superius dicta est verbum quadratum, quia quattuor habet litteras substan- tiales in prima verbi positione. estque duarum syllabarū verbum, quarum prior scribitur cum puncto cholem & littera vau octiosa, secunda vero cum puncto patha, hoc modo רוֹמֵם idest exaltauit. Ad hanc vero coniugatio- nem plerunque pertinent verba dicta imperfecta, quæ etiam in prima coniugatione sunt monosyllaba, vt רוֹם idest leuauit קוֹם idest surrexit. Et quando tale verbum venit ad quartam coniugationem, secunda eius syllaba fre- quenter scribitur cum çere, hoc modo קוֹמֵם idest cleua- uit. Hæc quoque coniugatio est eorum verborum in qui- bus secunda littera geminatur, vt מְדַד idest mensus est. Et tunc verbum quadratum scribitur cum patha vel çere in

CAP. DECIMUM.

re in secūda syllaba, & in eo non sunt nisi trēs litteræ sub- stantiales, quia vau est ibi vocalis & octiosa. In superiori- bus vero verbis huius coniugationis etiam littera vau est de substantia verbi, vt patuit ex eorum primitiuis primæ coniugationis. Patet ergo, quod ad hanc coniugationem raro pertinent nisi verba monosyllaba primæ coniuga- tionis, vel geminantia secundam litteram. Et si aliquando alia verba ad eam veniant, tunc solę tres litteræ sub- stantiales, & secunda earum syllaba scribitur cum patha vel çere in prima positione, sed indiscursu coniugationis semper eadem secunda syllaba scribitur cum patha, ecce- to in secunda persona singulari fœminina præteriti & in tertia plurali, quia scribitur cum puncto seuā.

¶ Actiua voce, indicatuo modo, tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

פּוֹקְדָה	פּוֹקֵד	Visitat.
פּוֹקְדָת	פּוֹקֵדֵת	Visitasti.
	פּוֹקְדָתִי	Visitasti mascu. vel fœ.

¶ Plurali numero.

	פּוֹקְדוּ	Visitauerunt mas. f. fœ.
	פּוֹקְדֵתֶם	Visitastis.
	פּוֹקְדָנוּ	Visitauimus mas. f. fœ.

Et in fine clausulæ seuā litteræ tertiæ vertitur in ca- meç cum accentu in eadem. vt Hieremie. 12. נִמְעַתְּם בָּם. שׁוֹרְשׁוֹ idest plantasti eos & radices miserunt.

¶ Tempore præsentis.

¶ Hoc tēp⁹ vt alias sæpe dixim⁹ circuloquinimur p ptiç ptiç ptiç, qđ habet mem in pñcipio cū pñcto seuā, hoc modo.

G 3 Fœ

DE SALAMANCA

98
SECUNDI LIBRI

¶ **Fœminina. Masculina.**

מְפַקְדֵת .א. מְפַקְדֵת .א. מְפַקְדֵת .א. Qui vel quæ visitat.
 מְפַקְדִים מְפַקְדִים מְפַקְדִים Qui vel quæ visitant.

Inuenitur tamen in hoc præfenti nonnunquam vox masculina numeri singularis addita iod in fine. vt Psalmo 99. מְלַשְׁנֵי בַּסֵּתֶר .א. idest qui accusat in secreto. Et debuerat dici. מְלַשְׁנֵי .א.

¶ **Tempore futuro.**

¶ Eius quattuor litteræ accidentales scribuntur cum seua, præter aleph prima personæ singularis, quæ venit cum patha, vt

¶ **Fœminina. Masculina.**

אֶפְקְדֵה .א. אֶפְקְדֵה .א. Visitabo.
 תִּפְקְדִי תִפְקְדִי Visitabis.
 תִּפְקְדֵה יִפְקְדֵה Visitabit.

¶ **Plurali numero.**

נִפְקְדֵה .א. נִפְקְדֵה .א. Visitabimus.
 תִּפְקְדוּ תִפְקְדוּ Visitabitis.
 תִּפְקְדוּ יִפְקְדוּ Visitabunt.

Et aliquando in voce fœminina secundæ & tertię personæ scribitur cum çere, hoc modo תִּפְקְדֵה & infine clausulæ seua secundæ litteræ substantialis vertitur in çere cum accentu in eadem, vt תִּפְקְדֵה תִּפְקְדֵה אֶפְקְדֵה תִּפְקְדֵה תִּפְקְדֵה תִּפְקְדֵה

¶ **Imperatiuo modo.**

¶ Huiusmodi secundæ personę tam in singulari quam in plurali similes sunt tertis personis præteriti indicatiui,
 ul,

99
CAP. DECIMVM.

ui, sed earum differentia ex sententia & contextura litterarum poterit cognosci, hoc modo.

¶ **Fœminina. Masculina.**

פּוֹקְדֵי פּוֹקְדֵה vel פּוֹקְדֵה Visitat.
 פּוֹקְדֵה פּוֹקְדֵה Visitate.

¶ **Infinitiuo modo.**

¶ Præfens infinitiuus est simile secundæ personæ singulari masculinæ præcedentis imperatiui, hoc modo פּוֹקְדֵה idest visitare. Et ex eo supplenda sunt gerundia & subiunctiuus modus per illas quattuor litteras accidentales, de quibus in prima coniugatione dictum est, & debent subscribi per seua &c.

¶ **De passiuua voce.**

¶ Passiuua vox quartæ coniugationis dicitur ab hebræis verbum graue, tum ratione scripturæ, quia habet quinque litteras. nam super tres substantiales additur littera he in principio subiecto puncto chiriq, & post eam immediatæ ponitur thau cū seua, vt colligatur ad præcedentē in eadē syllaba, & littera substantialis media habet dagues, hoc modo הִתְפַּקְדֵה .א. visitauit se. Tum etiā ratione significationis, quia significat quasi passionē innatā, idest actum qui non transit communiter in aliam personam, sed potius manet in ipso agente, ita vt idem sit agens & patiens illius actus, vt הִתְחַזַּק idest confortatus est vel confortauit se. Nonnunquam vero hæc verba reperiuntur transitiuua sicut verba primæ coniugationis, vt הִתְפַּלֵּל idest orauit הִתְבַּרַּן idest intellexit. Ali-

G 4 qñ

DE SALAMANCA

GREDOS.USAL.ES

SECUNDI LIBRI

quando etiam sunt verba absoluta, vt **וַתֵּלֶךְ** idest ambulauit. Item aliquando deficit littera thau superaddita & suppletur per dagues primæ litteræ substantialis. vt **יֹא** sue.22. **לֹא הָיִינוּ מְבֹרָכִים** idest a quo non mundauim9 nos, vel non sumus mundati. Aliquando etiam littera substantialis media scribitur cum çere, excepto in fine clausulæ, & aliquando cum çegol'. vt Genesis.6. **וַתֵּלֶךְ נֹחַ** idest ambulauit noe. Quandoque vero ex littera subitâ tiali media tollitur dagues &c. ¶ Notandū tamen, quod in huiusmodi verbis littera thau superaddita semp ponitur ante litteras substantiales, præterquam cum prima littera substantialis fuerit aliqua istarum quattuor, **וַיֵּשְׁבַע** quia tūc illa debet precedere thau. vt Michæ.6. **וַיֵּשְׁבַע מִיָּמַי** idest & seruabūtur præcepta ambri. nam ex ratione huius cōiugationis debuerat scribi. **וַיֵּשְׁבַע** Et cum venerit aliqua istarum quattuor litterarum, aliquando littera thau vertitur in teth. vt Gene.44. **מִה נֶאֱמַרְךָ** idest in quo iustificabimus nos vel iustificabimur, quod verbum venit a **אָמַר** idest iustifico. Proccedit ergo hæc coniugatio, hoc modo.

¶ Indicatio modo tempore præterito.

¶ Feminina. Masculina.

וַתֵּלֶךְ	וַתֵּלֶךְ	Visitauit se.
וַתֵּלֶךְ	וַתֵּלֶךְ	Visitasti te.
	וַתֵּלֶךְ	Visitauit me. mas. vel fee.

¶ Plurali numero.

וַתֵּלֶךְ Visitauerūt se. m. l. fee.
Visit

CAP. DECIMUM.

וַיִּשְׁתַּחֲוֶינָהּ Visitastis vos.
וַיִּשְׁתַּחֲוֶינָהּ Visitauim9 nos. mas. l. fee.

Et in fine clausulæ sena litteræ mediæ vertitur in cameç cum accentu in eadem sic. **וַתֵּלֶךְ**

¶ Tempore præsentis.

¶ Littera mem addita participio subscribitur cum chiriq & tollitur he præteriti, hoc modo.

¶ Feminina. Masculina.

וַתֵּלֶךְ	וַתֵּלֶךְ	Qui vel q̄ visitat se.
וַתֵּלֶךְ	וַתֵּלֶךְ	Qui vel q̄ visitat se

¶ Tempore futuro.

¶ Hoc etiam tempus amittit he præteriti, & hoc ne simul proferantur tres litteræ in eadem syllaba, quod esset valde graue. Et litteræ accidentales huius futuri scribendæ sunt cum chiriq, præter q̄ aleph primæ personæ q̄ venit cū çegol, & littera dictionis media cū çere, hoc modo.

¶ Feminina. Masculina.

וַתֵּלֶךְ	וַתֵּלֶךְ	Visitabo me. m. l. fee
וַתֵּלֶךְ	וַתֵּלֶךְ	Visitabis te.
וַתֵּלֶךְ	וַתֵּלֶךְ	Visitabit se ipsum.

¶ Plurali numero.

וַתֵּלֶךְ	וַתֵּלֶךְ	Visitabim9 nos. m. l. f.
וַתֵּלֶךְ	וַתֵּלֶךְ	Visitabitis vos.
וַתֵּלֶךְ	וַתֵּלֶךְ	Visitabunt seipfos.

Aliquando tamen littera substantialis media venit cum patha. vt Prouerborum.25. **אֵל תִּתְּדַר לְפָנַי מִלֶּךְ** idest mediæ

SECUNDI LIBRI

Licet ex verbis hebraicis adiunctis sibi nominibus vel pronomibus possit fieri oratio more latino/ rum & Græcorum sine compositione, tamen consuevit sacra scriptura ob breuitatem pariter & elegantiam pro/ nomen verbo adiungere per compositionem, vt vna tan/ tum dictione proferat orationem. Verbi gratia. hanc ora/ tionem deus visitauit me, possemus sine compositione ita dicere hebraice אֲנִי פָקֵד רָאִלְהִים vbi accusatiuus pronominis adiungitur verbo per appositionem. sed eandē sententiā verbo cōposito cum pronomine ita proferim⁹ רָאִלְהִים פָקֵדֵנִי . Ergo ad bene intelligendam sacram scripturam opus erit hanc verborū & pronominum cō/ positionem declarare, sicut etiam superius egimus de cō/ positione nominis cum pronomine, quia vtraque com/ positio est frequentissima in sacra scriptura. ¶ In primis itaque notandæ sunt aliquæ regulæ generales de hac com/ positione verborum cum pronomibus, deinde venie/ mus ad speciales compositiones singularum personarum. ¶ Prima regula sit hec, quod ista compositio non habet locum nisi in vocibus actiuis omnium verborum tam re/ gularium quàm irregularium. ¶ Secunda regula, quod pronomina quæ istam compositionem verborum intrāt omnia sunt deriuatiua, sicut & in nominibus dictum est. Non enim alia potest apud hebræos dari differentia inter pronomen primitiuum & deriuatiuum, nisi per compositi/ onem & appositionem, quia deriuatiuum semper, primi/ tiuum nunquam in compositione reperitur, opposito mo/ do in appositione. ¶ Tertia regula, quod non est tanta

neceſſ

CAP. VNDECIMVM.

neceſſitas compositionis verborum cum pronomibus quanta erat in nominibus, nam sententia nominis cōposi/ ti cum pronomine non potest aliter hebraice dici quàm per compositionem, vt תּוֹרַתִּי idest lex mea, sed senten/ tia verbi compositi cum pronomine potest dici & per cō/ positionem & per appositionem, vt paulo superius expli/ catum est. ¶ Quarta regula, quod quando alicui verbo adiungitur nomen vel pronomen per appositionem sem per est ponendum in accusatiuo, quia omne verbum he/ braicum transitiuum actionem significans regit post se accusatiuum, quandoque quidem articulo designatum, quandoque vero sine articulo sed sola constructione co/ gnoscendum, vt alias dictum est. ¶ Prima regula specia/ lis sit ista, quod tertia persona vtriusque numeri & gene/ ris in præterito indicatiui modi habet in sua compositio/ ne decem varietates. & hoc verum est non connumerata eius duplici terminatione nisi pro vna, sed facta variatio/ ne vocis masculinæ & fœmininæ in secundis & tertiis per/ sonis pronominū tam in singulari numero quàm in plu/ rali. ¶ Secunda regula specialis, quod secunda persona eiusdem præteriti in vtroque numero & genere habet sex varietates in sua compositione cum pronomine. Et intel/ ligitur cū cōditionibus regulæ præcedentis. ¶ Tertia re/ gula, quod prima persona eiusdem præteriti in vtroque numero & genere habet octo varietates, cum prædictis conditionibus. Has tres regulas hebræi commemorant in illo versu Leuiti. 18. וְיָרִי בָהֶם idest & viuet in eis, cui⁹ litteræ hos numeros denotāt. nā littera vau valet sex/cheth valet

VNIVERSAL
DE SALAMANCA
GREDOS.USALE.S

SECUNDI LIBRI

valet octo, tot denique valet decem. ergo per litteram iod prima regula, per vau secunda, per cheth vero tertia de signatur regula, vt sit distinctio vachaf idem quod sex octo decem. ¶ Ratio vero harum regularum, scilicet quod nō totidem modis varientur compositiones vnius personæ verbi sicut alterius, hæc est. Quia raro aut nunquam est iussu loquentium reciprocatio eiusdem personæ supra seipsum. hoc est primæ super primam & secundæ super secundam, maxime in verbis compositis cum pronomini bus. Non enim dicimus verbo sic composito, visitauit me, visitasti te. Neque in numero plurali, visitauimus nos, visitastis vos. sed huiusmodi locutiones explicantur hebraice per verba passiuua quartæ coniugationis, cuius si gnificatio est reciproca. vt capitulo præcedente dictum est. Exemplum vt רתנן דלתתי magnificatus sum vel ma gnificauit me רתנן דלתתי idest confortatus es vel conforta sti te. & cætera. ¶ Quarta regula, quod in his compositi onibus ordo personarum verbi procedit modo hebrai co, scilicet incipiendo a tertia persona præteriti, & per se cundam veniendo ad primam, sed ordo personarum pro nominiis procedit modo latino, scilicet incipiendo a pri ma & per secundam veniendo ad tertiam personam. hor um omnium exempla sequuntur in verbo superius visu to, scilicet פקד פקד idest visitauit. Hæc itaque tertia per sona singularis masculina præteriti in suis decem varieta tibus cameç primæ litteræ mutat in seua, quæ mutatio in aliis coniugationibus locum non habet. imò neque in aliis temporibus & modis huius primæ coniugationis, sed in

CAP. VNDECIMVM.

in eis semp̄ manet prima p̄fixta vocalia etiã in cõpõsionẽ.

¶ Fœmi. Mascul. ¶ Formaf ergo p̄teritũ, hoc mō.

פקדני Visitauit me. s. ipse. maf. f. f.

פקדך Visitauit te.

פקדו. פקדו. פקדו. Visitauit illum aut illam.

¶ Plurali numero.

פקדנו Visitauit nos.

פקדכם Visitauit vos.

פקדם Visitauit illos aut illas.

Eodem modo tertia persona singularis fœminina, scilicet

licet פקדה habet decem varietates compositionis. vt

¶ Fœminina. Masculina.

פקדתי Visitauit me. f. f. p. a

פקדתך Visitauit te.

פקדתו. פקדתו. פקדתו. Visitauit illũ. f. illa.

¶ Plurali numero.

פקדתנו Visitauit nos. m. f. f.

פקדתכם Visitauit vos.

פקדתם. פקדתם. פקדתם. Visitauit illos aut. as.

¶ Secunda vero p̄sona singularis masculina eiusdẽ præ teriti. s. פקדת sex tãtũ habet in sua cõpõsitione diuersita tes mutato etiã cameç primæ litteræ i seua ad hũc modũ.

¶ Fœminina. Masculina.

פקדתי Visitasti me. f. p. e. m. f. f.

פקדתו. פקדתו. פקדתו. Visitasti cum vel eam.

¶ Plurali numero.

פקדתנו Visitastis nos. ma. f. f. e.

פקדתם. פקדתם. פקדתם. Visitastis eos vel eas.

Parti

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

153

SECUNDI LIBRI

Pari modo variatur secundæ personæ singularis fœmininæ compositio per sex modos, vt פְּקַדְתָּ

☞ Fœminina. Masculina.

פְּקַדְתִּי Vifitasti me scilicet ipsa.
פְּקַדְתִּיהוּ Vifitasti eum vel eam.

☞ Plurali numero.

פְּקַדְתֵּינוּ Vifitasti nos maf. f. fœ.
פְּקַדְתֵּימָם Vifitasti eos vel eas.

☞ Prima item persona singularis, scilicet פְּקַדְתִּי quæ est simul masculina & fœminina, habet octo varietates mutato vt prius cameç primæ litteræ in seua, hoc modo.

☞ Fœminina.

Masculina.

פְּקַדְתִּי Vifitasti te.
פְּקַדְתִּיהוּ Vifitasti eum vel eam.

☞ Plurali numero.

פְּקַדְתֵּיכֶם Vifitasti vos.
פְּקַדְתֵּימָם Vifitasti eos vel eas.

Aliqui sunt qui huic primæ personæ addunt nouam hanc differentiam compositionis פְּקַדְתִּיגִי idest vifitasti me, sed hoc non approbant omnes. Item in tertia huius personæ compositione, scilicet פְּקַדְתִּיהוּ aliquando lit tera media subscribitur per chiriq, vt Iudicum . 13. וְלֹא יִשְׁאַלְתִּיהוּ . i. & non interrogauit eum. Et alibi frequenter.

☞ Tertia persona pluralis eiusdem præteriti, scilicet פְּקַדְתֵּי quæ simul est masculina & fœminina, in suis decem varietatibus etiam mutat cameç primæ litteræ in seua, hoc modo.

Vifit

109

CAP. VNDECIMVM.

☞ Fœminina.

Masculina.

פְּקַדְתִּי Vifitauerunt me. m. f. fœ.
פְּקַדְתֶּךָ Vifitauerunt te.
פְּקַדְתֵּהוּ Vifitauerunt illū aut illam

☞ Plurali numero.

פְּקַדְתֵּינוּ Vifitauerunt nos. maf. f. fœ.
פְּקַדְתֵּיכֶם Vifitauerunt vos.
פְּקַדְתֵּיהֶם Vifitauerunt illos aut illas.

☞ Secunda persona pluralis masculina, scilicet פְּקַדְתֵּם in suis sex varietatibus, præter hoc quod mutat cameç primæ litteræ in seua, mutat etiam mera finalem in vau, hoc modo.

☞ Fœminina.

Masculina.

פְּקַדְתִּי Vifitasti me. scilicet ipsi.
פְּקַדְתֵּהוּ Vifitasti illum aut illam.

☞ Plurali numero.

פְּקַדְתֵּינוּ Vifitasti nos. maf. f. fœ.
פְּקַדְתֵּיהֶם Vifitasti illos aut illas.

Eodem modo secunda pluralis fœminina, פְּקַדְתֵּי habet sex varietates similes prædictis.

☞ Prima denique persona pluralis præteriti, scilicet פְּקַדְתֵּי quæ simul est masculina & fœminina, in sua compositione octuplici mutat cameç primæ litteræ in seua, hoc modo.

☞ Fœminina.

Masculina.

פְּקַדְתִּי Vifitauimus te.
פְּקַדְתֵּהוּ Vifitauimus eum vel eam.

H. Plu

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

SECUNDI LIBRI

¶ Plurali numero.

פְּקַדְנֵינוּם פְּקַדְנֵינוּם Visitauimus vos.
 פְּקַדְנֵינוּ פְּקַדְנֵינוּ Visitauimus eos vel eas.

Hactenus de compositionibus praeteriti indicatiui modi vocis actiuae . nunc dicamus de tempore praesenti.

¶ De participii compositionibus.

¶ Participium actiuae vocis per quod supplemus tempus praesens indicatiui modi , in omni voce sua tam masculina quam foemina, siue in numero singulari siue in plurali habet decem differentias compositionis suae cum pronomine , vt hoc participium פֹּקֵדֵי quod est masculini generis & numeri singularis , hoc modo variatur.

¶ Foemina. Masculina.

פֹּקֵדְתִי פֹּקֵדְתִי .f. פֹּקֵדְתִי Qui visitat me mas. f. f.
 פֹּקֵדְתִי פֹּקֵדְתִי Te.
 פֹּקֵדְתִי פֹּקֵדְתִי .f. פֹּקֵדְתִי Illum aut illam.

¶ Plurali numero.

פֹּקֵדְנוּ פֹּקֵדְנוּ q visitat nos. m. f. f.
 פֹּקֵדְנוּ פֹּקֵדְנוּ Vos.
 פֹּקֵדְנוּ .f. פֹּקֵדְנוּ .f. פֹּקֵדְנוּ .f. Illos aut illas.

Sed in fine clausulae secunda differentia, scilicet פֹּקֵדְתִי littera substantialis vltima venit cum *cegol* & accentu in eadem. vt Psa. 119. יְהוָה שָׁמְרָךְ idest dñs custodit te. Et si eadem substantialis vltima fuerit aliqua ex quattuor gutturalibus, tunc littera media scribitur cum *cere*, hoc modo פֹּקֵדְתִי idest qui te mittit. nonnunquam etiam cum

CAP. VNDECIMVM.

cum pathach. Esaiæ . 43. הוֹרֵה בְּרֵאךְ idest haec dixit dominus creans te. Similiter vox participii foeminina singularis habet decem varietates hoc modo, scilicet פֹּקֵדְתִי

¶ Foemina. Masculina.

פֹּקֵדְתִי פֹּקֵדְתִי Quae visitat me. mas. f. f.
 פֹּקֵדְתִי פֹּקֵדְתִי Te.
 פֹּקֵדְתִי פֹּקֵדְתִי Illum aut illam.

¶ Plurali numero.

פֹּקֵדְתֵינוּ פֹּקֵדְתֵינוּ Nos mascul. vel foem.
 פֹּקֵדְתֵינוּ פֹּקֵדְתֵינוּ Vos.
 פֹּקֵדְתֵינוּ פֹּקֵדְתֵינוּ Illos aut illas.

Et sunt istae varietates in voce foemina participii quae desinit in *thau*, & non in illa quae desinit in *he*, & hoc propter faciliorem prolationem.

¶ Item vox participii masculina pluralis . f. פֹּקֵדְתֵינוּ habet decem variationes , hoc modo.

¶ Foemina. Masculina.

פֹּקֵדְתֵינוּ פֹּקֵדְתֵינוּ Qui visitant me. m. f. fce.
 פֹּקֵדְתֵינוּ פֹּקֵדְתֵינוּ Te.
 פֹּקֵדְתֵינוּ פֹּקֵדְתֵינוּ Illum aut illam.

¶ Plurali numero.

פֹּקֵדְתֵינוּ פֹּקֵדְתֵינוּ Nos mascul. vel foem.
 פֹּקֵדְתֵינוּ פֹּקֵדְתֵינוּ Vos.
 פֹּקֵדְתֵינוּ פֹּקֵדְתֵינוּ Illos aut illas.

Insuper vox participii foemina pluralis . f. פֹּקֵדְתֵינוּ habet decem differentias ad hunc modum.

H 2 Fce

SECUNDI LIBRI

Ⓒ	Fœminina.	Masculina.	
		בְּקָדִינִי	Visita me mascu. vel fœ.
	בְּקָדִיָּהּ	בְּקָדִיָּהוּ	Visita illum aut illam.
		Ⓒ Plurali numero.	
		בְּקָדִינוּ	Visita nos mascu. vel fœ.
	בְּקָדֵינוּ	בְּקָדִים	Visita illos aut illas.

Item secunda persona pluralis masculina, scilicet בְּקָדוּךָ eadem habet variationes, hoc modo.

Ⓒ	Fœminina.	Masculina.	
		בְּקָדִינוּ	Visitate ipsi me maf. f. fœ.
	בְּקָדֵיהָ	בְּקָדֵיהוּ	Visitate illum aut illam.
		Ⓒ Plurali numero.	
		בְּקָדִינוּ	Visitate nos mascul. vel fœ.
	בְּקָדֵינוּ	בְּקָדִים	Visitate illos aut illas.

Denique secunda pluralis fœminina, scilicet בְּקָדֵינָה similiter est varianda, per hunc modum.

Ⓒ	Fœminina.	Masculina.	
		בְּקָדִינוּ	Visitate ipse me maf. vel fœ.
	בְּקָדֵיהָ	בְּקָדֵיהוּ	Visitate illum aut illam.
		Ⓒ Plurali numero.	
		בְּקָדִינוּ	Visitate nos mascu. vel fœ.
	בְּקָדֵינוּ	בְּקָדִים	Visitate illos aut illas.

Ⓒ De compositione infinitiui modi.

Ⓒ Infinitiuus modus actiue vocis, scilicet בְּקָדוּךָ vel בְּקָדוּךָ decem habet varietates. sed earum sex eadem sunt cum illis, quæ positæ fuere in secunda persona singulari masculina imperatiui, in quibus etiam cameç vel seua primæ litteræ substantialis vertitur in cameç chateph.

Disse

CAP. VNDECIMVM.

Differentiæ vero quæ adduntur nunc huic infinitiuo sunt secundæ personæ tam singularis quàm pluralis, & vna item personæ singularis differens ab ea quæ posita est in imperatiuo, hoc modo.

Ⓒ	Fœminina.	Masculina.	
		בְּקָדִי	Visitare meū. m. f. f.
		בְּקָדֵךָ. f.	Visitare tuum.
	בְּקָדֵךָ. f.	בְּקָדֵךָ. f.	Visitare suū vel illi
		Ⓒ Plurali numero.	

	בְּקָדֵנוּ	Visitare nostrum maf. f. fœ.
	בְּקָדֵכֶם	Visitare vestrum.
	בְּקָדֵיכֶם	Visitare suū. f. illorū. f. illarū

Et nōnunquā cameç chateph litteræ primæ mutatur in sureq. vt Leuitici. 25. וְנִקְצַרְכֶם idest in metere vestro, hoc est quādo messueritis

Ⓒ De participio passiuo.

Ⓒ Licet autem in prima regula generali huius cap. dictum fuerit, quod voces passiuæ verborū non cōponuntur cum pronomiibus, tamen participia vocis passiuæ bene recipiunt hanc compositionem, sed ad modum quo nomina componebātur cum eisdem pronomiibus, ideo habent litteras accidentales denotates, genus, numerum, & personam, & variantur decem modis. Ergo participiū vocis passiuæ singulare masculinum, scilicet בְּקָדוּךָ decem habet varietates, hoc modo.

Ⓒ	Fœminina.	Masculina.	
		בְּקָדוּךָ	Visitatus me vel a me. m. f. f.
		בְּקָדוּךָ	Visitatus tuus vel a te.
		בְּקָדוּךָ	Visitatus suus vel a se.

H 4 Plu

SECVNDI LIBRI

¶ Plurali numero.

בְּקוֹדֵנוּ	בְּקוֹדֵנוּ	Visitatus noster vel a nobis. m.f.f.
בְּקוֹדְכֶם	בְּקוֹדְכֶם	Visitatus vester vel a vobis.
בְּקוֹדֵם	בְּקוֹדֵם	Visitatus suus vel ab eis.

¶ Vox fœminina singularis eiusdem participii, scilicet בְּקוֹדָה vertit he finalem in thau, sicut superius dictum est in compositione nominum, ad modum sequentem.

¶ Fœ. Masculina.

בְּקוֹדְתִי	בְּקוֹדְתִי	Visitata mea vel a me. m. f. fœ.
בְּקוֹדְתֶךָ	בְּקוֹדְתֶךָ	Visitata tua vel a te.
בְּקוֹדְתֶיהָ	בְּקוֹדְתֶיהָ	Visitata sua vel a se.

¶ Plurali numero.

בְּקוֹדְתֵנוּ	בְּקוֹדְתֵנוּ	Visitata nra vel a nobis. m. f. f.
בְּקוֹדְתֵכֶם	בְּקוֹדְתֵכֶם	Visitata vestra vel a vobis.
בְּקוֹדְתֵיהֶם	בְּקוֹדְתֵיהֶם	Visitata sua vel ab eis.

Vox pluralis masculina participii passivi, scilicet בְּקוֹדִים etiam decem modis sic.

¶ Fœ. Masculina.

בְּקוֹדֵי	בְּקוֹדֵי	Visitati mei vel a me. m. f. fœ.
בְּקוֹדֶיךָ	בְּקוֹדֶיךָ	Visitati tui vel a te.
בְּקוֹדֵיהֶם	בְּקוֹדֵיהֶם	Visitati sui vel a se.

¶ Plurali numero.

בְּקוֹדֵינוּ	בְּקוֹדֵינוּ	Visitati nostri mascul. vel fœ.
בְּקוֹדֵיכֶם	בְּקוֹדֵיכֶם	Visitati vestri.
בְּקוֹדֵיהֶם	בְּקוֹדֵיהֶם	Visitati eorum vel earum.

Vox pluralis fœminina eiusdem participii, scilicet בְּקוֹדוֹת similiter decem his modis componitur.

Fœ.

CAP. VNDECIMVM.

¶ Fœminina.

Masculina.

בְּקוֹדוֹתַי	בְּקוֹדוֹתַי	Visitatae meae. m. f. fœ.
בְּקוֹדוֹתֶיךָ	בְּקוֹדוֹתֶיךָ	Visitatae tuae.
בְּקוֹדוֹתֵיהֶם	בְּקוֹדוֹתֵיהֶם	Visitatae eius.

¶ Plurali numero.

בְּקוֹדוֹתֵינוּ	בְּקוֹדוֹתֵינוּ	Visitatae nostrae. m. f. f.
בְּקוֹדוֹתֵיכֶם	בְּקוֹדוֹתֵיכֶם	Visitatae vestrae.
בְּקוֹדוֹתֵיהֶם	בְּקוֹדוֹתֵיהֶם	Visitatae eorum, vel earum.

Secundum hunc igitur modum dictum in voce actiua primae coniugationis, componuntur cum pronomibus verba aliarum coniugationum tam regularia quam irregularia, hac sola differentia seruata, quod punctus primae litterae substantialis in praeteritis aliarum coniugationum non mutatur in compositione, quemadmodum mutabatur in praeterito primae cameç in seua. nam in secunda coniugatione chiriq primae litterae, scilicet בָּקַדַר remanet in compositione dicendo בָּקַדַר idest visitauit illum. In tertia quoque coniugatione non variatur chiriq primae litterae he addita, scilicet הִבְקִידַר nam componentes dicimus הִבְקִידַר idest fecit visitare me, licet aliquid quando ille punctus vertatur in çegol. vt primi Regum. 25. לֹא הִבְקִידוּם idest nunç eos confundere fecimus &c.

¶ Captulum duodecimum de partibus orationis indeclinabilibus, quae apud Hebraeos dicuntur מְלֵה idest dictio.

Tandem post partes orationis variabiles regulariter declaratas, restat vt pauca dicamus de dictionibus inuariabilibus, quas vocant praepositiones, aduerbia

bia

UNIVERSAL
DE SALAMANCA

GREDOS.USAL.ES

SECVNDI LIBR I

bia interiectiones & coniunctiones. ¶ Et suppositis harum partium distinctionibus ex doctrinis Græcorum & Latinorum, quæ eadem essent apud Hebræos, tãtum curabimus circa has dictiones, ea quæ huic nostræ doctrinæ sunt propria. ¶ In primis ergo supponamus etiam distinctionem litterarum hebraicarum per substantiales & accidentales superius positam & declaratam in capitulo secundo primi libri huius artis. nam ex illa oritur alia distinctio ad hoc nostrum propositum satisfaciens. Sunt enim quædam partium orationis indeclinabiliũ separabiles, alia vero inseparabiles. vocamus separabiles eas quæ per seipsas sunt dictiones significatiuæ, aut potius consi gnificatiuæ, vt אֵל idest ad יְיָ idest de. Inseparabiles vero dicimus eas quæ non reperiuntur nisi in compositio ne cum aliis dictionibus, & istæ semper sunt litteræ accidentales additæ nominibus aut verbis ad designandum accidentales eorum proprietates, idest numerum, casum, genus, personam, tempus, & cætera. vt superius in hoc secundo libro dictum est. ¶ Duas itaque faciemus huius capituli partes. primam de inseparabilibus dictionibus, alteram de separabilibus. Inseparabilium dictionum quattuor scimus esse differentias ex supradictis in hoc secundo libro. ¶ Prima est illarum quattuor litterarũ quas ad designandos casus nominum fecimus articulos declinationum in hac dictione אֵל אֵלֶיךָ vel אֵלֶיךָ contentas, vt patuit in capitulo quarto. ¶ Secunda differentia est litterarum quattuor, quæ denotant diuersas personas futuri iudicatiui modi in hac dictione אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ positas vt patuit

in

CAP. DVODECIMVM.

in capitulo septimo. ¶ Tertia differentia est illarum litterarum quattuor, quæ adduntur infinitiuo ad faciendum gerundia ex eo, quas denotat hæc dictione אֵלֶיךָ vt patuit supra in eodem capitulo septimo. ¶ Quarta est aliarum septem litterarum in hac dictione אֵלֶיךָ אֵלֶיךָ cõtentarũ, quæ adduntur nominibus verbalibus ornatus causa, & ideo dicuntur litteræ ornamentis, de quibus supra in capitulo quinto huius libri. ¶ Quia vero tres vltimæ differe tiæ litterarum satis bene declaratæ sunt in suis locis iam citatis, circa primam differentiam est hic aliquid addendum. nam ille articulus beth qui pro præpositione in ad datur nomini denotans casum ablatiuum, potest componi cum pronominibus & variari ad modum nominis cõpositi, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

	בֵּי	In me mascul. vel fœm.
בְּךָ	בְּךָ	In te
בְּהָ	בְּהָ	In illo vel illa.

¶ Plurali numero.

	בֵּינוּ	In nobis mascul. vel fœ.
בְּכֶם	בְּכֶם	In vobis.
בְּהֶם	בְּהֶם	In illis.

Alia vero officia huius litteræ beth superius dicta sunt in capitulo quarto. Sed illa dictione בֵּי aliquando pro ro go ponitur in scriptura, vt infra in aduerbis optandi.

¶ Articulus. he. præter hoc quod denotat nominatiuũ aut genitiuum casum, vt alias dictum est, habet quadam alia

alia officia, nam quando præponitur nomini subscripta cū pathach, vel pathach hateph tres potest habere vsus, Primum interrogandi, vt Exodi. 2. הֲאֵלֶיךָ וּמָה־אֲתִי לֵךְ. idest si ibo & vocabo ad te. & tunc hebraice dicitur הֲאֵלֶיךָ הֲאֵלֶיךָ idest he interrogationis. Secundus vsus est admirandi, vt Genesis. 18. הֲאֵלֶיךָ הֲשׁוֹפֵט כָּל הָאָרֶץ. idest nun quid iudex omnis terræ non faciet iudicium. & vocatur hebraice הֲתִימָה הֲאֵלֶיךָ. idest he admirationis. Tertiu vsuum habet relationis, vt Genesis. 46. כָּל הַנְּשָׂאָה הֵבְרָאָה יֵעָקֹב לְבִית יַעֲקֹב הַזֶּה idest omnis anima de domo iacob quæ venit. Sed quando hæc littera in huiusmodi officis vel aliquo alio venit in principio dictionis subscripta cū çegol, tunc dictio illa incipitur a cameç vel pathach. vt Numeri. 11. הֲאֲנֹכִי הִרִיתִי. ¶ In super littera כ caph quando in principio nominis verbi aut participii ponitur accidentaliter, significat hanc præpositionem cum, vel hanc cōiunctionē sicut, vel quemadmodum, & ponitur hoc modo כ vel כָּ vel כִּי. ¶ Item littera ש sin in principio dictionis posita accidentaliter relatiuum quis vel qui denotat, vt etiam superius dictum est. ¶ Præterea istę sex יתרוך litteræ in fine verbi aut participii posite, sunt accidentales denotantes genus, vel personam, vel aliquid aliud. Istę vero quattuor אֵלֶיךָ in fine dictionis semper sunt substantiales, sed in principio possunt esse substantiales vel accidentales. ¶ Deniq; istæ septem היום vbicunq; ponantur in dictione possunt esse accidentales siue in principio siue in fine &c.

¶ In secunda huius capituli parte dicamus iam de dictionibus

Separabilibus sigillatim. & primo de præpositionibus, Sed earum aliquę sunt inuariabiles, alie vero cōponuntur cum pronomiuis & variantur. Sunt vero præpositiones hebraicæ hæc fere.

אֶחָדִי	.i. אֶחָד	postea. post.	מֵעַל	desuper. (su
לְמִן	.i. אֵל	ad. in.	כְּנֹד	cōtra. icōspe
אֵל	אֵל	ppe. iuxta. sec.	כְּנֹה	corā. contra.
אֵת	אֵת	ad. cum.	סָבִיב	circū. icircūstū
בְּמוֹ	בְּמוֹ	in.	עָבֵר	trans.
בְּגַלְלָה	בְּעִבּוֹר	propter. ob.	עַד	vsq;. donec.
לְעִבּוֹר	לְעִבּוֹר	propterea.	בְּעַד	pro.
חוּץ	חוּץ	extra. præter.	עַל	sup. ppter. iur.
לְבַד	לְבַד	solum. tantū.	עִם	cum. (xta.
מִלְבַּד	מִלְבַּד	p̄terq;. excepto.	קְרוֹב	prope.
לְמַעַן	לְמַעַן	propter. eo.	רָחוֹק	longe.
לְפָנֵי	לְפָנֵי	secundum.	בֵּינֵי	inter.
לְפָנֵי	לְפָנֵי	coram. ante.	בְּתוֹךְ	itra. i medio.
לְמַטָּה	לְמַטָּה	infra.	תַּחַת	sub. subter.
לְמַעַל	לְמַעַל	super.		

¶ Istæ inquam omnes præpositiones variantur per compositionem cum pronomiuis deriuatiuis, exceptis lemo. lephī. & bemo, quæ non variantur vnquam. ¶ Et sex istarum præpositionū, quę sunt עַל תַּחַת עַד לְפָנֵי אֶחָד אֵל solum variantur per terminationes pronominum plurales & non singulares, & hoc in omnibus personis hoc modo.

אֶחָדִי	אֶחָדִי	Post me. mascul. vel fec.
אֶחָדִי	אֶחָדִי	Post te.
		Post

SECUNDI LIBRI

לִּי	o si vitinam	Ⓒ Diuidendi.
יָאֵם	si iam	בֵּין iter.& cōponit̄
מִי יִתֵּן	quis dabit	Ⓒ Iungendi.
נָא אֲנִי	obsecro	נָם etiam
בִּי אֲדֹנָי	obsecro dñe mi	אָף quoque
Ⓒ Aduerbia qualitatis.		Ⓒ Iurandi.
טוֹב	bene	חֵי נִפְשִׁי p vitā aiæ meę
יָשָׁר	recte	חֵי נִפְשֶׁךָ p vitā aiæ tuæ
רָע	male	חֵי נִפְשׁוֹ p vitā aiæ eius
רָע רָע	peffime	Ⓒ Diminuendi.
אֱמֶת	vere	מַעַט paulatim
נָכוֹן	certe	לְאִט paulisp̄. & cō-
Ⓒ Aduerbia q̄titatis.		Ⓒ Augendi. (ponit̄
כַּפֶּה	quantum	מְאֹד multum, valde
רַב	multum	יֹתֵר אֲ. עוֹד magis
מְעַט	parum	מְאֹד מְאֹד nimis
זָעִיר אֲ. מְעַט	minus	Ⓒ De interiectionibus.
Ⓒ Aduerbia dubitādi.		הֵאָה euge.vah.
כֵּן	ne forte	וְאוֹי אֲבוֹי אֲ. אוי ve
אֲוִלַּי	forfitan	אֲ. הִי אֲ. הִי
Ⓒ Congregandi.		אֲלֵלֵיךָ הוֹרוּ ve
יַחַד אֲ. יַחַד	pariter. si=	אֵי אֵי
וְלִבְאֶחָד	mul	הֵאָה אֲ. אֲ. heu.a.a.a.
כֹּל	om̄is.vtri	אֲנִי אֲנִי obsecro
uſq; numeri	& generis	Ⓒ De conſunctionibus.

Ⓒ Inter ſignificationes conſunctionum præcipua eſt copulatiua, quæ ſola eſt littera vau in principio diſtionis poſit̄

CAP. DVODECIMVM.

poſita per compoſitionem, & ſubſcribitur cum quolibet puncto vocali, excepto cholem. Quod ſi præponatur diſtioni incipienti a puncto ſeu, tunc ſcribitur cum ſureq, vt וְדַרְכָּה א. & iuſticia. Sed aliquando hæc littera vau ponitur in ſcriptura pro vel. vt Exodi. 21. וְיַמְכֶה אֲבִיו וְאִמּוֹ id eſt & qui percuſſerit patrem aut matrē. Et aliquando ponitur pro cum, ſiue quando, nonnunquam etiam ponitur comparatiue. ſed iſtæ diuerſitates eius ex ſerie litteræ ſunt cognoſcendę.

Ⓒ Sunt & aliæ conſunctiones ſeparatę quæ ſequuntur.

כִּי	quia. quod	אָךְ	ſed. tamen
אֲשֶׁר	quod	אֲבָל	ſed
כַּאֲשֶׁר	ſicut	וְאֵלַי אֲוִלַּם	veruntamen
כִּן	quidem. vt ſq;	וְאֵלַי	& ſi
וְכֵן	& quidem	הֲלֵא	nōne. nunqd
לְכֵן אֲ. עַל כֵּן	propterea	אָף כִּי	quamuis
עַל זֶה	vel	אֲכִן	ſiquidem. er=
אוֹ	aut. vel. ſeu		go. itaque

Ⓒ SECUNDI LIBRI INTRO

ductionum hebraicarum de diſtinctionibus regularibus.

Ⓒ FINIS.

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA I In GREDOS.USAL.ES

INTRODVCTIONVM HE

braicarum Liber tertius incipitur, de irregularitate nominum, & verborum.habet capita septē.

Caput primum de nominibus irregularibus, quæ Græci anomala vocant.

IN superiore libro cū plene dictū sit de noibus, & verbis, atq; aliis partibꝫ orationis, q̄ regulariter variant, iam de irregulariter declinatis breuiusculè agendū est. Et primo de noibꝫ irregularibꝫ, hoc est, q̄ in sua declinatio, ne aliquid mutāt. nā qđ de noium formatione a singulari numero in pluralē dictū est. s. qđ masculina pluraliter terminātur in. im. addita syllaba. im. sup numerū singularē, vel vltima eius littera mutata in. im. & foemina excūt in. oth. addita syllaba. oth. vel finali littera mutata in. oth. nō in oibꝫ obseruat, quoniā sunt aliqua noia, in quibꝫ aliter fit ista formatio, nam aliquā addit vel detrahūt, vel mutāt littera, vel p̄nc̄sus vocalis, vt אָזְן .i. auris recta formatione debuit facere numerū pluralē אָזְנִים idest aures & factū addita vocali. a. Et ne in singulis immoremur, disponemus formulam plurium nominum, in quibus vna, aut plures huiusmodi irregularitates reperiuntur.

אָדוּם אָדוּמִים	ruber rubri.	בֵּית בָּתִּים	domꝫ. us.
אָזְן אָזְנִים	auris. res.	גֵּנֹן גְּנֻנִים	genu. ua.
אֶחָיו אֶחָיוֹת	foror. ores.	בְּנוֹת	filia. x.
אָנוּשׁ אָנוּשִׁים	homo hoies.	גְּדִי גְדִיִּים	hædꝫ. i.
אָף אָפִים	maris. res.	יָמָא יָמָאוֹת	ianua. x.
אִשָּׁה נְשִׁים	mulier. cres.	וְיָרֵךְ וְיָרְכִים	via. ç. lū.

CAP. PRIMVM.

עֵינַי עֵינַיִם	lumbꝫ. bt.	עֵינַי עֵינַיִם	oculus. li.
יָד יָדַיִם	manꝫ. nus.	עֵירוֹם עֵירוֹמִים	nudus. dt.
יוֹם יוֹמִים	dies dies.	פֶּה פִּיּוֹת	os ora.
זָרָה זָרָהִים	foemur. ora.	צִנִּי צִנָּיִם	hinnulꝫ. li.
כָּנָף כָּנָפִים	ala ala.	צֶדֶד צִדְדִים	latus latera.
כָּף כָּפָיִם	vola volæ.	צֶלֶל צִלְלִים	umbra. x.
כָּפַל כָּפָלִים	duplicatio. es.	קָרְן קָרְנִים	cornu. nua.
כָּפַר כָּפָרִים	talentū. ta.	רֶגֶל רֶגְלִים	pes pedes.
כָּרַע כָּרְעִים	crus crura.	שָׁד שָׁדִים	mamma. mç.
לָאֵם לָאֵמִים	populus. li.	שֵׁן שֵׁנִים	dens dētes.
לָחִי לָחִיִּים	maxilla. lç.	שֵׁפָה שֵׁפָתִים	labrū. bra.

regnū. a. תַּם תַּמִּים תַּמִּימִים cōpletꝫ. ti. Sunt præterea quædā nomina, quæ per figurā, quam Græci vocant metathesim. i. transpositionē litteræ, mutāt ordinē a principio in medium, aut in finem, vel a fine aut medio in principium, cuiusmodi sunt hæc.

אָנָּס אָנָּסִים	īlū. l. pelagꝫ.	רִנֵּעַ רִנֵּעִים	reprehēfor.
כֶּשֶׁב כֶּשֶׁבִים	aries.	שָׁחִים שָׁחִיִּים	ponn.
כֶּסֶל כֶּסֶלִים	stultus.	שְׁמֵרָה	lintheum.

Atque ad hunc modum alia complura, Quæ tamen permutatio non solum reperitur in litteris, sed etiam in syllabis, & in partibus orationis, quoniam factus particula, quæ deberent præponi, postponuntur, & contra, quæ deberent postponi, præponuntur. sed hoc intellectui sacre scripturæ non nocet, non enim fit nisi ubi sententiā clara est. vt Genesis. 41. וְכָל הָאָרֶץ בְּאֵן .i. & ois terraveniebāt egyptū, vt emerent ad ioseph, proveniebāt ad ioseph, vt emerent.

AD DE SALAMANCA

TERTII LIBRI

Et quarti Regum. 9. עֵינָיָהּ עִלְיָהּ idest & posuit in sibi oculos suos, pro & posuit sibi oculos suos. Et ad hunc modum alia plura.

¶ Caput secundum de verbis irregularibus in genere, & specialiter de his, quæ perdunt primam litteram substantialem in processu coniugationis.

Consequenter agamus de verbis irregularibus, seu defectiuis, quæ hebræi אֲבָנִי זָרִית idest lapides incisionis vel incisos vocant, propter defectum scilicet aliarum litterarum. Pro quorum introductione est aduertendum, quod sicut in superiore libro dictum est, cuiuslibet verbi hebraici tres sunt litteræ substantiales, quas ipsi שָׁרָשׁ idest radicem verbi vocant, eo quod ab illis formantur omnes voces, modi, tempora, & personæ eiusdem verbi. & cætera, ut פָּקַד. Quando ergo in processu coniugationis verbi nulla illarum trium litterarum perditur, aut mutatur in aliam litteram, tale verbum dicitur perfectum, seu regulare, & de huiusmodi verbis satis abunde dictum est, in secundo libro per quatuor coniugationes eorum. Sed quando aliqua prædictarum trium litterarum substantialem verbi perditur indiscursu coniugationis, aut mutatur, aut non profertur, tunc tale verbum dicitur imperfectum defectiuum, & irregulare. Et de his impresentiarum dicere intendimus, Verba in quibus littera non profertur, sunt ea, quæ habent in medio, aut in fine ociosam aliquam ex quattuor his litteris vocalibus אָרְרָא cuiusmodi sunt hæc אָרָא idest vocavit, עָלָה idest ascendit, וָבָשׁ idest reuerti, בָּרַךְ idest intelligere, & hæc

ver

CAP. SECVNDVM.

verba hebræi vocant נְחִיִּים idest ociosa. Et in his verbis etiam aliquando littera ociosa, quæ non profertur, perditur, aut mutatur in processu coniugationis, ut inferius in suo loco videbitur. ¶ Verba autem in quibus aliqua ex tribus litteris substantialibus, quæ profertur, perditur in processu coniugationis hebraica, dicuntur חֲסֵרִים idest defectiua, & variantur quattuor modis. Primo quando perditur littera prima. Secundo quando perditur secunda. Tertio quando tertia. Quarto quando simul perduntur prima, & tertia litteræ substantiales verbi. Et verba prius dicta ociosa coincidunt cum aliquibus istorum quattuor modorum, ideo de eis dicemus cum istis. Sunt præterea quædam verba, quæ appellantur duplicia, quibus indiscursu coniugationis deficiunt aliquæ litteræ, de quibus in fine dicemus. ¶ His præmissis in genere, dicamus iam in specie de singulis istarum irregularitatum. In primis de verbis, in quibus perditur prima littera substantialis verbi in indiscursu coniugationis. ea sunt tantum, in quibus prima littera fuerit aliqua istarum trium. לָכִי Exemplum primi לָקַח idest accepit. Exemplum secundi נָגַשׁ idest accessit. Exemplum tertii יָדַע idest cognouit. Sed quia de incipientibus a lamed solum verbum prædictum reperitur, incipientia vero a nun/ & sod sunt valde plura, ideo exempla huius irregularitatis ponemus in verbis prædictis duabus litteris incipientibus. ¶ De incipientibus ergo a littera nun, est exemplum hoc verbum וָבָשׁ idest accessit. in quo, & aliis a littera nun incipientibus nulla irregularitas accidit in tempore præterito, neque in

I 3

pre

DE SALAMANCA

TERTII LIBRI

presenti primæ coniugationis, ideo coniugatur ad proportionem huius verbi **פָּקַד** de quo supra. sed in tempore futuro, & in modo imperatiuo perditur littera nun, & suppletur per dagues litteræ mediæ, hoc modo.

☞ Tempore futuro.

☞ Fœminina.

Masculina.

	אָנָּשׁ .f. אָנָּשׁ	Accedam mascul. f. fœ.
תָּנָשׁ	תָּנָשׁ	Accedes.
תָּנָשׁ	תָּנָשׁ	Accedet.

☞ Plurali numero.

	נָנָשׁ .f. נָנָשׁ	Accedemus mascul. f. fœ.
תָּנָשׁ	תָּנָשׁ	Accedetis.
תָּנָשׁ	תָּנָשׁ	Accedent.

Et in fine clausulæ seu litteræ mediæ vertitur in ca-
mec cum accentu in eadem littera. vt Genesis. 45. **בָּשׂוּ**
נָא אֵלַי וְיָבִיאוּ idest accedite ad me, & accesserunt.
Hac etiam littera nun perditur in nomine a tali verbo de-
riiuato, & suppletur per dagues litteræ mediæ, vt **נָבַע** idest
manauit, a quo deriuatur nomen **מְבַרַע** idest manato-
rium siue fons. ☞ Et nota in his verbis, quod quando
littera substantialis mediæ est aliqua harū quattuor **הרהע**
gutturalium, tunc nullam habent irregularitatem, nec per-
dunt primam litteram nun in aliquo tempore, cuius ra-
tio est, quia talis littera mediæ non recipit dagues ad sup-
plendum alicuius litteræ defectum. Excipitur tamen hoc
verbum **נָרַת** idest descendit, vel confregit, quia perditur
littera nun in futuro, hoc modo **אָרַת** In quibus-
dam vero verbis irregularibus a littera nun incipienti-
bus

CAP. SECVNDVM.

bus littera mediæ scribitur in futuro per vocalem. o. vt
נָנָּ idest percussit **נָנָּל** idest cecidit, quorum futurum
hoc modo fit **אָנָּרָּ** idest percussam **אָנָּרָּל** idest cadam.

☞ Imperatiuo de nagas.

☞ Fœminina.

Masculina.

בָּשׂוּ .f. בָּשׂוּ	Accede.
בָּשׂוּ .f. בָּשׂוּ	Accedite.

☞ Et hæc secunda persona singularis aliquando scri-
bitur per cholē, vt Ruth. 2. **בָּשׂוּ הַיְלִים** idest accede huc.
Et aliquando hæc secunda persona in genere masculino
retinet litteram nun, vt **נָנָּרָּ**

☞ Infinitiuo de nagas.

בָּשׂוּ .f. בָּשׂוּ idest accedere.

☞ Et si huic infinitiuo addantur litteræ **בְּכַלִּט** forma
bitur ex eo modus subiunctiuus, & gerundia modo su-
pradiçto in verbis regularibus. Et hoc etiam notabile
est memorandum in omnibus verbis irregularibus infe-
rius declarandis. Et quando huius infinitiuū vltima littera
substantialis est aliqua ex quattuor gutturalibus, tunc me-
diæ & vltima debent scribi cum puncto patha. vt Eccl. 3.
נָמַע עֵת לְפֹטֵעַת idest tps plantandi. cuius primitiuū est **נָמַע**

☞ De voce passiuæ huius verbi nagas.

☞ In præterito indicatiui primæ coniugationis in
voce passiuæ huiusmodi verba perdunt litteram nun, &
suppletur per dagues litteræ mediæ. Et licet hoc præte-
ritum habeat in principio litteram nun, illa tamen non
est substantialis verbo, sed accidentalis, scilicet ad deno-
tandum vocem passiuam, vt superiore libro dictum est.

I 4 Per

TERTII LIBRI

Perditur autem littera nun substantialis euphoniae causa, quia duplicato nun prolatio effert ponderosa.

☞ Formatur ergo hoc präteritum sic.

☞ Fœminina. Masculina.

נָשָׂה	נָשָׂה	Oblatus vel.ta.fuit.
נָשָׂה	נָשָׂה	Oblatus vel.ta.fuist.
נָשָׂה	נָשָׂה	Oblatus vel.ta.fui.

☞ Plurali numero.

נָשָׁו	נָשָׁו	Oblati vel.ta.fuerunt.
נָשָׁו	נָשָׁו	Oblati vel.ta.fuistis.
נָשָׁו	נָשָׁו	Oblati vel.ta.fuimus.

☞ Tempore præsentis.

☞ Fœminina. Masculina.

נָשָׂה	נָשָׂה	נָשָׂה	Qui vel quæ obla.est.
נָשָׂה	נָשָׂה	נָשָׂה	Qui vel quæ obla.sunt.

☞ Hic côm memoranda est differentia inter tertiam per sonam singularem masculinam præteriti, & participium singulare masculinum præsentis, quæ in voce coincidunt nõ in significatione, & orthographia, de qua supra in voce passiva primæ coniugationis verborum regularium. Repetenda est etiam hic, exceptio de quattuor litteris gutturalibus in eadem forma verborum, sicut paulo superius posita est in infinitiuo vocis actiue. vt Ezechiel. 34. וְאֵת הַכְּרֹת לֹא הִשְׁוִיתִם. reduxistis.

☞ Tempore futuro.

☞ In hoc futuro littera nun quæ ponitur est substantialis, & habet dagues ad supplendum litteram nun accidetæ

CAP. SECVNDVM.

dentalem vocis passiuæ, vt patuit supra in libro secundo in hoc tempore.

☞ Fœminina. Masculina.

תְּנַשֵּׂה	תְּנַשֵּׂה	Oblatus vel.ta.ero.
תְּנַשֵּׂה	תְּנַשֵּׂה	Oblatus vel.ta.eris.
תְּנַשֵּׂה	תְּנַשֵּׂה	Oblatus vel.ta.erit.

☞ Plurali numero.

תְּנַשֵּׂה	תְּנַשֵּׂה	Oblati vel.te.erim?
תְּנַשֵּׂה	תְּנַשֵּׂה	Oblati vel.ta.eritis.
תְּנַשֵּׂה	תְּנַשֵּׂה	Oblati vel.ta.erunt.

☞ Imperatiuo modo.

☞ Fœminina. Masculina.

תְּנַשֵּׂה	תְּנַשֵּׂה	Oblatus vel.ta.esto.
תְּנַשֵּׂה	תְּנַשֵּׂה	Oblatus vel.ta.estote.

☞ Infinitiuus modus est in voce similis secundæ per sonæ singulari masculinæ præcedentis imperatiui, vt נָשָׂה idest applicari.

☞ Subiunctiuus modus, & gerundia suppletur hic, ex hoc infinitiuo per quattuor litteras, כְּכַלֵּךְ vt alias sæpe dictum est. Et notandum, quod huius verbi nagas si tertia littera sin scribatur cum puncto sibolet significat accedere, vt diximus, & quia tunc est verbum neutrum caret participio vocis passiuæ, sed suppleri potest per tempus præsens eius. Si vero prædicta littera sin scribatur cum puncto sibolet significat constringere, & tunc non est verbum neutrum, sed habet participium vocis passiuæ, sicut alia verba actiua, hoc modo.

Fcc

TERTII LIBRI

¶ *Fœminina. Masculina.*

נְגִישָׁה נְגִישׁ Qui vel quæ cōstrictus est.
 נְגִישָׁוֹת נְגִישִׁים Qui vel quæ cōstricti sunt.

Huiusmodi verba non reperiuntur in secūda cōiugatione, quia coinciderent cū voce passīua corū modo dicta in sua prima cōiugatione, maxime in præterito. Alii hebraei dant aliam rationē, quia secūda cōiugatio habet dagues in littera media, qui pūctus non posset denotare simul cōiugationem secūdam, & defectum in literæ nun, nec eadem littera potest habere duo dagues. Si ergo huiusmodi verba habent secūdam coniugationē, erit sine defectu alicuius litteræ, & procedent in ea tam in voce actīua, q̄m in voce passīua secūdam formam verborū perfectorū si præ dictam, quare non est necessariū hīc eam explicare.

¶ De tertia coniugatione primæ irregularitatis verborū.

¶ In tertia coniugatione huius verbi נָגַשׁ & aliorum similium etiam perditur littera nun tam in voce actīua, quā in passīua, & suppletur per dagues litteræ mediæ, & assumitur in principio litteræ hī cum puncto chiriq, hoc modo.

¶ Tempore præterito.

¶ *Fœminina. Masculina.*

הִגִּישָׁה הִגִּישׁ Fecit accedere.
 הִגִּישָׁוֹת הִגִּישִׁים Fecisti accedere.
 הִגִּישָׁתִּי הִגִּישְׁתִּי Fecit accedere mascul. f. fœ.

¶ Plurali numero.

הִגִּישְׁנוּ הִגִּישְׁנוּ Fecerunt accedere mascul. f. f.
 הִגִּישְׁתֶּם הִגִּישְׁתֶּם Fecistis accedere.
 הִגִּישְׁנוּ הִגִּישְׁנוּ Fecimus accedere mascul. f. fœ.

Tempo

CAP. SECVNDVM.

¶ Tempore præsentī.

¶ *Fœminina. Masculina.*

מְגִישָׁה .f. מְגִישׁ Qui, vel quæ facit accedere.
 מְגִישָׁוֹת מְגִישִׁים Qui, vel q̄ faciunt accedere.

¶ Tempore futuro.

¶ *Fœminina. Masculina.*

אֶגְיִשׁ .f. אֶגְיִשָׁה Faciam accedere mascul. f. fœ.
 תִּגְיִשׁ תִּגְיִשָׁה Facies accedere.
 יִגְיִשׁ יִגְיִשָׁה Faciet accedere.

¶ Plurali numero.

נְגִישָׁנוּ .f. נְגִישָׁה Faciemus accedere mascul. f. f.
 תִּגְיִשְׁוּ תִּגְיִשְׁוּ Facietis accedere.
 יִגְיִשְׁוּ יִגְיִשְׁוּ Facient accedere.

Et in personis huius futuri littera media potest scribi cum cere, & excludi littera iod, vt etiam in verbis perfectis dictum est, vt אָנַשׁ & cætera.

¶ Imperatiuo modo.

¶ *Fœminina. Masculina.*

הִגִּישִׁי הִגִּישִׁי Fac accedere.
 הִגִּישְׁנִי הִגִּישְׁנִי Facite accedere.

¶ Infinitiuo modo.

הִגִּישׁ .f. הִגִּישׁ facere accedere.

¶ In voce passīua huius coniugationis venit littera he præteriti cum puncto sureq quibuz non cum vau, quia post punctum principale non potest poni dagues, qui est necessarius hīc ad denotandum defectum litteræ nun. Idem intellige in tempore præsentī, & in futuro, vt patebit.

Tempo

TERTII LIBRI

¶ Tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הַגִּישְׁתְּ	הִגִּישְׁתְּ	Oblatus vel.ta.fuit.
הִגִּישְׁתְּ	הִגִּישְׁתְּ	Oblatus vel.ta.fuisti.
	הִגִּישְׁתִּי	Oblatus vel.ta.fui.

¶ Plurali numero.

	הִגִּישׁוּ	Oblati vel.ta.fuerunt.
הִגִּישְׁתֶּם	הִגִּישְׁתֶּם	Oblati vel.ta.fuistis.
	הִגִּישְׁנוּ	Oblati vel.ta.fuimus.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

הַגִּישְׁתְּ.ו.הַגִּישְׁתְּ	הִגִּישְׁתְּ	Qui vel quæ obla.est.
הַגִּישְׁתְּ	הִגִּישְׁתִּים	Qui vel quæ obla.sunt.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina. Masculina.

	אִגִּישְׁ	Oblatus vel.ta.ero.
תִּגִּישְׁ	תִּגִּישְׁ	Oblatus vel.ta.eris.
יִגִּישְׁ	יִגִּישְׁ	Oblatus vel.ta.crit.

¶ Plurali numero.

	נִגִּישְׁ	Oblati vel.ta.crimus.
תִּגִּישְׁתֶּם	תִּגִּישְׁתֶּם	Oblati vel.ta.critis.
יִגִּישְׁתֶּם	יִגִּישְׁתֶּם	Oblati vel.ta.cerunt.

¶ Imperativo caret. Infinitiuo modo.

הִגִּישְׁ vel הִגִּישְׁ applicari.

¶ Participium vocis passiuæ.

Fœr

TERTII LIBRI

¶ Fœminina. Masculina.

מִגִּישְׁתְּ.ו.מִגִּישְׁתְּ.ו. **מִגִּישְׁתְּ** **מִגִּישְׁתְּ** Qui vel quæ obla.est.
 מִגִּישְׁתְּ.ו.מִגִּישְׁתְּ.ו. **מִגִּישְׁתִּים** **מִגִּישְׁתִּים** Qui vel quæ obla.sunt.

Quartæ coniugationis huiusmodi verborum irregularium vox actiua non reperitur . sed eorum vox passiuæ, sequitur formam verborum regularium, de quibus supra.

¶ Sunt præterea quedam verba incipientia a littera nun, & desinentia in aleph, vt נָשָׂא idest portauit, quæ declinantur ad proportionem dicti verbi נָשָׂא hoc excepto, quod aleph in eis manet ociosum, & non profertur hoc modo נָשָׂא נָשָׂאת נָשָׂאת נָשָׂאת idest portauit, portauisti, portauit. Et similiter in aliis modis, temporibus, numeris, personis, & generibus . vnde non variantur nisi per primam, & tertiam coniugationes tam in voce actiua, quæ in passiuæ, & per vocem passiuam quartæ coniugationis.

¶ Expediti de verbis primæ irregularitatis, quæ incipiunt a littera nun, dicam? iam de hoc verbo, לָקַח quod solum incipitur a littera lamed inter verba defectiua . sed non perdit suam primam litteram in præterito, neque in præsentis vocis actiuæ, ideo in istis duobus temporibus variatur ad normam verborum perfectorum primæ coniugationis, nec erit opus ea explicare. reperitur tamen in Ezechiele capitulum 17. hoc præteritum sine lamed, & littera quoph venit cum puncto cameç, hoc modo קָח עַל מַיִם קָח קָח idest accepit super aquas multas. pro quo nos habemus, vt firmaret radicem super aquas multas. In futuro hoc verbum perdit lamed litteram primam, & suppletur per dagues litteræ quoph, & variatur ad proportionem

TERTII LIBRI

tionem futuri huius verbi, וַיִּבֶן verum in personis huius futuri, in quibus littera media habet punctum seu, nō ponit in ea dagues, & hoc euphoniae grā, hoc modo.

Ⓒ Tempore futuro.			
Ⓒ Foeminina.	Masculina.		
	אָקַח .f. אָקַח	Accipiam mascu.f.foe.	
תִּקַּח	תִּקַּח	Accipies.	
תִּקַּח	יִקַּח	Accipiet.	
Ⓒ Plurali numero.			
	נִקְחָה .f. נִקְחָה	Accipiem⁹ mascu.f.foe.	
תִּקְחֶנָּה	תִּקְחוּ	Accipietis.	
תִּקְחֶנָּה	יִקְחוּ	Accipient.	

Ⓒ Imperatiuus duobus modis scribi potest, primo cum lamed littera prima, & tunc variatur ad proportionem verborum regularium, quare hic non explicatur. Secundo modo sine littera lamed, & tunc variatur ad proportionem verbi magis, hoc modo.

Ⓒ Foeminina.		Masculina.	
קַחִי	קַחִי .f.	קַח	Accipe.
קַחֲנֵי	קַחוּ	קַחוּ	Accipite.

Et differt hæc secunda persona singularis masculina a prima huius verbi positione, quādo scribitur sine lamed, vt patuit supra in Ezechiel. quia ibi cū cameç, hic autē cū patha scribitur littera quoph, excepto si fuerit finis clausulae, quia tunc habet etiam cameç, vt primi Regum . 21. קַח אֹתָהּ תִּקַּח לָךְ קַח אִם אֹתָהּ תִּקַּח לָךְ קַח idest si istum vis tollere, tolle.

Ⓒ Infinitiuo modo.
לִקְחוֹ .f. לִקְחוֹ idest accipere.

In

CAP. SECVNDVM.

Ⓒ In voce passiuā huius verbi lachach.
Indicatio modo tempore præterito.

Ⓒ Foeminina.		Masculina.	
נִקְחָה	נִקַּח	Acceptus vel.ta.fuit.	
נִקְחֶנָּה	נִקְחֶתָּה	Acceptus vel.ta.fuistis.	
	נִקְחֶתָּי	Acceptus vel.ta.fui.	
Ⓒ Plurali numero.			
	נִקְחוּ	Accepti vel.ta.fuerunt.	
נִקְחֶתֶם	נִקְחֶתֶם	Accepti vel.ta.fuistis.	
נִקְחֶנּוּ	נִקְחֶנּוּ	Accepti vel.ta.fuimus.	

Reperitur tamen sæpius hoc præteritum cum sua littera lamed primaria, & tunc procedit ad normam verborum perfectorum superius positam. vt Ezechiel. 33. הָיָא בְּעֵינַי נִלְכָּה idest ipse propter peccatū suū captus est. Et primi Regum quarto נִלְכָּה אֵרֶן הָאֱלֹהִים נִלְכָּה idest arca dei capta est, & cætera.

Ⓒ Tempus præsens, tempus futurum indicatiui, & modus imperatiuus, atque infinitiuus, in hoc verbo regulariter variantur per vocem passiuā primæ coniugationis verborum perfectorum, ideo hic non explicantur. Ⓒ Notandū etiā, quod hoc verbū לִקְחוֹ non reperitur in sacra scriptura in voce actiua secundæ coniugationis, nec in voce actiua vel passiuā tertiæ, nec in voce actiua quartæ coniugationis. sed reperitur in vocibus passiuā secundæ & quartæ, & fere semp procedit in eis ad modū verborū perfectorū. nam Elia. 52. כִּי לִקַּח עָמִי idest quia captus est populus meus, ibi lachach est verbū præteritū vocis passiuæ.

TERTII LIBRI

passiue. Secūde cōiugatiōis. & Gen. 18. יָצָח נָא מֵעַם הַיָּם. idest accipiat nunc paululum aquæ, ibi iuchah est futu-
rum vocis passiue etiam tertiæ cōiugatiōis. & Exodi. 9. וְאֵשׁ מִתְקַחְתָּ idest & ignis apprehendens. vbi nos ha-
bemus, ignis & grando pariter ferebantur, ibi ponitur
participium foemininum singulare vocis passiue quartæ
coniugatiōis. Dicunt tamen communiter doctores he-
braei, quod omne verbum vocis actiue potest habere vo-
cem passiua[m] & contra, in glossis, & opusculis autorum,
licet hoc non reperiat in sacra scriptura bibliæ. Et ita
diceretur de hoc verbo lacach.

¶ Tertio dicamus in hoc capitulo secundo, de verbis
defectiuis incipientibus a littera iod, quæ plerumq[ue] illam
perdunt in processu cōiugatiōis, vel mutant in litteram
vau. Ponimusque exempli causa, hoc verbum יָרַע idest
sciuit, vel cognouit. Sed iste defectus non accidit his ver-
bis in præterito, & præsentis indicatiui modi vocis actiue
primæ coniugatiōis, in quibus temporibus variantur
secundum formam verborum perfectorum, ideo hic ea
non explicamus. In futuro autem indicatiui, & in impe-
ratiuo modo plerumque deficit littera iod, & litteræ acci-
dentales futuri veniunt cum puncto çere, ideo littera iod
deficiens ibi nõ suppletur per dagues litteræ mediæ, tum
quia post punctum principalem cuiusmodi est çere, non
ponitur dagues, tum etiam quia omnis punctus principa-
lis ex sua natura supplet vnam vocalem ociosam, quæ
ibi intelligitur, ideo littera iod ibi suppletur per çere.

¶ Tempore futuro.

Fœr

CAP. SECVNDVM.

¶ Foeminina.

Masculina.

אָרַע .I. אָרַע	Sciã mascul. I. fœr.
תָּדַע	Scies.
תָּדַע	Sciet.

¶ Plurali numero.

נִרְעוּ .I. נִרְעוּ	Sciemus mascu. I. fœr.
תִּדְעוּ	Scietis.
תִּדְעוּ	Scient.

Et licet in hoc futuro communiter littera media scriba-
tur cum çere, in hoc tamen verbo iadah propterea quod
eius littera vltima est gutturalis, media scribitur cum pa-
tha per regulam superius frequenter datam. Exemplū in
aliis verbis, vt יָרַד idest descendit יָלַךְ idest ambulauit
יָשַׁב idest habitauit, quorum futurum scribitur, hoc mo-
do אָרַד idest descendam אָלַךְ idest ambulabo אָשַׁב
idest sededo, vel habitabo. Quæ verba si veniunt cum lit-
tera vau addita in principio, litteræ additæ in futuro ve-
niunt cum çere, & cum accentu, & littera substantialis
media venit cum çegol, & hoc communiter fit in tertia
persona singulari, hoc modo וַיֵּשֶׁב וַיֵּלֶךְ וַיֵּרֵד Et ali-
quando in vtrisque verbis litteræ futuri additæ veniunt
cū chiriq, vt in his verbis יָחַד idest vigilauit יָבַע idest
laborauit, quorum futurum est ad hunc modum אֵיחַד
אֵיבַע Et aliquando in huiusmodi verbis lit-
teræ substantiales mediæ veniunt cum patha, siue cum
cholem, vt אֵיכַר idest castigabo אֵיכַר idest castiga-
bis, huius primitiuū est. יָכַר Sunt etiam quaedam verba
incipientia a littera iod, quæ illam non perdunt in proces-

K su cō

TERTII LIBRI

ſu coniugationis nec mutant in vau cutuſmodi eſt **יָמַב** iſdeſt benefecit. vnde Exodi primo dicitur **וַיִּמְבֹּב אֱלֹהִים** iſdeſt & benefecit deus.

¶ Imperatiuus explicatur, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

דַּעַי Scito.

דַּעַת Scitote.

At in verbis, quorum littera ſubſtantialis media eſt gutturalis, ſecunda perſona ſingularis masculina imperatiui ſcribitur per çere in littera ſubſtantiali media, hoc modo **רֵד** iſdeſt deſcende **לֵךְ** iſdeſt ambula **שֶׁב** iſdeſt ſede.

¶ Infinitiuus explicatur, hoc modo.

יָדַעַת vel **לַדַּעַת** vel **יָדַעַת** iſdeſt ſcire.

¶ In voce paſſiua primæ coniugationis prædictum verbum iod initiale permutat in vau ocioſum, & hoc in tempore præterito, & in præſenti. nam eæ **אָרַוּ** quatuor litteræ ſunt affines inter ſe, & adinuicem permutantur. Vnde in hac voce paſſiua tempus præteritum, & præſens ſcribuntur per nun cum cholem, hoc modo.

¶ Indicatiuo modo tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

נִדְעָה Scitus vel. ta. fuiſt.

נִדְעַתָּה Scitus vel. ta. fuiſti.

נִדְעַתִּי Scitus vel. ta. fui.

¶ Plurali numero.

נִדְעוּ Sciti vel. ta. fuerunt.

נִדְעַתֶּם Sciti vel. ta. fuiſtis.

נִדְעַנּוּ Sciti vel. ta. fuiſtinus.

Tempo

CAP. SECVNDVM.

¶ Tempore præſenti.

¶ Fœminina. Masculina.

נֹדַעַתָּה Qui, vel quæ ſcitur.

נֹדַעִים Qui, vel quæ ſciuntur.

¶ Tempore futuro.

¶ In hoc tempore littera iod ſubſtantialis prima vertitur in vau cum dagues ad ſupplendum defectum litteræ nun præteriti, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

אֶנֶדַע .א. אֶנֶדַעַתָּה Sciar mascul. & fœmi.

תִּנְדַע Scieris.

תִּנְדַעוּ Scietur.

¶ Plurali numero.

נִדְעוּ .א. נִדְעוּהָ Sciemur mascul. & fœ.

תִּנְדַעוּ Sciemini.

תִּנְדַעוּהָ Scientur.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina. Masculina.

הִנְדַעַי Scire, vel ſcitus ſis.

הִנְדַעַתָּה Scimini, vel ſciti ſitis.

¶ Infinitiuo modo.

הִנְדַעַתָּה vel **הִנְדַעַתָּה** ſciri, vel cognosci.

¶ Participium vocis paſſiue tale eſt.

¶ Fœminina. Masculina.

יִדְעָה Scitus, vel ſcita.

יִדְעוּתָּה Sciti, vel ſcite.

Prædicta inſuper verba a iod incipientia carent ſecunda coniugatione.

K 2 De

TERTII LIBRI

¶ De tertia coniugatione huius verbi יָדַע יֵדַע יָדָה.

¶ In hac siquidem coniugatione iod littera substantialis prima vertitur in vau ociosum, & he addita in principio scribitur cum cholem, hoc modo.

¶ Indicatio modo tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הוֹדִיעָה	הוֹדִיעַ	Fecit scire.
הוֹדִיעָתְּ	הוֹדִיעָתְּ	Fecisti scire.
	הוֹדִיעָתִי	Feci scire mascul. f. fœ.

¶ Plurali numero.

	הוֹדִיעוּ	Fecerunt scire. mas. f. f.
הוֹדִיעְתֶּם	הוֹדִיעְתֶּם	Fecistis scire.
	הוֹדִיעְנוּ	Fecimus scire mascul. f. fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

מוֹדִיעָה	מוֹדִיעַ	Qui vel q̄ facit scire.
מוֹדִיעָתְּ	מוֹדִיעָתְּ	Qui vel quę faciūt scire.

¶ Tempore futuro.

¶ In hoc tempore litteræ additæ scribuntur cum cholem, & iod littera substantialis prima vertitur in vau ociosum, hoc modo.

¶ Fœminina. Masculina.

אֲוֹדִיעָה	אֲוֹדִיעַ	Faciam scire mas. f. fœ.
אֲוֹדִיעָתְּ	אֲוֹדִיעָתְּ	Facies scire.
	אֲוֹדִיעָתִי	Faciet scire.

¶ Plurali numero.

Fac

CAP. SECVNDVM.

נודיע ל. נודיעה

נודיעה	נודיעו	Faciemus scire mascul. f.
נודיעת	נודיעו	Facietis scire.
	נודיעו	Facient scire.

In quibusdam tamen istorum verborum iod littera substantialis prima non excluditur, sed remanet. vt Osee 10. וְיִסְרוּ אֶתְּכֶם אֲנִי אֲסַרְתִּים.

¶ Imperatio modo.

¶ Fœminina. Masculina.

הוֹדִיעִי	הוֹדַע	Fac scire.
הוֹדִיעֵנִי	הוֹדִיעֵנִי	Facite scire.

In secunda tamen persona singulari masculina huius imperatiui aliquando littera substantialis media scribitur cum çere in huiusmodi verbis, hoc modo הוֹדַע הוֹדַע fac federe הוֹדַע הוֹדַע fac descendere. Aliquando etiam remanet iod prima verbi littera, vt Psalms 137. הוֹדַע לִפְנֵי דְיָיָהּ הוֹדַע idest dirige in conspectu meo viam tuam.

¶ Infinitiuo. הוֹדִיעַ idest facere scire.

¶ In voce quoque passiva huius coniugationis vau ponitur pro iod, & procedit ad modum verborum regularium. ¶ Indicatio modo tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

הוֹדִיעָה	הוֹדַע	Scitus vel scita fuit.
הוֹדִיעָתְּ	הוֹדַעְתְּ	Scitus vel. ta. fuisti.
	הוֹדַעְתִּי	Scitus vel. ta. fui.

¶ Plurali numero.

הוֹדִיעְתֶּם	הוֹדַעְתֶּם	Sciti vel scitæ fuerunt.
	הוֹדַעְתֶּם	Sciti vel. tæ. fuistis.
הוֹדִיעְנוּ	הוֹדַעְנוּ	Sciti vel. tæ. fuimus.

K 3

Et

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

TERTII LIBRI

Et potest aliquando hic poni littera he cum cholera pro fureq, vt

Tempore presentis.

♀ <i>Fœminina.</i>	♂ <i>Masculina.</i>	
הודיעה	הודיע	Qui, vel quæ scitur.
הודיעות	הודיעים	Qui, vel quæ sciuntur.

Tempore futuro.

♀ <i>Fœminina.</i>	♂ <i>Masculina.</i>	
תודיעי	אודיע .פ. אודיע	Sciar mascul. f. fœmi.
תודיע	תודיע	Scieris.
	יודיע	Scietur.

Plurali numero.

	נודיע .פ. נודיע	Sciatur mascul. f. fœ.
תודיענה	תודיעו	Sciemini.
תודיענה	יודיעו	Scientur.

Imperatiuo caret. Infinitiuo modo הודיע sciri.

Participium vocis passiuæ tale est.

♀ <i>Fœminina.</i>	♂ <i>Masculina.</i>	
מודיעת .פ. מודיעת	מודיע	Scitus vel scita.
	מודיעים	Sciti vel scitæ.

Inuenitur etiam hoc verbum tadah in quarta conjugatione, tam in voce actiua, quam in passiuâ. De voce actiua primi Regû. ואת הנערים יודיעתי idest & pueris meis condixi, & cætera. In voce autem passiuâ iod littera vertitur in vai, quæ profertur. Et variatur ad modum verborum perfectorum hoc est, התפקד hoc modo.

Tempore præterito indicatiui.

Fœ

CAP. SECVNDVM.

♀ <i>Fœminina.</i>	♂ <i>Masculina.</i>	
התודיעה	התודיע	Sciuit se.
התודיעת	התודיעת	Sciuiti te.
	התודיעתי	Sciuit me mascul. f. fœmi.

Plurali numero.

	התודיעו	Sciuerunt se mascul. f. fœ.
התודיעתן	התודיעתם	Sciuitis vos.
	התודיענו	Sciuitimus nos mascul. f. fœ.

Tempore presentis.

♀ <i>Fœminina.</i>	♂ <i>Masculina.</i>	
	מתודיע .פ. מתודיעת	Qui, vel quæ scit se.
	מתודיעים	Qui, vel quæ sciunt se.

Tempore futuro.

♀ <i>Fœminina.</i>	♂ <i>Masculina.</i>	
	אתודיע .פ. אתודיעה	Sciatur me mascul. f. fœ.
תודיעי	תודיע	Scies te.
תודיע	יתודיע	Sciet se.

Plurali numero.

	נודיע .פ. נודיעה	Sciatur nos mascul. f. fœ.
תודיענה	תודיעו	Scietis vos.
תודיענה	יתודיעו	Scient se.

In quibusdam tamen istorum verborum iod non vertitur in vai. vt Numerorum. על משפחותם idest & numerati sunt per generationes suas.

Imperatiuo modo.

♀ <i>Fœminina.</i>	♂ <i>Masculina.</i>	
	התודיע	Scito te.
התודיענה	התודיעו	Scitote vos.

K 4

In

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

TERTII LIBRI

¶ Infinitivus modus talis est הַתְּוֹדֵעַ vel הַתְּוֹדֵעַ cognoscere se.

¶ Est præterea aliud verbum a iod incipiens, scilicet יָצָא יָצָא, quod potest declinari ad proportionem prædictorum verborum, nisi quod aleph finale eius non præferatur. Et variatur hoc modo.

¶ Activa voce indicativus modo tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
יָצְאָה	יָצָא	Exiit.
יָצְאוּ	יָצְאוּ	Exiisti.
	יָצְאוּ	Exiit masculus vel fœmi.

¶ Plurali numero.

	יָצְאוּ	Exierunt masculus vel fœ.
יָצְאוּ	יָצְאוּ	Exiistis.
	יָצְאוּ	Exiimus masculus fœ.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.	Masculina.	
יָצְאוּ. יָצְאוּ	יָצֵא	Qui vel quæ exit.
יָצְאוּ	יָצְאוּ	Qui vel quæ exeunt.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.	Masculina.	
	יָצֵא. יָצֵא	Exibo masculus vel fœ.
יָצֵא	יָצֵא	Exibis.
יָצֵא	יָצֵא	Exibit.

¶ Plurali numero.

	יָצֵא. יָצֵא	Exibimus masculus fœ.
יָצֵא	יָצֵא	Exibitis.
יָצֵא	יָצֵא	Exibunt.

Imo

CAP. SECVNDVM.

¶ Imperativus modo.

¶ Fœminina.	Masculina.	
יָצֵא	יָצֵא. יָצֵא	Exi.
יָצֵא	יָצֵא	Exite.

Sed in hoc modo aliquando reservatur iud prima verbi, vt Genesis. 3. הִנֵּה אֵתְךָ הַיָּצֵא אִתְּךָ. idest educ tecum.

¶ Infinitivus modo יָצֵא. יָצֵא. exte.

¶ Hoc in super verbo non reperitur in secunda coniugatione variatum. sed tertia eius coniugatio procedit ad hunc modum.

¶ Activa voce indicativus modo tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
הוֹצִיָּא	הוֹצִיא	Eduxit idest fecit exte.
הוֹצִיָּא	הוֹצִיָּא	Eduxisti.
	הוֹצִיָּא	Eduxit masculus vel fœmi.

¶ Plurali numero.

	הוֹצִיָּא	Eduxerunt masculus fœ.
הוֹצִיָּא	הוֹצִיָּא	Eduxistis.
	הוֹצִיָּא	Eduximus masculus fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.	Masculina.	
הוֹצִיָּא. י. הוֹצִיָּא	הוֹצִיא. י. הוֹצִיא	Qui vel quæ educit.
הוֹצִיָּא	הוֹצִיא	Qui vel quæ educit.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.	Masculina.	
	הוֹצִיא. י. הוֹצִיא	Educâ masculus fœ. I. הוֹצִיא
הוֹצִיא	הוֹצִיא	Educes. הוֹצִיא
הוֹצִיא	הוֹצִיא	Educat. הוֹצִיא

TERTII LIBRI

¶ Plurali numero.

	נרצא .f. נרצא	Educemus.m.f. נרצא
תרצאנה	תרצאו	Educetis.
תרצאנה	ירצאו	Educent.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.	Masculina.	
	הרצאה .f. הרצאו	Educ.
	הרצאנה	Educite.

¶ Infinitiuo modo. הרצא Educere.

¶ Passiua voce indicatiuo modo tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
הרצאה	הרצא	Eductus est vel fuit.
הרצאת	הרצאת	Eductus fuisti.
	הרצאתי	Eductus sum.f.fui.m.f.f.

¶ Plurali numero.

	הרצאו	Educti sunt mascu.f. fœ.
הרצאתן	הרצאתם	Educti fuistis.
	הרצאנו	Educti sumus mascu.f. fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.	Masculina.	
הרצאה	הרצא	Qui, vel quæ educitur.
הרצאות	הרצאים	Qui, vel quæ educantur.

¶ Tempore futuro.

	אנרצא .f. אנרצא	Educar mascu.f. fœ.
תרצאו	תרצא	Educeris.
תרצאו	ירצא	Educentur.

¶ Plurali numero.

Edu

CAP. TERTIVM.

	נרצא .f. נרצא	Educemur.m.f. fœ.
תרצאנה	תרצאו	Educemini.
תרצאנה	ירצאו	Educentur.

¶ Imperatiuo caret. Infinitiuo modo הרצא Educere

¶ Participium vocis passiue tale est.

	מורצא .f. מורצא	Eductus vel educta.
	מורצאים	Educti vel educti.

¶ Aduertendum hic, quod verba incipientia a littera *so*d sunt duplicata. quedam non terminata, & alia terminata in litteram *aleph*. De primis iam diximus hic, quæ liter variantur. De secundis postea dicemus. Sed ab eis excipitur præmissum verbum *iaça*, idest exire, quod ad proportionem præcedentium variatur, & ideo in hoc capitulo pertractatum est. licet terminetur in littera *aleph*, quia non sequitur proportionem *iaç*, & aliorum, de quibus postea futurus est sermo.

¶ Caput tertium, de verbis defectiuis secundo modo, idest in quibus littera media perditur in proconuersione coniugationis.

Verba defectiua secundi modi principalis, omnia sunt monosyllaba, & in eis littera media est vel *so*d, vel *vau*, quæ non profertur, sed manet ociosa, cuiusmodi sunt hæc *בין* intelligere, *שוב* redire. In quorum verborum præterito, & præsentis indicatiui modi prædictæ duæ litteræ mediæ excluduntur, quia non scribuntur. et punctus vocalis primæ litteræ vertitur in *ca* meç ad hunc modum.

Pria

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDOS.USALES

TERTII LIBRI

¶ Primæ coniugationis actiua voce indicatio modo tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

בָּנָה	בָּן	Intellexit.
בָּנִית	בָּנִית	Intellexisti.
בָּנִינוּ	בָּנִינוּ	Intellexi mascul. vel fœm.

¶ Plurali numero.

בָּנִי	בָּנִי	Intellexerunt mascul. vel fœ.
בָּנִיתִי	בָּנִיתִי	Intellexisti.
בָּנִינוּ	בָּנִינוּ	Intelleximus mascul. & fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

בָּנָה	בָּן	Qui vel quæ intelligit.
בָּנִית	בָּנִית	Qui vel quæ intelligunt.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina. Masculina.

אֶבְרָנָה	אֶבְרָן	Intelligam mascul. vel fœ.
אֶבְרָנִית	אֶבְרָנִית	Intelliges.
אֶבְרָנוּ	אֶבְרָנוּ	Intelliget.

¶ Plurali numero.

נֶבְרָנוּ	נֶבְרָנוּ	Intelligemus mascul. & fœ.
תֶּבְרָנָה	תֶּבְרָנוּ	Intelligetis.
תֶּבְרָנֶה	תֶּבְרָנוּ	Intelligent.

In hoc tamen futuro huiusmodi verba aliquando habent camæ litteræ substantialis primæ proferendum, vt cholm. Qualia sunt וַיָּקָם idest surrexit וַיֵּצֵא idest vocauit. Aliquando etiam littera eadem prima venit cum suæq, hoc modo.

Fœ

CAP. TERTIVM.

¶ Fœminina. Masculina.

אֶשְׁרִיבָה	אֶשְׁרִיב	Redibo mascul. & f.
תֶּשְׁרִיבִי	תֶּשְׁרִיב	Redibis.
תֶּשְׁרִיב	תֶּשְׁרִיב	Redibit.

¶ Plurali numero.

נֶשְׁרִיבָה	נֶשְׁרִיב	Redibim. m. & f.
תֶּשְׁרִיבֶנָה	תֶּשְׁרִיבוּ	Redibitis.
תֶּשְׁרִיבוּ	תֶּשְׁרִיבוּ	Redibunt.

Eodem modo procedunt quædam alia huiusmodi verba.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina. Masculina.

בְּרִי	בְּרִי	Intellige.
בְּרִינִי	בְּרִינִי	Intelligite.

¶ Infinitiuo modo. בְּרִי. בְּרִי. Intelligere.

¶ Quædam tamen horum verborum in processu coniugationis non perdunt litteram mediam iod & vai, sed illa scribitur & profertur. vt Numero. 20. בְּרִי בְּרִיעַ אֶהְיֶה idest quod defunctus esset aaron & Psal. 39 וַיִּנָּחֵי אֵלַי idest clamaui ad te. Sed talia verba variantur ad proportionem verborum perfectorum, & hoc solum in prima & secunda coniugatione. quare de eis hic non est amplius dicendum.

¶ In passiuæ voce primæ coniugationis prædictum verbū בִּין, hoc modo variatur, quia iod vertitur in vai.

¶ Indicatiuo modo tempore præterito.

Fœ

TERTII LIBRI

Ⓒ **Fœminina.** **Masculina.**
 נְבוּנָה Intelleſtus fuit.
 נְבוּנוֹת Fuiſti.
 נְבוּנוֹתֵי Fui maſcuſ. vel foemi.
 Ⓒ **Plurali numero.**
 נְבוּנֵי Intelleſti fuerunt maſc. & f.
 נְבוּנוֹתֵי Fuiſtiſ.
 נְבוּנוֹתֵי. נְבוּנוֹתֵי. Fuiſimus.
 Ⓒ **Tempore præſenti.**
 נְבוּנָה נְבוּן Qui, vel quæ intelligitur.
 נְבוּנוֹת נְבוּנִים Qui, vel quæ intelliguntur.

Ⓒ **Tempore futuro.**
 Ⓒ **Fœminina.** **Masculina.**
 אֲבוּנָה אֲבוּן Intelligar maſcu. vel fœ.
 תְּבוּנִי תְּבוּן Intelligeris.
 תְּבוּן יְבוּן Intelligetur.
 Ⓒ **Plurali numero.**
 נְבוּנֵי נְבוּנֵי Intelligemur. m. & f.
 תְּבוּנוֹת תְּבוּנוֹת Intelligemini.
 תְּבוּנוֹתֵי. תְּבוּנוֹתֵי. Intelligentur.

Et quando littera ſubſtantialis media eſt aliqua harum quinque, אֲבִירָעַר, tunc litteræ accidentales huius futuri ſcribuntur cum çere loco chiriq, hoc modo יְעִיר, id eſt expergeſiet, & cætera.

Ⓒ **Imperatiuo modo.**
 Ⓒ **Fœminina.** **Masculina.**
 הַבוּנִי הַבוּן Intelligere.
 הַבוּנָה הַבוּנוֹ Intelligimini.

Inſie

CAP. TERTIVM.

Ⓒ **Infinitiuo modo הַבוּן intelligi.**
 Ⓒ **Participiuo vocis paſſiuæ tale eſt.**
 Ⓒ **Fœminina.** **Masculina.**
 בוּנָה בּוּן Qui, vel quæ intelligitur.
 בוּנוֹת בוּנִים Qui, vel quæ intelliguntur.
 Ⓒ **In ſecunda coniugatione non reperitur, hæc verba.**
 Ⓒ **Tertia vero coniugatio huius verbi בִּין bin & alio ſum ſimilitum habet litteram accidentalem ſubſcriptam cum çere, & procedit hoc modo.**

Ⓒ **Indicatiuo modo tempore præterito.**
 Ⓒ **Fœminina.** **Masculina.**
 הָבִינָה הָבִין Fecit intelligere.
 הָבִינוֹת הָבִינוֹת Feciſti intelligere.
 הָבִינוֹתֵי הָבִינוֹתֵי Feci intelligere. m. & fœ.
 Ⓒ **Plurali numero.**
 הָבִינוּ הָבִינוּ Fecerunt intelligere maſc. & f.
 הָבִינוֹתֵי הָבִינוֹתֵי Feciſtiſ intelligere.
 הָבִינוֹתֵי הָבִינוֹתֵי Fecimus intelligere. maſc. & f.

Veruntamen aliquando in hoc præterito he ſubſcribitur cum patha, hoc modo הָבִינוֹת Sæpius etiam excluditur littera iod in omnibus perſonis huius temporis, vt הָבִין הָבִנָה.

Ⓒ **Tempore præſenti.**
 Ⓒ **Fœminina.** **Masculina.**
 הָבִינָה הָבִין Qui, vel quæ facit intelligere.
 הָבִינוֹת הָבִינוֹת Qui, vel q̄ faciunt intelligere.
 In tempore futuro litteræ accidentales ſcribuntur cum cameç, hoc modo.

Ⓒ **Tempore futuro.**

Fœr

TERTII LIBRI

¶ Plurali numero.

בוֹנְנֵי	Intellexerūt maf. Pl. fce.
בוֹנְנֵיכֶם	Intellexistis.
בוֹנְנֵינוּ	Intellexim⁹ mascul. Pl. f.

¶ Tempore presentis.

מְבַרְנֵה .f.	מְבַרְנֵן	Qui, vel quæ intelligit
מְבַרְנֵת	מְבַרְנִים	Qui, vel q̄ intelligunt.

¶ Tempore futuro.

אֲבַרְנֶה .f.	אֲבַרְנֵן	Intelligent mafcu. Pl. fce.
תְּבַרְנֶי	תְּבַרְנֵן	Intelliges.
תְּבַרְנֵי	יְבַרְנֵן	Intelliget.

¶ Plurali numero.

נְבַרְנֶה .f.	נְבַרְנֵן	Intelligem⁹. m. Pl. f.
תְּבַרְנֶה .f.	תְּבַרְנֵנוּ	Intelligetis.
תְּבַרְנֶה .f.	יְבַרְנֵנוּ	Intelligent.

¶ Imperativo modo.

בוֹנְנֵי	בוֹנְנֵי .f.	Intellige.
בוֹנְנֵי	בוֹנְנֵי .f.	Intelligite.
בוֹנְנֵי	בוֹנְנֵי	Intelligere.

¶ In voce passiva huius coniugationis etiam gemina sit littera tertia verbi nec excluditur vau media, hoc modo *יִדְרְתִּיר* idest intellectus est, vel intellexit se, vel intellexit. quia vt superius libro secundo huius dictum est in verbis perfectis, actio huius coniugationis aliquando transit in secundam personam. Et procedit hoc modo.

Indi

CAP. TERTIVM.

¶ Indicatio modo, tempore præterito.

הִתְבַּרְנֶה	הִתְבַּרְנֵן	Intellexit se.
הִתְבַּרְנֶת	הִתְבַּרְנֵת	Intellexisti te.
הִתְבַּרְנֶת	הִתְבַּרְנֵת	Intellexi me. maf. Pl. fce.

¶ Plurali numero.

הִתְבַּרְנֵנוּ	הִתְבַּרְנֵנוּ	Intellexerūt se. m. Pl. f.
הִתְבַּרְנֵנוּ	הִתְבַּרְנֵנוּ	Intellexistis vos.
הִתְבַּרְנֵנוּ .f.	הִתְבַּרְנֵנוּ	Intellexim⁹ nos. m. Pl. f.

¶ Tempore presentis.

מְבַרְנֵה .f.	מְבַרְנֵן	Qui, vel q̄ intelligit se
מְבַרְנֵת	מְבַרְנִים	Qui, vel q̄ intelligūt se

¶ Tempore futuro.

אֲבַרְנֶה .f.	אֲבַרְנֵן	Intelligam me. m. Pl. f.
תְּבַרְנֶי	תְּבַרְנֵן	Intelliges te.
תְּבַרְנֵי	יְבַרְנֵן	Intelliget se.

¶ Plurali numero.

נְבַרְנֶה .f.	נְבַרְנֵנוּ	Intelligem⁹ nos. m. Pl. f.
תְּבַרְנֶה .f.	תְּבַרְנֵנוּ	Intelligetis vos.
תְּבַרְנֶה .f.	יְבַרְנֵנוּ	Intelligent se.

¶ In fine vero clausulae, tam præteritum, quam futurum huius coniugationis subscribit tertiam litteram substantialem cum cameç loco çere. Exemplum primi *עַמִּי לֹא יִדְרְתִּיר* idest populus meus non intellexit. Exemplum secundi *עֲדֵתֶיךָ אֶתְבַּרְנֵן*. m. 8. idest testimonia tua intelligam.

L 2 Imo

DE SALAMANCA

TERTII LIBRI

Imperatiuo modo. Masculina.

Fœminina.

Intellige te. התבונן .f. התבוננה התבונני
Intelligite vos. התבוננו .f. התבוננה התבונננה

Infinitiuo modo intelligi.

Participium vocis passiuæ huiusmodi est.

Fœminina.

Masculina.

Qui, vel q̄ intelligit se. מְבֹנֵנָה .f. מְבֹנֵנִי
Qui, vel q̄ intelligūt se. מְבֹנְנִים מְבֹנְנֹת

Tandem hic notari conuenit, quod per primam & tertiam coniugationem istorum verborū vnus syllabæ, possunt declinari etiā alia verba monosyllaba desinētia in aleph cuiusmodi est בֹּא idest venit vel intrauit, excepto quod aleph littera finalis non profertur licet scribatur. & procedit hoc modo.

Tempore præterito.

Fœminina.

Masculina.

בָּא Venit.
בָּאת Venisti.
בָּאתִי Veni mascul. vel fœmi.

Plurali numero.

בָּאוּ Venerunt mascu. f. fœ.
בָּאתֶם Venistis.
בָּאוּנוּ Venimus mascul. vel fœ.

Tempore præsentis.

Fœminina.

Masculina.

בָּא Qui, vel quæ venit.
בָּאתִי Qui, vel quæ veniunt.

Tempore futuro.

Fœ

CAP. QVARTVM.

Fœminina. Masculina.

בָּאָה .f. אָבָה Veniam mascul. vel fœ.
תָּבֹא Venies.
יָבֹא Veniet.

Plurali numero.

נָבֹא .f. נָבֹאה Veniem mascul. f. fœ.
תָּבֹאוּ Venietis.
יָבֹאוּ Venient.

Imperatiuo modo.

Fœminina.

Masculina.

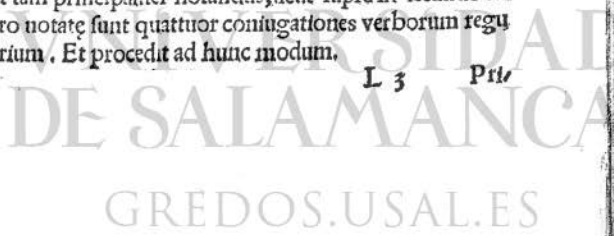
בָּאי Veni.
בָּאינָה Venite.

Infinitiuo modo בֹּא venire. Et ita de aliis.

Caput quartum, de tertia verborum irregularitate, in quibus tertia littera substantialis amittitur aut vertitur in iod in processu coniugationis.

Tertius verborum imperfectorum modus est eorum, quæ in processu coniugationis perdunt tertiam litteram substantialem, & illa est he, quæ etiam aliquid quando mutatur in iod, cuiusmodi est hoc verbum נָלַה gala, idest reuelauit. quod scribitur cum cameç in duabus primis litteris. Et ad eius proportionem declinantur plurima verba sacre scripturæ. quare iste modus verborum est tam principaliter notandus, sicut supra in secundo libro notatæ sunt quattuor coniugationes verborum regularium. Et procedit ad hunc modum.

L 3 Pri

TERTII LIBRI

¶ Primæ coniugationis, actiua voce, Indicatio mo-
do, tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
גִּילְתִּי	גִּילָה	Reuelauit.
גִּילִיתִי	גִּילִיתִי	Reuelasti.
	גִּילִיתִי	Reuelauit mascul. ꝛ. fœ.

¶ Plurali numero.	
גִּילְתִּים	Reuelarunt mascul. ꝛ. fœ.
גִּילִיתִים	Reuelastis.
גִּילְתִּינָם	Reuelauim⁹ mascu. vel fœ.

¶ Ad hac regula excipiuntur quattuor verba termi-
nata in he, quæ nõ perdunt tertiam illam litteram in præ-
terito, sed variantur ad modum verborum perfectorum
de pacad, & ad hoc denotandum littera he in istis scribi-
tur cum puncto mapic. & non habent cameç in secunda
littera sed pathac. & sunt ista גָּבַהּ idest exaltauit ꝛ. i.
desiderauit נָגַהּ idest illuminauit תַּמַּהּ idest admiratus
est. Variantur enim hoc modo גָּבַרְתָּ גָּבַרְתִּי & sic conse-
quenter, vt supra libro. 2. in prima coniugatione dictũ est.

¶ In tẽpore præsentis scribitur littera media cũ çegol.

¶ Fœminina.	Masculina.	
גִּוִּלְתִּי	גִּוִּלָה	Qui, vel quæ reuelat.
גִּוִּלִיתִי	גִּוִּלִיתִי	Qui, vel quæ reuelant.

In futuro litteræ additæ scribuntur cum chiriç præter
aleph primæ personæ singularis quæ scribitur per çegol.
& similiter littera mediã scribitur per çegol.

¶ Tempore futuro,

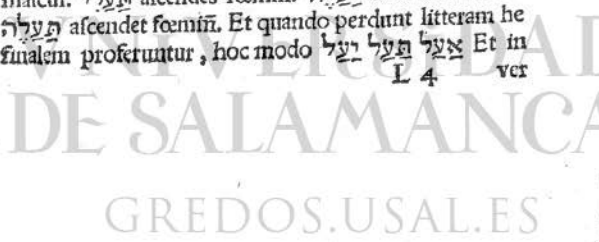
Fœ

GAP. QVARTVM.

¶ Fœminina.	Masculina.	
תִּגְלִי	תִּגְלָה	Reuelabo mascul. ꝛ. fœmi.
תִּגְלִיָּה	תִּגְלִיָּה	Reuelabis.
	תִּגְלִיָּה	Reuelabit.
	¶ Plurali numero.	
	תִּגְלִיָּה	Reuelabimus mascul. ꝛ. fœ.
תִּגְלִינָה	תִּגְלִי	Reuelabitis.
תִּגְלִינָה	תִּגְלִי	Reuelabunt.

¶ In quibusdã tamen istorũ verborũ incipientibus a lit-
tera aleph, litteræ hui⁹ futuri scribũtur cũ cholé, vt אָבָה
voluit אָבָה .i. coxit. quorũ futurũ est יֵאָבֶה יֵאָבֶה תֵּאָבֶה
אָבָה תֵּאָבֶה יֵאָבֶה ¶ Nonnunquã etiã hoc futurũ venit in
ne littera he vltima, & tũc prima verbi littera substantialis
venit cũ çegol, vt יִגְלֵךְ יִגְלֵךְ תִּגְלֵךְ אִגְלֵךְ Aliquãdo littere ad-
ditæ hui⁹ futuri veniũt cũ çere. vt Nume. 16. אֵל תִּפְּוֹאֵל
אֵל תִּפְּוֹתֶם .i. nõ aspicias mun⁹ illorũ. Et cum prima vel secu-
da littera substantialis verbi fuerit aliqua istarũ quattuor
litterarũ gutturalium, tunc prima earum subscribitur cum
patha pro çegol, & litteræ additæ possunt habere chiriç
vel çere. vt Exo. 19. וְיָרַחן שֵׁם יִשְׂרָאֵל idest & castrameta
tus est illic israel. & Genes. 4. 7. וְהָיָה אֶרֶץ מִצְרַיִם idest
& defecit terra ægypti. quorũ duorũ verborũ primitiua
sunt hæc, הָיָה לְרַחַה. Et quãdo verbi littera substantialis
est aliqua istarũ triũ litteræ additæ possunt venire
cum patha, hoc modo אֲעֵלָה .i. ascẽdã תֵּעֵלָה .i. ascendes
mascul. תֵּעֵלִי ascendes fœminã. יֵעֵלָה ascendet mascul.
& אֲעֵלָה ascendet fœminã. Et quando perdunt litteram he
finale m proferuntur, hoc modo יֵעֵל תֵּעֵל יֵעֵל Et in

L 4 ver

TERTII LIBRI.

verbis quorum littera substantialis media est iod quale est ויהי idest fuit, excluditur he vltima, & manet iod ocio fa, vt אהי idest ero תהי eris mascul., & תהיי eris foemina, et in hoc verbo ראה idest vidit iod tertiae personae masculinae singularis scribitur cum patha, quando venit cum vau in principio, vt וירא idest & vidit, et hoc fit vt facilius sit prolatio eius, quia frequentissimum est in sacra scriptura. Atque etiam ex hac causa, quia si iod cum chiriq scriberetur, fortius eius esset similis huic verbo וירא idest & timuit, quod aliquando venit cum simplici iod, cuius prima positio est ררא de quo postea dicemus.

¶ Imperatiuus modus habet seu in prima littera, in secunda autem si fuerit punctus vocalis e. habet çere.

¶ Foeminina. Masculina.

גלה Reuela.

גלינה Reuelate.

¶ Infinitiuo modo גלה. גלות. Reuelare.

¶ Passiua voce prima conjugationis huius verbi gala indicatiuo modo tempore praeterito.

¶ Foeminina. Masculina.

גלתה Reuelatus vel.ta fuit.

גלתית Reuelatus vel.ta fuisti.

גליתני Reuelatus vel.ta fui.

¶ Plurali numero.

גלתו Reuelati vel.tc fuerunt.

גליתם Reuelati vel.tc fuistis.

גלתנו Reuelati vel.tc fuimus.

Te

CAP. QVARTVM.

¶ Tempore praesenti.

¶ Foeminina.

Masculina.

גלה Qui, vel quae reuelatur.

גלות Qui, vel quae reuelatur.

¶ In futuro indicatiui excluditur littera nun praeteritis, vnde suppletur per dagues primae litterae substantialis, hoc modo.

¶ Tempore futuro.

¶ Foeminina.

Masculina.

אגלה Reuelabor mascul. vel fce.

תגלה Reuelaberis.

יגלה Reuelabitur.

¶ Plurali numero.

נגלה Reuelabimur mascul. & fce.

תגלנו Reuelabimini.

יגלו Reuelabuntur.

¶ In hoc futuro aliquando perditur vltima littera he quemadmodum, & in voce actiua hoc modo אגל תגל יגל.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Foeminina.

Masculina.

הגלה Reuelare. vel הגל

הגלני Reuelamini.

¶ Infinitiuo modo הגלה. גלות. הגלה. גלות. reuelari.

¶ Participium passiuum explicatur ad hunc modum.

¶ Foeminina.

Masculina.

גלה Reuelatus vel.ta.

גלות Reuelati vel.ta.

Secū

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

TERTII LIBRI

¶ Secunda coniugatio huius verbi gala declinatur ex proportionem illius verbi פקד pacad & aliorum perfectorum idest regularium hoc modo.

¶ Activa voce, Indicatio modo, tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
גלתה	גלה	Reuelauit.
גלית	גלית	Reuelasti.
	גליתי	Reuelauit mascul. f. fœ.

¶ Plurali numero.

	גלו	Reuelauerunt.
גליתן	גליתם	Reuelastis.
	גלינו	Reuelauimus mascul. f. fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.	Masculina.	
מגלה	מגלה	Qui, vel quæ reuelat.
מגלות	מגלים	Qui, vel quæ reuelant.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.	Masculina.	
	אגלה	Reuelabo mascul. f. fœ.
תגלי	תגלה	Reuelabis.
תגלה	תגלה	Reuelabit.
	אגלה	Reuelabimus mascul. f. fœ.
תגלינה	תגליה	Reuelabitis.
תגלינה	תגלינו	Reuelabunt.

Et in hoc futuro quemadmodum in prima coniugatione dictum est, etiam he vltima littera excluditur ad hunc modum אגלה תגלה תגלה אגלה אגלה אגלה

¶ Imperatiuo modo.

Fœ

CAP. QVARTVM.

¶ Fœminina. Masculina.
גלה Reuela.
גלינה Reuelate.
¶ Infinitiuo modo גלה. גלה. גלות Reuelare.
¶ Passiua voce huius secundæ coniugationis, Indicatio modo, tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
גלתה	גלה	Reuelatus vel.ta.fuit.
גלית	גלית	Reuelatus vel.ta.fuisti.
	גליתי	Reuelatus vel.ta.fui.

¶ Plurali numero.

	גלו	Reuelati vel.ta. fuerunt.
גליתן	גליתם	Reuelati vel.ta. fuistis.
	גלינו	Reuelati vel.ta. fuimus.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.	Masculina.	
גלה	גלה	Qui, vel quæ reuelatur.
גלות	גלים	Qui, vel quæ reuelantur.

¶ Fœminina.	Masculina.	¶ Tempore futuro.
	אגלה	Reuelabor mascul. f. fœ.
תגלי	תגלה	Reuelaberis.
תגלה	תגלה	Reuelabitur.

¶ Plurali numero.

	אגלה	Reuelabimur mascul. f. fœ.
תגלינה	תגליה	Reuelabimini.
תגלינה	תגלינו	Reuelabuntur.

¶ Imperatiuo modo caret, hæc vox passiua huius secundæ coniugationis.

Inf.

TERTII LIBRI

☞ Infinitiuo modo גלות reuelari.

☞ Participium huius vocis passiuæ tale est.

☞ Fœminina.	Masculina.	
מגלה	מגלה	Reuelatus vel.ta.
מגלות	מגלים	Reuelati vel.ta.

☞ Tertia cōiugatio huius verbi gala, cuius significatio transit in tertiam personam, declinatur fere ad proportionem verborum perfectorum, hoc modo.

☞ Actiua voce indicatiuo modo tempore præterito.

☞ Fœminina.	Masculina.	
הגלתה	הגלה	Fecit reuelare. פ. הגלה
הגלית	הגלית	Fecisti reuelare.
	הגלית	Feci reuelare maf. פ. פ.

☞ Plurali numero.

	הגלו	Fecerūt reuelare. m. פ. פ.
הגליתן	הגליתם	Fecistis reuelare.
	הגלינו	Fecim⁹ reuelare. m. פ. פ.

Et quando prima littera substantialis verbi fuerit aliqua istarū תע tūc he addita & illa prima substantialis sub scribuntur per çere vel çegol. vt Threnorum secundo על ראשם יעלו עפר idest fecerunt ascendere puluerem super caput suum.

☞ Tempore præsentī.

☞ Fœminina.	Masculina.	
מגלה	מגלה	Qui, vel quæ facit reuelare.
מגלות	מגלים	Qui, vel quæ faciūt reuelare.

☞ Tempore futuro.

Ece

CAP. QVARTVM.

☞ Fœminina.	Masculina.	
פגלה	פגלה	Faciā reuelare. m. פ. פ. פ. פגלה
פגלה	פגלה	Facies reuelare. פ. פגלה
פגלה	פגלה	Faciet reuelare. פ. פגלה

☞ Plurali numero.

פגלה	פגלה	Faciem⁹ reuelare. m. פ. פ. פ. פגלה
פגלינה	פגלו	Facietis reuelare.
פגלינה	פגלו	Facient reuelare.

☞ Imperatiuo modo.

☞ Fœminina.	Masculina.	
הגלי	הגלה	Fac reuelare. פ. הגלה
הגלינה	הגלו	Facite reuelare.

☞ Infinitiuo modo הגלות Facere reuelare.

☞ Passiua voce huius tertiæ coniugationis indicatiuo modo tempore præterito.

☞ Fœminina.	Masculina.	
הגלתה	הגלה	Reuelatus vel.ta.fuit.
הגלית	הגלית	Reuelatus vel.ta.fuist.
הגלית	הגלית	Reuelatus vel.ta.fui.
	הגלו	Reuelati vel.ta.fuerunt.
הגליתן	הגליתם	Reuelati vel.ta.fuistis.
	הגלינו	Reuelati vel.ta.fuimus.

☞ Tempore præsentī.

☞ Fœminina.	Masculina.	
הגלה	הגלה	Qui, vel quæ reuelatur.
הגלות	הגלים	Qui, vel quæ reuelantur.
		☞ Tempore futuro.

Reue

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

TERTII LIBRI

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
	אָנְלָה .f. אָנְלָה	Reuelabor maf. f. fœ.
תְּגַלִּי	תְּגַלְתִּי	Reuelaberis.
תְּגַלְתִּי	תְּגַלְתִּי	Reuelabitur.
	Ⓒ Plurali numero.	
	נְגַלְתִּי .f. נְגַלְתִּי	Reuelabimur maf. f. f.
תְּגַלְתִּינָה	תְּגַלְתִּינָה	Reuelabimini.
תְּגַלְתִּינָה	תְּגַלְתִּינָה	Reuelabuntur.
	Ⓒ Imperatiuo caret. Infinitiuo modo	דְּגַלְתִּי .f. דְּגַלְתִּי
reuelari.	Ⓒ Participium passiuum.	
Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
מְגַלָּה	מְגַלָּה	Qui, vel quæ reuelatur.
מְגַלְתִּי	מְגַלְתִּי	Qui, vel quæ reuelatur.
	Ⓒ Quartæ cōiugationis vox actiua, in his verbis nõ re	
	perit. Vox autẽ eorũ passiuã pcedit ad pportionẽ verbo	
	rũ pfectorũ quartæ cōiugationis in voce passiuã, hoc mō.	
	Ⓒ Indicatiuo modo, tempore præterito.	
Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
הִתְגַּלְתִּי	הִתְגַּלְתָּ	Reuelauit se.
הִתְגַּלְתִּי	הִתְגַּלְתִּי	Reuelasti te.
	הִתְגַּלְתִּי	Reuelauit me mascu. f. fœ.
	Ⓒ Plurali numero.	
	הִתְגַּלְתִּינָה	Reuelauerunt se maf. f. fœ.
הִתְגַּלְתִּינָה	הִתְגַּלְתִּינָה	Reuelastis vos.
	הִתְגַּלְתִּינָה	Reuelauim⁹ nos maf. f. fœ.
Ⓒ Fœminina.	Masculina.	Ⓒ Tempore præsentis.
מְגַלֶּה	מְגַלֶּה	Qui, vel quæ reuelat se.
מְגַלְתִּי	מְגַלְתִּי	Qui, vel quæ reuelant se.

Fœ

CAP. QUARTVM.

Ⓒ Fœminina.	Masculina.	Ⓒ Tempore futuro.
	אֲתְגַלֵּי .f. אֲתְגַלֵּי	Reuelabo me mascu. f. f.
תְּתְגַלְתִּי	תְּתְגַלְתִּי .f. תְּתְגַלְתִּי	Reuelabis te.
תְּתְגַלְתִּי	תְּתְגַלְתִּי .f. תְּתְגַלְתִּי	Reuelabit se.
	Ⓒ Plurali numero.	
	נְתְגַלְתִּי .f. נְתְגַלְתִּי	Reuelabim⁹ nos maf. f. f.
תְּתְגַלְתִּינָה	תְּתְגַלְתִּינָה	Reuelabitis vos.
תְּתְגַלְתִּינָה	תְּתְגַלְתִּינָה	Reuelabunt se.
	Ⓒ Imperatiuo modo.	
Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
הִתְגַּלְתִּי	הִתְגַּלְתָּ .f. הִתְגַּלְתָּ	Reuelare.
הִתְגַּלְתִּי	הִתְגַּלְתִּי	Reuelamini.
	Ⓒ Infinitiuo modo	הִתְגַּלְתִּי .f. הִתְגַּלְתִּי
	Ⓒ Occasione horũ verborũ quæ terminantur in litte	ra he ponimus hic extense totã cōiugationem verbi sub
	stantiuũ, quod apud omnes linguas est maxime notadũ.	
	Ⓒ Indicatiuo modo, tempore præterito.	
Ⓒ Fœminina.	Masculina.	
הָיִיתִי	הָיִיתָ	Fuit.
הָיִיתִי	הָיִיתָ	Fuisti.
	הָיִיתָ	Fuit mascu. vel fœ.
	Ⓒ Plurali numero.	
	הָיִינוּ	Fuerunt mascu. vel fœ.
הָיִינוּ	הָיִיתֶם	Fuistis.
	הָיִינוּ	Fuimus mascu. vel fœ.
	Ⓒ Tempore præsentis.	
הוּא	הוּא	Qui, vel quæ est.
הוּא	הוּם	Qui, vel quæ sunt.

Hoc

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDOS.USAL.ES

TERTII LIBRI

Hoc tempus præsens rarissimū est in sacra scriptura, sed positum est hic gratia formæ. ¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina. Masculina.

אהיה	Ero mascul. f. fœ.
תהיה	Eris.
יהיה	Erit.

¶ Plurali numero.

תהיונה	Erimus mascul. f. fœ.
תהיו	Eritis.
יהיו	Erunt.

Hoc futurum aliquando venit sine he litteræ substantiæ ultimæ, hoc modo אהיה א. תהיה א. יהיה א. תהיה א.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.	Masculina.	
הי א. הוי	היה א. הוה	Sis vel esto.
הינה	היו	Stote vel sitis.

¶ Infinitiuo modo.

היה. Essē vel fore.

Lræ gerūdii debet esse scripte p chiriq, hoc mō לרע

¶ Passiua voce, Indicatiuo modo, tempore præterito.

¶ Fœminina. Masculina.

נהיתה	נהיה	Factus vel. ta. fuit.
נהיותה	נהיותה	Factus vel. ta. fuisti.
נהיותו	נהיותו	Factus vel. ta. fuit.

¶ Plurali numero.

נהיותו	נהיו	Facti vel. ta. fuerunt.
	נהיותם	Facti vel. ta. fuistis.
	נהיונו	Facti vel. ta. fuimus.

Tempo

CAP. QVINTVM.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina. Masculina.

נהיה	נהיה	Qui, vel quæ factus est.
נהיותה	נהיותם	Qui, vel quæ facti sunt.

¶ Tempus futurum & alia quæ sequuntur non sunt in vsu in voce passiua huius verbi, sed vbi oporteat desunt suppleri per vocem actiuam, vt supra.

¶ Caput quintum, de quarta verborum irregularium diuersitate, in quibus scilicet prima & tertia litteræ substantiales perduntur in processu coniugationis, aut deficit prima, & non profertur tertia littera.

¶ Quartus verborum defectiuorum modus est, quando ex tribus verbis litteris substantialibus perduntur prima, & tertia in processu coniugationis, vel perduntur prima & non profertur tertia, Qualia sunt hæc fere, נזה idest aspersit נטה idest declinavit, vel extendit נכה idest percussit נצה idest litigauit נשה idest feneratus, vel oblitus est. ¶ Quæ verba inflectuntur in prima coniugatione per vocem eius actiuam & passiua. Sed in præterito, & præsentis tempore actiua vocis sequuntur omnino proportionem supradicti verbi gala, & aliorum deficientium in he. vnde in eis prima littera non perditur. In futuro autem excluditur prima littera substantialis, & suppletur per dagues impostum litteræ sequenti, ideo dimissis tempore præterito, & præsentis, futurum hoc modo explicatur.

M Fœ

TERTII LIBRI

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

תָּמָר	תָּמָרָה	Declinabo mascul. ꝑ. fœ.
תָּמַרְתָּ	תָּמַרְתְּ	Declinabis.
תָּמַרְתִּי	תָּמַרְתִּי	Declinabit.

Ⓒ Plurali numero.

תָּמַרְתֶּם	תָּמַרְתֶּם	Declinabimus mas. ꝑ. fœ.
תָּמַרְתֶּיךָ	תָּמַרְתֶּיךָ	Declinabitis.
תָּמַרְתֶּיךָ	תָּמַרְתֶּיךָ	Declinabunt.

Ⓒ In hoc futuro quando prima, & tertia litteræ substantialiales deficiunt, litteræ additæ scribuntur cum çere, & aleph cum çegol, hoc modo תָּמַרְתָּ תָּמַרְתִּי ut Pro uerbiorum quarto תָּמַרְתָּ תָּמַרְתִּי דְּשִׂמְאֵל idest non declinabis ad dexteram neque ad sinistram. Et aliquando eæ litteræ additæ inueniuntur scriptæ cum chiriq. ut quar ti Regū nono תָּמַרְתָּ תָּמַרְתִּי idest & sparfit de sanguine suo. cuius uerbi primitiuum est. תָּמַרְתָּ Imperatiuus huius uerbi & similiter infinitiuum ueniunt cum sua littera prima.

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

תָּמַרְתִּי	תָּמַרְתָּ	Declina.
תָּמַרְתֶּיךָ	תָּמַרְתֶּךָ	Declinatç.

Ⓒ Infinitiuo modo תָּמַרְתָּ ꝑ. Declinare.

Ⓒ Vocis passiuæ primæ coniugationis, Indicatiuo modo tempore præterito.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

תָּמַרְתִּי	תָּמַרְתָּ	Declinatus vel.ta.fuit.
תָּמַרְתֶּיךָ	תָּמַרְתֶּיךָ	Declinatus vel.ta.fuisti.
תָּמַרְתֶּיךָ	תָּמַרְתֶּיךָ	Declinatus vel.ta.fui.

Pla

CAP. QVINTVM.

Ⓒ Plurali numero.

תָּמַרְתֶּם	תָּמַרְתֶּם	Declinati vel.ta.fuerunt.
תָּמַרְתֶּיךָ	תָּמַרְתֶּיךָ	Declinati vel.ta.fuistis.
תָּמַרְתֶּיךָ	תָּמַרְתֶּיךָ	Declinati vel.ta.fuimus.

Ⓒ In hoc præterito aliquando littera uerbi media scribitur cum chiriq, hoc modo תָּמַרְתִּי תָּמַרְתִּי Et in tertia persona plurali aliquando he uiltima uertitur in iod. ut Numeri. 24. תָּמַרְתִּי בְּנֵהָרִים idest ut torrentes inclinati sunt.

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

תָּמַרְתִּי	תָּמַרְתָּ	Qui, vel quæ declinatur.
תָּמַרְתֶּיךָ	תָּמַרְתֶּיךָ	Qui, vel quæ declinantur.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

תָּמַרְתִּי	תָּמַרְתָּ	Declinabor mascul. vel fœ.
תָּמַרְתֶּיךָ	תָּמַרְתֶּיךָ	Declinaberis.
תָּמַרְתֶּיךָ	תָּמַרְתֶּיךָ	Declinabitur.

Ⓒ Plurali numero.

Declinabimur mascul. ꝑ. fœ.

Declinabimini.

Declinabuntur.

Ⓒ Huic futuro aliquando deficit he uiltima quemadmodum in uoce actiua, hoc modo תָּמַרְתָּ תָּמַרְתִּי תָּמַרְתִּי תָּמַרְתִּי

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ Fœminina.

Masculina.

תָּמַרְתִּי	תָּמַרְתָּ	Declinare.
תָּמַרְתֶּיךָ	תָּמַרְתֶּיךָ	Declinamini.

Ⓒ Infinitiuo modo תָּמַרְתָּ ꝑ. Declinari.

M 2

Partis

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

GREDOS.USALE.S

TERTII LIBRI

¶ Participium passiuum.

¶ Feminina.	Masculina.	
נְטוּרָה	נְטוּר	Declinatus vel.ta.
נְטוּרוֹת	נְטוּרִים	Declinati vel.ta.

¶ Hæc verba non reperiuntur in secunda coniugatione siue in voce actiua siue in passiuâ.

¶ Tertia vero coniugatio supradicti verbi nata, caret prima littera substantiali, quæ tamen suppletur per dagues litteræ mediæ, & hoc verum est in omnibus modis & temporibus vtriusque vocis, hoc modo.

¶ Indicatio modo, tempore præterito.

¶ Feminina.	Masculina.	
הִפְתָּה	הִפֵּה	Fecit declinare.
הִפְתִּית	הִפִּית	Fecisti declinare.
הִפְתִּית	הִפִּיתִי	Feci declinare mascul.f.f.c.

¶ Plurali numero.

	הִפּוּ	Fecerunt declinare mascul.f.f.
הִפְתִּיתֶן	הִפִּיתֶם	Fecistis declinare.
	הִפִּינוּ	Fecimus declinare mascul.f.f.c.

¶ Tempore præsentis.

¶ Feminina.	Masculina.	
מְפוּרָה	מְפוּר	Qui, vel quæ facit declinare.
מְפוּרוֹת	מְפוּרִים	Qui, vel quæ faciunt declinare.

¶ Tempore futuro.

¶ Feminina.	Masculina.	
תִּפְּרָה	תִּפּוּרָה	Faciam declinare mascul.f.f.c.
תִּפְּרוּ	תִּפּוּר	Facies declinare.
תִּפְּרוּ	תִּפּוּר	Faciet declinare.

Plur

CAP. QVINTVM.

¶ Plurali numero.

נְפִיעָה	נְפִיעוּ	Faciem declinare mascul.f.f.c.
תִּפְּינָה	תִּפְּנוּ	Facietis declinare.
תִּפְּינָה	תִּפְּנוּ	Facient declinare.

¶ In hoc futuro aliquando cum prima littera deficit & tertia, quemadmodum & in voce actiua primæ coniugationis, hoc modo. אִם תֵּט יֵט נֵט

¶ Imperatio modo.

¶ Feminina.	Masculina.	
הִפְּרִי	הִפּוּרָה	Fac declinare.
הִפְּרִינָה	הִפּוּר	Facite declinare.

In hoc etiam imperatio nonnunquam excluditur he vltima maxime in voce masculina numeri singularis. vt Prouer. 22. הִט אָזְנְךָ וְשָׁמַע .i. inclina aurē tuā & audi.

¶ Infinitiuo modo הִפּוּרָה .f. הִפּוּרָה Facere declinare.

¶ Passiue vocis, Indicatio modo, tempore præterito.

¶ Feminina.	Masculina.	
	הִפּוּרָה	Declinatus vel.ta.fuit.
הִפּוּרָה	הִפּוּרָת	Declinatus vel.ta.fuisti.
	הִפּוּרָתִי	Declinatus vel.ta.fui.

¶ Plurali numero.

	הִפּוּרָה	Declinati vel.ta.fuerunt.
הִפּוּרָתֶן	הִפּוּרָתֶם	Declinati vel.ta.fuistis.
	הִפּוּרָנוּ	Declinati vel.ta.fuimus.

¶ Tempore præsentis.

¶ Feminina.	Masculina.	
מְפּוּרָה	מְפּוּרָה	Qui, vel quæ declinatur.
מְפּוּרוֹת	מְפּוּרִים	Qui, vel quæ declinantur.

M 3 Fu,

TERTII LIBRI

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.

Masculina.

תִּפְּרֶה	תִּפְּרֶה	Declinabor mascul. l. fœ.
תִּפְּרִי	תִּפְּרִי	Declinaberis.
תִּפְּרֶה	תִּפְּרֶה	Declinabitur.

¶ Plurali numero.

תִּפְּרִינָה	נִפְּרֶה	Declinabimur mascul. l. f.
תִּפְּרִינָה	תִּפְּרִי	Declinabimini.
תִּפְּרִינָה	יִפְּרֶה	Declinabuntur.

¶ Imperatiuo caret. Infiniti
uo modo תִּפְּרֶה Declinari.

¶ Quarta coniugatio in huiusmodi verbis non reperitur in voce actiua. Sunt tamen qui dicant hoc verbum nata posse inflecti per vocem passiuam quartæ coniugationis ad proportionem gala, & aliorum desinen-
tium in he, de quibus iam dictum est, hoc modo תִּפְּרֶה declinatus est תִּפְּרֶה declinata est, &c. hasten de nata.

¶ Est præterea aliud verbum huius quartæ irregu-
laritatis cuius prima littera substantialis est iod, & tertia al-
ph, vt יִרָא idest timuit. In quo tertia littera non pro-
feritur, & prima quandoque non profertur, & nonnun-
quam inflectitur in vani, & inflectitur per primam con-
iugationem ad proportionem huius verbi תִּפְּרֶה idest vo-
luit de quo supra libro secundo capitulo septimo. et
erat secundus modus primæ coniugationis, & procedit
ad hunc modum.

Acti

CAP. QVINTVM.

¶ Actiua voce, Indicatiuo modo, tempore præterito.

¶ Fœminina.

Masculina.

יִרָא	יִרָא	Timuit.
יִרָאת	יִרָאת	Timuisti.
יִרָאת	יִרָאת	Timui mascul. vel fœ.

¶ Plurali numero.

יִרָאוּ	יִרָאוּ	Timuerunt mascul. l. fœ.
יִרָאתֶם	יִרָאתֶם	Timuistis.
יִרָאוּ	יִרָאוּ	Timuimus mascul. l. fœ.

¶ Verum in hoc præterito littera media res nonnun-
quam in secunda persona plurali, tam masculina, quam
fœminina scribitur cū cameç, hoc modo יִרָאתֶם יִרָאתֶם
Et in fine clausulæ, seu litteræ mediæ vertitur in çere cum
accentu in eadē. vt Genes. 18. יִרָא כִּי יִרָא idest quia timuit.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.

Masculina.

יִרָא	יִרָא	Qui, vel quæ timet.
יִרָאוּ	יִרָאוּ	Qui, vel quæ timent.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.

Masculina.

תִּירָא	אִירָא	Timebo mascul. l. fœ.
תִּירָא	תִּירָא	Timebis.
תִּירָא	יִירָא	Timebit.

¶ Plurali numero.

תִּירָאנָה	נִירָא	Timebimus mascul. l. fœ.
תִּירָאנָה	תִּירָאוּ	Timebitis.
תִּירָאנָה	יִירָאוּ	Timebunt.

M 4 In

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDOS.USALES

TERTII LIBRI

¶ In hoc futuro licet iod littera substantialis prima scribatur, tamen non profertur, sed manet ociosa. In si ne vero clausula seu litteræ substantialis mediæ vertitur in cameç cum accentu in eadem. vt Leuiti. 19. אִישׁ אָמַר אִישׁ אֶת־מִתְּרָאָהּ idest vnusquisque matrem suam & patrem suum timeat. In tertijs quoque personis masculinis vtri usque numeri, aliquando deficit littera iod substantialis prima, & illa iod quæ ibi scribitur, est littera accidentalis futuri. vt primi Regū. 17. וַיִּרְאֵהוּ שָׂאֵל מֶלֶכְכִּי דָוִד idest & timuit saul ante dauid. sunt & alia ad hoc exēpla.

In voce femina plurali sæpius deficit he accidentalis vltima, & aleph substantialis non profertur. vt Exodi primo הַמְיַלְדוֹת idest & timebant obstetrices. Ratio autem quare in futuro huius verbi, licet non profertur iod, tamen scribitur, alias dicta est, scilicet ne coincidat cum futuro huius verbi רָאָה idest videre. Et sic mutaret significationem de timere ad videre.

¶ Imperatio modo.

¶ Feminina. Masculina.
יִרְאֵהוּ יִרְאֵהוּ Time.
יִרְאֵהוּ יִרְאֵהוּ. Timete.

¶ Et in secunda persona plurali masculina, aliquando non profertur aleph. vt Iosue. 24. יִרְאֵהוּ אֶת־יְהוָה idest time te dominum. Sed in femina plurali huius verbi nunquam profertur aleph, scilicet propter causam, ne coincidat cum simili persona illius verbi רָאָה & mutet significationem. si enim proferatur ibi aleph significat videre. ¶ Infinitiuo modo יִרְאֵהוּ Timere.

Ado

CAP. QVINTVM.

¶ Aduertendum hic, quod quando ex hoc infinito cum litteris istis כִּלְמַטְּ sunt gerundia vel modus subiunctiui, illæ litteræ subscribuntur cum chtriq, hoc modo כִּלְמַטְּ בִּירוּחַ idest in timendo. Verum lamed aliquando reperitur subscripta per cere, & excluditur iod littera substantialis prima. vt primi Regum. 18. לִרְאֵהוּ מִפְּנֵי דָוִד idest vt timeret coram dauid.

¶ In voce passiuæ primæ coniugationis huius verbi iare iod præteriti vertitur in vau, hoc modo.

¶ Indicatio modo, tempore præterito.

¶ Feminina. Masculina.
נִרְאָה נִרְאָה Formidatus vel. ta. fuit.
נִרְאָה נִרְאָה Formidatus vel. ta. fuisti.
נִרְאָה נִרְאָה Formidatus vel. ta. fu.
¶ Plurali numero.
נִרְאָה נִרְאָה Formidati vel. ta. fuerunt.
נִרְאָה נִרְאָה Formidati vel. ta. fuistis.
נִרְאָה נִרְאָה Formidati vel. ta. fuimus.

¶ Tempore præsentis.

¶ Feminina. Masculina.
נִרְאָה נִרְאָה Qui, vel quæ formidatur.
נִרְאָה נִרְאָה Qui, vel quæ formidantur.

¶ In futuro indicatiui & in imperatiui littera iod substantialis prima vertitur in vau quæ profertur.

¶ Feminina. Masculina. ¶ Tempore futuro.
אֶרְאֶה אֶרְאֶה Formidabor mascul. l. fce.
תִּרְאֶה תִּרְאֶה Formidaberis.
תִּרְאֶה תִּרְאֶה Formidabitur.

Pla

TERTII LIBRI

¶ Plurali numero.

נִרְאָה א. נִרְאָה Formidabimur maf. f. f.

תִּירְאוּ תִירְאוּ Formidabimini.

תִּירְאוּנָה יִרְאוּ Formidabuntur.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina. Masculina. הִירָא Formidare.

הִירְאוּ הִירְאוּ Formidamini.

¶ Indicatiuo modo הִירָא Formidari.

¶ Participio vocis passiuæ caret hoc verbum, quia est neutrum apud Hebræos, sicut timeo apud Latinos. Quare in voce passiuâ huius verbi oportuit timere mutari in formidare, quia timeo caret voce passiuâ.

¶ Caput sextum, de quibusdam verbis defectiuus habentibus mixtum modum irregularitatis ex prædictis quattuor, & ad quorum proportionem paucissima verba procedunt.

Sunt quedam alia verba defectiua aliis modis irregularitatum, præter supradictos quattuor modos principales, per quorum quemlibet multa verba defectiua procedebant. In istis autem hic declarandis per vnum modum irregularitatis paucissima verba procedunt, & inter ea incipiemus ab hoc verbo יָרָה idest docuit, cuius prima littera est iod, & vltima he. nam hoc verbum in præterito, & præsentis tempore vocis actiuæ primæ conjugationis inflectitur ad proportionem verborum desincentium in he, quæ declarata est in illo verbo

CAP. SEXTVM.

ho gala, ideo hic non repetitur. Sed in futuro tempore illum modum non habet. Ideo explicatur hoc modo.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina. Masculina. אֵיכָה Docebo mascul. vel fœ.

תֵּיכִי תֵיכִי Docebis.

תֵּיכֶּה יֵיכֶּה Docebit.

¶ Plurali numero.

נִיכָה Docebitur mascul. f. fœ.

תִּיכֶּה תִּיכֶּה Docebitis.

יִיכֶּה יִיכֶּה Docebunt.

¶ Et in hoc futuro aliquando excluditur he vltima, hoc modo, אֵיכָה אֵיכָה ut Ezechielis. 31. וַיִּיךְ בְּגִדָיו idest & erat pulcherrimum in magnitudine sua.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina. Masculina. יִרָה Doce.

יִרְה יִרְה Doceat.

יִרְהוּ יִרְהוּ Doceant.

¶ Infinitiuo modo יָרָה א. יָרָה Docere.

¶ Vox passiuâ huius conjugationis primæ procedit penitus eodem modo sicut verbum præcedens iare. nam loco aleph finalis posita littera he nulla erit in modo differentia.

¶ Participium passiuum.

¶ Fœminina. Masculina. יָרְהָה Doctus vel docta.

יָרְהוּם Docti vel docti.

יָרְהוּת Docti vel docti.

In fœ.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

TERTII LIBRI

¶ In secunda coniugatione hebraica non reperitur hoc verbum, siue in voce actiua, siue in passiuā.

¶ Tertia vero huius verbi coniugatio habet significationem, quæ aliquando transit in tertiam personam, & aliquando ipsa actio manet in secunda, hoc modo.

¶ Actiua voce, indicatiuo modo, tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
הורתה	הורה	Fecit docere vel docuit.
הורית	הורית	Fecisti docere.
	הוריתי	Feci docere mascul. vel fœ.
	¶ Plurali numero.	
	הורו	Fecerunt docere mascul. f. fœ.
הוריתו	הוריתם	Fecistis docere.
	הורינו	Fecimus docere mascul. f. fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.	Masculina.	
מורה	מורה	Qui, vel quæ facit doceré. f. docet.
מורת	מורים	Qui. f. quæ faciūt docere. f. docēt.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.	Masculina.	
	אורה	Docebo mascul. vel fœmi.
תורי	תורה	Docebis.
תורה	יורה	Docebit.
	¶ Plurali numero.	
	נורה	Docebimus mascul. vel fœ.
תורינו	תורו	Docebitis.
תורינו	יורו	Docebunt.

Hoc

CAP. SEXTVM.

¶ Hoc futurum aliquando excludit litteram he- vltimam, hoc modo אור תור יור vt quarti Regū 13. ויאמר אלישע ירה יור. idest dixit heliseus tace & fecit. nam sara in alia significatione tacere significat.

¶ Imperatiuo modo.

¶ Fœminina.	Masculina.	
הורי	הורה	Doce.
הוריינה	הורו	Docete.

¶ Infinitiuo modo הורות idest facere docere.

¶ Vox passiuā huius tertie coniugationis formari potest ex actiua mutato vau cum cholem primæ syllabæ in vau cum sureq, hoc modo.

¶ Tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
הורתה	הורה	Doctus fuit.
הורית	הורית	Doctus fuisti.
	הוריתי	Doctus fui mascul. f. fœ.

¶ Plurali numero.

	הורו	Docti fuerunt mascul. f. fœ.
הוריתו	הוריתם	Docti fuistis.
	הורינו	Docti fuimus mascul. f. fœ.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.	Masculina.	
מורה	מורה	Qui, vel quæ docetur.
מורת	מורים	Qui, vel quæ docentur.

¶ Tempore futuro.

Fœ.

TERTII LIBRI

Ⓒ	Fœminina.	Masculina.	
		אָרְרָה	Docebor mascul. f. fœ.
	תּוֹרִי	תּוֹרָה	Doceberis.
	תּוֹרָה	יּוֹרָה	Docebitur.
		Ⓒ	Plurali numero.
		נּוֹרָה	Docebitur mascul. f. fœ.
	תּוֹרֵינָה	תּוֹרֵי	Docebitur.
	תּוֹרֵינָה	יּוֹרֵי	Docebantur.
Ⓒ	Imperatiuo caret. Infinitiuo modo הוֹרִית Doceri.		
Ⓒ	In quarta coniugatione non reperitur hoc verbum.		
Ⓒ	Est alia forma verborum, in quibus vltima litte- ra substantialis est aleph, quæ nõ profertur. Qualia sunt, מָצָא idest inuenit, קָרָא idest vocauit. In quibus ambę litteræ primæ habent punctum carneç, & tamen indiscur- su coniugationis nulla littera substantialis deficit, nisi quæ do incipiunt a iod, de quibus iam superius dictum est. Nunc autem dicemus hic de aliis quæ non incipiunt a lit- tera iod, eo quod inflectantur admodum verborum in he desinentium, hoc modo.		
Ⓒ	Tempore præterito.		
Ⓒ	Fœminina.	Masculina.	
	קָרָה	קָרָא	Vocauit.
	קָרָת	קָרָאת	Vocasti.
		קָרָאתִי	Vocauit mascul. vel fœ.
		Ⓒ	Plurali numero.
		קָרָאוּ	Vocauerunt. mascul. f. fœ.
	קָרָאתֶן	קָרָאתֶם	Vocauistis.
		קָרָאתוּ	Vocauimus mascul. f. f.
			Tempo

CAP. SEXTVM.

Ⓒ Tempore præsentis.

Ⓒ	Fœminina.	Masculina.	
	קוֹרְאָה .f.	קוֹרֵא	Qui, vel quæ vocat.
		קוֹרְאִים	Qui, vel quæ vocant.

Et in hoc præsentis vox masculina singularis habet
secundam litteram subscriptam per çete.

Ⓒ Tempore futuro.

Ⓒ	Fœminina.	Masculina.	
		אָקְרָה .f.	Vocabo mascul. f. fœ.
	תּקְרִיאַי	תּקְרִיאַ	Vocabis.
	תּקְרִיאַ	יְקַרְא	Vocabit.

Ⓒ Plurali numero.

		נִקְרְאָה .f.	Vocabimur mascul. f. f.
	תּקְרִיאַנָה	תּקְרִיאוּ	Vocabitis.
	תּקְרִיאַנָה	יְקַרְאוּ	Vocabunt.

Ⓒ Imperatiuo modo.

Ⓒ	Fœminina.	Masculina.	
	קְרִיאַי	קְרִיאַ	Voca.
	קְרִיאַנָה	קְרִיאוּ	Vocate.

Ⓒ In voce fœminina plurali huius imperatiui, ali-
quando deficit littera he, & aleph non profertur. vt Ruth
primo קְרִיאַן לִי מֵרֵאָה idest vocate me anaram. Non-
nunquam etiam littera substantialis prima scribitur cum
chitiq, & aleph profertur. vt Exodi secundo לִי קְרִיאַן
וְיֹאכַל לֶחֶם idest vocate eum & comedat panem.

Ⓒ Infinitiuo modo קוֹרְאָה .f. קוֹרֵא .f. Vocare.

Ⓒ Vocis passiuæ, Indicatiuo modo, tempore præterito
Fœ.

TERTII LIBRI

☞ Fœminina.	Masculina.	
נְקִרָאָה	נְקִרָא	Vocatus vel.ta. fuit.
נְקִרָאָת	נְקִרָאָת	Vocatus vel.ta. fuisti.
נְקִרָאָת	נְקִרָאָתִי	Vocatus vel.ta. fui.
	☞ Plurali numero.	
	נְקִרָאִי	Vocati vel.ta. fuerunt.
נְקִרָאָתִי	נְקִרָאָתִים	Vocati vel.ta. fuistis.
	נְקִרָאָנוּ .i. נְקִרָאָנוּ	Vocati vel.ta. fuimus.
	☞ Tempore præfenti.	
☞ Fœminina.	Masculina.	
נְקִרָאָת .i. נְקִרָאָה	נְקִרָא	Qui, vel quæ vocatur.
נְקִרָאָת	נְקִרָאִים	Qui, vel quæ vocatur.
	☞ Tempore futuro.	
☞ Fœminina.	Masculina.	
	אֶקְרָא .i. אֶקְרָאָה	Vocabor mascu. f. fœ.
תְּקַרְאִי	תְּקַרְא	Vocaberis.
תְּקַרְא	תְּקַרְא	Vocabitur.
	☞ Plurali numero.	
	נְקִרָא .i. נְקִרָאָה	Vocabimur maf. f. f.
תְּקַרְאָנָה	תְּקַרְאוּ	Vocabimini.
תְּקַרְאָנָה	תְּקַרְאוּ	Vocabuntur.
	☞ Imperatiuo modo.	
☞ Fœminina.	Masculina.	
תְּקַרְאִי	תְּקַרְא	Vocare.
תְּקַרְאָנָה	תְּקַרְאוּ	Vocamini.
	☞ Infinitiuo modo	תְּקַרְא Vocari.
	☞ Participium paffiuum.	

Fœr

CAP. SEXTVM.

☞ Fœminina.	Masculina.	
קְרוּאָה	קְרוּא	Vocatus vel.ta.
קְרוּאָת	קְרוּאִים	Vocati vel.ta.
	☞ Est aliud verbum cuius prima littera, & vltima est nun, hoc modo קָרַן ideo dedit. quod verbum inuenitur solum in prima conjugatione. & in eius discursu aliquando perditur nun prima, aliquando vltima, & aliquando vtraque. sed tunc geminatur littera media. in præteriti enim primis & secundis personis vtiusque numeri excluditur nun vltima, quæ tamen suppletur per dagues litteræ sequentis, hoc modo.	
	☞ Indicatiuo modo, tempore præterito.	
☞ Fœminina.	Masculina.	
	נָתַתְּ	Dedit.
	נָתַתְּ	Dedisti.
	נָתַתִּי	Dedi mascu. f. fœ.
	☞ Plurali numero.	
	נָתַתְּנוּ	Dederunt mascu. f. f.
נָתַתְּנוּ	נָתַתְּמוּ	Dedistis.
	נָתַתְּנוּ .i. נָתַתְּנוּ	Dedimus maf. f. fœ.
	☞ Aliquando etiam in secunda persona singulari masculina excluditur vtraque nun, & duplicatur littera media. vt secūdi Regum. 22. וָאֵתְּנִי לְדֹרְשָׁנִי ideo & ini micos meos dedisti mihi dorsum. quo in verbo ponitur dagues in vtraque duplicatarum ad supplendum duas nunt exclusas.	
	☞ Tempore præfenti.	
☞ Fœminina.	Masculina.	
נִתְּנָה .i. נִתְּנָה	נִתְּנָה	Qui, vel quæ dat.
		N Qui

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDOS.USALE.S

TERTII LIBRI

נִתְּנָה לִנְתָנִים Qui, vel quæ dant.

Ⓐ Tempore futuro.

Ⓐ Fœminina. Masculina.

נִתְּנָה אֶתָּן אֶתָּן Dabo mascul. & fœm.

תִּתֵּן תִּתֵּן Dabis.

יִתֵּן יִתֵּן Dabit.

Ⓐ Plurali numero.

נִתְּנָה נִתְּנוּ Dabimus mascul. & fœc.

תִּתְּנָה תִּתְּנוּ Dabitis.

תִּתְּנָה תִּתְּנוּ Dabunt.

Ⓐ In hoc futuro & in imperatio ac infinitiuo deficit nun littera substantialis prima & suppletur per dagues lit teræ secundæ.

Ⓐ Imperatio modo.

Ⓐ Fœminina. Masculina.

תִּתֵּן תֵּן Da.

תִּתְּנִי תִּתְּנִי Date.

Ⓐ Aliquando tamen masculinum singulare & fœmi ninum plurale, exeunt in hunc modum תִּתְּנָה idest da mascul. תִּתְּנִי idest date fœminin.

Ⓐ Infinitiuo modo נִתְּן אֶתָּן Dare.

Ⓐ Sed quando iste infinitiuus venit sine nun, & per additionem litterarū בִּלְיָב volumus facere gerundia, tunc thau prima venit sine dagues, hoc modo נִתְּתָה idest in dando לִתְּתָה idest addandum בְּתָתָה idest cum dando. In nem tamen hoc fallit, quia tunc thau venit cum dagues, ut נִתְּתָתָה de dando. Ⓐ Iste etiam infinitiuus inuenitur cum littera nun addita. ut tertii Regum sexto לִתְּתֵן יְשֻׁם idest ut darē illic arcā fœderis domini.

Vox

CAP. SEPTIMUM.

Ⓐ Vox autem passiva huius primæ conjugationis in flexi potest per similem vocem huius verbi נָתַן idest accessit. de qua superius dictum est, ideo non opus est hic eam explicare. Ⓐ Insuper sciendum, quod in serie sacræ scripturæ hoc verbum נָתַן non inuenitur in aliis tribus conjugationibus præterquam in voce passiva ter tiæ. ut Leuiti. 11. וְרִי יוֹתֵן לְפָנַי idest quando dabitur aqua. Dicitur tamen quidam doctores hebræi, quod ex proportione tertie conjugationis ex voce passiva possit bene formari sua actiua, ad hunc modum הִנְתִּין idest fecit dare.

Ⓐ Caput septimum, & finale totius libri est de verbis duplicatis, hoc est in quibus aliqua ex litteris substantia libus duplicantur, quia eadem littera bis scribitur.

Ⓐ Sicut denique verba quedam hebraica, quæ vocantur duplicata, quia aliquam ex suis litteris duplicant vel geminant. Sed hæc trifariam distinguntur, quædam enim habent tantum tres litteras substantiales, aliæ quattuor, & aliæ quinque. Et quia ista verba in suo processu non habent modum aliorum verborum perfectorum neque imperfectorum, ideo hæc sortium eorum ponitur coniugatio. Ⓐ Prima ergo species duplicatorum verborum est eorum, quæ habent tres litteras substantiales, & illarū duæ ultimæ sunt eadē littera duplicata, cuius modi sunt hæc בָּרַךְ diripuit בָּרַךְ totodit וְלִלְלָה attenuatus est תָּמַס miser est סָבַב circumiit וְלִלְלָה spolians

N z sum

AD DE SALAMANCA

TERTII LIBRI

sumpsit siue impleuit. ¶ Verum in istis verbis aliquando vltima littera, quæ est secunda duplicatarum, deficit, hoc modo תם & tunc ponitur dagues in prima littera verbi. In processu autem coniugationis, hæc verba aliquando veniunt integra ad modum verborum perfectorum, aliquando vero excluditur in eis littera media substantialis, quæ tamen supplatur per dagues litteræ vltimæ. Et iste defectus fere semper reperitur in prima & secunda coniugatione horum verborum, tam in voce actiua, quam in passiuua. in hoc ergo casu non in primo opus est hic horum verborum coniugationes explicare. Esto exempli gratia hoc verbū כָּבַב cuius prima declinatio sic procedit.

¶ Indicatio modo, tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
כָּבַבָּהּ	כָּבַב	Circuit.
כָּבַבְתָּ	כָּבַבְתָּ	Circuitisti.
	כָּבַבְתָּ	Circuiti mascul. l. fœ.
		¶ Plurali numero.
	כָּבַבּוּ	Circuerunt mascul. l. fœ.
	כָּבַבְתֶּם	Circuitistis.
כָּבַבְתֶּן	כָּבַבְתֶּן	Circuitimus mascul. l. fœ.
		¶ Tempore præsentis.
¶ Fœminina.	Masculina.	
כָּבַבָּהּ	כָּב	Qui, vel quæ circuit.
כָּבַבְתָּ	כָּבִים	Qui, vel quæ circueunt.
		¶ Tempore futuro.

Circ

CAP. SEPTIMUM.

¶ Fœminina.	Masculina.	
תָּסַבְרִי	אָסַרְבָּהּ	Circuibis mascul. l. fœ.
תָּסַבְרִי	תָּסַרְבִּי	Circuibis.
תָּסַרְבִּי	יָסַרְבִּי	Circuibit.
		¶ Plurali numero.
	נָסַרְבִּי	Circuibimus mascul. l. f.
תָּסַרְבִּינָהּ	תָּסַרְבִּינָהּ	Circuibitis.
תָּסַרְבִּינָהּ	יָסַרְבִּינָהּ	Circuibunt.
		¶ Et quædā hoc futurum scribitur pro præterito cum vai in principio, cholem litteræ substantialis primæ vertitur in cameç proferendo tamen vt cholem. vt Deutero. secundo שְׁעִיר הָרַ וְנָסַב אֶת הָרַ idest & circuiimus montem seir.
		¶ Imperatiuo modo.
¶ Fœminina.	Masculina.	
סַרְבִּי	סַרְבִּי	Circui.
סַרְבִּינָהּ	סַרְבִּי	Circuite.
		¶ Infinitiuo modo סַרְבִּי Circuire.
		¶ Passiua voce, Indicatio modo, tempore præterito.
¶ Fœminina.	Masculina.	
נָסַבְתָּ	נָסַב	Circundatus vel. ta. fuit.
נָסַבְתָּ	נָסַבְתָּ	Circundatus fuisti.
נָסַבְתָּ	נָסַבְתָּ	Circundatus fui mascul. l. fœ.
		¶ Plurali numero.
	נָסַבּוּ	Circundati fuerunt mascul. l. f.
נָסַבְתֶּם	נָסַבְתֶּם	Circundati fuistis.
נָסַבְתֶּן	נָסַבְתֶּן	Circundati fuimus mascul. l. fœ.
		¶ Potest etiam hæc vox passiuua inflecti ad proportionem harum vocum, פָּעַל פָּעַל פָּעַל hoc modo

N 3 idest

TERTII LIBRI

נָסַב .ל. נָסַב .ל. נָסַב idest circumdatus est . Et ex qualibet illarum positio[n]um possēt procedi per omnes verbi modos & tempora , sed in sacra scriptura primus modus est vsitator .

☞ Tempore praesenti.

☞ Fœminina. Masculina.
 נָסַבְתִּי . נָסַבְתָּ . Qui, vel quæ circumdatur.
 נָסַבְתֶּם . נָסַבְתִּים . Qui, vel quæ circumdantur.

☞ Tempore futuro.

☞ Fœminina. Masculina.
 אֶסְבֹּב . אֶסְבֹּב . Circundabor. masc. l. fœ.
 תֵּסְבֹּבְתֵי . תֵּסְבֹּב . Circundabebis.
 יֵסְבֹּב . יֵסְבֹּב . Circundabitur.

☞ Plurali numero.

נִסְבֹּבִים . נִסְבֹּבִים . Circundabimur. m. l. fœ.
 תִּסְבֹּבִי . תִּסְבֹּבִי . Circundabimini.
 יִסְבֹּבוּ . יִסְבֹּבוּ . Circundabuntur.

☞ Imperatiuo modo.

☞ Fœminina. Masculina.
 רִסְבִי . רִסֵּב .ל. רִסֵּב . Circundare.
 רִסְבִינִי . רִסְבוּ . Circundamini.

☞ Infinitiuo modo רִסֵּב .ל. רִסֵּב . Circundari.

☞ Participium passiuum.

☞ Fœminina. Masculina.
 סוֹבָה . סוֹב . Circundatus vel. ta.
 סוֹבוֹת . סוֹבִים . Circundati vel. ta.

☞ Tertia horū verborū conjugatio, cuius significatio tranſit in tertiam personam , inflectitur ad hunc modū.

Acti

CAP. SEPTIMUM.

☞ Actiua voce , Indicatiuo modo tempore praeterito.

☞ Fœminina. Masculina.
 רָסַבְתִּי . רָסַבְתָּ . Fecit circumdare.
 רָסַבְתֶּם . רָסַבְתִּים . Fecisti circumdare.
 רָסַבְתִּי . רָסַבְתִּי . Feci circumdare masc. l. fœ.
 ☞ Plurali numero.
 רָסַבְתִּי . רָסַבְתִּי . Fecerūt circumdare masc. l. f.
 רָסַבְתִּי . רָסַבְתִּי . Fecistis circumdare.
 רָסַבְתִּי . רָסַבְתִּי . Fecim⁹ circumdare maf. l. fœ.
 ☞ Tempore praesenti.

☞ Fœminina. Masculina.
 מְסַבֵּבִי . מְסַבֵּב . Qui, vel quæ facit circumdare
 מְסַבֵּבְתִּי . מְסַבֵּבִים . Qui, vel q̄ faciūt circumdare.
 ☞ Tempore futuro.

☞ Fœminina. Masculina.
 אֶסְבֹּבְתִי . אֶסְבֹּב . Faciā circumdare masc. l. fœ.
 תֵּסְבֹּבְתִי . תֵּסְבֹּב . Facies circumdare.
 יֵסְבֹּב . יֵסְבֹּב . Faciet circumdare.

☞ Plurali numero.

נִסְבֹּבִים . נִסְבֹּבִים . Faciem⁹ circumdare maf. l. f.
 תִּסְבֹּבִי . תִּסְבֹּבִי . Facietis circumdare.
 יִסְבֹּבוּ . יִסְבֹּבוּ . Facient circumdare.

☞ Imperatiuo modo.

☞ Fœminina. Masculina.
 רִסְבִי . רִסֵּב . Fac circumdare.
 רִסְבִי . רִסְבוּ . Facite circumdare.
 ☞ Infinitiuo modo רִסֵּב .ל. רִסֵּב .ל. Facere circumdare.

N 4

Vox

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

TERTIUM LIBRUM

¶ Vox passiva huius tertiæ conjugationis habet suam sequi in prima syllaba & inflectitur, hoc modo.

¶ Indicatio tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
הִסְבָּה	הִסְבָּה	Circundatus vel.ta.fuit.
הִסְבֹּת	הִסְבֹּת	Circundatus vel.ta.fuisti.
	הִסְבֹּתֵי	Circundatus vel.ta.fui.

¶ Plurali numero.

	הִסְבֹּתֵי	Circundati vel.ta.fuerunt.
הִסְבֹּתֵינוּ	הִסְבֹּתֵיכֶם	Circundati vel.ta.fuistis.
	הִסְבֹּתֵינוּ	Circundati vel.ta.fuimus.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.	Masculina.	
מוֹסְבָּה	מוֹסְבָּה	Qui, vel quæ circūdatur.
מוֹסְבֹּת	מוֹסְבֹּתֵי	Qui, vel quæ circūdantur.

¶ Tempore futuro.

¶ Fœminina.	Masculina.	
אִסְבָּה	אִסְבָּה .ל.	Circundabor mascu.l.fœ.
תִּסְבִּי	תִּסְבִּי	Circundaberis.
תִּסְבִּי	יִסְבִּי	Circundabitur.

¶ Plurali numero.

	נִסְבִּי .ל.	Circundabimur maf.l.f.
תִּסְבִּינָה .ל.	תִּסְבִּינָה .ל.	Circundabimini.
יִסְבִּינָה .ל.	יִסְבִּינָה .ל.	Circundabuntur.

¶ Imperatio caret. Infinitiuo modo הִסְבֹּב Circundari.

Quar

CAP. SEPTIMUM.

¶ Quarta conjugatio horum verborum procedit ad modum verborum perfectorum sine alicuius litteræ perditione, tam in voce actiua, quam in passiva, ideo non explicatur hic. Sed ponitur aliud exemplū, vt יָרַם idest exaltauit יָרַם idest exaltatus est vel exaltauit se.

¶ Secunda species verborum duplicatorum est eorum, quæ habent quattuor litteras substantiales, & hoc sunt tres sunt differentie. Prima eorum quæ nullam ex illis duplicant, sed vocantur duplicata solum propter excessum litterarum substantialium, idest quia plures quam tres habent, Qualia sunt יָרַם idest inuoluit יָרַם idest conculcauit פָּרַשׁ idest extendit. Secunda differentia est verborum in quibus tertia & quarta duplicantur, idest sunt eadem, vt אָמַל idest defecit aut egrotauit vel succisus est. Tertia differentia est eorum, in quibus prima & tertia littera similes, & item secunda & quarta similes, cuiusmodi sunt hæc כָּלַל idest paupit vel sustentauit כָּרַר idest saltauit סָכַךְ idest inuoluit נָקַךְ idest destruxit שָׁעַשַׁע idest delectauit. ¶ Hæc tres verborum differentie non reperiuntur in sacra scriptura nisi in secunda conjugatione, tam in voce actiua, quam in passiva, & habent dagues in tertia littera substantiali. Possent tamen qui vellet hæc verba per alias conjugationes inflectere ad modum verborum perfectorum, ex quo ipsa non sunt defectiua. nam si in secunda conjugatione nullam ex quattuor litteris substantialibus perdit. Explicabimus ergo eorum secundam conjugationem in verbis tertiæ differentie, hoc modo.

Acti.

TERTII LIBRI

¶ Activa voce, Indicatio modo tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
כִּלְכִּלָּה	כִּלְכַּל	Sustentavit.
כִּלְכִּלְתָּ	כִּלְכַּלְתָּ	Sustentasti.
	כִּלְכַּלְתִּי	Sustentaui mascul. f. fœ.
¶ Plurali numero.		
	כִּלְכִּלוּ	Sustentaerunt mascul. f. f.
כִּלְכִּלְתֶּם	כִּלְכַּלְתֶּם	Sustentastis.
	כִּלְכַּלְנוּ	Sustentaui m. mascul. f. f.

¶ In hoc præterito littera tertia habet pathach.

¶ Fœminina. Masculina. ¶ Tempore præsentis.
 מְכַלְכִּלָּה .f. מְכַלְכֵּל מְכַלְכֵּל Qui, vel quæ sustentat.
 littera tertia substantialis per çere.
 מְכַלְכִּלוֹת מְכַלְכִּלִּים Qui, vel quæ sustentant. littera ter-
 tia substantialis per seua.

¶ Sed quando littera vltima substantialis fuerit ali-
 qua istarum, אהחע tunc illa subscribitur cum patha in
 numero singulari ad hunc modum מְשַׁעְשַׁע idest qui
 delectatur.

¶ Fœminina.	Masculina.	
	אֲכַלְכֵּל .f. אֲכַלְכִּלָּה	Sustentabo mascul. f. f.
תְּכַלְכִּלִּי	תְּכַלְכֵּל	Sustentabis.
תְּכַלְכִּלְתָּ	יְכַלְכֵּל	Sustentabit.
¶ Plurali numero.		
	נְכַלְכִּלוּ .f. נְכַלְכִּלְתָּ	Sustentabim. m. f. f.
	תְּכַלְכִּלוּ	Sustentabitis.
תְּכַלְכִּלְתֶּם	יְכַלְכִּלוּ	Sustentabunt.

Et

CAP. SEPTIMUM.

¶ Et quando vltima littera substantialis fuerit aliqua
 istarum, מן tunc littera tertia verbis venit cum cameç
 vel pathach, hoc modo אֲשַׁעְשַׁע idest delectabor.

¶ Imperatio modo.

¶ Fœminina.	Masculina.	
כִּלְכִּלִּי	כִּלְכֵּל	Sustenta.
כִּלְכִּלְנָה	כִּלְכֵּל	Sustentate.

¶ Infinitiuo modo כִּלְכֵּל Sustentare.

¶ In voce passiva eiusdem secundæ coniugationis hæc
 verba duplicata procedunt littera prima substantiali prola-
 ta cum cameç, qui vertitur in cholem, sive cum sureq: nul-
 la ex quattuor litteris substantialibus exclusa, hoc modo.

¶ Indicatio modo, tempore præterito.

¶ Fœminina.	Masculina.	
שַׁעְשַׁעְתָּ	שַׁעְשַׁעְתָּ .f. שַׁעְשַׁעְתָּ	Delectat vel. ta. fuit.
שַׁעְשַׁעְתְּ	שַׁעְשַׁעְתָּ	Delectat vel. ta. fuisse.
	שַׁעְשַׁעְתִּי	Delectat vel. ta. fui.

¶ Plurali numero.

	שַׁעְשַׁעְתֶּם	Delectati vel. te. fuerunt.
שַׁעְשַׁעְתֶּם	שַׁעְשַׁעְתֶּם	Delectati vel. te. fuisse.
שַׁעְשַׁעְנוּ	שַׁעְשַׁעְנוּ	Delectati vel. te. fuimus.

¶ Tempore præsentis.

¶ Fœminina.	Masculina.	
מְשַׁעְשַׁעְתָּ	מְשַׁעְשַׁעְתָּ .f. מְשַׁעְשַׁעְתָּ	Qui, vel quæ delectat.
מְשַׁעְשַׁעְתִּי	מְשַׁעְשַׁעְתִּי	Qui, vel quæ delectant.

¶ Tempore futuro.

VNIVERSIDAD
 DE SALAMANCA

Fce

TERTII LIBRI

☞ *Fœminina.* *Masculina.*
 אֲשַׁעְשַׁע .i. אֲשַׁעְשַׁע Delectabor. m. f. f.
 תִּשְׁעִישְׁעִי תִּשְׁעִישְׁעִי Delectaberis.
 תִּשְׁעִישְׁעִי תִּשְׁעִישְׁעִי Delectabitur.

☞ *Plurali numero.*
 נִשְׁעִישְׁעִינוּ .i. נִשְׁעִישְׁעִינוּ Delectabimur. m. f. f.
 תִּשְׁעִישְׁעִינוּ תִּשְׁעִישְׁעִינוּ Delectabimini.
 תִּשְׁעִישְׁעִינוּ תִּשְׁעִישְׁעִינוּ Delectabuntur.

☞ *Imperatiuo caret. Infinitiuo modo* שְׁעִישְׁעִי Delectari.

☞ Tertia deniq; species verborū duplicatorū est eorū, quæ habet quinq; litteras. quarū quattuor sunt duplicatae ad modū proximo ditorū verborū de tertia differentia duplicatorū secūde speciei, qualia sunt הִפְכִּכְךָ .i. peruertit כִּוְרְרָה .i. circuituit. Et quia hæc verba procedūt p primā cōiugationē verborū perfectorū absq; aliqua irregularitate, & nulla suarū quinq; litterarū depectā, ideo nō est necessariū hic amplius eorū prosecutionē declarare. ☞ Notandū etiā, quod hoc verbū חִמְרְמֵר .i. incaluit, incaluisit, inuenitur declinatū p vocē passiua secūde cōiugationis nulla ex suis quinq; litteris exclusa, ideo per modū verborū pfectorū illius vocis est variādū indefectibiliter.

☞ Denique circa hoc capitulum est notandum, quod in sacra scriptura sicut eiusdem dictionis, idest nominis vel verbi geminatio fit ad maiorem expressionem, vel ad mysteriū alicuius significationem, ita etiam in eadem dictione siue nomine siue verbo eiusdem litteræ geminatio semper fit ob alteram illarū causarum, vel forte propter

CAP. SEPTIMUM.

pter utrāq; simul, ideo verba duplicata sunt bene notāda.

☞ Aduertendum finaliter circa hæc verba irregularia, quod verba defectiua hebraica, sicut dicuntur anomala vel irregularia propter defectum vel excessum a ternario numero litterarum substantialium, ita etiam sunt valde defectiua in vsu sacrae scripturae, quia plurima eorum non reperiuntur variata per omnes quattuor coniugationes, sicut verba perfecta. Hæc itaque est ratio quare nos in prosecutione verborum defectiuorum non declarauerimus ea, nisi in illis coniugationibus quæ sunt in vsu sacrae scripturae, licet potuissemus ea magis dilatare.

☞ Item sunt ex supradictis verbis irregularibus, quædam ad quorum similitudinem vel analogiam nulla alia verba inflectuntur, sed ipsa sola per se manent. Hæc sere יָרָא exiuit יָרָא timuit לָקַח accepit נָתַן dedit.

☞ Sunt etiā sex dictiones hebraicæ quæ deseruūt cuiuslibet numero & generi. sicut אֲשַׁר beatus כֹּל omnis מִי quis שָׁי vel אֲשֵׁר qui רֵשׁ est לְשַׁמֵּר ad custodiendū. Et præter has etiam omnia verba infinitiua, & omnia gerundia.

☞ De modo inueniendi fores idest primitiuum.

☞ Quia vero multi ante nos laborauerunt, & magnis ambagibus tradiderunt modum inueniendi שְׁרָשׁ fores idest radicem vel primitiuū nominum & verborum deriuatiuorū, hoc facili documento idem ostēdemus. Vide ex his quæ supra in secūdo libro dicta sunt in quibus vocibus nominum vel verborū ponebantur in principio vel in fine aliqua litteræ accidentales. nam illis ablati tres relictæ litteræ sunt de substantia dictionis, idest primitiuū

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

TERTII LIBRI

¶ At quia nominum duæ sunt species similiter & verborum, primitiua & deriuatiua, ad prolixitatem cuiusdam sola primitiua tradimus vocabula, quæ etiam in nominibus paucissima habet sermo hebraicus, sed omnia fere nomina sua sunt verbalia a verbisque deriuata. Quare tota substantia linguæ hebraicæ in verbis consistit & in nominibus & participiis a verbis deriuatis. Hinc etiam pendet tota diuersitas inter translationes latinas & græcas veteris testamenti quas habemus, nam in nominibus non verbalibus sed primitiuis aut aliter deriuatis, fere semper concordant interpretes. Intendentes itaque latinis theologis peritiam sermonis hebraici, eis per necessarium, tradere, verborum primitiua hic ordinabimus secundum alphabeti hebraici seriem, nam ex eis & verba deriuatiua, & nomina verbalia ac participia innotescunt.

¶ Nec tamen cuiuscumque primitiui verbi omnes significationes ponemus, quia hoc prolixum foret, sed solas eas quæ magis propriæ sunt, & magis in sacra scriptura vsitate, quia illæ robur autoritatis habent ad probandam translationis latinæ veritatem. non autem alia significationes eorum, quas ad placitum sibi finxerunt doctores biblicæ commentarii. Hæc ergo nouitius hebraici sermonis auditor hic post artem breuem & portatilem, etiam vocabularium breuissimum ei adiunctum.

✱

¶ Hæc sunt verba hebraica regularitè perfecta, de quibus in secundo libro huius cap. 7. 8. 9. et. 10. quæ procedunt per ordinem alphabeti hebraici.

De littera. א. aleph.	אָמַר	Dixit.
אָבַד .l. אָבַד	אָבַד	Perdidi, perisit.
אָבַח	אָבַח	Gemuit, suspirauit.
אָבַח	אָבַח	Implicauit, cõuoluit.
אָבַח	אָבַח	Cogit, cõpulsit.
אָבַח	אָבַח	Luxit, tristat̃ est.
אָבַח	אָבַח	Iratu est.
אָבַח	אָבַח	Cõgregauit, collegit.
אָבַח	אָבַח	Ingeniuit.
אָבַח	אָבַח	Doluit, tabuit.
אָבַח	אָבַח	Desperauit, ifirmauit.
אָבַח	אָבַח	Rubuit.
אָבַח	אָבַח	Recondidit.
אָבַח	אָבַח	Magnificauit.
אָבַח	אָבַח	Congregauit.
אָבַח	אָבַח .l. אָבַח	Ligauit.
אָבַח	אָבַח	Tentorijũ, fixit.
אָבַח	אָבַח	Accidit, cõstrixit.
אָבַח	אָבַח	Ambulauit: abiit.
אָבַח .l. אָבַח	אָבַח	Continuit vel prohibuit se vel confortauit se.
אָבַח	אָבַח	Cinxit.
אָבַח	אָבַח	Apprehendit.
אָבַח	אָבַח	Separauit.
אָבַח	אָבַח .l. אָבַח	Theaurizauit.
אָבַח	אָבַח	Clauisit, obturauit.
אָבַח	אָבַח	Clauisit.
אָבַח	אָבַח	Infidiatus est.
אָבַח	אָבַח	Comedit, deuorauit.
אָבַח	אָבַח	Textit.
אָבַח	אָבַח	Curauit.
אָבַח	אָבַח	Itinerauit.
אָבַח	אָבַח	Lametat̃ e, ciulauit.
אָבַח	אָבַח	Prolongauit.
אָבַח	אָבַח	Fetuit, corruptũ e.
אָבַח	אָבַח .l. אָבַח	Desponsauit.
אָבַח	אָבַח	Mantipulos fecit.
אָבַח	אָבַח	Peccauit.
אָבַח .l. אָבַח	אָבַח	Docuit, didicist.
אָבַח	אָבַח	Maleficauit.
אָבַח	אָבַח .l. אָבַח	Beatificauit.
אָבַח	אָבַח	Molestauit, agustauit.
אָבַח	אָבַח	Credidit.
אָבַח	אָבַח	Scussit. firũ est.
אָבַח	אָבַח	Preualuit, roborauit.

¶ De littera. ב. Beth.

decli

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

GREDOS.USAL.ES

ב

באר Declaravit.
 באש Fetuit.
 בגד Falsificavit.
 בגדל Divisit vel separavit.
 בגדק Reparavit. s. scisuram.
 בגדד Dispersit. s. frum est.
 בגדל Turbavit.
 בגדז Divisit. s. dissipavit.
 בחל Instabilis fuit.
 בחז Probavit. s. tentavit.
 בחור Elegit.
 בטוח Confidit.
 בצמל Cessavit ociose.
 בצר Priogenitavit.
 בצרנ Confortavit.
 בצלם Constrinxit.
 בצלם Vellicavit.
 בצע Deuoravit.
 בצק Laceravit vel nudavit.
 בצעמ Recalcitavit.
 בצעל Dñat est vel nupsit.
 בצער Arsit. s. succedit.
 בצעת Conturbavit.
 בצעץ Rapuit. s. cõplevit.
 בצק Attritus est.
 בצר Vindemiauit.
 בצע Rupit.
 בצק Visitavit.

ג

בקש Quæsiuit.
 ברח Fugit.
 בכך Benedixit. (uit.
 בשלל Cõxit. s. matura
 בשר Annunciauit.
 בתק Trucidavit.
 בתר Divisit.
 De littera. ג. Guimal.
 גאל Redemit.
 גבל Terminavit.
 גבר Prævaluit.
 גדל Magnificavit.
 גדע Succidit, abscidit.
 גדף Exprobrauit.
 גדר Septuit.
 גהר Prostravit se.
 גוע Consumptus est.
 גזל Prædatus est.
 גזר Sententiavit vel diuisit.
 גלה Totondit.
 גלם Inuoluit.
 גלע Commisicuit.
 גלש Ascendit, apparuit.
 גבל Retribuit. s. ablaçtauit.
 גמר Defecit, finituit.
 גנב Furatus est.
 גנז Thesaurizavit.
 גצל Abiecit. s. abomiavit. e.

Incre

ג

גער Increpavit.
 געש Cõmouit pcellavit.
 גרד Rasit.
 גרס Confregit.
 גרע Diminuit.
 גרף Traxit.
 גרש Abiecit. גשם Pluit.
 De littera. ג. Daleth.
 דאב Doluit.
 דאג Formidavit.
 דבח Immolauit. s. frum est.
 דבק Adhæsit.
 דבך Locutus est.
 דגר Fouit vel incubuit.
 דהם Stupe fecit.
 דהר Fremuit v. hincubuit.
 דחל Timuit. s. frum est.
 דחף Festinauit.
 דחק Coartavit.
 דלג Saltavit.
 דלה Turbavit. s. aquam.
 דלף Stillavit.
 דלק Persecutus est vel iccõdit.
 דמע Lacrimatus est.
 דעך Extinxit.
 דפק Pulsavit. s. hostium.
 דקר Perfodit. s. gladio.
 דרן Calcauit.

ד

ה

הרש Quæsiuit.
 השון Impingavit.
 De littera. ה. He.
 הבל Euanuit.
 הרה Conculcauit.
 הרף Expulit.
 הרר Decoravit.
 De littera. ה. Daleth.
 הרר Oppressit.
 הרן Ambulauit.
 הרם Percussit, quassauit.
 הרן Multiplicatus est.
 הרם Contabuit.
 הרף Reuersus est.
 הרט Cibaria tullit. s. ciba
 הרנ Occidit. (ria pparavit.
 הרס Destruxit.
 הרת Mentitus est.
 De littera Vau nullum
 reperitur verbum.
 De littera. ו. Zain.
 זנד Dotauit.
 זבל Immolauit.
 זבל Cohabitauit.
 זהר Conit, præostendit.
 זחל Se. pluit, reptauit.
 זכר Recordat. s. memorat.
 זמר Cãtauit, psalluit. (est.
 זמר Abiecit.

O 2 Flu

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USALES

זנק	Fluxit, saltavit.	חלף	Mutavit.
זעב	Breuiavit.	חליץ	Eruit, tulit.
זעם	Detestatur, & indignatur.	חלק	Dimisit.
זעף	Iratur, & tristatur.	חשב	Debitavit.
זעק	Clamavit, vociferatur.	חמד	Concupiuit.
זמן	Senuit.	חמל	Miseretur, & peccat.
זמף	Erexit.	חמס	Iniuste egit.
זרב	Dissipavit.	חמן	Fermétavit.
זרה	Ortus fecit, fol. & lux.	חמק	Diuertit, declinavit.
זרע	Seminavit.	חמר	Turbavit, intumuit.
זרק	Sparsit.	חנט	Cōdidit, aromatibus.
Ⓔ De littera. ח. Cheth.		חנך	Dedicavit.
חבט	Excussit.	חנף	Simulavit.
חבל	Pignorauit, cor.	חנק	Suffocavit.
חבק	Amplexatur, ē. (rūpit).	חנל	Deuoravit.
חבר	Iunxit.	חנס	Clauisit, f. os.
חבש	Vicinit, & ligauit.	חסר	Defecit.
חגר	Cinxit.	חפז	Eestinauit.
חדל	Cessauit.	חפן	Voluit.
חדש	Innouauit.	חפר	Fodit.
חזק	Confortauit.	חפש	Libertate donauit.
חטב	Secauit, scidit.	חפש	Scrutatus est.
חטם	Obiurauit.	חצב	Excidit.
חטף	Rapuit.	חצף	Virgēs fuit, firū ē.
חלב	Condemnauit.	חצר	Clanxit tuba.
חכם	Sapuit.	חצר	Quæsiuit.
חלט	Rapuit.	חרב	Siccavit, destruxit.
חלם	Somniauit.	חרג	Contraxit.

For

חרד	Formidauit.	מנף	Inquinauit.
חרב	Iniuit, inuenit.	מעם	Gustauit.
חרם	Destruxit.	מען	Onerauit.
חרף	Exprobrauit.	מפל	Appliquit.
חרץ	Latrauit.	מפש	Ebetauit.
חרק	Fremuit.	מרח	Laborauit.
חרש	Siluit.	מרא	Rapuit.
חשב	Cogitauit.	Ⓔ Verba a iod incipientia,	
חשך	Obscurauit.	quia sunt imperfecta si-	
חשך	Vitauit, phibuit.	ue irregularia, hic nō ponū	
חשל	Debilitauit, lassauit.	tur, sed inferi in loco suo.	
חשף	Discooperuit.	Ⓔ De littera. כ. Caph.	
חשק	Concupiuit.	כאב	Doluit.
חשר	Cribrauit, defauit.	כבד	Granauit, hono
חמך	Incidit, fscidit.	כבס	Lauit. (rauit.
חחל	Inuoluit.	ככש	Subiecit.
חתם	Sigillauit.	כרב	Mētior ē, firū.
חתן	Nupsit.	כהל	Potuit.
חתף	Rapuit.	כחן	Ministrauit.
חתר	Fodit.	כזב	Mentitus est.
Ⓔ De littera. ט. Teth.		כחד	Negauit.
טאב	Placuit firū est.	כחל	Linituit.
טבח	Ingulauit.	כחש	Negauit.
טבל	Tinxit, balneauit.	כרם	Erubuit.
טבע	Submersit.	כמר	Incaluit.
טרה	Mundauit.	כנס	Congregauit.
טחן	Moluit.	כנע	Humiliauit, cōtriuuit.
טמן	Abcondit.	כנש	Cōgregauit, firū.

O 3 Sci

ג

ד

ה

סָחַד Scidit.
 סָחַל Infantuit.
 סָסַם Totondit.
 סָסַף Concupiuit.
 סָעַס Iratus est.
 סָפַל Duplicauit.
 סָפַן Collegit.
 סָפַר Negauit.
 סָפַשׁ Inuoluit vel cibauit.
 סָפַת Ligauit. firum est.
 סָפַר Precontzauit. firu est.
 סָרַד Inuoluit, induit.
 סָרַע Incuruatus est.
 סָרַת Scidit.
 סָשַׁל Impegit vel irruit.
 סָשַׁף Incantauit.
 סָחַב Scripsit.
 סָחַר Vallauit. l. spectauit.
 סָחַשׁ Contriuit.
 ¶ De littera. ל. Lamed.
 סָאָט Cooperuit.
 סָבַט Verberauit.
 סָבַן Dealbauit.
 סָבַן Lateres fecit.
 סָבַשׁ Induit.
 סָהַט Vsit, cõbuit.
 סָהַט Leniter locutus est.
 סָחַך Linxit, lambit.

סָחַם Comedit, pugnauit.
 סָחַץ Tribulauit, affixit.
 סָחַשׁ Murmurauit, icatãuit.
 סָחַשׁ Acuit, poliuit.
 סָחַד Apprehendit, cepit.
 סָחַד Docuit, didicist, p̄fessus ē.
 סָחַב Subsanauit, derrisit.
 סָחַב Idem est.
 סָחַב Comedit, deuorauit.
 סָחַץ Accepit, emit.
 סָחַץ Collegit.
 סָחַשׁ Videmiauit. Ere
 ¶ De lfa. מ. Mē. (tardauit.
 סָאָן Noluit.
 סָאָם Reprobauit, odiuit.
 סָאָר In fecit. l. amaricauit.
 סָאָן Protexit, tradidit.
 סָאָר Detecit, dissipauit.
 סָחַל Miscuit.
 סָחַר Festinauit.
 סָחַץ Percussit, quassauit.
 סָחַק Abscidit, attulit.
 סָחַר Pluit.
 סָחַר Vendidit, tradidit.
 סָחַל Saluit.
 סָחַל Liberauit.
 סָחַך Regnauit.
 סָחַך Dulcorauit.

Scidit

ו

ז

סָחַק Scidit, rupit.
 סָחַע Præuauit, vetuit.
 סָחַך Miscuit. l. vinũ, libauit.
 סָחַר Tradidit, delegauit.
 סָחַע Lapsus est, vacillauit.
 סָחַע Minuit.
 סָחַע Contriuit.
 סָחַע Præuaricatus est.
 סָחַד Obsedit.
 סָחַד Rebellaui, recessit.
 סָחַר Cataplasmauit.
 סָחַר Plauit, euulsit.
 סָחַך Detraxit, puertit. l. x̄ba.
 סָחַק Absterfit, poliuit.
 סָחַח Vnxit.
 סָחַח Attraxit.
 סָחַל Dñat̄ ē, exēplificauit.
 סָחַח Extendit.
 סָחַח Dulcorauit.
 ¶ Verba a nun icip̄feta
 hic nō ponunt̄, qa sūt imp̄
 fecta siue irregularia, sed in
 fest̄ ponent̄ in suo ordine.
 ¶ De littera. ס. çamach.
 סָאָן Pugnauit.
 סָאָן Irretiuit.
 סָאָן Sustinuit, portauit.
 סָאָן Cogitauit, firum est.

סָחַד Adorauit, curuauit.
 סָחַר Clausit.
 סָחַח Lacerauit, detraxit.
 סָחַר Abrasit, immundauit.
 סָחַר Circuiuit, negociauit.
 סָחַל Deltrauit.
 סָחַן Cõparauit, assimilaui.
 סָחַר Clausit.
 סָחַת Attendit, aufcultauit.
 סָחַד Affixit, exusit.
 סָחַח Pepercit.
 סָחַף Mutauit, torfit.
 סָחַק Ascendit. firum est.
 סָחַך Adiunxit, sub̄stetãuit.
 סָחַר Orriplauit, horruit.
 סָחַד Gonfortauit, firmauit.
 סָחַר Conturbauit. l. mare.
 סָחַד Planxit, lamētatus est.
 סָחַח Iunxit, hæsit.
 סָחַן Recondidit.
 סָחַן Plauit, sīffecit.
 סָחַר Nũerauit, narra
 uit.
 סָחַר Lapidauit. (uit.
 סָחַר Corruptit, fetuit.
 סָחַר Combustit.
 סָחַח Obturauit, abscondit.
 סָחַר Occultauit.
 ¶ De littera. צ. Hain.

o 4 Ser

UNIVERSIDAD
 DE SALAMANCA
 GREDOS.USALES

עבד Seruauit.
 עבט Pignorauit.
 עבר Transiuit.
 עבש Computruuit.
 עבב Amauit.
 עבם Cōtristat est.
 עבן Delectatus est.
 עבן Excessit.
 עבד Defecit.abstulit.
 עבד Testificatus est.
 עול Intique egit.
 עור Cecus factus est.
 עור Peccauit.
 עזב Reliquit.
 עזק.א.עזק Sepiuit.
 עזר Auxiliatus est.
 עזר Imoluit,tardauit.
 עזר Coronauit,circūiuit.
 עזש.א.עזש Sternutauit.
 עיב Obnubilauit.
 עין Intuitus est,aspexit.
 עכס Titubauit.f.peditus.
 עכר Turbauit.
 עכר Exultauit.
 עלם Occultauit.
 עלם Exultauit.
 עלע Labuit,deglutiuit.
 עלף Defecit.

עלן Exultauit.
 עמד Stetit.
 עמל Laborauit.
 עמס Onerauit.
 עמק Profundauit.
 עמר Oppressit.
 ענן Obnubilauit.
 ענג Deliciatus est.
 ענד Ligauit,circūdedit.
 ענק Onerauit,circūligauit.
 ענש Cōdēnauit,puniuit.
 עפל Cōtenebrauit.
 עפר Aspersit.
 עצב Cōtristatus est,doluit.
 עצם.א.עצם Fortificauit,ex
 offauit. (tus est.)
 עצר Detinuit,phibuit,dmā
 עקב Supplātauit,uestigauit.
 עקד Ligauit.
 עקל Peruertit,detorsit.
 עקר Euulsit,erradicauit.
 עקש עקש depūauit,puertit.
 ערב Miscuit, fide iussit,pla
 ערג Ingenuit,clamar (cuius
 ערך Ordinauit. (uit.
 ערל ppuciuat,hūit ppuciu
 עקם Astutiauit,cōgregauit.
 ערק Stillauit,exercitauit.

Timu

ערן Timuit,formidauit.
 ערן Rosit,comedit.
 עשן Fumauit,iratus est.
 עשק Calūniatus est.
 עשק Iurgauit.
 עשר Ditatus est.
 עשר.א.עשר Decimauit.
 עשת Impigauit, lucidus fu
 עתו Parauit (it.f.cogitauit
 עתם Obscurauit.
 עתק Subleuauit,iueterauit
 עתר Orauit.
 ¶ De littera ה. Pe. (git
 פאר Gliat,decoratus est.f.colle
 פגע Occurrit,deprecatus est.
 פגר Corruit,occurrit.
 פגש Obuiauit.
 פדע Redemit,liberauit.
 פזר.א.פזר Dispersit.
 פחד Timuit,formidauit
 פחד Festinauit,vagauit.
 פטר Apperuit.
 פגג Diuisit,segregauit.
 פלח Scidit.f.seruiuit.firū.
 פלט Euasit,liberauit.
 פלס Ponderauit.
 פלין Tremuit,cōcussus est.
 פליש Inuoluit.

פלש Extendit.
 פנק Delicate,nutruuit.
 פסג Exaltauit,munuit.
 פסח Transiuit,saltauit.
 פסל Dolauit.
 פעל Operatus est,fecit.
 פעם Terruit,pulsaui.
 פער Apperuit.f.os.
 פצח Cantauit.
 פצל.א.פצל Decorticaui.
 פצם Rupt,dirupit.
 פצע Vulnerauit.
 פצר Cōpūlit,psidauit.
 פקד.א.פקד Visitauit,statuit.
 פקח Apperuit.
 פקד Diuisit.
 פרח Floruit,germinauit.
 פרט Cātuit.f.pticariuauit.
 פרום Scidit,rupit.
 פרם Diuisit,fregit.
 פרע Vacauit,ociosus fuit.
 פרן Diuisit,apperuit,scz
 parietē,egressus est.creuit.
 פרק Redemit,lacerauit.
 פרש.א.פרש Declarauit,sepauit.
 פרש.א.פרש Extēdit,expādit.
 פשה Cōfregit,scidit.
 פשט Spoliauit,nudaui.

Præ

צ

פָּשַׁע p̄uaricat̄ ē, rebellauit.
 פָּשַׁע Incessit, deābulauit.
 פָּשַׁק Apperuit, s. labia.
 פָּשַׁר Interpretatus est.
 פָּתַח Apperuit, euaginauit.
 פָּתַל Comparauit, puerit.
 פָּתַר Interpretat̄ ē, s. somnū.
 ¶ De littera. צ. cadic.
 צָנַט Porrexit, s. panem.
 צָנַע Intinxit.
 צָבַר Collegit.
 צָדַק Iustificauit.
 צָהַל Exultauit, tubilauit.
 צָוַח Clamauit, vociferauit.
 צָחַק Risit.
 צָלַח Prosperauit, profecit.
 צָמַד Iunxit, helit.
 צָמַח Germinauit, creuit.
 צָמַק Aruit.
 צָמַת Disperfit, cōsumpsit.
 צָנַח Fixit, suspirauit.
 צָנַף Circumuoluit.
 צָעַד Incessit, ambulauit.
 צָעַן Mot̄ est, trāstat̄ est.
 צָעַק Clamauit, vociferauit.
 צָעַר Diminutus est.
 צָפַד Adhesit.
 צָפַן Referuauit, celauit.

ק

מָנִיעַ Manicauit.
 מָרַב Combustit.
 מָרַח Vociferauit.
 מָרַךְ Oportuit.
 מָרַף Conflauit, probauit.
 ¶ De littera. ק. Quoph.
 קָאָם Stetit, s. firmus est.
 קָבַל Receptit.
 קָבַע Affixit.
 קָבַץ Congregauit.
 קָבַר. א. קָבַר Sepeliuit.
 קָבַח Succendit.
 קָבַם. א. קָבַם Anticipauit.
 קָבַר Obscuratus est.
 קָבַשׁ. א. קָבַשׁ Sanctificauit.
 קָבַל Congregauit.
 קָטַל Interfecit.
 קָטַן Minoratus est.
 קָטַף Euulsit. (ligauit, s. firū ē)
 קָטַר. א. קָטַר Suffumigauit. א.
 קָלַל Maledixit.
 קָלַס. א. קָלַס Derisit.
 קָלַע Fundibulauit.
 קָמַט Rugauit, i. fecit rugam
 קָמַל Succidit.
 קָמַל Pungillum impleuit.
 קָמַס Diuinauit, arcolauit.
 קָפַד Scidit.

Salta

ק

קָפַץ Saltauit, clausit.
 קָצַב Profecidit.
 קָצַע Abrasit, decorticauit.
 קָצַף Irasit, indignat̄ ē. (sui.)
 קָצַף. א. קָצַף Abreuiauit, me
 קָרַב Appropiāuit, accessit.
 קָרַח Decalauit, depilauit.
 קָרַשׁ Extendit, s. cutem.
 קָרַן Cognit̄ fuit, splēdit.
 קָרַס Ruit, contritus est.
 קָרַע Scidit, rupit.
 קָרַץ Annuit, s. oculis.
 קָשַׁב Ascultauit.
 קָשַׁח Induratus est.
 קָשַׁר Ligauit, iunxit.
 ¶ De littera. ר. Res.
 רָבַד Frisxit, torruit.
 רָבַן Cubauit, quieuit.
 רָבַק Impingnauit. (est.
 רָבַד Cōmot̄ ē, tremuit, nat̄
 רָבַל Explorauit, diffamauit
 רָבַם Lapidauit. (uit.
 רָבַן Suffurrauit, murmura
 רָבַע Scidit, qeuit, turbat̄ ē.
 רָבַח Fremuit, tumultuauit.
 רָבַם Sopore iaciuit, dormi
 רָבַד Persecutus est. (uit.
 רָבַח Excessit, sup̄bituit, fusc
 (tauit.

ר

רָחַט Cucurrit, s. firmus est.
 רָחַח Respirauit, refocillat̄ ē.
 רָחַם Innuit.
 רָחַב Dilatatus est.
 רָחַם Miserus est, dilexit.
 רָחַף. א. רָחַף Volauit, ferebat̄
 רָחַן Lauit, confidit.
 רָחַק. א. רָחַק Elongauit.
 רָחַח Eructauit, cogitauit.
 רָחַב Humectauit, viruit.
 רָחַשׁ Allisit, dimisit.
 רָחַב Equitauit.
 רָחַס Strinxit.
 רָחַשׁ Possedit, acquisiuit.
 רָחַס Conculcauit.
 רָחַס Reptauit.
 רָעַב Esuriit.
 רָעַד Tremuit.
 רָעַם Tonauit, mutauit.
 רָעַף Irrorauit, stillauit.
 רָעַץ Percussit, contriuit.
 רָעַשׁ Cōsmouit.
 רָעַד Strauit, stipauit.
 רָעַס Conculcauit.
 רָעַק Innixus est.
 רָעַשׁ Cōculcauit, pturbauit
 רָעַד Contendit, saltauit.
 רָעַח Interfecit.

Per

רצע	Perforauit.	שנח	Aspexit.
רקב	Putruit.	שנל	Coniuit, cōiūxit.
רקד. רקד.	Saltauit.	שנע	Infaniuit.
רקח	Confecit.	שנח	Exaruit.
רקס	Polimitauit.	שנר	Aruit.
רקע	Extēdit, formauit.	שנב	Liberauit. firū ē.
רשם	Signauit, cōstituit.	שנז	Aspexit.
רשע	Inique egit.	שנזר	Retorsit. f. filū.
רתח	Ferbuit, bulliuit.	שחט	Jugulauit, imolauit.
רתם	Ligauit, strauit.	שחט	Expressit.
Ⓔ De littera. װ. Sin.		שחק	Cōminuit, cōtudit.
שאב	Hausit. f. aquā.	שחק. ן.	Risit.
שאג	Rugit.	שחר	Nigruiuit, manicauiit.
שאט	Cōtēsit, despexit.	שחת. ן.	Corruptit.
שאל	Interrogauit, q̄siuit.	שחט	Expādit, extēdit.
שאן	Quienit.	שמם	Odiuit, cōminat⁹ ē.
שאף	Bibit, glutit, sorbuit.	שטן	Aduersat⁹ est.
שאר	Remāsit, reliq̄t.	שטן	Lauit, obruit. f. diluio
שבח. ן.	Laudauit, glori	שכב	Accubuit, iacuit.
שבע	Iurauit. (sicauit.	שכח. ן.	Oblitus est.
שבע	Saturauit, repleuit.	שכל	Orbat⁹ ē. f. filius.
שבץ	Coartauit, strixit. f. feri	שכל. ן.	Intellexit.
שבק	Reliq̄t, firū est. (co.	שכס	Manicauiit.
שבר. ן.	Fregit.	שבן. ן.	Habitauit.
שבר	Spectauit, cōsiderauit	שבר	Inebriatus est.
שבש	Infaniuit, erra	שבר	Conduxit.
שבת	Quienit. (uit firū ē.	שלב	Coniunxit.
שבג	Exaltauit, magnificauit	שלה. ן.	Misit, eiecit.

Dña.

ש	ת		
שלב	Dominat⁹ est.	שקף	Aspexit. (miat⁹ ē.
שלה	Proiecit.	שקן. ן.	Ecutit, abo
שלם. ן.	Restituit, soluit	שקר	Metit⁹ ē, falsificauit.
שלה	Euaginauit.	שקר	Innuuit. f. oculis.
שמד	Deftruxit.	שרד	Remansit.
שפח. ן.	Lētatus est.	שרט	Scalpsit, scidit carnes
שמט	Dimisit.	שרע	Suppsuit. (vngulis.
שמן	Impinguauiit.	שקף	Combustit.
שמע	Auduit, exaudiuit.	שרץ	Reptauit, serpsit.
שמר	Custodiuit.	שרק	Sibillauit.
שנס. ן.	Accinxit.	שרש	Radicauiit. (uitit.
שסע. ן.	Diuisit, scidit.	שרת. ן.	Miniftrauit, ser
שקף. ן.	Lacerauit.	שתל	Plātauit, fundauit.
שען	Recubuit.	שתן	Minxit.
שער	Consectauit.	שתק	Silit, quieuit.
שער	Metuit.	שטר	Computruit.
שפח. ן.	Decaluauiit.	Ⓔ De littera. ת. Tau.	
שפט	Iudicauit.	תאב	Desiderauit, cōcupiuit
שפר	Effudit.	תאר	Descripsit, figurauit.
שפל	Humiliauit.	תבר	Confregit. firū est.
שפק	Suffecit, plausit.	תבר	Zelauit, emulat⁹ est.
שפר	Ornauit.	תכן	Parauit.
שפת	Ordinauit.	תקד	Sustentauiit.
שקד	Vigilauiit.	תעב	Abominat⁹ est.
שקד	Vigilauiit.	תפר	Consueuit.
שקט	Quienit, siluit.	תפש	Apprehēdit. (suis.
שקל	Pōderauiit, appēdit.	תקן. ן.	Correxuit, cōpo
שקע	Absorbuit, demersit.	תקע	Glāxit, cōcrepauit.

Robo

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

218
 Roborauit, p̄uualuit. **רָבַח** Minauit, duxit.
 ¶ Sequuntur uerba im̄
 perfecta siue irregularia, se-
 cū dū ordinē capitulorū ter-
 tii libri huius artis. Et primo
 de incip̄tibus a littera nuu,
 de q̄b̄ in. 2. cap. tertii libri.
נָאָם Dixit, loquutus est.
נָאָץ Mechat̄ ē, adulterauit
נָאָץ Detraxit, blaffema
נָאָץ Gemuit, clamauit. (uit
נָאָר. f. **נָאָר** Attenuat̄ ē, ma-
נָבַח Latrauit. (lechxit.
נָבַט Aspexit, attendit.
נָבַל Defluxit, cecidit.
נָבַע Effluxit, manauit.
נָבַד Nunciauit.
נָבַח Cornu petiuit.
נָבַן Pfallit, cantauit.
נָבַע Tetigit, plagauit.
נָבַץ Percussit.
נָבַר Defluxit. f. aqua.
נָבַשׁ Accessit, approp̄iquit
נָבַשׁ Exegit, affixit.
נָבַב Promisit, sponte.
נָבַח Abiecit, aberrauit.
נָבַץ Impulit, repulit.
נָבַר Vouit, pollicitus est.

Cecit

219
נָפַל Cecidit, ruit. (fregit.
נָפַן. f. **נָפַן** Disp̄sit, diuisit,
נָפַק Egressus est. firū est.
נָפַשׁ Refrigerauit, aiuit.
נָפַב Constituit, stetit.
נָפַח Vicit, triumphauit.
נָפַל Eripuit, liberauit.
נָפַר Custodiuit.
נָפַב Perforauit.
נָפַם Vindicauit.
נָפַף Scidit, scussit.
נָפַר Euulsit, effodit,
נָפַשׁ Offendit, collisit.
נָפַב Sufflauit.
נָפַן Apprehendit.
נָפַך Momordit, fcenerat̄ ē
נָפַל Expulit, eiecit.
נָפַף Flauit. **נָפַן** Osculat̄ ē.
נָפַק Incendit.
נָפַר Serrauit, fecuit.
נָפַת Aruit, marcuit.
נָפַח Dimembrauit.
נָפַך Stillauit, fluxit, fudit.
נָפַן Dedit, donauit.
נָפַם Dissipauit, euertit.
נָפַע Confregit, contriuit.
נָפַן Destruxit.
נָפַק Euulsit, abstraxit.

נָתַר Saltauit, soluit.
נָתַשׁ Euulsit, dissipauit.
 ¶ Verba im̄perfecta siue irregu-
 laria a iod incip̄tētia, de qui-
 bus in eodē. 2. cap. tertii libri.
נָאָב Desiderauit.
נָאָל Voluit, acq̄uieuit.
נָאָשׁ Desperauit.
נָאָת Cōuenit. **נָבַל** Deduxit
נָבַשׁ Siccauit, exaruit.
נָבַע Laborauit, defecit.
נָבַר Timuit.
נָבַע Sciuit, cognouit.
נָבַר Dedit, tradidit.
נָבַך Ambulauit. firum est.
נָבַם Gogitauit. **נָבַן** Armauit
נָבַע Sudauit. **נָבַח** Adunauit
נָבַל Expectauit.
נָבַם Calefecit.
נָבַח Genealogizauit.
נָבַם Moram fecit.
נָבַב Benefecit, placuit.
נָבַח Increpauit, arguit.
נָבַל Potuit, ualuit.
נָבַת Cecidit, comminuit.
נָבַד Peperit, natus est.
נָבַך Ambulauit, abiit.
נָבַר Sup̄biuit, exaltat̄ est.

Repo

ינח	Reposuit, dimisit.	ינד	Descēdit, fluxit.
ינק	Suxit, lactatus est.	ינט	Peruertit, declinauit.
ינד	Fundauit, statuit.	ינע	Dispicuit, malignat ⁹ ē
ינד	Vinxit, limiuit.	ינק	Expuit.
ינד	Addidit, adiecit.	ינד	Possedit, hereditauit.
ינד	Eruduit, castigauit	ינד	Habitauit, fedit.
ינד	Cōuenit, admonuit.	ינד	Humiliauit.
ינד	Supbiuit. s. ipudēter.	ינד	Extēdit, tetēdit.
ינד	Inuoluit, operuit.	ינד	Desolauit, demolit ⁹ ē
ינד	Profuit.	ינד	Dormiuit, soporat ⁹ ē.
ינד	Defecit, lassat ⁹ est.	ינד	Saluauit.
ינד	Consilium dedit.	ינד	Placuit, rect ⁹ fuit.
ינד	Locut ⁹ ē, apparuit	ינד	Remāsit, reliq ⁹ est.
ינד	Apparuit, illustrauit.	א	Verba imperfecta sive
ינד	Egressus ē, exiuit.		irregularia, quæ sunt mo-
ינד	Stetit, erexit.		nosyllaba, secundum or-
ינד	Posuit, reposuit.		dinem alphabeti, de quib ⁹
ינד	Strauit. (uit.)		bus in cap. 3. terti libri.
ינד	Fudit, effudit, cōsta	א	De littera א Aleph.
ינד	Formauit, creauit.	א	Festinare, cogere.
ינד	Succendit, cōbustit.	א	Illuminare, lucere.
ינד	Arsit, incendit. (ce.	א	Beth.
ינד	Affixit, suspēdit. i. criu	א	Venire, intrare.
ינד	Circūdedit, circūiuit.	א	Contemnerē.
ינד	Euigilauit.	א	Oberrare, deulare.
ינד	Honoratus est.	א	Intelligere, docere.
ינד	Offedit, scādalizat ⁹ ē.	א	Cōculcare, calcare.
ינד	Timuit.	א	Dissipare, euacuare.

Erui

ג	Erubescere, cōfūdere.	ח	Parabolizare, enigmati
ג	Guigal.	ח	Dolere, pturire. (ce loq ⁹ ,
ג	Accingere se. s. ad plitū.	ח	Percere, misereri.
ג	Volare, tondere.	ח	Festinare, affluere.
ג	Educere, extrahere.	א	Teth.
ג	Exultare, letari.	א	Benefacere.
ג	Habitare, peregrinari.	א	Lintre.
ג	Claudere, oppilare.	א	Volare, festinare.
ד	Dalet.	א	Mittere, proficere.
ד	Impellere, expellere.	א	Gaph.
ד	Terere.	א	Capere, cōtinere, possē.
ד	Tacere, silere.	א	Parare, dirigere.
ד	Iudicare.	א	Lamed.
ד	Præcedere, letari.	א	Recedere. (gare.
ד	Habitare, durare.	א	Inuoluere, collit ⁹
ד	Triturare, terere.	א	Manere, morari.
ד	He.	א	Absorbere, deglutire.
ד	Turbare.	א	Illudere, interpretari.
ז	Zain.	א	Commiscere, pastare.
ז	Fluere, manare. s. sangui	א	Mem.
ז	Superbire. (ne. s. semie.	א	Fluere, tabescere, liq ⁹ fieri
ז	Viltpendere.	א	Moueri.
ז	Vesci, nutriri. s. rū est.	א	De paupari. i. pauperē ēē
ז	Mouere, cōmouere.	א	Circūcidere, scindere.
ז	Exprimere, circūlsgare	א	Recedere.
ח	Cheth.	א	Moti.
ח	Circūdare, gtrare.	א	Præmere, exprimerē.
		א	Dissolui.

P Cōmit

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
 GREDOS.USALES

קרי Commutare.	פוק Vacillare.
נ Num.	פוח Aspirare, susflare.
נא Irritare, subvertere.	פוק Conturbari, dubitare.
נב Germinare, crescere.	פוק Dispergere.
נד Conuerti, instabile esse	פוק Haurire, educere.
נו Quietescere.	פוק Irritare.
נו Mouere, concutere.	פוש Crescere.
נו Dormire.	צ cadit.
נו Fugere.	צוד Venari.
נו Mouere.	צום Ieiunare.
נו Elenare.	צוק Natate.
נו Fluere.	צוק Angustiare.
נו Desperare.	צוד Obsidere, angustiare.
נו Lactare, nutrire.	צין Florere.
ס camach.	צית Succendere.
סו Auerti. f. retrorsum.	ק Quoph.
סו Vngere, purgare.	קוא Vomere.
סוק Finire.	קוב Coaguiare, maledicere.
סוד Recedere, declinare.	קוט Displicere, tabescere.
סות Suadere, incitare.	קום Surgere, erigere.
ע Ham.	קון Lamentari, plangere.
עיל Ingredi. firm est.	קוק Circuire.
עון. ל. עון Angurari.	קוק Tedere, suscitare.
עון Volare, caligare.	קור Fodere.
עיר Excitare.	קוש Supplatare, scadalizare.
עיש Cōgregare, erūpere.	ר Res.
עת Tps cōstituerē. l. sustē	רוב Litigare, rixari.
פ Pe. (tare. s. b. Hie.	רוד Dominari.

Exal

רום Exaltare, eleuare.	רוב Respōdere, reuertī. s. rūrē
רום Irrorare, miscere.	רוח Explorare, cōsiderare.
רוע Malignare, iubilare.	Verba impfcta siue tr
רוף Tremere, confringere.	regularia in he desinētia, de
רוין Currere, festinare.	pediūt in libro. 3. cap. 4. Et
רוש. ל. רוש Indigere, paupa	pediūt p ordinē alphabeti.
רוח Odorare, olfacere. (re.	De littera א Aleph.
רוק Euacuare, effundere.	אנה Voluit, desiderauit.
רוי Fluere. s. humore.	אנה Concupiuit.
ש Sin.	אנה Iurauit, maledixit.
שוב Reuertī.	אנה. ל. אנה Luxit. Coxit.
שוב Canescere.	אנה Collegit, maledixit.
שוד Linire. s. calce.	אתה Vent, accessit.
שוח Incuruari, inclinari.	ב Beth.
שוח Meditari, loq. (mitgare	בה Contempfit, despexit.
שוח Circuire, discurrere, re	בה Protulit.
שוח Errare, declinare.	בה Plorauit, planxit.
שוח Vallare, sepire.	בה Semit, inueterauit.
שום Ponere, imponere.	בה Aedificauit.
שוע Glamare, claudere. scilicet	שוע Quēsiuit, iuestigauit.
שוע licet oculos.	בה Cibauit.
שוק Conterere, cōquassare.	ג Gutmal.
שוק Desiderare.	גאה Magnificat, eleuat ē.
שור Cantare, aspicerē.	גאה Exaltatus est.
שור Dominari.	גאה Scuit, cessauit.
שוש Letari, gaudere.	גאה. ל. גאה Reuelauit, captiuā
שוח Ponere, statuere.	געה Mugit.
ת Tau.	געה Incitauit, irritauit.

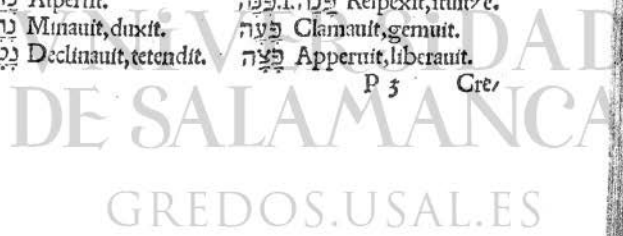
P a Das

VINIVS AD DE SALAMANCA

ד Daeth. **ה** Egrotavit, doluit.
ה Volavit. **ו** Castrametatus est.
ו Crevit, piscatus est. **ז** Confidit.
ז Tacuit, cogitavit. **ח** Operuit.
ח Impulit, expulit. **ט** Divisit.
ט Contrivit, humiliavit. **י** Depinxit, sculpsit.
י Hausit, sustulit. **י** Iratus, indignatus est.
י Similavit, tacuit. **י** Tacuit, siluit.
י He. **י** Fovit, signem.
י Meditatus est, locutus est. **י** Teth.
י Extendit, misit. **י** Filavit, neuit.
י Fuit, sibi substitutus. **י** Iacuit, sarcu.
י Dormitavit, vidit, s. ppha. **י** Sordidavit.
י Fuit, sibi substitutus. **י** Erravit.
י Malefecit. **י** Contabuit, putruit.
י Tumultuatus est. **י** Iod.
י Conceptit. **י** Afflixit, humiliavit.
י Zain. **י** Laudavit, confessus est.
י Mūdavit, imaculatus est. **י** Cōstristavit, decepit.
י Fornicatus est. **י** Attulit, amovit.
י Dispersit. **י** Decoravit.
י Chet. **י** Docuit, fecit.
י Abscondit, celavit. **י** Caph.
י Letatus gaudisus est. **י** Contrivit, castigavit.
י Annūciavit, indicavit. **י** Extinxit.
י Vidit aspexit. **י** Calligavit.
י Vixit, suscitavit. **י** Combustit.
י Spectavit, praesolatus est. **י** Perfecit, cōplevit.

De/

ל Desideravit. **נ** Percussit.
ל Aequavit, similitavit. **נ** Consumpsit.
ל Operuit, abscondit. **נ** Tentavit, probavit.
ל Cōpressit, strinxit. **נ** Iurgatus est, rixavit.
ל Fodit. **נ** Mundavit, pepercit.
ל Dilatauit, cooperavit. **נ** Oblitus est, feneratus est.
ל Lamed. **ס** Camach.
ל Laboravit, fatigatus est. **ס** Rasit, abrasit. (calcauit.
ל Defecit. (est. **ס** Defecit, spreuit,
ל Cōmodavit, feneratus est. **ס** Cōsūpsit, pdidit, addit.
ל Detraxit, discessit. **ע** Hain. (dit.
ל Mem. **ע** Increpatus est, ipignatus est.
ל Succendit, firmus est. **ע** Detinuit, retinuit.
ל Tardavit, turbavit. **ע** Ornavit, trāsivit, abstulit.
ל Delevit, rasit. **ע** Injuste egit, pec/
ל Cōstituit, nume. **ע** Involuit, oppavit (cauit
ל Dissolvit. (rauit. **ע** Ascendit, eleavit.
ל Praeslit, expraeslit. **ע** Rūdit, testificatus est.
ל Rebellaui, puaricatus est. **ע** Claustr. f. oclos. (afflixit
ל Extraxit, f. de aquis. **ע** Fudit, discoopavit.
ל Nun. **ע** Fecit, egit, opatus est.
ל Splenduit, luxit. **פ** Pe.
ל Abiecit, separavit. **פ** Redemit, eruit, liberauit
ל Lamentatus est, plāxit. **פ** Redundavit.
ל Glorificavit. **פ** Separavit, mirificavit.
ל Aspersit. **פ** Respexit, itutus est.
ל Minavit, duxit. **פ** Clamavit, genuit.
ל Declinauit, retendit. **פ** Apperuit, liberauit.

צ ק ר ש ת

צָרַח	Crenit, auxit.	רָעָה	Panit, aluit, rexit.
צָרַח	Crenit, expandit.	רָפָה	Laxavit.
צָרַח	Seducit, suavit.	רָצָה	Placuit, voluit.
צָרַח	☩ צ cadic.	רָשָׁה	Licuit, dispensavit.
צָרַח	Tumuit, infumuit.	☩ ש Sin.	
צָרַח	Insidiat est, defolavit.	שָׂאָה	Defolatus est, somnit,
צָרַח	Præcepit.	שָׁבָה	Captiuit.
צָרַח	Assauit.	שָׁנָה	Ignoravit, erravit.
צָרַח	Gressus est, discurreit, stravit.	שָׁנָה	Multiplicavit, creuit,
צָרַח	Intuitus est, respexit.	שָׂוָה	Aequavit, posuit.
צָרַח	☩ ק Quoph.	שָׁחָה	Humilitavit, curuavit.
צָרַח	Vomit, euomit.	שָׁחָה	Natauit.
צָרַח	Ebetavit.	שָׁחָה	Prauaricatus est.
צָרַח	Expectavit, cōgregauit.	שָׁחָה	Pinxit, sculpsit.
צָרַח	Torrui, frixit.	שָׁלָה	Pacificauit, quietauit.
צָרַח	Emit, possedit.	שָׁנָה	☩ שָׁנָה Mutauit, alterauit
צָרַח	Abscidit, concidit.	שָׁסָה	Diripuit, deuasit.
צָרַח	Accidit, contigit.	שָׁעָה	Respexit, meditat est.
צָרַח	Indurauit, agrauauit.	שָׁפָה	Nudauit, festinauit, elevauit.
צָרַח	☩ ר Res.	שָׁפָה	Potauit, adaquuit, (usauit)
צָרַח	Vidit, aspexit.	שָׁרָה	Cōsiderauit, (rigauit)
צָרַח	Multiplicavit, creuit.	שָׁרָה	Praualuit. (inceptit.)
צָרַח	Dñatus est, imperauit.	שָׁרָה	Bibit.
צָרַח	Formidauit.	☩ ת Tau.	
צָרַח	Inebriauit, facianit.	שָׂאָה	Signauit, descripsit.
צָרַח	Marcuit. (decepit)	שָׂרָה	Depinxit, irritauit.
צָרַח	Proiecit, iaculat.	שָׂרָה	Adhesit, appropinquat
צָרַח	Sonauit, clamauit,	שָׂרָה	Suspendit, appendit.

Mira

ד ק צ פ ס נ מ כ י ט ח ד נ ב א

דָּמָה	Miratus est, obstupuit	צָאָה	Exiit, egressus est.
דָּמָה	Donauit, narrauit, la-	צָרָה	Timuit.
	mentatus est.	☩ כ Caph.	
דָּמָה	Errauit, decepit.	צָרָה	Prohibuit, cessauit.
☩	Verba irregularia i aleph	☩ מ Mem.	
	desinētia, de quibz in 5. cap.	צָרָה	Plausit. l. manibus.
	tertiū libri. Et procedunt se-	צָרָה	Perstinxit. firmum est.
	cundū ordinem alphabeti.	צָרָה	☩ מ. l. מ. l. Impleuit.
☩	De littera א Aleph.	צָרָה	Inuenit, reperit.
דָּמָה	Ambulauit, recessit.	☩ נ Nun.	
☩	ב Beth. (firū ē.	צָרָה	☩ נ. l. נ. l. Prophetauit.
דָּמָה	Finxit, mentitus est.	צָרָה	☩ נ. l. נ. l. Lenauit, tulit.
דָּמָה	Diripuit, dissipauit.	צָרָה	Decepit, seduxit.
דָּמָה	Protulit, pronūciavit.	☩ ס camach.	
דָּמָה	Creauit, elegit, succidit.	צָרָה	Inebriauit.
☩	ג Gutmal.	צָרָה	Estimauit, æquiperauit
דָּמָה	Bibit, sorbuit.	☩ פ Pe.	
☩	ד Daleth.	צָרָה	Separauit, mirificauit.
דָּמָה	Consumpsit, cōtrinit.	צָרָה	Dirisit.
דָּמָה	Germiauit, pullalauit.	☩ צ cadic.	
☩	ח Cheth.	צָרָה	Militauit.
דָּמָה	Abcondit, celauit.	צָרָה	Orauit. firmum est.
דָּמָה	Peccauit, errauit.	צָרָה	Sittit.
דָּמָה	Cooperuit, irritauit.	☩ ק Quoph.	
☩	ט Teth.	צָרָה	☩ ק. l. ק. l. Impleuit, zelatus est.
דָּמָה	Scopauit, versit.	צָרָה	Vocauit, appellauit.
☩	י Iod.	☩ ר Res.	
דָּמָה	Polluit.	צָרָה	Sanauit, medicauit.

P 4 Per

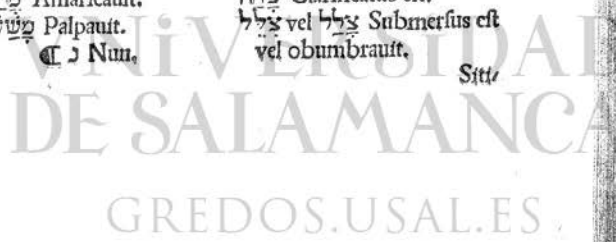

Sin. Palpauit, attrectauit.
 Multiplicauit. Daleth.
 Odiuit. Enuſcauit, diffamauit.
 Conſumpſit. ſirū eſt. Attenuauit, pauperauit.
 Maſit, habitauit. ſirū ē. Siluit, tacuit.
 Verba duplicata triū Cōminuit, contriuit.
 literarū, de quibꝫ in cap. 7. He.
 tertii libri. Et procedūt ſe Laudauit, gloriſicauit.
 cūdum ordinē alphabeti. Gōtriuit, cōſumpſit, cō
 De littera. א. Aleph. Mōtanꝫ fuit. (turbauit
 Lamētatꝫ ē, ciulauit. ſi Inſidiatus eſt, irruit.
 Circūdedit. (rū ē. Zain.
 Maledixit, exē Separauit, leuaui.
 Cōfudit, fecit (cratē Purificauit, mundaui.
 Beth. (erubefecere. Cogitauit.
 D: p̄cedatꝫ ē, diripuit. Colauit, purgauit.
 Confudit, miſcuit. Ocitauit. ſternutauit.
 Conculcauit. Cheth.
 Vaſtauit, diſſipauit. Dilexit.
 Elegit, mundaui. Feſta coluit.
 Moratus eſt, erubuit. Acuit, velocitauit
 Gutmal. Vulnerauit, occidit.
 Accinxit ſe. ſad plū. Calefecit.
 Totondit. Miſertꝫ ē, magnificauit
 Deuoluit, inuoluit. Occultauit, velauit.
 Protexit. Diuiſit, dimidiauit.
 Serrauit ſecuit. Decreuit, ſtatuit.
 Aruit, ſiccauit.

Paulo

Pauorē habuit, timuit Mōuit, commouit.
 Teth. Leuaui, exaltaui.
 Textit, operuit. Oblitus eſt.
 Garruit, plauſit. camach.
 Iod. Circuituit.
 Eiulauit, vlulauit. Cooperuit, velauit.
 Proſecit, miſit. Viam fecit.
 Vlulauit, exclamauit. In limine fuit.
 Gaph. Subuertit, peruertit.
 Cōpleuit, cōſumauit. Hain.
 Numerauit. Erectit, ſubleuaui.
 Currauit. Fortiſitcauit, cōfortauit
 Cōtudit, cōtri Ecit, operatus eſt.
 Lamed. (uit. Obscurauit, occultauit.
 Sorbiciſcūlas fecit vel Obnubilaui.
 cordificauit vel animauit. Calcaui.
 Linxit, lambuit. Demolitꝫ eſt. ſatinea.
 Mem. Pe.
 Menſus eſt. Saltuit, ſaltant.
 Motus eſt. Iudicauit, orauit
 Humilitauit, depreſſit. Defecit, finiuit.
 Loquutꝫ ē, dixit Fregit, diuiſit. ſ. panem.
 Diſſoluit, liquefecit. gadic.
 Suxit, nullit. Laterauit. i. ad latꝫ mo
 Tabuit. uit, venatione cepit,
 Amaricauit. Clarificatus eſt.
 Palpauit. vel Submerſus eſt
 Nun. vel obumbravit.

Sitt

כ ט ח ה א ת ש ר ק

צמס Sitiuit, capillat⁹ est.
 צרר Angustiauit, tribulauit.
 ¶ ק Quoph.
 קבב Maledixit.
 קדד Humiliauit, est.
 קטט Dispicuit, molestauit.
 קלל מלל Maledixit.
 קננ נידלל Nidificauit.
 קסס דיסרמס Distrinxit.
 קעע Amouit, dissoluit.
 קפפ קפפ Scidit.
 קרר Friguit.
 קשש Collegit, cōgregauit
 ¶ ר Res.
 רבב Multiplicauit.
 רדד Extendit.
 רזז Mollificauit.
 רחח Exaltauit.
 רננ Exultauit, cantauit.
 רעע Confregit, firu⁹ est.
 רצצ רצצ Cōtriuuit, cōfrez
 רקק Spuit, expuit.
 רשש Depauperauit.
 ¶ ש Sin.
 שבב Verit⁹, conuertit.
 שגג Ignorauit, errauit.
 שדד Depcat⁹ ē, vastauit.
 שרר Curuauit, humillauit

שכך Cessauit, quietuit.
 שלל Spoliauit.
 שמם Desolauit.
 שננ Acuit, cōfabulat⁹ est
 שסס Diripuit, deuastauit.
 שמק Rugiit, discurrit.
 שרר Dominatus est.
 שתת Posuit.
 ¶ ת Tau.
 תזז Abscidit.
 תמם Cōsumauit, cōpleuit.
 תפפ Timpanizauit.
 ¶ Verba duplicata quat-
 tuor litterarum, de quibus
 in cap. 7. tertii libri. Et pro-
 cedūt s̄m ordinē alphabett.
 ¶ De littera א Aleph.
 אכלל Defecit, infirmat⁹ ē.
 ¶ ה He.
 הבה Obtulit.
 ¶ ח Cheth.
 חלח Doluit, cōtristat⁹ ē.
 ¶ ט Teth.
 טלטל Asportauit, p̄iecit.
 ¶ כ Caph.
 כלכל Sustentauit.
 כדכל Innoluit, indult.
 כרכל Saltauit.

E xter

ס ח ה ת ש ר ק צ פ ע ס מ

קסס Exteriauit, cōculcauit.
 ¶ מ Mem. (uit. תרנמ Interpretatus est.
 מרמה Tardauit, morā fecit
 מרמר Efferrat⁹. I. irat⁹ est.
 ¶ ס camach.
 סה He.
 סככך Misicuit, vel fecit cō-
 currere.
 סחח Arripuit. I. exaltauit.
 סחמר Incaluit.
 ¶ ס camach.
 ערער Discooperuit. I. suffo-
 ¶ פ Pe. (dit.
 פרפר Cōtriuuit. I. fregit.
 פרישו Extēdit. I. expādīt.
 ¶ צ cadic.
 צפצף Garriuuit. I. gāniuit.
 ¶ ק Quoph.
 קלקל Dissipauit, vel con-
 turbauit.
 קרקר Vastauit. I. destruxit.
 ¶ ר Res.
 רטרפ Computruit, vel
 consumptus est.
 ¶ ש Sin. (uit.
 שגשג Creuit. I. multiplica-
 שכלל Construxit, vel in-
 staurauit. firum est.
 שעשע Delectauit.
 ¶ ת Tau.

¶ QVIA VERO NO-
 mina verbalia siue a verbis
 deriuata sepi⁹ addūt in prin-
 cipio aliquas litteras, q̄ dictū
 tur ornamenti. et sunt hæc sex
 האפנתאי Expti sumus lati
 nos i taliū noīm inuētiōne,
 p̄ verba a quib⁹ descēdunt,
 sepi⁹ hesitasse, libuit hic etiā
 adiungere nominū hebræo-
 rum, & chaldeorū seriem se-
 cūdum ordinem alphabett
 hebraic⁹. Vnde in nomini-
 bus a pr⁹ dictis sex litteris
 incipientibus maior voca-
 bulorum numerus appare-
 bit quā in aliis.

D:

אחשדרפנים	Principes, fatrape.	אשה	Mulier.
אחשדרנים	Veredarit. l. null.	איתל. איתי	Effic. firum est.
אט	Leniter, paulatim.	איתן	Fortis.
אמד	Tribulus, spina.	אכזב	Mendacium.
אמים	Malefici, diuini.	אכזיב	Nomen propriū.
אמן	Tapetes, funes.	אכזיב	Iocit, vel mendactum.
אפור	Sinister.	אכזר. אכזר. אכזר	Crudelis.
איה. איה	Vbi.	אכזריות	Crudelitas.
אי	Vae, interiectio.	אך	Solūmō, tātūmō.
אויב	Inimicus.	אכן	Certe, vere.
איד	Afflictio, calami	אכר	Agricola.
אס, vel vapor, nubes.		אל	Non, neq, ne.
איה. איה	Quomodo.	אל. אל	Ad, apud, cum.
איבכה	Idem est.	אל. אלה	Isti, hi, hæ.
איל	Fortitudo, robur.	אל. אלה	Deus.
איל. איל	Aries.	אלהים	Deus.
איל	Fortis, robustus,	אל. אל	Ad me.
vel vallis.		אל. אל	Ve.
איל	Ceruus.	אל. אל	Idolū, nihil. vanū
אילת	Certia.	אל. אל	Grādo.
איה. איה	Horribilis, terri-	אנים	Genus ligni pre-
איה	timor. (bills)	איה. איה	ciōs, scilicet thinum.
איה. איה	Horribilis, firū ē.	איה. איה	Deus. firū est.
איה. איה	Non vel nihil.	איה. איה	Hi, he. firū est.
איה	Mensura. f. ephā.	איה. איה	Dū. firū ē.
איה	Vbi, quando.	איה	Si, quamuis.
איש	Vir.	איה	Ecce. firum est.
		איה	Manipulus.

Mix

אלימ	Gen ⁹ ligni p̄ciosi.	אמנה. אמן	Vere, certe.
אלימ	Illis, sibi.	אמן	Idem est.
אלימן	Viduus.	אמן	Artifex, opifex.
אלימנה	Vidua.	אמן	Nutric ⁹ , nutrix.
אלימן	Viduitas, viduus.	אמן. אמן	Multitudo. (stus.)
אלימני	Coop ⁹ . l. occultus.	אמן	Fortis, robur.
אלימות	Viduitas.	אמר. אמת	Ram ⁹ . (mo.)
אלימים	Vestibula. l. portic ⁹	אמר. אפר	Verbū, eloquū, ser
אלימות	Idem est.	אמר	Aries. firum est.
אליון. אלון	Quercus.	אמש	Heri, nocte.
אלף	Mille.	אמת	Veritas, verus.
אלפים	Duo millia.	אמת	Saccus.
אלפים	Millia.	אן	Quo.
אלוף	Dux. l. māfuetum.	אנא	Obsecro.
אלקום	Non, confurgens.	אנא	Ego. firum est.
אם	Si, nun, nunquid.	אנא	Fructus. firum est.
אם אפות	Mater, matres.	אנה	Quo, huc, illuc.
אמה אמה	Fanſā. acilla. ç.	אנה	illi, ipſi. firum est.
אמה	Cubitus.	אנה	Gemitus, suspitū.
אמה	Populus. firum est.	אנה	Nos.
אמה	Populi. firum est.	אנה	Ego.
אמה	Duo cubiti. (tas.)	אנה	Luctus, mæror.
אמה	Fides, creduli	אנה	Naus.
אמה	Veraces, fideles.	אנה	Litū. i. limitū, trulla.
אמה	Credulitas.	אנה	Ego.
אמה	Ita, sit, fiat, vere.	אנה	Nomē auis. f. chara
אמה	Cubiti. firum est.	אנה	Gemitus. (drion
		אנה	Mygale animal.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
GREDOS.USALES

אנוש Homo.
 אנשים Homines.
 אנש .f. אנש Ho. firu est.
 Tu, firu est.
 אסם Celarium.
 אסן Periculum.
 אסוף .f. אסוף Collectio.
 אסוף Idem est.
 אסוף .f. אסוף Vulgus .pmiscutu.
 אסוף .f. אסוף Diligeter. firu est.
 אסוף .f. אסוף Vinu, ligatu.
 אסוף Vinculum, edictu.
 אעא .f. אעא Lignu. firu est.
 אעא Etia, q, furor, ira, naris
 אפים Neres, facies, furores.
 אפוד Super humerale.
 אפדה Ornamentum.
 אפדה Ornamentu suu.
 אפאיהם Dispergam eos,
 scilicet per angulos terre
 vel vbi sunt . secundum.
 אפאיהם Beatum Hieronymum .
 Deuterono. 32. (bra.
 אפלה .f. אפלה Caligo, tene.
 אפלות Tarde, serotine.
 אפן Rota.
 אפס Sed, terminus.
 אפס Termini, fines.

אפסם Tali, calcanei.
 אפע Nihil.
 אפע Vipera.
 אפיק Torrens, ritus.
 אפר Cinis, fauilla.
 אפרחם Pulli, fautum.
 אפריון Tabernaculu. fercly
 אפריון Nomē pprtu. f. dia.
 אפרים Prceptu. firu est.
 אץ Festinus.
 אצבע Digitus.
 אצילה Distantia.
 אצל Momē pprtu loci.
 אצל Prope, iuxta, apud.
 אצדה .f. אצדה Ornamentum
 cruris vel brachii.
 אצר Thesaurus, celariu.
 אקה Lapis, preciosus.
 אקה Gen? aial. tragelaph?
 אקה Videtes. f. ageli coq.
 אקב Latibulum.
 אקבה Fenestra.
 אקבה Locusta.
 ארבעה Quattuor.
 ארבעתים Quadruplum.
 ארנ .f. ארנ? Tela, textura.
 ארנן Purpura. firum est.
 ארנן Arca, parvula.

Pur

ארנן Purpura.
 ארניעה Subito.
 ארני .f. ארני Leo.
 ארניאל Fortis. f. altare.
 ארו Ecce. firum est.
 ארו Cedrus cedri.
 ארו Idem pluraliter.
 ארוה Cōtignatio dom?
 ארוה Semita, via.
 ארוה Viator.
 ארוה Annona, cibariu.
 ארוה Agmen mulionu.
 ארוה Longitudo.
 ארוה Sanu. f. couenies. firu ē
 ארוה Genu. firum est.
 ארוה Siria.
 ארוה Palatium.
 ארוה Arca.
 ארוה Lepus.
 ארוה Terra. firu est.
 ארוה Pavimentu. firu est.
 ארוה Terra.
 ארוה Terra.
 ארוה Terra. firum est.
 ארוה Ignis.
 ארוה Oblatio.
 ארוה Fundameta. firu est.
 ארוה Polenta:

ארוה Flores. Lampullæ:
 ארוה Effusio. f. canalis.
 ארוה Fundamentum.
 ארוה Fundamentum.
 ארוה Testiculus.
 ארוה Botrus. f. racemus.
 ארוה Muntis, donum.
 ארוה Arbor. f. plattatio; ne
 ארוה Peccatu. (m)
 ארוה Locus immudus.
 ארוה Custodia.
 ארוה Cæcellus.
 ארוה Magus. (ntu.
 ארוה Pharetra. f. sterqli
 ארוה Frustu carnis. f. assa
 ארוה Beatitudo. (tura
 ארוה Beatus, beati.
 ארוה Semita. f. nomē p
 ארוה Vestigia. (prtu:
 ארוה Qui, qua, quod. j
 ארוה Lucus.
 ארוה Luci.
 ארוה Prætoriola.
 ארוה Muri. firum est.
 ארוה Præparatio. firu ē
 ארוה Guin, ad.
 ארוה Signum. firu est:
 ארוה Signa. firum est.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USALE.S

פירות	Esca, cibus.	בשרי	Incarnatio mea. Osee. 9.
ברות	Idem est.	בת בתים	Batus, bati.
בריא	Pinguis. I. crassus.	בת בנות	Filia, filiae.
בריא	Crassum.	בתה	Vasitas.
בריה	Electa, candida.	בתל	Virgo.
בראה	Res nouiter creata.	בתר. I. בתר	Duissio.
בריה	Pec9 pigue. I. cib9.	בתרים	Diuisiones.
ברבים	Aues pingues.	בתר	Post. postea. firu est
ברית	Herba saponaria.	De incipientibus a litte	
ברית	Pañum, foedus.	מ. ג. Gnumal.	
ברית ארץ	Certu, spaciũ ter	נג	Testum, solarium.
ברזל	Ferrum. (ra.	נאה	Superbia, elatio.
בריה	Vestis.	נאה	Superbus, elatus.
ברכה	Benedictio.	נאים	Superbi.
ברכים	Geni, genua.	נאה	Superbia, elatio.
ברכה	Stagnum, piscina.	נאות	Redemptio.
ברם	Preciosa vestis.	נאות. I. נאות	Elatio, altitudo
ברם	Sed, certe. firu est.	נג	Altitudo, dorsum.
ברק	Fulgur, curruscatio	נבים	Cisterna.
ברכת	Lapis, preciosus. f.	נבא	Cisterna.
ברקן	Tribulus. (maragd9	נבה	Altitudo, exal
ברש	Gen9 arboris. I. abies	נבה. I. נבה	Excelsus. (tatio
ברת	Cupressus.	נבה	Elatus, superbus.
ברשם	Aromatũ odor.	נבח	Recalustrer, depilat9
ברשמים	Aromata.	נבחה	Recaluatio.
ברש	Caro.	נבים	Fosse ante murales
ברשא	Caro. firum est.	נבול	Terminus.
ברשור	Incaruatio.	נבלות	Determinatus.

Eleuat

גבן	Eleuat9, gibosus, giber	גדש	Aceruus. I. fruges.
גבנון	Eleuatio.	גה	Hic, iste.
גבונה	Casus.	גרה	Sanitas.
גבעה	Collis.	גו	Corpus.
גבעל	Folliculus lini.	גו	Intus, mediu. firu e
גבחה	Robur, potentia.	גרה	Vagina, clatto.
גבור	Robustus, fortis.	גורב. I. גורב	Locusta.
גביר	Domnus, superior	גוב	Fouca.
גבר	Vir, viri.	גופא	Lacus. firum est.
גברין	Vir, viri. firu e.	גבים	Fouca.
גבוריא	Viri. firum est.	גויה	Corpus, statura.
גבורתא	Fortitudo. firu est.	גיוון	Nom9 stulti, gion
גבר	Gallus.	גור	Gens, natio.
גבש	Eminens. I. grade.	גוף	Corpus, cadauer.
גד	Felicitas. I. fortu	גוש	Gleba, sordes.
na, vel stella touis, vel cox	na, vel stella touis, vel cox	גזל. גזל	Vellus.
riandrum.		גזית	Rasum, positum.
גדוד	Accinct9, expedit9. I.	גזבר	Thesaurari9, custos.
exercitus.	(firu est. גזלה	גזל. גזל	Rapina, preda.
גדוריא	Tyrani. I. magnates.	גזול	Pullus columbae.
גדות	Ripa. I. litt9. I. riv	גזם	Eruca.
גדיים	Hedi, hedi. (pe.	גזע	Truncus, radix.
גדולה	Magnitudo.	גזרה. I. גזרה	Diuisio, sepatio
גדול	Magn9, magnific9.	גזריא	Aruspices, ha
גדלים	Fimbriae vestium.	גזרה	Setecta. (rioli. firu e.
גדוף	Blasphemia.	גחל. I. גחלת	Carbo, pruna.
גדר. I. גדר	Sepes, maceries.	גחון	Pectus.
גדרה	Idem est. I. murus.	גיא. I. גיא	Vallis.

Q 3 Hic

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

GREDOS.USALES

גַּלְיוֹת	Valles.	גַּמֶּל	Camelus.
גֵּיד	Nervus.	גַּמּוּל	Retributio.
גִּילְגִּילָה	Exultatio.	גַּמּוּל	Ablactatus.
גִּיר	Cinis, calx.	גַּמְזָן	Fouea.
גִּירָא	Idem. s. frum est.	גַּמְרָן	Perfettissimū. s. frum ē
גִּלְגִּל	Aceruus, cumulus.	גַּן	Hortus, paradisus.
גִּלְלוֹת	Acerui, fontes.	גַּנָּב	Fur.
גִּלְגִּל	Rota, volubilis.	גַּנְבָה	Furtum.
גִּלְגִּל	Nomē propriū loci.	גַּנְהָ	Hortus.
גִּלְגִּלָּת	Caput, caluaria.	גַּנְזָן	Thesaurus.
גִּלְגִּלִּים	Circuli, eo qd sūt ro	גַּנְזָן	Cellariū. repositoriū
גִּלְגִּל	Fim⁹, sterc⁹. (rūdī.	גַּנְזָן	Abiectio.
גִּלְגִּל	Marmor politū. s. frum ē	גַּנְעָה	Increpatio. (na.
גִּלְגִּל	Abominatio.	גַּן	Arx, pinaculū, ala, pē
גִּלְיָ	Fluctus.	גַּפֵּן	Vitis.
גִּלְגִּל	Galilea.	גַּפְנִים	Vineę, vel vites.
גִּלְגִּלֹּת	Idem plurale.	גַּפְרִי	Leuigatū. l. gen⁹ lī
גִּלְגִּב	Tonfor.	גַּפְרִית	Sulphur. (gni.
גִּלְגִּד	Cutis.	גַּרְ	Peregrinus.
גִּלְגִּזָן	Volumen, liber.	גַּרְבָּ	Scabies. l. lagena. s. frum ē
גִּלְגִּת	Trāsmigratio, capti	גַּרְגָּר	Granum. l. oliua.
גִּלְגִּתָּא	Idem. s. frum ē. (uas.	גַּרְגָּרָן	Guttur, collū
גִּלְגִּם	Informe.	גַּרְהָ	Ruminatio, vel gen⁹
גִּלְגִּמֵּד	Solitari⁹, sol⁹, sterilis	גַּרְזָן	Securis. (monetæ
גִּלְגִּם	Etiā, quocq; &, qd.	גַּרְזֵל	Sors. (tis.
גִּלְגִּמֵּד	Mēsurā, palmę ma	גַּרְסָם	Cartilago. l. os. l. for
גִּלְגִּמֵּדִים	Pigmei. (nus.		vel grad⁹, aut trībunal
גִּלְגִּמֵּדָה	Aspectus, similitudo	גַּרְזָן	Area.

Cō

גִּרְשָׁ	Cōfract⁹. l. cōtusus.	גִּלְגִּל	Vexillū, signum.
גִּירֹשׁ	Abiectio, exallum.	גִּלְגִּל	Insigne. l. signatū, ele
גִּירָת	Hospita.	גִּלְגִּל	Frumētū. (tus.
גִּישָׁם	Pluuiā, iber. (laria.	גִּירָב	Aurū. s. frum est.
גִּית	Torcular. גִּיתוֹת Torcu	גִּירָר	Fremit⁹, impetus.
גִּיתִית	Idē. l. nomē cuiusdā	גִּירָרוֹת	Idē plurale.
	musici instrumenti.	גִּירָרוֹת	Vrsus, vrsi.
Ⓢ De incipientibus a	גִּירָה	גִּירָה	Instrumētū, piscato
littera. ד. Daleth.	גִּירָה	גִּירָה	Dilect⁹, patru⁹. (rū.
גִּירָה	Mamma, vber.	גִּירָה	Caldarium.
גִּירָה	Hęc, hoc. s. frum est.	גִּירָה	Mandragorā.
גִּירָבֹן	Dolor, ifir	גִּירָה	Merens.
גִּירָנָה	Timor, solī (mitas.	גִּירָה	Dolor, mēror. l. dolēs.
	citudo, cogitatio. l. suspitio.	גִּירָה	Mēstruū. גִּירָה Paup.
גִּירָה	Nomē auis. l. tixon.	גִּירָה	Ille, illa. s. frum est.
גִּירָה	Fim⁹, stercus.	גִּירָה	Silentium. l. infernū.
גִּירָה	Fama, infamia.	גִּירָה	Silentium.
גִּירָה	Senectus. (stia. s. frum ē.	גִּירָה	Nihil, vel tela.
גִּירָה	Sacrificiū, hoz	גִּירָה	Generatio, ætas.
גִּירָה	Carica, palatha.	גִּירָה	Strues. l. lignorum.
גִּירָה	Iūctura. ra.	גִּירָה	Sufficta, abūctia
גִּירָה	Verbū, sermo.	גִּירָה	Qui, qd. s. frum ē. (satis.
גִּירָה	Oraculū, (eloquiū	גִּירָה	Articul⁹, gti casus. s. frum ē
גִּירָה	vel domus interior tēplī.	גִּירָה	Piscator.
גִּירָה	Pestilētia, mors.	גִּירָה	Vilius.
גִּירָה	Apis. גִּירָה Mel.	גִּירָה	Attramentum.
גִּירָה	Gibbus camellorū.	גִּירָה	Iudiciū, causa.
גִּירָה	Piscis.	גִּירָה	Index.

Q.4. Hic

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

דין Hic, iste. firum est. **דמי** Excissio, cōfūptō, cōfū
 דין Propugnaculū, mu **דמי** Silētū, (matio,
 דין Tritura. (nitto. **דמיה** Idem est.
 דישן Pigargus, animal. **דמן** Stercus, (chrymæ.
 דחון Cibus, coena vel **דמעה** Lachryma, la
 דחמטו muscū. firū ē. **דמשק** Nomen proprium
 דחי Lapsus. loci, scilicet damascus.
 דחיל Terribilis. firū est. **דחא** Hic, iste, hęc. firū ē.
 דחן Milium. **דחג** Cera.
 דכא Contritus, cōtritus. **דעת** Scientia.
 דוכי Fluctus, vnde. **דפרי** Opprobrium,
 דוכי Ille, illa. firū est. **דפק** Pulsus,
 דוכפת Nomē auis. f. pupa **דק** Minutū, tenue,
 דוכר Masculū, agnō. firū ē **דך** Lapis, p̄ciosus. f. parī.
 דוכר Memoria. firū est. **דך** Generatio. firū est.
 דוכרנא Idem est. **דך** Libertas, remissio. f. irūdo,
 דל Paup, egen⁹, attenua **דראון** Abomiatio, oppro
 דלה Macies, paup̄tas. (9 **דרבן** Stimul⁹. (brū, fetor
 דלה Situla, q̄ ex hau **דרג** Maceria, sepes. f. gra
 דלה Rami, ppagies. (ri **דרדר** Tribulus. (d. firū ē,
 דלה Stilla pluuiæ. **דרה** Via, iter.
 דלה Ardor. **דרכמן** Drachma, solidus.
 דלה Ostium, ianua. **דרם** Meridies, austrum.
 דלה Coma. **דרע** Brachtū. firū est.
 דלה Ianua. **דשא** Herba, scenum.
 דם Sanguis, cruor. **דרשן** Pinguedo, crassitudo
 דממה Silentium. **דרשן** Gins.
 דממה Similitudo. **דת** Edictum, lex, ritus,
 Herz

הא Herba, scenū. firū ē. **הוד** Gloria, laus.
הא Optimates, mar **הות** Calamitas, ifidie.
הא guates. firum est. **הוי** Ve, interiectio.
ה De incipientibus a **הידות** Laus, confessio.
 littera. **ה** He. **הון** Diuitia, abūdātia.
הה Ve, interiectio. **הזה** Videns. f. vanitatē.
הא Ecce. **האח** Euge. **הזים** Idem, plurale.
הבה Eia, agite, venite. f. b. **הי** Ve, interiectio.
היל Vanitas. (Hie. **היא** Illa, ipsa.
הבן Gen⁹, eboris. f. ligni. **היק** Quomodo.
הבנים Hebenim. **היכל** Templum, palatium
הבר Augur, astrologus. **הכרת** Impudētia. f. notitia
הבנה Excelsū. f. sublimitas **הכשר** Refūtatio, industria
הבנה Locutio, gemit⁹, **הלצה** Ille.
הבין Meditatio. (mo **הללויה** Laudate, dñm.
הבן Separatus. **הללוים** Laudationes.
הבנה Idem vel rectum. **הליל** Lucifer, infania.
הד Laus, sonitus. **הליל** Stultus.
הדר Sonitus, clamor. **הללות** Stultitia.
הדברי Principes. **הלא** Nōne, nūquid, nō.
הדם Scabellum. (firū ē **הלאה** Ultra, deinceps, illuc
הזם Frustrū, fragmētū. f. ē. **הלך** Viator.
הזמן Frustra, fragmenta. **הלך** Tributum. firū est.
הזם Mirtus. (tudo. **הליכה** Deambulatio.
הזר Decor. f. pulchri **הלם** Illuc.
הזרור Decorus, gloriosus **הלמות** Malleus.
הו Ve, interiectio. **הם** Ipsi, isti, illi.
הוא Ipse, ille. **הפון** Idem. firum est.
 Tu

ח

זרזיר Succinctus. flūbis. חֲבִיב Locusta.
 זרזיר Impet. tepestas חֲבִיב Accinctus.
 זרע Brachium. fluxus. חֲבִיב Cingulum.
 זרעוּת Brachia. חֲבִיב Vna. srum est.
 זרע Semen. חֲבִיב Vna. srum est.
 זרעוּת Legumia. חֲבִיב Acutus, acuta.
 זרע Palm. I. mēfura palmi. חֲבִיב Gaudium.
 De incipientibus a חֲבִיב Qutes.
 littera. n. Cheth. חֲבִיב Nouissimus.
 חח. I. Armilla, circuli, spi/ חֲבִיב Spine genus.
 חב Sinus. (na, catena. חֲבִיב Cubiculum,
 חביב Dilectus. cubicula, vel cellaria.
 חביון Abcōfio. (gnorata. חֲבִיב Nouus.
 חבל. I. חבל Pign. I. res pi/ חֲבִיב Mentis.
 חבל Partus, dolor. חֲבִיב Nouum. srum est.
 חבילים Dolores. חֲבִיב Bestia. srum est.
 חבל. I. חבל Corruptio. srum e/ חֲבִיב Debitum, debitor.
 חבל Funiculi, possessio. I. חֲבִיב Circulus, gyrus.
 חבל Malum nautis. (fors. חֲבִיב Spina.
 חבל Nauta. I. gubernator. חֲבִיב Locus abditus.
 חבל. I. חבל Flos, lilium. (nautis. חֲבִיב Filum, funiculus.
 חביר Socius, particeps. חֲבִיב Arena, prophanū.
 חברה Societas, cōgregatio חֲבִיב Calor, calidus.
 חברה Macula, varietas. חֲבִיב Fuluum, fuscum.
 חבת Sartago, craticula. חֲבִיב Portus, littus maris.
 חב Festū, solēnitās, sacri חֲבִיב Foris, foras.
 חב Turbatio. (ficiū. חֲבִיב Præceptū, statutū
 חב Festū, festiuitas. srum e/ חֲבִיב Præcepta.

Opti

ח

חור Foramen. חֲבִיב Virga.
 חור Optim. I. nobilis. חֲבִיב Viuus, vitens.
 חורים Optimates. I. nobiles חֲבִיב Viuentes. srum est.
 חור Albus. srum est. חֲבִיב Enigma.
 חות Vici, villę. חֲבִיב Animal, bestia fera.
 חחים Frenum, catena. חֲבִיב Palatum, guttur.
 חר Farina. חֲבִיב Substantia, gaza,
 חריר. I. חריר. Ira, furor. exercitus, fortitudo, robur,
 חרין Libertas, nobilitas. חֲבִיב Ante murale. (virt.
 חרשים Festinantes, acciati. חֲבִיב Dolor.
 חיש Cito, vel festināter. חֲבִיב Viuentes, vel vitæ.
 חזז Fulgur. חֲבִיב Depcatio. I. firmitas.
 חזה Videns. חֲבִיב Paries, murus.
 חזון. I. חזון Visio. חֲבִיב Exterior.
 חזון Idem est. חֲבִיב Sinus. חבה Ham.
 חזא Visio. srum est. חֲבִיב Pulsu. I. rubicūdū
 חזה Pectus, pectora. חֲבִיב Sapiens.
 חזות Insigne. I. visio. חֲבִיב Sapiētia.
 חזק Fortis, robustus. חֲבִיב Idem est. srum est.
 חזקה Fortitudo, vis. חֲבִיב Sapiēs. tes. srum
 חזר Sus, porc. (robur. חֲבִיב Occisus, vulnerat. (e
 חזא Peccatum. חֲבִיב Rubigo. I. spuma.
 חזאת Idem est. חֲבִיב Lac. חלב Adeps.
 חזא Peccator, peccans. חֲבִיב Pingue. I. medula.
 חזאים Peccatores. חֲבִיב albanus.
 חזבות Tapetes. חֲבִיב Orbis, vel vita.
 חזית Triticū, tritica. חֲבִיב Mustela.
 חזית Naris. חֲבִיב Infirmitas, egrotus.

Tor/

חלה Torta, placentā. חמדה. חמד. חמד. Desideriū, cōcus
 חלה Cōtaminata, polluta. חמה Murus. (piscētia,
 חלה Infrumētū masticū. חמה Furor, ira.
 חלה Abiſt. (tibia. חמה Gen⁹ aialis. f. lacerta,
 חלה חלה Infirmiſtas, tates. חמה Miserratio, mia.
 חלה Monile, margarita. חמה Simulacrū, solarium.
 חלה חלה Dolor, āgu. חמה Iniquitas, iniuſtitia.
 חלה חלה Pauper. (ſtia. חמה Fermentum.
 חמה Pauperes. חמה Acetum.
 חמה Somnium. חמה Oppreſſus.
 חמה חמה Somniū. ſirū ē. חמה Iamſtura.
 חמה Somnia. ſirū eſt. חמה Bitumen.
 חמה Vitellum oui. חמה Lutū, cemetū ex cal
 חמה Saxū, petra duriffima ce & arena. f. cor⁹, gen⁹ mē
 חמה Fenestra. חמה Trāſitū. חמה Afinus. (ſura.
 חמה חמה Immutatio, inouatio חמה חמה Vinum, moerū.
 חמה חמה Pro. loco huius. חמה חמה Vinum. ſirum eſt.
 חמה חמה Lumbus. bt. חמה חמה Quinque.
 חמה חמה Armatura. Et inde verbum חמה i deſt
 חמה חמה Diuifio, pars. quintam partem tulit Ge/
 חמה חמה Idem eſt. nefis quadreſimo primo.
 חמה חמה Lemis. bland⁹. חמה חמה Quita. f. pars, iguen.
 חמה חמה Lubricus. חמה חמה Quinta.
 חמה חמה Debilis, infirmus. חמה חמה Quinquaginta.
 חמה חמה Infirmiſtas. חמה חמה Armati.
 חמה חמה Calidus. חמה חמה Lagenā, hidria, vter
 חמה חמה Sol, calor. חמה חמה Gratia. (aque
 חמה חמה Butirum. חמה חמה Requies, gratia, mia.

Māſio

חמה Mansiones parua. חמה Fiducia, proteſtio.
 חמה Lancea, haſta. חמה Mūd⁹, imaculatus.
 חמה Lancea. חמה Thalamus.
 חמה Tritica. ſirum eſt. חמה חמה Feſtinatio.
 חמה Dedicatio. (pediti. חמה חמה Pugnus, pugillus.
 חמה חמה Erudit⁹. ti. ex. חמה חמה Pugilli.
 חמה חמה Gratis. f. fruſtra. חמה חמה Volūtas. חמה חמה Libertas
 חמה חמה Pruina. חמה חמה Liber, liberatus.
 חמה חמה Cōtāiatio, pollutio. חמה חמה Sagitta. חמה חמה ta.
 חמה חמה Hipochryta, ſimulador, fallax. חמה חמה Calcul⁹, lapillus.
 חמה חמה Simulatio, hipochryſis. חמה חמה Media pars.
 חמה חמה Mia, beneficiū, grā. חמה חמה Diuidiū. f. media pars
 חמה חמה Benignus, ſanctus. חמה חמה Sinus, vna. f. bra/
 חמה חמה Nomen auis. ſcilicet חמה חמה Tuba. (chiū,
 porphyriū, vel ciconia. חמה חמה Villa, abſq; muro,
 חמה חמה Locuſta. (theſaur⁹. חמה חמה Herba, ſenū. (atriū.
 חמה חמה Fortitudo, diuiti⁹. f. חמה חמה Inueſtigatio, ſcruta
 חמה חמה Idem eſt. ſirum eſt. חמה חמה Siccitates. (tio.
 חמה חמה חמה Fortis, potens. חמה חמה Siccus, vel aridus.
 Et inde verbum חמה חמה חמה. חמה חמה חמה. f. calor
 theſaurizauit. f. cōfortauit. חמה חמה חמה. f. culter. (deſtructio
 Eſa. 23. & in lingua chaldaica חמה חמה. f. ſolitudo.
 ſignificat obtinuit. f. poſſe. חמה חמה חמה. f. deſtructiōes. f.
 dit. f. hæreditauit Daniel⁷. חמה חמה חמה. f. Ophina⁹ auis. (deſta
 חמה חמה חמה. f. Fictilis, teſta. ſura. c. חמה חמה. f. Timens.
 חמה חמה חמה. f. Defect⁹, egeſtas. חמה חמה. f. Timor. f. tremor.
 חמה חמה חמה. f. Idē ē. f. penuria חמה חמה. f. Ira, furor, ſarſitas.
 חמה חמה. f. Idem eſt. חמה חמה. f. Ira, furor.

Monti

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

הַזֵּימָם	Monilia. l. torques.	דִּבּוּס	dibus, vel aratrum.
הַזֵּימָם	Stilus, vel opus, forum, vel marsupium.	הַזֵּימָם	Sdua, saltus, nemus.
הַזֵּימָם	Maleficus. l. hariolus.	הַזֵּימָם	Testa, fistula.
הַזֵּימָם	Cancelli foramina.	הַזֵּימָם	Sol, cum sit loco carnacii.
הַזֵּימָם	Setis. l. spina. l. vrtica.	הַזֵּימָם	Sculptus in tabulis.
הַזֵּימָם	Cōsecratio. l. anathe.	הַזֵּימָם	Polimitarius, vel opus polimilitari.
הַזֵּימָם	Falx. (ma. l. occisio.	הַזֵּימָם	Cōtextura, i. geniosa.
הַזֵּימָם	Sol. l. oriētalis.	הַזֵּימָם	Cogitatio, numeratio, ratio.
הַזֵּימָם	Idem est.	הַזֵּימָם	Opus. (tio, ratio, et qd̄ necesse, vel opus abuerint. firu ē. Esdr̄. 6.
הַזֵּימָם	Testa. l. prurigo.	הַזֵּימָם	Opus abuerint. firu ē. Esdr̄. 6.
הַזֵּימָם	Hyems.	הַזֵּימָם	Opprobrium. l. obscuritas, tenebra.
הַזֵּימָם	Abreuiatio, vel pressio, vel diligens, vel sollicitus, aut rubustus, vel fortis, aurum, siue mētia, vel murus, aut cicatrix. l. ferra.	הַזֵּימָם	Obscuritas, tener brevis, obscuritas. firu est.
הַזֵּימָם	Lūb. l. rem. firu est.	הַזֵּימָם	Electrum.
הַזֵּימָם	Formelę caesi, carpeta caesi.	הַזֵּימָם	Legatus.
הַזֵּימָם	Nodus. l. colligatio.	הַזֵּימָם	Peciorale, rationale.
הַזֵּימָם	Actus. l. gramulū vuc.	הַזֵּימָם	Parui greges.
הַזֵּימָם	Surdus. l. imbecōditus.	הַזֵּימָם	Desideriū. l. desideratū.
הַזֵּימָם	Artifex, vel faber.	הַזֵּימָם	Cardo, i. cardus.
הַזֵּימָם	Artificium.	הַזֵּימָם	Cachus, radus.
הַזֵּימָם	Aratio. l. psaradi. (t).	הַזֵּימָם	Tenebra aquarū.
הַזֵּימָם	Vetvres. l. validus.	הַזֵּימָם	Ardor. l. quisquilia.
הַזֵּימָם	Virgultum cum frō.	הַזֵּימָם	Sigillū, signaculum.
		הַזֵּימָם	Gener, sponsus.
		הַזֵּימָם	Socer, cognatus.
		הַזֵּימָם	Desponsatus.

הַזֵּימָם	Raptor, latro.	הַזֵּימָם	Maculosum, id est diversum, & variū coloris.
הַזֵּימָם	De incipientibus a littera. ט. Teth.	הַזֵּימָם	Agnus, agni.
הַזֵּימָם	Lantio, imolator, cognatio occisio, imolatio.	הַזֵּימָם	Pollutus, cōtaminatus.
הַזֵּימָם	Milites. l. homicide.	הַזֵּימָם	Immūditia, pollutio.
הַזֵּימָם	Focarię.	הַזֵּימָם	Cartallus, canistrū.
הַזֵּימָם	Natura. טבעת. Anulus.	הַזֵּימָם	Gustus, sapor, doctrina, eloquiū, ratio, disciplina, sententia, statutum.
הַזֵּימָם	Vmbilic⁹. i. c.	הַזֵּימָם	Idē. firum est.
הַזֵּימָם	Menfis decimus.	הַזֵּימָם	Familia.
הַזֵּימָם	Mūdus. di.	הַזֵּימָם	Pugna. l. palma.
הַזֵּימָם	Mūdatio, puritas.	הַזֵּימָם	Idem est.
הַזֵּימָם	Bonus, optimus.	הַזֵּימָם	Palmi.
הַזֵּימָם	Idem est. firum est.	הַזֵּימָם	Dux, vel praefes.
הַזֵּימָם	Bonitas, optimus.	הַזֵּימָם	Vngula. firum est.
הַזֵּימָם	Occulta, viscera.	הַזֵּימָם	Abiectio. firum est.
הַזֵּימָם	Ordo, versus.	הַזֵּימָם	Putridum, tabefactū.
הַזֵּימָם	Ieiunus, icenatus. siq̄ ē.	הַזֵּימָם	Labor, fatigatio, ne.
הַזֵּימָם	Mola. i. molaris.	הַזֵּימָם	Ante, pus, gociū.
הַזֵּימָם	Ficus, ifirmitas ani.	הַזֵּימָם	Captum. l. occisum, vel laniatum. l. abestia.
הַזֵּימָם	Emorroids.	הַזֵּימָם	Idē. l. cibis, esca.
הַזֵּימָם	Ornamētū frōtis.	הַזֵּימָם	De incipientibus a littera. י. Iod.
הַזֵּימָם	Littura. מיט. Lutū, co.	הַזֵּימָם	Kamis, fluitus. (nt).
הַזֵּימָם	Idē est. firum est. (nū).	הַזֵּימָם	Iubile, buccina, fa.
הַזֵּימָם	Habitatio, palatiū.	הַזֵּימָם	Riu. l. deductio aq̄rū.
הַזֵּימָם	Ros. טלל. Vmbra, טלל.	הַזֵּימָם	Riu. l. deductio aq̄rū.

VINYLIC LIBRARY
DE SALAMANCA

ריני. Rini. גרמן Germen ימים Dies duo, biduum.
 Macula aialis. f. papu ימות Dies plurale.
 Affinis. f. vit. (la יומין Dies. idē plu. sy. ē.
 A finis foemia יונים Colūba, colūbē.
 ארידוס Aridus, siccus. יונה Colūba. f. fallax. (cia
 Siccus, aridus. יון. ארון Coenū, lim. f. grē.
 Vnicus, vniigenitus. יחיד
 Pariter, simul. יחד. א. יחדיו
 Bubalus. יחמור
 Discalciatus. יחף
 Viulatus, clamor. יחלה
 Laboriosi. (riofus. יחידים Puer, ifas. pueri
 Pariens, parturiens. ילדה ילדה Labor, fatiga יגיע. א. יגיעה
 Natus, genitū. יליד יליד Cumulus, acerus. (tio
 Puella. ילדה
 Adolescentia. ילדות
 Scabies, ipetigo ילפת
 Bruch, gen' locustę ילקק
 Pera pastoralis. ילקוט
 Mare, maria. ימים
 Mul. kaquax calidax. ימים
 Dexter, dex ימנית
 Dexter. (ter. ימני
 Lactans, infantulus. יונק
 Lastans, infantulus. יונק
 vel ramus, virgultum.
 Nomen auis. f. libis. ינשוף
 Fundamentum. יסוד
 Forcipes. יצים
 Dies. idem יום ימים. א. יומין
 Dies, singulariter. ימים

Himv

Himmulus. יעלה. א. יעלה
 Quia, eo q, ppterea יען
 Strutio. ones. יענה יענה יענים
 Lassus, fatigatus. יעף
 Cōsiliarius. arii. יעץ
 Siliua, saltus. idē יער יער יערים
 Pulchritudo. (plu. יפה יפה יפה
 Pulcher, decorus. יפה
 Pulchra, decora. יפה. א. יפת
 Idē est. f. elegans. יפה פנה
 Illustratio, decor. יפעת
 Certe, verū. sy. ē יצב. א. יצב
 Olenm. (tū. יצהר
 Stratū. f. tabula יצוע. א. יצוע
 Appetitū. f. desideriū. יצר
 Torcular. יקב
 Incēdium. cōbustio. יקד
 Expectatio, au יקרה. א. יקרה
 scultatio. vel congregatio.
 Substātia. (gratudo. יקום
 Onor, gl'a, ma יקר. א. יקר
 Idē. sy. rū est. (tis. les. יקרא
 Honorabi. יקיר. א. יקרים
 Preciosę, clarę, frigi יקרות
 dumm, vel funiculū. f. nerus.
 Auiceps. (ditates. יקוש
 Aucupes. f. ruine. יקושים
 Idem est, vel יתרה. א. יתרון
 excellentia, vel excessus. יקושים
 Ruinae.
 Luna, mensis. ירח. א. ירח
 Amplū, optimū, residuū ירח. א. ירח

R 2 Adeps

יתרת Adeps, reticulū, aruina **כהל** Potens, firum est.
 De icipietibꝫ a lfa. כ. **כהן** Sacerdos.
כאב Dolor. **כהנה** Sacerdotium.
כאחד Pariter, simul. **כוא** Fenestra. a. firū ē.
כבב Stella, sidus. **כורה** Combustio, adustio.
ככר Grauis, ponderosus. **כון** Torta, placenta.
ככד Grauitas, pōde. **כוס** Calx. f. nomē atis. f.
ככדות Idē ē. (rositas, pfūdū **כור** Fornax, caminꝫ). (bubo
ככוד Gloria, honor. **כור** Corus, genꝫ mēsurę
ככודה Glōsa, honorabilis. **כוש** Aethiopia. כוש. Aethi
ככד Iecur, epar. **כזב** Mendacium. (opes.
ככל Compes, vinculum. **כזיב** Idē. f. nomē ppriū.
כבול Sterilis, arenosa, lutosa **כח** Fortitudo. זח. robur
כבע Galea, sarmatura capitis **כחש** Medacū, negatio. f.
כבר Potēs, magnꝫ fortis. **כחשים** Medaces. (macredo
כברה Cribrum. **כי** Quia, quoniam.
כברת Vernū tꝫ. f. certū **כיד** Interitus, interfectio.
כבר Iam. (spaciū terrę. **כידון** Hasta, lancea.
כבשים אגנש Agnꝫ, agni. **כיון** Imago.
כבשה Agna, ovis. **כילי** Fraudulētꝫ. f. auarus
כבשון Fornax. **כים** Nomen stelle.
כבדים Hidria, lagena. scilicet hyades.
כבבא Fallax. f. mēda. **כיס** Marsupijū, sacculus.
ככד Hyaspis. (ciū. s. f. ē. **כיוף** Petra, rupes, saxum.
ככנה Sic, huiusmodi. f. ē. **כיר** Labrū, cōcha, luter.
ככוד Scintilla, tēda. **ככר** Torta. f. talentum.
ככור Pila, sphaera lusoria. **כל** Ois, vtriusqꝫ nume
ככודר Prēliū. ככה. כה. f. Sic. **כלא** Idē. firū ē. (ri & gnis
Carz

כלא Carcer. **כין** Rectus, resti.
כלאים Res mixtae. **כין** Bassis, sedes.
כלב Canis. **כלה** Cōsumatio **כנים** Cinfes. f. pediculi.
כלה Sponsa, murus. **כנס** Pediculus. (rū ē.
כלוב Cantstrum. f. vncinꝫ **כנסת** Cōsilitū, cōsiltator. f.
כליבי Vir de genere caleb. **כנא** Huiusmodi, taliter
כלי Vas, vel instrumen. **כנעה** Negociatio. (cator.
כלי tū, arma, ornamentū. vestis. **כנען** Nomē p. viri. f. mer
כלול Desponsatio. **כנף** Ala, pēna, aqꝫ.
כלח Senectā, abūdātia **כנף** Angulꝫ, oravestimētī
כליל Totū, cōsuma **כנר** Cithara.
כנ tum, pfectum, penitus, to. **כנסא** Soliꝫ, sedes. (lūae
כנס taliter, totalis, combustio. **כנסא** Dies insignis. f. plenae
כנון Consumatio. **כנסות** Opimētū, vel amē
כנויות Renes, reniculi. **כנסל** Fiducia, spes, stultit
כנלכד Nomen proprium, tia, vecordia, latus, robur,
 vel doctus, assuetus. **כנסל** fortitudo, slum.
כנופה Verecundia, confu. **כנסלה** Stultitia, insipientia.
 fio, opprobrium. (bra. **כנסול** Stultus, insipiens.
כנלות Aclia dolatoria, dola **כנסלות** Stultitia, insipientia.
כנפה Quātū, aduerbium. **כנסלות** Latera, ilta.
כנו Sicut, tanquam. **כנסול** Sidꝫ cœleste. f. orion.
כנו Ornamentum mu. **כנסות** Far, genꝫ frumenti.
 liebrae. scilicet muremule. **כנס** Argentum, pecunia.
כנון Gimnium. **כנסא** Idē. firum est.
כנס Recōditū, absconditū **כנסת** Pulvisillus, cervical.
כנסרים Editus, aruspices. **כנו** Nunc, modo. firū est.
כנו Ita, similiter. **כנעת** Aduerbiū salutadi. s. f. ē.

ב

ליעם Furor, indignatio, **פּרְמֶטֶת** Frumētum nouum
 cura, irritatio, mceror. **פּוֹרְשׁ** vel pultes. f. carmelus. n. p.
 Irritationes. (plu.) **בְּרֶשׁ** Venter. (fyrū ē
 פּוֹרְשׁ Palma, pugill. idē **בְּרֶשׁ** solitū, thron
 פּוֹרְשׁ Plāta pedis, nubes. **בְּרֶשׁ** Crus. a. f. genua
 פּוֹרְשׁ Incurians, ramus. **בְּרֶשׁ** Color carbasinus.
 פּוֹרְשׁ Phiale, mortariola. **בְּרֶשׁ** Interfectores, pditi.
 פּוֹרְשׁ Duplicatio. **בְּרֶשׁ** Abscisio, separatio.
 פּוֹרְשׁ Fames, sterilitas. (ones. **בְּרֶשׁ** Agnū, agna.
 פּוֹרְשׁ Lignū quod est in **בְּרֶשׁ** Ruina פּוֹרְשׁ Scuris
 פּוֹרְשׁ ancuras. f. assula. **בְּרֶשׁ** Maleficia, veneficia.
 פּוֹרְשׁ Precium, bitumen. **בְּרֶשׁ** Maleficium. (do.
 פּוֹרְשׁ Villa. ae. cipri. **בְּרֶשׁ** Rectū **בְּרֶשׁ** Rectitu
 פּוֹרְשׁ Pruina, crater. **בְּרֶשׁ** Catenæ, compe/
 פּוֹרְשׁ Cyprus. (ones. des, fortitudo.
 פּוֹרְשׁ Propiciatio. **בְּרֶשׁ** Fortia. f. vertibulū.
 פּוֹרְשׁ Catulus leonis, leo. **בְּרֶשׁ** Catuſſus.
 פּוֹרְשׁ Coopertoriū arce. **בְּרֶשׁ** Scriptura.
 פּוֹרְשׁ Pomum, spherula, **בְּרֶשׁ** Descriptio, figura.
 פּוֹרְשׁ cardo, limen. **בְּרֶשׁ** Paries. (rū ē.
 פּוֹרְשׁ Agnus, arces, miles, **בְּרֶשׁ** Paries. ctes. sy
 פּוֹרְשׁ Anla. (Rumētū. **בְּרֶשׁ** Corona, aurū, obr/
 פּוֹרְשׁ Carracæ. **בְּרֶשׁ** zū, diadema, color, macula.
 פּוֹרְשׁ Cherub. **בְּרֶשׁ** Tunica. c.
 פּוֹרְשׁ Præco. fyrum est. **בְּרֶשׁ** Humerus, scapu
 פּוֹרְשׁ Milites. **בְּרֶשׁ** la, ora. f. vestimēti, lat, pars.
 פּוֹרְשׁ Crocus **בְּרֶשׁ** Vineæ. **בְּרֶשׁ** Corona, diadema.
 פּוֹרְשׁ Goccinus, **בְּרֶשׁ** Coronula, capitellū.

De

ל

De icipētibus a lsa **ל** lamed. **gladii. f. ferrū lacee. f. gladii.**
לא. לא. Non-nec, neq; **לרנ** Meditatio. **לרנ** Idē ē.
לא Non-syrum est. **לרנ** Flāmeum, incātatio.
לאב Solitudo, siccitas. **לרנ** Eis, illis, ipsi.
לאט Paulatim, leniter, paulif **לרנ** Ideo. syrū est.
לאל Fortitudo, valitudo. **לרנ** Cōgregatio, coet. cu
לאם Populus, gens. **לרנ** Vtinā. si. forte. (ne
לאב Cor. f. intellectus. **לרנ** Ei, illi, ipsi.
לאב Introitus. **לרנ** Genū mēsuræ. f. sextarū
לאב Tabula לחות Tabule. **לרנ** Amīgdalus arbor.
לאב Leones. **לרנ** Tabula לחות Tabule.
לאב Leæna. **לרנ** Copulatio, augmētū
לאב Sorbiciuncula. **לרנ** Lora.
לאב Sorbiciuncula. **לרנ** Draco, leuiatan. (ca-
לאב Tantū, seorsū, præter **לרנ** Stacte, spēs aromati
לאב Solus, solitaria. **לרנ** Cochlea. eæ.
לאב Albus, candidus. **לרנ** Anſula. **לרנ** Nisi.
לאב Later **לרנ** Lateres. **לרנ** Guttur.
לאב Luna, alba. **לרנ** Ad, vel. a. syrū est.
לאב Lapis, saphyrus. **לרנ** Iſtae. (illa.
לאב Genū arboris. f. pplis **לרנ** Iſta, **לרנ** Iſta,
לאב Thus **לרנ** Libanū. **לרנ** Detraſtio, murmura
לאב Indumentū, vestis. **לרנ** Humidū, viride. (tio
לאב Flāma **לרנ** Partus. **לרנ** Maxilla. æ.
לאב Ei, ipsi, illi, foemī. **לרנ** nis, cibus, eſca.
לאב Illi, tibi, maſ. syrū est. **לרנ** Afflicto.
לאב Flāma, fulgor. f. **לרנ** Murmur, eloquium,
לאב **לרנ**

R 4 Gen9

Gen⁹, ornamenti. f. in
 Gen⁹, serpetis. f. repti
 is. f. stellio. f. btrñ Hierony.
 Nox.
 Noctes.
 Nomē aialis. f. lamia.
 Leo.
 Nō, ne. firum est.
 Vobis, mascul.
 Vobis. femi.
 Vobis. m. sig. ē.
 Propterea.
 Sufficiētia, sufficiēter
 Doctus, assuetus.
 Quare.
 Ipūs, illis.
 Supra, sursum.
 Propter, propterea,
 Sublanatio. (ideo.
 Barbarus.
 Absinthium amari
 Idem est. (tudo.
 Lampas. fax.
 secundum.
 Coram, ante.
 Coram, ante hoc.
 Interius.

ללן Illusor. f. derisor.
 לרצצים Derisores.
 לצד Contra. firum est.
 לקח Doctrina, assumptio
 לקט Collectio.
 לקוש Pluvia, iber, serotin⁹
 לשד Humiditas.
 לשדך. f. לשכה Camera, trichi
 לשכות Gazophilacia. (nū
 לשם Lapis preciosus. f. ligu
 לשון Lingua, loq̄lla. (ri⁹
 לשונות Liguē. & ide abū
 לשון Accusavit. f. mur
 לשון Ligua. sig. ē. (muravit
 לשונא Linguae. firum est.
 לתך Dimidium cori.
 De incipientibus a
 littera. m. Mem.
 מאד Valde, nimis.
 מאדם Ruffus, rubricatus.
 מאה. f. מאת Centum.
 מאות Idem pluralē.
 מאתים Ducenta.
 מאורי Desideria.
 מאוס. f. מאושה Aliquid.
 מאוס Macula, aliquid.
 מאור Luminare.
 מארה Idem est.

Despō

מאורשה Despōfata. f. mulier מבלעדי Nisi, praeter.
 מארת Foramen, cauerna. ממצר Munitio, munita.
 מאה Vnde. מברח Profugus.
 מאכל. f. מאכלות Cibus. מנבלות Deteriate. f. catenē.
 מאמר Verbum, praēceptū. מנבעת Tiara, pileus.
 מאן Nolle. מגד Poma, fructus.
 מאן Quis. firum est. מגדול Turris. f. fortitudo.
 מאן מאן Vas, vasa. firū ē. מגדן Turris. מגדן Donū
 מאנא Vasa. firum est. מגדנות Dona, munera.
 מאפה Coctura, coctum. מגור Nomē p. viri. f. pp. f.
 מאפל Caligo, tenebra. מגורה. f. מגור Timor, pauor
 מאפלה Serotina, tenebrosa מגורת Idem est.
 מארב Infidie, fraus. מגורה משגורות Horreū. rea.
 מארה Maledictio, egestas. מבל Falk.
 מכוא Introitus, occasus. מבלה Volumen, libellus.
 מכבה Fletus. מנפת Facies, aspectus, con
 מכול Diluuium. (ta. tra aduerfum. (pe⁹. f. pelta.
 מכולקה Dissipata. f. dilacera מנן Protector, scutū, cli
 מכוסה Cōculcatio, cōculcata מנינים Clipes, pelta.
 מבויע Fons, emanatio. מנות Protector, clipeus.
 מכבה Dissipata. מנצרת Increpatio. (stis.
 מכושם Verenda. מנפה Percussio, plaga, pe
 מכור Electio. מנרה Serra, trabes.
 מכמ Aspectus, itutu, spes מנרות Glebae, stercus.
 מכבא Prolatio, pnūciatio. מנרש Su urbana.
 מבלי Non, sine, absque, eo מד Tunica, vestis.
 quod, non. (gerū meū. מדבא Altare. firū ē. (quū.
 מבלינתי Dolor me⁹. f. refu מנדר Desertū, solitudo, elo
 Mēsu

UNIVERSIDAD
 DE SALAMANCA
 GREDOS.USAL.ES

מדה Mensura. **מדיימון** Fidelis. s. yrum est.
 מדהבא Aurū, tributū. (tū **מהמורת** Fouea, miseria.
 מדה Tunica, vestis. l. vestimē **מהפכת** Neruns, carceris.
 מדה Infirmitas. l. vestes **מהיר** Festinus, velox.
 מדויים **מדין** Eiectio. ones. **מהר** Donum, dotatio.
 מדה Ruina. **מהרה** l. **מהרה** Velociter.
 מדהבא Mortarium. **מהתל** Mendacium, error.
 מדון Contentio, rixa. **מהתלות** Mendaces, errores.
 מדיע Quare, cur. **מובס** Cōculcatio, putridū
 מדור Habitatio. **מוח** Medula.
 מדורה. l. מדורה Pira, focū. **מומ** Baculus, vīrga.
 מדי Sufficiēter, ex quo **מוטה** Iugum, catena.
 מדינה Prouincia, regio. **ממות** Deprimētes, vestes.
 מדינים Rixę, discordię. l. no **מוי** Aqua. s. yrum est.
 me ppli. (plaustrū, silētū. **מול** Cōtra, vīsus. **מום** Macu
 מדימנה Sterquilīnū. **מולדה** Natiuitas. (la.
 מדינים Rixę, discordię. **מוסד** Fundamentum.
 מדונה Maceria, sepes, gradū **מוסר** Tentorium.
 מדינה Vestigium. (nica. **מועד** Festum, solemnitās.
 מדיש Liber histo. l. chro **מופז** Aurum.
 מדיה Quid, qđ, interro **מופת** Miraculum.
 מהלך Iter. (gatio **מוץ** Palea, stipula, puluis.
 מהלכים Itinera, vel ambu **מוצא** Exitū, egressū. l. ori
 lantes, vel deambulatoria. **מוקד** Incendium. (ens.
 מהלימות Mallei. **מוקש** Scādālū, offēdiculū.
 מהמה Exels, vel ex fonitu **מור** Muscus. l. myrrha.
 eorū. l. btm Hie. Ezech. 7. **מורדר** Myrrha mūda.
 מהושה Perturbatio, pauor. **מורא** Tumor, terror.

Plau

מורג Plaustrū. l. tribulus. **מזרים** Arcturus.
 מורד Decēsus. מורה Noua **מזרע** Semē **מזרק** Phiala.
 מורה Illustris, ostēdes. (cula **מחבא** Latibulū, abscoīso.
 מורשה Possessio. l. **מורש** l. **מורשה** Latibula.
 מורת Amaritudo. (hereditas **מחבת** Craticula, sartago.
 מושב Hitatio, solitū (rebellas **מחברת** Ora. l. cortina.
 מושל Dñator. (cathedra. **מחונה** Circuitus.
 מותה. l. מותה Mors. **מחוז** Portū, regio, puicia.
 ממותי Mortes. **מחולה** l. מחולה Chorū. l. psalētū.
 מזבח Altare. **מחוללים** Cātates. chori.
 מזג Poculū. l. cōmixtū potū **מחוספס** Pilo cōtuffū, decor
 מזח Cōsūptio, aduffio. l. fa **מחולת** Choris. (ticatū.
 מזחה Postis, limen. (mis. **מחוקה** Sculptum, regula.
 מזחות Idem plurale. **מחוקק** Iudiciū. l. illud q̄ decernit
 מזון Nutritio, cibus. **מחוקק** Doctor, legislator.
 מזוים Angulū, prōptuarā. **מחזה** l. **מחזה** Visio.
 מזור Cōculcatio, cōfractio **מחי** Artes ferre. q̄ muri p
 מזול Gingulū, zona. (sanitas **מחיה** Vīuificatio. (cutitū
 מזול Sidus, signū celeste **מחיה** Infirmitas.
 מזלג Fuscimula, tridens. **מחלות** Cōcauitates. voragi
 מזלגות Fuscimulæ. **מחלפות** Cultri, crines. (nes
 מזמה Cogitatio, cōsiliū. ne **מחלות** Mutatoria.
 מזמור Psalmū, cātīcū. (phas **מחלקת** Diuisio, pars.
 מזמרות Cantica, psalteria. **מחמד** Desiderabilis.
 מזמור De fcoarto natū. l. expu **מחמל** l. aseratio.
 מזער Modicū, paucū. (er. **מחמצת** Fermentatum.
 מזרה Ventulabrum. **מחנה** Gastrametatio, tur
 מזרה Hortus, oriens. **מחנק** Suspendium. (ma.
 Spe

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USALES

מ

מְהַרָּה Spes, fiducia. מִטְעַע Plantatio, germen.
 מְהוֹסוֹם Coopertoriū oris מִטְעַע פִּימִים Pulmētū, esca, cibi
 animalis bruti. מִטְעַע חֶרֶד Pluuta
 מְהוֹסוֹר Defectus, indigētia. מִטְעַע מִשְׁרָא Signum sagittae.
 מְחָץ Percussura. f. percussio מִטְעַע חֶרֶד Custodia.
 מְחַצֵּב Lapidicina. מִי Quis, qui, quae.
 מְחַצֵּה Dimidium, dimidia מִי. f. פִּים Aqua.
 מְחַצִּית Idē est. מִי. f. Cras.
 מְחַצִּיּוֹת Latrinae. מִי. f. Ritu, vadū, gustatū
 מְחַרְבוֹת Subuersa, desertae. מִי. f. Gen. 2. Puluis, p̄ssio
 מְחַרְבֵּי Preciū, cōmutatio. מִי. f. מִשְׁוֹר Rectitudo, æquitas.
 מְחַרְשֵׁת Vomer, aratrum. מִי. f. מִשְׁוֹר Opequadro, extēsi
 מְחַרְתֵּי Altera die. מִי. f. מִשְׁוֹר Recti, æqtates, recta.
 מְחַרְתֵּי De altera die. מִי. f. פֶּאֹר Dolor.
 מְחַשְׁבֵּת Cogitatio מִי. f. פֶּאֹר Straguli. f. vestis dē
 מְחַשְׁבֵּי Tenebrae. מִי. f. פֶּאֹר Graticula. (la.
 מְחַשְׁבִּים Obscuritates. מִי. f. מִשְׁוֹר Multitudo, multi.
 מְחַשְׁוֹף Nudatio. f. discoop מִי. f. פֶּאֹר Percussio, plaga, vul
 מְחַתֵּה Pavor, cōtritio. (tio מִי. f. פֶּאֹר Combustio. (n.
 מְחַתֵּה Thuribulum. מִי. f. מִשְׁוֹר Cibus. (fedes.
 מְחַתֵּר Fossio, fossa. מִי. f. מִשְׁוֹר Firmitas, basis
 מְחַתֵּר Occisio, viciuma. מִי. f. מִשְׁוֹר Radix, habitatio.
 מְחַתֵּר Lectus, lectulus. מִי. f. מִשְׁוֹר Ouile, caula.
 מְחַתֵּר Virga, baculus. מִי. f. מִשְׁוֹר Vestis varia.
 מְחַתֵּר Filum, glomeratū. מִי. f. מִשְׁוֹר Species.
 מְחַתֵּר Lactus, ictus. מִי. f. מִשְׁוֹר Vasa, vel omnia.
 מְחַתֵּר Virga, baculus. מִי. f. מִשְׁוֹר Thesauri absconditū
 מְחַתֵּר Absconso. מִי. f. מִשְׁוֹר Rete, retiaculum.

Idē

מ

מְחַמְרֵת Idem est. (lia. מְחַמְרֵת Indumentū, vestis.
 מְחַמְרֵת Femoralia, femia מְחַמְרֵת Nomē propriū loci
 מְחַמְרֵת Pars, numeratio. מְחַמְרֵת Sermo, dictio. (lū
 מְחַמְרֵת Opimētū, velamen מְחַמְרֵת Tuguriū, tabernacu
 מְחַמְרֵת Pars, numeratio. מְחַמְרֵת Mansio, diuerforiū
 מְחַמְרֵת Duplicatio. מְחַמְרֵת Sal. (naus, nauta.
 מְחַמְרֵת Cognitus. (lia. מְחַמְרֵת Gubernator
 מְחַמְרֵת Vedittio, venar מְחַמְרֵת Bellū Salfugo
 מְחַמְרֵת Habitatio, vel arma מְחַמְרֵת Cripta. מְחַמְרֵת Spica.
 מְחַמְרֵת bellantia, vel gladius. מְחַמְרֵת Interpres.
 מְחַמְרֵת Fossio, excisio. מְחַמְרֵת Interpretatio.
 מְחַמְרֵת Offendiculū, ruina. מְחַמְרֵת Rex. מְחַמְרֵת Reges
 מְחַמְרֵת Offendiculū, ruina. מְחַמְרֵת Idololum mōloch.
 מְחַמְרֵת Maleficus. מְחַמְרֵת Consultum. firū est.
 מְחַמְרֵת Scriptura. מְחַמְרֵת Regina.
 מְחַמְרֵת Scriptio. מְחַמְרֵת Laquens, decipula.
 מְחַמְרֵת Pila. f. dēs molaris, מְחַמְרֵת Regnū. si. ē
 vel nomen p̄priū loci. מְחַמְרֵת Idem est.
 מְחַמְרֵת Cibaria, vel tritica, מְחַמְרֵת Regna.
 contusā. z. Paralippon. z. מְחַמְרֵת Regna. firum est.
 מְחַמְרֵת Cōtritio, fragmētū מְחַמְרֵת Vomer.
 מְחַמְרֵת Impletiones. מְחַמְרֵת A facie, econspectu
 מְחַמְרֵת Nuncius, angelus. מְחַמְרֵת Idem est.
 מְחַמְרֵת Op, res, substātia. מְחַמְרֵת Lab intus.
 מְחַמְרֵת Nunciatio. מְחַמְרֵת Dispēlator. f. nomē
 מְחַמְרֵת Nunciationes. מְחַמְרֵת Pręda. (ppriū.
 מְחַמְרֵת Abscp, excepto, p̄ter מְחַמְרֵת Forcipes.
 מְחַמְרֵת Typus laterum. מְחַמְרֵת Plu,

מְעִיבָה. f. מְעִיבָה. Ordina-
 tio, dispositio, vel prelium,
 vel acies, vel agmen.
 מְעִיבָה. Idē plu. f. agmina.
 מְעִיבָה. Nuditas.
 מְעִיבָה. Terror, fortitudo.
 מְעִיבָה. Opus, opa.
 מְעִיבָה. Calumniā.
 מְעִיבָה. Decima, decimatio.
 מְעִיבָה. Idem est.
 מְעִיבָה. f. מְעִיבָה. Decime.
 מְעִיבָה. Dolor, aboiatio, af-
 fectio. f. מְעִיבָה. Hinnit pluraliter.
 מְעִיבָה. Sufflatoriū. f. מְעִיבָה. Arx. f. munitto.
 מְעִיבָה. Quisq̄ia q̄ cadūt, מְעִיבָה. Præceptū, mādatū.
 מְעִיבָה. Ruina. (de frumēto. מְעִיבָה. Profundum.
 מְעִיבָה. Cadauer. מְעִיבָה. Tribulatio, āgustia.
 מְעִיבָה. Mirabilia. מְעִיבָה. Obsidio.
 מְעִיבָה. Diuisiones. מְעִיבָה. Leprosus.
 מְעִיבָה. Idolum priapi. מְעִיבָה. Frons.
 מְעִיבָה. Extēsiōes. f. femitē. מְעִיבָה. Obumbrans.
 מְעִיבָה. A facie, a cōspectu. מְעִיבָה. Tintinabula, su-
 per frenum, vel cimballa.
 מְעִיבָה. Interior. f. cōtractio. מְעִיבָה. Cimballa.
 מְעִיבָה. Iaculum. (e) sepat. מְעִיבָה. Cidaris.
 מְעִיבָה. Præceptū, ipertū. lo מְעִיבָה. Stratum.
 מְעִיבָה. Diuisiones, portus. מְעִיבָה. Modicū. f. paruū.
 מְעִיבָה. Ossa, ceruices. מְעִיבָה. Specula. f. speculatio.
 מְעִיבָה. Expositū, declaratū מְעִיבָה. Idem est.

Tri

מְעִיבָה. Tribulatio. f. āgustia. dufile, scilicet metallum.
 מְעִיבָה. Fætor. f. faulla. מְעִיבָה. Oves primi t̄pis.
 מְעִיבָה. Malleus. מְעִיבָה. Amaritudo, vel stila.
 מְעִיבָה. Sāctuariū, vel sancti la, vel gutta. Efata. 40.
 מְעִיבָה. Ecclesię. f. cōgrega- (tiōes. מְעִיבָה. Ouis. f. artes, piguis.
 מְעִיבָה. Congregatio, scilicet Et inde verbū, מְעִיבָה. exal-
 taberis. Iob. 39.
 מְעִיבָה. Lacus. f. expectatio. מְעִיבָה. Dominus. syrū est
 מְעִיבָה. Locus. מְעִיבָה. Visus, visio.
 מְעִיבָה. Eōs. f. vena. f. origo. מְעִיבָה. Speculū. f. visio. (tio.
 מְעִיבָה. Acceptio. מְעִיבָה. Feeda, turpis puoca
 מְעִיבָה. Venalia. מְעִיבָה. Ornāmēta, funes. f.
 מְעִיבָה. Thuribulum. מְעִיבָה. Iurgium. (tapetes.
 מְעִיבָה. Idem est. מְעִיבָה. Multiplicatio.
 מְעִיבָה. Virga, baculus. מְעִיבָה. Incrementum, mul-
 tiplicatio, vsura.
 מְעִיבָה. Refugium. מְעִיבָה. Quadratū, q̄drata.
 מְעִיבָה. Sculptura. מְעִיבָה. Idem est.
 מְעִיבָה. Emptio. f. possessio. מְעִיבָה. Cubile, accubatio.
 מְעִיבָה. Diuiniatio. f. מְעִיבָה. Locus ad saginant
 harioiatio. dum animalia.
 מְעִיבָה. Claudus. f. truncatus. מְעִיבָה. Pedes. f. locū pedū.
 מְעִיבָה. Angultis. (catio. מְעִיבָה. Vocatio, lectio, pdi. מְעִיבָה. Acertus lapidum,
 מְעִיבָה. Locus refrigerii. vel acerus mercurii. (geritū
 מְעִיבָה. Cōsignatio domus. מְעִיבָה. Reges, refri
 מְעִיבָה. Accidens. מְעִיבָה. Reccessio, p̄uaricatio.
 מְעִיבָה. Cornua produces. מְעִיבָה. Prauauicationes.
 מְעִיבָה. Cucumerarium, vel מְעִיבָה. Persecutio. f. p̄cutus.

S Ama

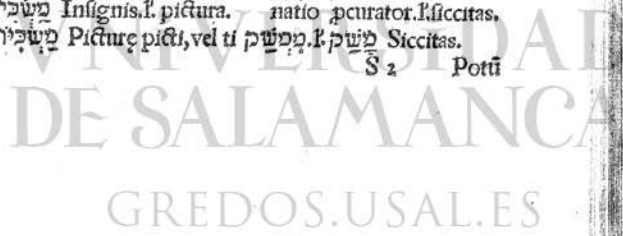
UNIVERSIDAD
 DE SALAMANCA
 GREDOŚ.USAL.ES

מרה. I. Amara, amaritudo. מרצע Subula.
 מרוח Herniosus, vel com. מרצפת Pavimentum.
 מרום Altum, excelsum. מרץ Ius carniū. (mū.
 מרוצה Curfus. מרצחת Confectū, conditū.
 מרורה Fel, amaritudo. מרצחת Dominātes, rebellā.
 מרורים. Amaritudines. מרצחת Impiſſima. (tes
 מרווחים. Idē ē. מרא Eleuatio. om. I. pp̄bia
 מרווח Coniūtiū. מרא Factio. מרא Fraus, deceptio.
 מרחב Latitudo, dilatatio. מרא Debitum.
 מרחץ Lauacrum. מרא Hauritiones, idēft
 מרחק Procul, lōge, lōgiqu⁹. loci vbi aquæ hauriunt.
 מרחשת Graticula, sartago. מרא Petitio.
 מרוט. Limat⁹, polit⁹. מרא Petiones. (cint.
 מרי Rebello, contentio. מרא Capselle aureæ. I. vi
 prouocatio. מרא Part⁹, cōtritio, vulua
 מריד. Amar, ama. מרא Contritiones.
 מרויות. Amaritudo. (rissim⁹ מרא Eleuatio, protectio,
 מרר. Pavor. Leuiti. 26. exaltatio.
 מררב. Equitatus, currus, מרא Error. I. ignorātia.
 ascensus. (ga מרא Defolatio, deuastā.
 מררבת. Idē ē. Rōdri tio, calamitas, miseria.
 מררם Deceptio, fraus, dol. מרא Conuersio, auersio.
 מררם Conculcatio. מרא Error. I. ignorantia.
 מררע. Malus, malefaciēs. מרא Remus. (m⁹.
 מררעים. Pessimī, malignātes. מרא Sepes. cooptoriū, מ
 מררעה. Pafus. מרא Consumatus, perfe
 מררא. Santitas, medicina. ctus, pacificus.

Tris

מרולש. Trimus, trifens. tuli, vel cogitationes.
 מרופים. Defolatio, stupefa. מרול Prouerbiū, para
 ctus, tristis, merens. bola, comparatio.
 מרור. Serra. מרול Potestas. diuatio, diuū
 מרורר. Mensura. מרולה. Idem est.
 מרורר. Cantor. מרולה. Missio, immissio.
 מרורר. Gaudium. I. letitia. מרולה. Idem est.
 מרורר. Retortum. I. filum. מרולה. Tres, vel trimestre.
 מרורר. Oleum. I. syrupum est. מרולה. Defolatio, stupor.
 מרורר. Mensura. I. syrū est. מרולה. Pinguedo, crassitudo
 מרורר. Extentus, vnctus. מרולה. Auditio, audit⁹, fama
 מרורר. Vnctio. מרולה. Custodia.
 מרורר. Ridiculum. מרולה. Custodiā.
 מרורר. Mane, diluculum. מרולה. Secūda. I. Deutero.
 מרורר. Corruptū, de bile. מרולה. Vestes. I. arietes duo
 מרורר. Extensio, siccatio. rum annorum.
 מרורר. Cōminatio, odiū. מרולה. Direptio, deuastatio.
 מרורר. Ratio, descriptio. מרורר. Limitio, salus, lenitas
 מרורר. Subtile. I. sericum. מרורר. Semita angusta.
 מרורר. Vnct⁹, vel christus. מרורר. Suffertatio, ro
 מרורר. Nomē viri. I. puicte. מרורר. Idem est. (bur.
 מרורר. Cubile. cubatio. I. lectu. מרורר. Pusilla, iniquitas.
 מרורר. Tabernaculum. (m. מרורר. Cognatio, familia.
 מרורר. Tabernacula. מרורר. Iudicium.
 מרורר. Precium, vel mer. מרורר. Termini. I. gmina
 ces, pictus, vel cogitatio. מרורר. Procuratio, governa
 מרורר. Insignis. I. pictura. natio procurator. I. siccitas.
 מרורר. Picturę picti, vel ti. מרורר. Siccitas.
 Potū

S 2 Potū

נחלה Torrës, riu. & u. נחחין Incensum, vel suauitate,
 נחלה Infirmitas. (uallis. tates, incoñsa. syrurum est.
 נחלה Hereditas. נין Filius, progenies, posterus.
 נחלות Hereditates. נון Et inde uerbum נון idest filiabitur. & manebit.
 נחלות Hereditates, vel nomen instrumenti musici. ניר Lucerna, nouale. & uactū
 נחמד Desiderabile. נירא Iugum. syrū est.
 נחמה Confolatio. נכבד Honorabilis, incli-
 נחמו Nos. נרר Naris. tus, nobilis, gloriosus.
 נחמה Humilitas. & fremitus. נכד Nepon, idest filius fili-
 נחמה Cōcisa, decisa, cōsumatio. & abrensiatio. se. b. hie. lii. & stirps. fm btñ. Hie.
 נחש Auguriū, serpens, colu- נכה Claudus, debilis pedibus
 נחשת Aes, cretū, ænetū. (ber. fm beatū Hiero. (paratū
 נחשתים Cōpes. des. נכון Rectū, certū, firmū,
 נחשתין Auricalcū. & ænetū. נכח Coram, in cōspectu,
 נחת Descēsiō. & requies. contra, e regione.
 נחל Onus, onerosum. נחה Directio eqtas. & rectū
 נחיל Onerati. נחיות Rectū, recta.
 נטע Plantatio, germen. נכסים Diuitiæ, substantia.
 נטייעים Plantationes. נכר. & נכר Alienatio. gena.
 נטף Gutta, vel stilla. נכרי Alienus, extraneus.
 נטוף Species aromatica. f. נכחא Aromata.
 נוביות Monilia. (stacta. נלון Illusor, tumultus
 נובישות Propagines, rami infamis, fm btñ Hiero.
 נוב Fructus. (arboris. נכזה Vile. & contemptū.
 ניד. & ניד. Mot. ta. instabilis נמלה Formica. ca.
 נירח Saues, placēs. & suauitas נמר Pardus, pardi.

נס Signum, signa, vel exaltatio, vel eluatio. נפלא Admirabilis,
 נס Furor, tristitia. dolor. fy. e נפלאה Idem. & amabilis.
 נסבה Circuitio, vel causa, נפלאות Mirabilia.
 נסבה vel uolūtas. fm btñ Hie. נפלים Gigātes נפץ Allisio
 נסך Libatio, libamen. נפקתא Sumptus. syrurum est.
 נסיכים Principes. נפשות. & נפשות Aia. e.
 נסין Milium. נפה Fauus.
 נסין Primus mensis. נפת Prouincia, regio, vel
 נעות Iniqua, peruersa. nomen proprium loci.
 נעלים געל. & געל Galciamētū. ta. נץ Accipiter.
 נעלים Idem est. in duali. נציב Statua, statio.
 נעלות Calciamenta. נציה Flos, flores.
 נעים Iocundus, egregius, נצח Virtus, sanguis, for-
 נעים decorus, suauis. titudo, sempiternū. (tiofa
 נעם Decor, iocunditas. נצחת Fortis, ppetua, cōtē-
 נעיקות Decores. נצץ Scintilla.
 נעמן Decorus, fidelis, fm נצר Custos.
 beatum Hiero. Esaiæ. 17. נצרים Custodes. (enitē.
 נעצונן Saliuncula. נצרות Res obseruata & oc-
 נעצוצים Fruteta. (ccs. נצרות Obsernata, occulta.
 נער Puer, iuuenis, adole נצורים Loca deserta, delu-
 נעורים Pueritiæ. & iuuetutes. נצר Flos, uirgultū. (bra
 נעורות Idem est. נקה Cauerna, foramē. fi-
 נער Excussio, tēpestas. נכה Fœmina. (sura.
 נערת Stuppa. & paula. נקוד Pūctū, stigma, macu-
 נערת Fraudulēta. & derro נקוד Pastor. (la.
 נקף Carbūculus. (gātia. נקודים Pastorales.

ע

Torta, panis. **דִּפְטִיּוֹ** dīptio cōposita. f. nomē dēsti.
 Iniquitas, peccatū. **עַז** Fortis. f. impudens.
 עֲוֹנוֹתָא Pctā, iniqtates **עוֹז** Fortis. udo. virtus.
 Vertigines, iniqtates. **עֲזָה** Nomē auis. f. haliet.
 Iniquitas. **עֲזָה** Mercatū, mūdina.
 עוֹרֵלָא Iniquus. **עֲזָה** Annul. f. y. ē
 Holocaustū, hostia. **עֲזָרָא** Adjutoriū, auxiliū.
 Holocausta. **עֲזָרָה** Atriū templi.
 עוֹרֵתָא Iniqtas, tes. **עֲזָרָה** Atriū templi.
 Racemī remanentes **עֲזָרָה** Calamus, stilus.
 post vindemiā. **עֲזָרָה** Consiū, lex. f. yrū ē.
 Infās, puul. li. **עֲזָרָה** Vespertilio.
 Infāns, paruulus, **עֲזָרָה** Viscera. f. vas in quo
 vindemiator. lac mulgent.
 Paruuli, videmiato **עֲזָרָה** Corona, diadema.
 Iugum. **עֲזָרָה** (res. עֲזָרָה) Aceruus. f. lapidū.
 עוֹנָה Trps עוֹנָה Ariol. **עֲזָרָה** Aus, volucris.
 Volucris, volatile aus **עֲזָרָה** Fortitudo.
 Nebula, ofū. obscur. **עֲזָרָה** Ocul. f. aspectū, co
 Excitās, mag. f. b. Hie. **עֲזָרָה** Oculi. (lor, fōs.
 עֲזָרָה Vigiles. f. yrū ē. **עֲזָרָה** Fontes.
 Hostis, zmulus. **עֲזָרָה** Ciuitas. f. vrbs ci
 Cetus, cecū. **עֲזָרָה** Hostes. (uitates.
 עֲזָרָה Cēctas. f. cēct. **עֲזָרָה** Ciuitates.
 Pellis, cutis. **עֲזָרָה** Pul. i. f. s. f. ini.
 Fauilla. f. yrū est. **עֲזָרָה** Sid. cōstellatio, vesper
 Capra, capræ. **עֲזָרָה** Mus עֲזָרָה Aranea
 Caper emissar. & ē **עֲזָרָה** Monde, cōpes, calciar
 mētū.

ע

אֶפְסִי. **עֲזָרָה** Saculum, vel
 Sup, supra, in, ad, **עֲזָרָה** sempiternum. f. yrū est.
 apud, prope, iuxta, pro, pro **עֲזָרָה** Sacula. f. yrū ē.
 pter, aduersus, contra. **עֲזָרָה** Dīctio cōposita est. i.
 Occasio. f. yrū est. **עֲזָרָה** super mortem. f. occulta.
 Balbus. **עֲזָרָה** Adolefcēta, iunētus.
 Folum, ramus. **עֲזָרָה** Occultum.
 Folia. f. frōdes. **עֲזָרָה** Costa. f. lat. f. yrū est.
 Iniquitas. **עֲזָרָה** Costa, latera. f. yrū ē.
 Holocausta. f. yrū est. **עֲזָרָה** Exultatio.
 Exultās, let, gloriofus. **עֲזָרָה** Sanguifuga.
 Idē. f. e. **עֲזָרָה** Pīlū. **עֲזָרָה** Fceta, vel lactantes.
 Excelsus. f. si. f. yrū ē. **עֲזָרָה** Cū, iuxta, i, cōtra, aduers
 Cenaculū. f. vīctima **עֲזָרָה** Popul. li.
 vel holocaustū. 2. Paraf. **עֲזָרָה** Populi. f. yrū ē.
 Armus. f. f. e. **עֲזָרָה** Statio **עֲזָרָה** Mecū.
 Vas paruū fistile. f. p. **עֲזָרָה** Columna.
 batum. f. m. btm Hierony. **עֲזָרָה** Labor, fatigatio.
 Consultum, vel cogi **עֲזָרָה** Laborans.
 tatio, vel causa, vel studiū. **עֲזָרָה** Profūd. dū. ditas.
 Excelsus, altissimus, **עֲזָרָה** Profūditas. dū, deorsū
 superior, vel exēplū. **עֲזָרָה** pfūde עֲזָרָה pfūda. f. yrū ē.
 Puer, iuuenis, adolefcē **עֲזָרָה** Vallis **עֲזָרָה** Valles
 Virgo, abscondita **עֲזָרָה** Vallis Manipulus. li.
 vel adolefcētula. f. puella. **עֲזָרָה** f. gen. mēsuræ. f. gomor.
 Adolefcētula. **עֲזָרָה** Fcenum, manipul.
 Mundus, f. e. **עֲזָרָה** Lana. f. yrū est.
 lūm æternum. f. semper. **עֲזָרָה** Socius, proximus.
 Cōtra

UNIVERSIDAD
 DE SALAMANCA
 GREDOS.USALE.S

ע

עקר Sterilis. m. עקרה Idē. f. ערלים Incircūcis. f. phisbi
 עקר Radix, stirps, germē. ערום Callidus. (ti. Limūdī
 עקרב Scorpio. (trūc. ערפה Astutia, calliditas.
 עקש Peruerfus, prauus. עירום. f. עירום Nudus. ditas.
 עקשות Pernerfitas, pūitas. עירפום. f. עירפום Nudi
 עריר. f. עריר Solus, orbat, ערפה Aceruus, cumulus.
 עריר. f. עריר Solus, orbat, abſque liberis. ערמות. f. ערמות Acerui.
 ערב Gōmixtio mufcag. ערטון Platanus, nomen ar-
 ערב Salix, arabia, fideiuſfor boris, fcilicet caſtanens.
 ערב Veſpa, occidēs, nox. ערס Maſſa, paſta, pulmētū
 ערבים Veſpa ערבים Salices ערער Nomen proprium
 ערב Coruus. (pmiſcū loci. f. mirica arbor.
 ערב Subtegmen. f. vulgus, ערער Hüilis, vac. f. mirica
 ערבה Deſtū. folitudo עריפי Caligines, coeli.
 ערבה Fideiuſſio. (cāpeſtris. ערף Cernix.
 ערבי Arabs. f. lingua arabica ערפל Caligo, obſcuritas,
 ערבים Arabes ערבון Pign? ערין Fractura. (tenebrę.
 ערבות Cāpeſtria, deſerta. f. ערין ערין Fortis, robuſtus.
 ערונה Areola. (coeli. ערשות. f. ערשות Leſa. f. ſtratūa.
 ער Excitās. f. magiſter. עש Tinea, m. f. nomē ſi
 ערד Onager. i. aſin? ſineſtris deris coeleſtis. f. arſur? ſc. b.
 ערה Turpitudō, ignomi עשב Herba. ſcenū. (hierc.
 ערות Herbe, gramia. (na. עשבות Herbe, ſcena.
 ערירה Nudatio. f. nuda. f. ſu. עשן. f. עשן Fumus.
 ערירות. f. confuſione plena. עשק Calumnia.
 ערך Ordinatio. f. ſtimatio עשיר Dives עשיר Gaza.
 ערל Incircūcis, pūciat עשרון Decima pars.
 ערלות. f. ערלות Preputiūa. עשורנים Decimæ.

Decē

ש

שכח Contra, ē regione. labor, triſticia.
 שן Nubes ענב. f. ענב. f. Vua עצבון. f. עצבות Idem eſt.
 שן Delicia, delectatio, ענב Vas ſiſtū. f. ſubſtan-
 voluptas. (tas. humilitas, tia, pecunia. f. iniquitas, idoli.
 שן Afflictio, paup? ענבים Idola, dolores, labo-
 שן Paup, humilis, egen? res. f. ſculptilia, ſimulachra.
 שן Modestia, maſuetudo עצה Spina dorſi.
 שן humilitas. (milis. עצה Cōſiliū עצל Piger
 שן Mitis, maſuet?, hu עצלחה. f. עצלחה Pigrēdo. ſtia.
 שן Mites, maſueti. עצלחה. f. עצלחה Pigrēdo. ſtia.
 שן Labor, occupatio, ne עצום Fortis, robuſtus, mul-
 gociū, cura. f. afflictio. (buſta עצם Fortitudo, robur.
 שן Ram?, ppago. frōdes, ar עצם Os, offis. f. ſubſtātia. f.
 שן Torq̄s. monſte, gigas ebur. f. idē. ipſemet articūl.
 שן Damnum, mulcta. עצר Retētio, clauſura, āguſta
 שן Muſtū. f. ſucc? dulcis עצרת עצרה. f. עצרת Coet. f. colle
 שן Ramus, frons, עצה עצה Ramus, frons, ſtio, cōcurſ? ppli i vnū locū
 שן ramī, nemora. עצר Dmū, regnū, opes.
 שן Tenebræ, tenebro? עקב Calcanes, plāta. f.
 שן, veſp. f. nomē ppriū עקבות Veſtigia. (pedis. veſtigū
 שן tarris, vel arcis. vel templū. עקב Propter, eo qd, retribu-
 שן Emorroides. עקב Prauus, iniquus. (tio.
 שן Palpebrae. עקבה Camera. f. infidioſa.
 שן Pulvis, terra, cinis. עקבה Camera. f. loc? vbi pa-
 שן Hinul? עפרת Plūbū. flores ſolēt ones ligare vt tō
 שן Glebae. עקד Aial. maculoſū. (deat.
 שן Lignum, arbor. עקלות Peruerfus, tortuoſ.
 שן Dolor, afflictio, עקלקלות Prauitates, puerſa
 Secti

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
 GREDOS.USALE.S

עשרה Decem, masculinum.
 עשרה.ל. Decē. fce.
 עשרות Denz.
 עשרי Decim. a.
 עשור Decachordus, instru-
 mentum musicum.
 עשור Decimus, decem.
 עשירי Decimatio.
 עשרים Viginti. f. bis decē.
 עשרת.ל. עשרת.ל. Cādidus, lucidus.
 עשרות Cogitatio.
 עשירות Cogitationes.
 עשתי Vndecim mas.
 עשתי עשרה Vndecim. fce.
 עשרת Grex. fontium. (ci.
 עשרות Greges. l. nomē p. lo.
 עשרת.ל. עשרת.ל. Nomen proprium.
 עת עתים Tps, hora. c. (idoli
 עתות Hora.
 עתיד Futur, preparat.
 עתידות Futura, tempora.
 עתודים Hirci, hēd, p̄cipēs
 עתה Nunc.
 עתוי Paratus. l. assuetus.
 עתיק Vetus. l. antiquus.
 עתיקים Antiqui, vetera.
 עתרי Nebula. (tio.
 עתרת Depcatio, multiplicata

עתרי Nomen proprium,
 vel supplex mei.
 De icp̄it̄ba a lfa p̄ Pe.
 פאה Latr, agul, finis, ier
 פאות Angul. (min, coma
 פאר Decor, glia, corona.
 פארים פארי.ל. Coronae, vi-
 ta, vel discriminalia.
 פארה Lagūcula, olla. l. ra-
 פאור Olla. (mus.
 פארת Rami, frondes.
 פג Grossus, fic. Fici
 פגל Immūd, sphanus.
 פגע Occursus, contra-
 פגרי פגרי.ל. Cadaver. morticinū
 פגריים.ל. פגריים.ל. Cadavera.
 פדוה.ל. פדוה.ל. Redē
 פדוה.ל. Mesopotamia regio. (ptio.
 פדר Adeps. פה. Os. sab ore
 פים Ora, vel acies.
 פירות.ל. פירות.ל. Ora. l. n̄cipi
 פה Hic, huc. (tes.
 פים Libia, nomē regiōis
 פוק Stribū nigri coloris.
 פול Fauna.
 פוקה Offediculū, singul.
 פור Sors. Ester. 3.

Torcil

פורה Torcular, lagena.
 פות Cardo פותות Cardines
 פתה.ל. פתה.ל. Crinis, turpitude
 פתה Insipies, puul, stultus
 פז Aurum obrizum.
 פח Laqueus.
 פחד Pavor, formido, terror
 פח.ל. פח.ל. Princeps, dux.
 פחות Duces, principes.
 פחות Duces, p̄cipēs. sy. ē
 פחז Festinatio, temeritas, vel miraculum.
 פחם Carbo, pruna.
 פחר Figulus. syrum est.
 פחת Fouea, fossa. (lepre.
 פחת Corrosio, cōfossio. l.
 פחדה Lapis p̄ciosus. l. stopa
 פטר Apertura. (zib
 פטורים P̄ceminētes. l. scul-
 פטיש Malleus. (pturc.
 פמש Thīara. syrum est.
 פיד Interitus, rutina.
 פיה Gins.
 פיכה.ל. פים.ל. Piguedo, arua
 פיה Lagūcula, lēticula.
 פלא Miraculū, mirabile.
 פלאה.ל. פלאה.ל. Mirabilis. lia.
 פלג Rivus, flumē, diuisio.

פליגים.ל. Rivuli, d̄vul-
 siones, vel rivul.
 פלג Diuisio. dtm̄idiū. sy. ē.
 פליגה Diuisio.
 פליגש Concubina.
 פליגש Concubinae.
 פליג Habena, lampas.
 פליג Idem plu.
 פליג Fragmen.
 פליגה.ל. פליגה.ל. Seruttū. l.
 פליגה.ל. ministeriū. sy. r̄ ē.
 פליט Qui evasit. l. q̄ effugit
 פליטים Fugt̄ivi, saluti.
 פליטה Euasio, liberatio.
 פליטה Fufus, bacul. l. vic.
 פליטה.ל. פליטה.ל. Indicatio
 פליטה.ל. vel iudicium.
 פליטה.ל. Reus iudicio, vel iu-
 dicandus, vel iudicanda.
 פליטה.ל. Iudices arbitri.
 פליטה.ל. Ille talis, vel
 Pōc, statera, libera.
 פליטה.ל. Tremor, cōcussio.
 פליטה.ל. Os. sab ore. sy. r̄ est.
 פליטה.ל. Ne forte. (ciosū
 פליטה.ל. Balsamū. l. ynguētū p̄
 פליטה.ל. Angul. l.
 פליטה.ל. Gem

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA
 GREDOS. USAL. ES

גֶמָא Gēma. l. margarita. פֶּעֶמֶת Anguli. Exod. 12, 5.
 גֶמָא Gēma, margarita. פֶּעֶמֶן Tintinabulum.
 גֶמָא Gēma, margarita. פֶּעֶמֶן Primo mane. פֶּעֶמֶן Mūd. orbis. f. פֶּעֶמֶת
 vel dilaculū. l. hora inatuti. פֶּעֶמֶן saluator mūdī, vel ab
 ma. l. vesptina. (יט. l. iteri. f. sconditorum repertor.
 פֶּעֶמֶן. f. פֶּעֶמֶן Facies. l. vult. l. פֶּעֶמֶן Vulus.
 פֶּעֶמֶן Int, vel intrinsecus, פֶּעֶמֶן Interior, Retusum, vel lima.
 ab intus. (vel interi. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Præfct, præpositus.
 פֶּעֶמֶן Interior, פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Depositu. l. repositū.
 פֶּעֶמֶן Interior, פֶּעֶמֶן Interior, פֶּעֶמֶן Interior, פֶּעֶמֶן Interior, f. p. gētis. l. puiciē
 res, interius, vel interiora. פֶּעֶמֶן Vidēs. l. prudēs. (uobiles
 פֶּעֶמֶן Fragimētū. l. pcticu פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Aptio. l. aptio carceris
 la, vel articul. sy. ē. Dañ. 5. פֶּעֶמֶן Colocynthis herba.
 פֶּעֶמֶן Polymita, vel talari. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Colocynthidē. l. scul
 פֶּעֶמֶן Locus altus. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Taur, vitul. (pturē
 פֶּעֶמֶן. l. פֶּעֶמֶן Fragimētū. l. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Vituli פֶּעֶמֶן vitula. vacca
 פֶּעֶמֶן. l. placēta. l. placētula. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Vacē פֶּעֶמֶן olla, cacab
 פֶּעֶמֶן Transitus. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Onager, fer, siluestris
 פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Claud, claudi. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Onagri.
 פֶּעֶמֶן Idoli, sculptile. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Mul. li. la.
 פֶּעֶמֶן Idola, sculptilia. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Paradisus, hort. sal
 פֶּעֶמֶן Pfalleriu. syru est. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Fructus.
 פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Op, opa. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Nomē pprū loci. l.
 פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Op, opa. (pbatissimū.
 פֶּעֶמֶן Vicis, vna, e. malie. an פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Suburbana. l. nomē
 gul, semel, nūc, vestigū, plā proprium loci. (rus. l. vic
 פֶּעֶמֶן Vices, vestigia, pedes פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Villa abctq muro. l.
 פֶּעֶמֶן Duab vicib. l. bis. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Fortes, ville, rura.
 Ferrū

פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Ferrū. sy. ē. cundum beatū Hieronū.
 פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Flos, lilium. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Phisfon nomē fluui.
 פֶּעֶמֶן Particulare. (na vuar פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Præuaricatio, iniqtas
 פֶּעֶמֶן Racem parv. l. gra פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Præuaricatioēs, ini
 פֶּעֶמֶן Appressio, dura פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Grefius, grad. (qtates
 feruitus, vel violentia. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Expositio, so
 פֶּעֶמֶן Cellula. luto, interpretatio.
 פֶּעֶמֶן Gryphus. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Linū, lina.
 פֶּעֶמֶן Persia פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Vngula. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Bucella.
 פֶּעֶמֶן Coma. l. cēlaries capitis פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Cibus, esca, panis.
 פֶּעֶמֶן Vindicta, vltio. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Fragmenta, bucellæ.
 פֶּעֶמֶן Vltiones. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Subito, statim, cōfesti.
 פֶּעֶמֶן Pulex. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Fascia pectoralis.
 פֶּעֶמֶן Nomē pprū. fluui. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Verbū. res. sentētia,
 פֶּעֶמֶן Daniso, percussio, פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Idem. syrum est.
 vel interruptio. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Latitudo. syrum est.
 פֶּעֶמֶן Prædo, latro. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Inspiciēs, puul, stult
 פֶּעֶמֶן Diuisio, dilaceratio. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Inspicientes, parvuli.
 פֶּעֶמֶן Eques. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Persuasio, deceptio, illecebra.
 פֶּעֶמֶן Eqtes. l. vngula. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Ostiū, porta, ia
 פֶּעֶמֶן Declaratio, explanatio פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Aptura. (nua, fores.
 פֶּעֶמֶן Stercus, fim. (tio. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Sculpturē, calaturē.
 פֶּעֶמֶן Exemplar. syru est. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Litiuot. Gladit, laceē. l. noua
 פֶּעֶמֶן Stercus aiui. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן culæ acuta. (plicatis
 פֶּעֶמֶן Euphrates. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Filū. l. vita ex filis du
 פֶּעֶמֶן Indlyt. טפספס, ptes. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Peruersus, puerfa.
 פֶּעֶמֶן Inclyti. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Apsis. l. basilliscus.
 פֶּעֶמֶן Multitudo. l. scelē. פֶּעֶמֶן פֶּעֶמֶן Subtto, fortuito.
 Ferrū

Interpretatio. פתרון
 Exemplar. מפתח
 De incipientibus a littera צ cadic. **צ**
 Sordes צאל Vmbra צנה
 Ovis, pecus. צאן
 Exitus. צאן
 Tegmē. l. planifstrū textū צב
 Lestica. צבים
 Exercitus, militia. צבא
 Exercitus, turma. צבאות
 Volūtas. syrum est. צב
 Hinulb, capōl. l. icly צבי
 Tictura. l. diuersorū colorū צבע
 Cōgregatio, aceru. צבוח
 Manipulus. צבוח
 Lat. לצד Cōtra. syr. ē. צד
 Latera, hostes. צדים
 Latera. צדיים
 Cibaria, viaticum. צדיה
 Insidiatio, insidię. צדיה
 Venatio. ator. ציד צד
 Venatores. l. hostes. צורים
 Iustitia. צדקה. l. צדקה
 Iustus. צדיק
 Flau. l. color auri. l. צהב
 Fenestra. (fulgēs. צרה
 Meridies. צהרים

צ
 Sordes. didi. צואים
 Clāmor, vociferatio צוהה
 Profundū. (vlulau. צולה
 Ieiuniū, ieiunia. צום צמות
 Oues צנה
 Fauis. צנה
 Inundatio. (latio. צפת
 Angustia, tribu צוק. l. צוקה
 Petra acutissima, cul ter. l. gladi, nouacula. l. no men prouincia. f. tyrus. צור
 Petra, fortis. l. deus. צור
 Fortes, petrę, rupes. צורים
 Collum, ceruic. צואר
 Colla. צוארים. l. צורנים
 Forma, figura. צורה
 Candidus, clarus. צח
 Verba clara, & plana צחות
 Idē ē. l. splēdore. צוחחות
 Siccitas. l. loc. arid. צחיחה
 Loca arida, & sicca. צחיחים
 Putredo. l. fector צחנה. l. צחן
 Rūsus. l. ludus. צחק
 Candidū. l. nitidū. צחר
 Nidentes. צחרות
 Nauis. l. trieris. צר
 Siccitas, solitudo. de/ צרה
 Loca, sicca. (fertū צרות
 Sitis. l. loc. sicc. l. sicci (tas. ציון

צ
 Sittentes. צמאים
 Naues, trieres. צים. l. ציים
 Sitis, vel dipsas. צמאון
 athiopes, dæmonia, vel bestia fera. צמאון
 Cincin. capillo rum, vel coma capitis, vel id quod intrinsecus latet. צמם. l. צמת
 Titulus. tumulus. ציון
 Specule. ציונים
 Flos, ala, pēna, lamia ציון
 Idē est. l. turpitudine, secundum beatū Hierony. צמת
 Pictura. l. celature, flores. (l. cardo. צמיר
 Par. l. iuga vnū. l. alio צמיר
 Legat, nūci, dolor צמיר
 Iugale. (rū aialitū. צמיר
 Dolores, errores, cō צמיר
 Armilla. lla. צמיר
 Fimbria. (pages. צמיר
 Germen. צמיר
 Sittentes, vel illi q ha bitat in desertis, & habēt lō צמיר
 Vmbra. צל. l. צל
 Lana. (gā comā. צמר
 Subcneric. panis. צמיר
 Medula, vel cacumē, vel summitas arboris. צמיר
 Phiala, vel vas. צמיר
 Spina, vepres, lācea. צמיר
 Imago, silitudo, statua צמיר
 Sifides. צמיר
 Scutum. צנה
 Spinae, vel arma. צנים
 Loc. obscur. (ligo. צלמון
 Vmbra mortis. l. ca צלמות
 Aridum, siccū. צנים
 Humilis, modestus. צנע
 Humilis. צנעים
 Latera, tabule, costę צנעים
 Humilis. צנעים
 Circumuolutio. צנפה
 Gimbalum, obum, brans, vel gurgustium. צנפון
 Gidarit Vite. צנפון
 Gimbala. צנפנות
 Gen. vasis vi lagūcu צנפנות
 Carcer. (la. צנק
 Sitis צמא
 Sittens. צמר
 Fustula. l. canal. l. catara cta צמר
 Cana T3

צ

צנתר Canalis. l. rostrum. צפרנים Vngues.
 צנתרות Roftra. (iceffus. צפרדע Rana.
 צעד. l. צעד Greflus, paffus צפת Caput. l. colūn. (tor
 צעדים Greflus. in plu. צפה. l. צפה Inundatio. l. fo
 צע Gen^o, veftis. l. terriftrū. צקון Tribulatio. l. fa. 26.
 צעצעים צעצע Statuari^o. rif. צקולן Pera pastoralis.
 צעקה Clamor. צר Anguftia, tribulatio.
 צעור Minim^o, mior. puul^o. l. aguftiās. l. tribulās. l. hoftis
 צופה Speculator. l. cōtēpla צר Hoftis. l. tribulans.
 צופים Speculatores. (tor צרים צררים Hoftes. l. tri
 צופי Goopertorium. bulantes.
 צופות Scyph^o. l. phtala, lechi צר Lapillus. l. gleba par
 צפוחית Laganum. (th^o ua. l. fāfciculus. l. fācculus.
 צפון Aqlo. l. ps septētrional^o. צרות Sacculi. l. fāfciculi.
 צפון Abfcōditū, arcanū. צרת Cicatrix quæ fit ex
 צפוני Aquilonaris. combustione.
 צפנת פצנת Saluator mūdi l. Anguftia. l. tribulatio
 vel abfcōditorū repertor. צר Refina. l. theriaca.
 צפע Regul^o, afpis. l. bafilifc. צרי צרייה Turris.
 צפעוני Idem est. צריים צרייה
 צפיע Fimus, ftercus. צר Leprofus.
 צפפה Supfcies. l. gen^o fali צרעה Lepra, vel plaga.
 צפר Mane. fyrū est. (cis. צרעה Nomen reptilis, fcifi
 צפירה Contritio, vel fenten cet fcrabrōnes.
 tia manc. l. corona. l. fertū. צרף Conflator, vel argen
 צפר Hircus. tarius, vel aurifex.
 צפור Aus, volucris, paffer. צרפת Nomen provincie.
 צפור Vnguis. l. vngula. fcilicet fārepta, vel Frācia;

De

ק

De incipientibus a ק Coram ante. fyrū est
 littera ק Quoph. קדמה קדמת Prim^o. a. fy
 קאת Nomen auis. fcilicet קדמת Antiquitas. (rū ē
 onocrotalus. קדמוני קדמון. l. קדמוני Antiqu^o. l.
 קב Cab^o, gen^o mēfurę. oriētalis. קדמונה Idē fo.
 קבה Vētricul^o. l. ftomach^o קדרנית קדרות. l. Nigredo.
 קבה Lupanar, pftibulū. vel obfcūritas, vel trifitita.
 קבל Gorā. l. cōtra, ē regiōe קדש Sāctitas. l. fctificatio.
 קבל Idem est. fyrum est. קדשים. l. קדשים Sāctificata
 קבל קל Propter, ppterea, l. cōfēcrata. l. fāctuaria. tates.
 ideo eo qđ, quomō, fecun קדוש Sāctus. l. fāctificat^o.
 dum, ficut, ergo, quāmuis, קדוש Sanctus. fyrum est.
 ftatim, post. fyrum est. קדש Scortator. l. efcomiat^o
 קבל Artes, machina. קהל Cōgregatio, ecclefia.
 קבל Receptio. (ra capitis. קהלות Ecclefiaftes.
 קבע Galea. l. alia armatu קו Linea, regula. l. norma.
 קבע Fex. l. fundus calicis. קול Vox, fontus.
 קבוצה קבוצין קבוצה Congregar
 tio. l. collectio. l. cōgregat^o. קובה Statura, altitudo.
 קבוצה קימה קימה Erectio.
 קבורה. l. קבורה Sepulchrū. l. קבוצה Idē est. l. libertas.
 קברים Sepulchra. (sepultura קון Spina, vel vepres.
 קדקד Vertex. קוצים Spinae. (ma.
 קדה Casa, fpecies. aroma קוצות Cincini capitis. l. co
 קדרת Febris. (tica. קור Tela קור Frigus.
 קדמת. l. קדמה. l. קדם. l. קדם Ante קורה Tignū, vel trabes.
 olim. l. initiū, antiquus. l. re קורת Tigna. l. cōtingētia.
 glo orientalis. l. antiquitas. l. re קמכ Morfus, fuccifio. con
 קדים Ventus orientalis. fringens.

T 4 Inter

קמול Interfectio, occisio.
 קמול Idem. syrum est.
 קמון קמון Paruus, minor,
 minimus.
 קמנים Puffili, pui, minimi.
 קמורת Puffumigatio, incen-
 sum, thimiam, sacrificiū.
 קמורה. l. קמורה Idem est.
 קמור Fumus, vapor.
 קמורת Disposita. l. ligata.
 קמורין. l. קמורין Compages,
 colligatura. syrum est.
 קי Vomitus.
 קי Vomitus ignominie
 קימא Estiuū tps. sy. ē
 קיים. l. קיים Passū, foed. sy.
 קיים Aestas. l. est. l. fruct. (ē.
 קימון Hædera.
 קיר Paries, murus.
 קל Leuis, velox.
 קלים Veloces קל Vox. sy. ē
 קליל Lucidū, terfū, cādēs.
 קלילה Maledictio.
 קלחת Caldaria.
 קלט Contractū. l. mēbrū.
 קלי Polenta. l. grana tri-
 tici torrefacta igni.
 קלון Inhonoratio, igno-

קמין, vltspēditū. (ntē. vt sup
 קי קלון Vomitus, ignomi
 קלס Derisus. l. illusio.
 קלטה Irrisio.
 קלע Fūda. l. fundibulari
 קלעים Fundibulari.
 קלשון Tridēs קלמה Farina,
 Vrtica. cæ.
 קלשון Tridēs קלשנים
 קלון Nidus.
 קנים Mansuetulae.
 קנא Zelator.
 קנאה Zelus, amulatio.
 קנאות Zelotypia.
 קנה Arundo. l. calamus.
 קנים Calami.
 קניה Lamētatio plāctus.
 קנין Emptio, possessio,
 substantia.
 קנמן Cinamomum.
 קנס Hariolatio, ditinatio
 קנסים Diuinationes.
 קסת Atramentarium.
 קוע Princeps, vel nomen
 propriū nationis. l. regiois.
 קעקע Stigma. l. tizatio.
 קערה Scutela. l. acceptabu-
 Nix. fm btmi hie. (lū
 קפד Herictus.

Scif.

קפדה Scissio. l. p̄cisio. l. an-
 guitia, fm btmi Hierony.
 קפז Herictus.
 קץ Finis. l. extremum.
 קצב Precisio. l. sculptura.
 קצבי Extrema.
 קצובות Tonfa. f. oues.
 קצה. l. קצה Finis, extremū,
 summittas. l. terminus.
 קצרות Fines, nouissimi. l.
 simitates, margies, extremē.
 קצות Idem est.
 קצים Fines, nouissimi.
 קצנים Idem est קצה Git.
 קצין Princeps, vel dux.
 קצינים Principes, duces.
 קציעה Gafia. l. nomē. p. fce.
 קצף Furor, ira, indignatio.
 קצר Breuis. l. angustus.
 קצר Abreuiatio.
 קציר Messis.
 קרה. l. קרה Frigus.
 קרים Frigidū, frigidū.
 קרקר Refrigerium, vel no-
 men propriū loci. (tio.
 קריאה Vocatio. l. lctō, p̄dica
 קרב Accedēs. l. appropinquās
 קרב Intra, vel medium.

ק

קרב Bellum. l. prælum.
 קרבות Bella.
 קרבת Appropinquatio, ad
 Idem est. (hēsis
 קרוב Propinqu. l. pxim
 קרבן. l. קרבן Oblatio. l. mu-
 קרס Securis. (nus.
 קרדפים Secures.
 קרדמות Idem est.
 קרו Accidēs, casus, euēt.
 קריה. l. קריה Ciuitas.
 קריה. l. קריה Ciuitas. sy. ē.
 קריה Ciuitas. l. ciuitates.
 קריה Ciuitates. l. nomen
 propriū loci.
 קריה Ciuitates.
 קרנ Caluus.
 קרנ Gela, vel glacies.
 קרנה Caluitium.
 קרן. l. קרן Cornu, coruua.
 קרנים Cornua.
 קרנות. l. קרנות Cornua.
 קרס Circul, vncin. l. sibu
 קרס Talus pedis. (la.
 קרע Scissura. l. ruptura.
 קרע Excisio, vel cōcisio,
 excisor, vel stimulator.
 קרע Panimētū, fūd, solū.
 קרע Tabu

UNIVERSITATIS
 DE SALAMANCA
 GREDOS.USALES

רִוֵן Princeps, tyrānus. gmentarius, vel mercator.
 רִזְנִים Prīncipes, tyrannī. רְכִילִים Negociatores.
 רִחַב Latitudo. l. dilatatio. רְכִילִי Sufurro, criminator.
 רִחַב Lat, dilatav, spacioſo. רְכִים רִסוּ Mōs aſp̄ aspera
 רִחַב Platea. רִכֵּשׁ Subſtantia.
 רִחַב Plateae. רִכֵּשׁ Veredarius, ſupor,
 רִחַל Ovis, agnus. dromedarius, vel genus
 רִחַס Vulva, vterus. animalis velociſſimi.
 רִחַס Misericordia. רִם Excelfus. l. alt. l. elevat.
 רִחַמִים Mia. l. miſeratiōes. רִמִים Excelli.
 רִחַמִים Misericors. inaf. רִמִה Excelfa, exaltata, vel
 רִחַמִית Misericors. ſce. locus excelfus.
 רִחַמִיִּים Misericordes. ſce. רִמִת Excelfe. l. lapides p̄cio
 רִימָה Miam conſecuta. רִמָה Vermis, tinea. (ſi.
 רִימִין Mia, miſeratiōes. ſy. ē רִמִיה Fraus, dolus.
 רִיחִים Nomē auis. ſ. porphyrio רִמִת Sanies, ſm. b. Hiero.
 רִיחִין. l. Laniacrum. Itē רִמָה poſuit. ſy. ē. Dañ. 7
 רִיחִין Procul. longe. רִמָה Lācea. l. haſta. l. pugio
 רִיחִין Tremor רִיחִ Odor. רִמִים Lancea.
 רִיחִים Mola. רִמִים רִמָה רִפְרָן Acq̄. a.
 רִיחִים Inane, vanū, va רִפְרָן Malum granatum,
 רִיחִין Saliva, albugo. (cuū. vel malum punicum.
 רִיחִין Tener, delicat, molis. רִמֵשׁ Reptile, motabile.
 רִיחִים Teneri. רִיחִין רִנָה Exultatio, laus,
 רִיחִים Equitatus, cur- canticum, clamor.
 רִיחִים Equitatus, cur- ruz, quadrigua. רִיחִין רִנָה Struthio. l. pauo
 רִיחִים Mola inferior, aſcēſus. רִיחִים Gutta, ſtilla, fiſſura,
 רִיחִים Aromatarius, pi- rima, Ros.

Fren

רִסוּ Frenum. רִסוּ Idem eſt.
 רִעַ Malus, peſſimus. רִפְאִים Gigātes. l. robuſti.
 רִעִים Mali, peſſimi. רִפִידָה Stratū. l. reclinatoriū
 רִעֵב Fames. רִפֵּה Lax, diſmiſſus, iſirm
 רִעֵבִין Idē. l. frumentum. רִפִיִּין Diſſolutio, relaxatio.
 רִעַד Tremor. רִפְסָד Ratis, rates.
 רִעָה Mala. l. malitia, malū. רִפְשׁ Cōculcatio. l. conū.
 רִעָת Mala. l. tribulatiōes. רִפְת Boulae. l. ſtabulum.
 רִעָה Paſtor, paſtores. רִר Curſor, currentis.
 רִיעָה. l. Socius, amicus. רִרִים Currentes.
 רִיעִים Socii. (aſſiſtiō. רִרִין Volūtas, beneplacitū
 רִיעֵ Cogitatio. l. malū. l. רִרִין Occiſio, interfectio.
 רִיעֵ Paſtus, paſcua. רִרִינָה. l. רִרִינָה Paulmētū. l. cal
 רִיעָה. l. רִיעָה. l. רִיעָה. l. Amica, p̄xima, cul ignit. l. pruna. l. carbo.
 רִיעָת Proxima. רִרִינָה Pruna.
 רִיעָת Item רִיעָת vociferatio, vlu- רִרִינָה Paulmētū. l. ſtratum.
 רִיעָת. l. רִיעָת. l. רִיעָת. l. titio, vel tubilatio. (ſiſtiō. רִרִין Tātūmodo, ſolūmo
 רִיעָת. l. רִיעָת. l. רִיעָת. l. Cogitatio. l. af do, q̄ppe, nāq̄, verūtamen.
 רִיעָת. l. רִיעָת. l. רִיעָת. l. Voluntas, be רִרִינָה Laganū. l. placēta te
 רִיעָת. l. רִיעָת. l. רִיעָת. l. neplacitum. ſyrum eſt. רִרִין. l. רִרִין Vacuū, inanis. (nuis.
 רִיעָת. l. רִיעָת. l. רִיעָת. l. Crapula. ſopor. l. tre רִרִינָה Vacuū, vacua.
 רִיעָת. l. רִיעָת. l. רִיעָת. l. Mitrae. (mor. רִרִינָה רִרִינָה Putredo.
 רִיעָת. l. רִיעָת. l. רִיעָת. l. Tonitrum. רִרִינָה Ips capitis. Iudi. 4.
 רִיעָת. l. רִיעָת. l. רִיעָת. l. Virens, virida, ſtori רִרִינָה Macilente. (tar.
 רִיעָת. l. רִיעָת. l. רִיעָת. l. Commotio. רִרִינָה Pigmetari. l. vngūē
 רִיעָת. l. רִיעָת. l. רִיעָת. l. Medic. icl. רִרִינָה רִרִינָה Conſecta, vel cō
 רִיעָת. l. רִיעָת. l. רִיעָת. l. Sanitas, medicina. רִרִינָה רִרִינָה ditum, vel pigmentatum.
 רִיעָת. l. רִיעָת. l. רִיעָת. l. Vnguentaria.

Ver

ק

Vestis varii coloris. **רְחֵמָה** Rugitus.
 Extensões. f. lamia. **רְחֵמָה** Rugitus plu.
 Extensio. f. firmamētū **רְחֵמָה** Desolatio, deuastatio
 Paupertas. **רְחֵמָה** calamitas, miseria.
רְחֵמָה Idem est.
 Caput. syrū ē. **רְחֵמָה** Sonitus. f. strepitus.
 Licentia, facultas, **רְחֵמָה** Cōtēptus. f. despectio
 praeceptum. **רְחֵמָה** Petitio, interrogatio
רְחֵמָה Impi, res, cōdenat. **רְחֵמָה** Petitiones.
רְחֵמָה Impietas, ini **רְחֵמָה** Fouca, ifer, ifernus.
רְחֵמָה Impia. (qtas) **רְחֵמָה** Quietus. f. opulētus. f.
רְחֵמָה Auis, diabolus, lam **רְחֵמָה** Idem est. (pacat)
 pas, carbo. **רְחֵמָה** Reliquū, re/
רְחֵמָה Rete. f. reticulum. **רְחֵמָה** Caro. (manēs)
רְחֵמָה Tremor, horror. **רְחֵמָה** Fermentum.
רְחֵמָה Catena. f. lamina. **רְחֵמָה** Tumor. f. diuersus co
רְחֵמָה Catena. f. laminae. **רְחֵמָה** Gan, fenex. (lor. f. eleuatio
רְחֵמָה Scintilla. f. flamma. **רְחֵמָה** Scintille. f. tele aranea
 littera **רְחֵמָה** Sin. **רְחֵמָה** Scintilla. f. flama. sy. ē
רְחֵמָה Byssus. f. flex. fce. **רְחֵמָה** Flammae. syrum est.
רְחֵמָה Sex. mascul. **רְחֵמָה** Sessio, hitatio
רְחֵמָה Sexaginta. m. f. fce. **רְחֵמָה** Lapis p̄ciosus. f. acha
רְחֵמָה Liliū. f. rosa. **רְחֵמָה** Captiuus. (tes)
רְחֵמָה Lilia, vel rosa. **רְחֵמָה** Captiua.
רְחֵמָה nomē. p. ciuitatis. **רְחֵמָה** Captiuitas.
רְחֵמָה Color ruber. f. minitū **רְחֵמָה** Captiuitas
רְחֵמָה Tribus, familia, vir
 g.

g.

ש

ga, vel baculus. sceptrum. **שְׁבָרִים** Confritiones.
שְׁבָרִים Tribus plu. **שְׁבָרִין** Confratio.
שְׁבָרָה Cancellus, rete. **שְׁבָרָה** Spes. f. expectatio.
שְׁבָרָה Arbor, vepres, ramus. **שְׁבָרָה** Reges,
שְׁבָרָה Sambuca instrumentum musicum. syrum est. **שְׁבָרָה** Reges,
שְׁבָרָה Humerus. f. fce. **שְׁבָרָה** Sabbatū. i. requies.
שְׁבָרָה Semita. (mur. **שְׁבָרָה** Requies, requies.
שְׁבָרָה Spica, spica. **שְׁבָרָה** Sabbata. f. hebdomas
שְׁבָרָה Vermis, testudo. **שְׁבָרָה** Redit, cōuersio
שְׁבָרָה Lunula ornāmētū. **שְׁבָרָה** Ignorātia, er
שְׁבָרָה Septem. fce. f. septu- **שְׁבָרָה** Ignorantia. (ror.
 plum. fce. vel septies. **שְׁבָרָה** Magna, vel multum
שְׁבָרָה Septem. f. fce. **שְׁבָרָה** Vxor, coniux.
שְׁבָרָה Septem. f. fce. **שְׁבָרָה** Infania, amentia.
שְׁבָרָה Septim. a. **שְׁבָרָה** Pectus, vel armētū. f.
שְׁבָרָה Septimana. f. hebdo- **שְׁבָרָה** primitiuū. f. recens natum.
 mas. (mades. **שְׁבָרָה** Mamma, vber.
שְׁבָרָה Hebdo- **שְׁבָרָה** Vbera, mammae.
שְׁבָרָה Iuramētū. f. iustitū. **שְׁבָרָה** Vastatio. f. deuastatio
שְׁבָרָה Septuplum. (dū. **שְׁבָרָה** Demō. ones. (tio
שְׁבָרָה Septuplū. f. septē. **שְׁבָרָה** Scyphus. (musica.
שְׁבָרָה Saturitas, satiētas. **שְׁבָרָה** Vrecoli. f. instrumenta
שְׁבָרָה Ops **שְׁבָרָה** Siluestris.
שְׁבָרָה Angustia. f. tribulatio, tremor. **שְׁבָרָה** Ager, cāpus.
שְׁבָרָה Confratio, cōfractio. **שְׁבָרָה** Campi, agri.
שְׁבָרָה Campus. f. aruum.
שְׁבָרָה Suburba
 na,

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

ש

שְׁחִיף Tabulatum, vel fra-
 tum ligneum. שְׁחִיף Inundans.
 שְׁחִיף Egestas. l. febris. שְׁחִיף Executor. l. exactor;
 שְׁחִיף Superbia. שְׁחִיף Magfī, executores.
 שְׁחִיף Coelū, æther, nubes, שְׁחִיף Latus. s. yrum est.
 vel pulvis tenuissimus. שְׁחִיף Munus.
 שְׁחִיף Coelū, nubes. in plu. שְׁחִיף Eleuatio. l. superbia.
 שְׁחִיף Rifus, ludus. שְׁחִיף Dimerforiū, negociatio
 שְׁחִיף Mane, aurora, diluci שְׁחִיף Virgultū, arbor, ger-
 mē. l. lux matutina, ortus. שְׁחִיף eloquitiū. l. meditatio. l.
 שְׁחִיף Niger, vel carbo. שְׁחִיף Arbores. (exercitatio
 שְׁחִיף Nigra. l. fusca. שְׁחִיף שְׁחִיף Hiero. l. fouea. eē.
 שְׁחִיף Idem est. שְׁחִיף Remigatio.
 שְׁחִיף Nomē fluuii egypti שְׁחִיף Mittēdus, s. m. beati
 שְׁחִיף Pueritia. l. voluptas שְׁחִיף Hiero. l. nomē pprīū loci.
 s. m. beati hiero. l. nigredo. שְׁחִיף Idē ē. l. nomē fluuii.
 שְׁחִיף Interius, fouea, cor- שְׁחִיף Vrinā.
 ruptio. (cata. שְׁחִיף שְׁחִיף Cātīcū. l. carmē
 שְׁחִיף Internitiōes. l. pec שְׁחִיף שְׁחִיף Cātica, car-
 שְׁחִיף Deceptio. s. yrum est. שְׁחִיף שְׁחִיף Armilla. a. (mīa
 שְׁחִיף Genus arboris. שְׁחִיף Marmor.
 שְׁחִיף Præuaticationes. l. שְׁחִיף Vepres, spīna.
 infātia. vel auerfiones. שְׁחִיף Cubatio. l. cōcubitū.
 שְׁחִיף Aduerfariū, diabolu. שְׁחִיף Gallus, vel vit.
 cōtrariū, declinās. l. avia recta שְׁחִיף Obliuo.
 שְׁחִיף Inimicitia, vel aduer שְׁחִיף שְׁחִיף Sterilitas. l. of-
 fatio, vel nomen putei. שְׁחִיף Orbātus. (batio.
 שְׁחִיף Inundatio, diluuiū. שְׁחִיף Orbata.

V Infes

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USALE.S

ש

ma, vel vineę, vel valles ra- שְׁחִיף Allū s. yrim Allū.
 mi, vel propagines. שְׁחִיף Prepositū. l. positio.
 שְׁחִיף Aer corruptus, vel שְׁחִיף שְׁחִיף Clamor, ulular
 ventis vrens. (bularū. שְׁחִיף שְׁחִיף Magnific. l. potens.
 שְׁחִיף Tabulatū. l. ordo tar שְׁחִיף Armus. l. crus, fura.
 שְׁחִיף Idē plu. l. laquearia. שְׁחִיף Crura, fura.
 Et inde verbū שְׁחִיף שְׁחִיף Callis, platea, victus.
 id est laborauit, vel mfit. l. שְׁחִיף Platea. vici.
 ordinauit. s. yrum ē. Dante. l. 6. שְׁחִיף שְׁחִיף Mur. 2. n.
 שְׁחִיף Agn. pec. ovis, aries. שְׁחִיף Murī, vel acerui.
 שְׁחִיף Testis. (grex. שְׁחִיף Murī. s. yrum est.
 שְׁחִיף Testimoniū. s. y. ē. שְׁחִיף Bos שְׁחִיף Boues.
 שְׁחִיף Onix, lapis p̄ciosus. שְׁחִיף Gaudium, vel letitia.
 שְׁחִיף Ornamentū, equor. שְׁחִיף Mun. l. donū. Et in
 שְׁחִיף Bullę. l. lunę. (s. lūa de verbū .i. donauit,
 שְׁחִיף Tēpestas. sonitū vel munera dedit. l. accepti.
 wanū, clamor, desolatio, fremi שְׁחִיף Curuatio, vel iteritū.
 שְׁחִיף Vanum, frustra. (שְׁחִיף שְׁחִיף Iugulatio. l. occisio.
 שְׁחִיף Cōuersio, reditū, auer שְׁחִיף Politi. l. purissimū.
 שְׁחִיף Senectū, senitū. (sio. שְׁחִיף Aurū purissimū
 שְׁחִיף Cab, vel cnis. שְׁחִיף שְׁחִיף Sagitta vulnerās. l.
 שְׁחִיף שְׁחִיף Fouea. limata. l. polita, vel acuta.
 שְׁחִיף שְׁחִיף Flagellum. Lexna, aspīs.
 שְׁחִיף Flagella שְׁחִיף Ramī שְׁחִיף Gen. gūmi. s. onycha
 שְׁחִיף Ramī. l. lagene. l. cultri שְׁחִיף Vicer, vel scabies.
 שְׁחִיף Cōmorātes. i. Pa. 2. שְׁחִיף Renacentia, quæ spō
 שְׁחִיף Sinus, vel ora infe- te nascuntur.
 rior vestimenti. שְׁחִיף Nomē auis. l. laus.

Tabu

ש

שׁוֹל Sol.
 מְשׁוֹת Propugnacula, vel fenestrae.
 שׁוֹל Sol. syru est. Et inde verbum שׁוֹל idest mi misfravit. syrum est.
 דֵּן Dens, ebur, coccinū.
 שׁוֹנִים Dentes.
 שׁוֹנֵא Odium.
 שׁוֹנֵא Abūdās. I. certor do celestis hierarchiæ.
 שׁוֹנֵא Annus.
 שׁוֹנֵא vel שׁוֹנֵא Anni.
 שׁוֹנֵא vel שׁוֹנֵא Somnus, dormitio, sopor.
 שׁוֹנֵא Odies, vel inimicus.
 שׁוֹנֵא Inimici, odientes.
 שׁוֹנֵא Dētes elephatorū.
 שׁוֹנֵא Mutantes. I. mutati.
 שׁוֹנֵא Mutatē. I. diuersæ.
 שׁוֹנֵא Mutatio.
 שׁוֹנֵא vel שׁוֹנֵא Coccinum, vel duplicia.
 שׁוֹנֵא Duo. bini, vel ambo, vterque.
 שׁוֹנֵא Secundus, alter.
 שׁוֹנֵא Secunda.
 שׁוֹנֵא Narratio. I. fabula.

שׁוֹנֵא Duo anni. I. bidentū.
 שׁוֹסע Diuisio, vel scissio, scilicet vngula. Leuit. ii.
 שׁוֹעָה. I. שׁוֹעָה Hora tps. sy. ē
 שׁוֹעָה Calcatio, cōculcario vel pompa, fm beatū Hie.
 שׁוֹעָה Vestis ex lana & li no contexta.
 שׁוֹעָה Pugillus, vel pugna.
 שׁוֹעָה Pugilli.
 שׁוֹעָה Vulpes.
 שׁוֹעָה Cogitatio, ramus.
 שׁוֹעָה Cogitatioēs, rami.
 שׁוֹעָה Porta.
 שׁוֹעָה Portē. I. extimatioēs
 שׁוֹעָה. I. cōcuplū, fm beatū Hiero.
 שׁוֹעָה Horribile. I. turpitudō, vel nigredo.
 שׁוֹעָה. I. שׁוֹעָה Idē ē
 שׁוֹעָה. I. horreda, vel horribilia.
 שׁוֹעָה Ianitor. (fas.)
 שׁוֹעָה. I. שׁוֹעָה Horror. I. tēpe
 שׁוֹעָה Capillus.
 שׁוֹעָה. I. שׁוֹעָה Capilli.
 שׁוֹעָה Ordeum.
 שׁוֹעָה Ordea.
 שׁוֹעָה Hædus, hircus, pilosus, hispidus, dæmon.

Capra

ש

שׁוֹעָה Capra.
 שׁוֹעָה Hirci, dæmones, vel pillosi, vel stilla, vel pluuiæ. Deuterono. 32.
 שׁוֹעָה Pillose.
 שׁוֹעָה Delectationes.
 שׁוֹעָה. I. שׁוֹעָה Colles, vel montes excelsi.
 שׁוֹעָה Labium, vel extremitas. (ora.)
 שׁוֹעָה. I. שׁוֹעָה Labia. I.
 שׁוֹעָה Solus, arrogans, elatus, cōtritus, vel velociter, vel festinanter, secundum beatum Hieronymum. Nume. 23.
 שׁוֹעָה. I. שׁוֹעָה cera, sites serpentis genus.
 שׁוֹעָה Pingues, feminini. vel casti.
 שׁוֹעָה Ancilla, familia, cognatio.
 שׁוֹעָה Ancillæ, familie, cognationes.
 שׁוֹעָה Effusio, vel locus effusionis.
 שׁוֹעָה Effusorium.
 שׁוֹעָה. I. שׁוֹעָה Humilis.
 שׁוֹעָה Humiles.

שׁוֹעָה Capestria, humiliora.
 שׁוֹעָה Humilitas.
 שׁוֹעָה Os, bucca.
 שׁוֹעָה Cuniculus, cirogryllus.
 שׁוֹעָה Cuniculi.
 שׁוֹעָה vel שׁוֹעָה Inundatio, globus, impetus.
 שׁוֹעָה vel שׁוֹעָה Sufficientia, faturitas, complosio, oppressio, percussio.
 שׁוֹעָה. I. שׁוֹעָה Pulchritudo.
 שׁוֹעָה Buccina, tuba, cornea.
 שׁוֹעָה Pulcher. I. decorus. sy. ē
 שׁוֹעָה Solum, tentorium, papilionem. (syru ē.
 שׁוֹעָה Aurora, dilucidū.
 שׁוֹעָה Termini. I. tripodes.
 שׁוֹעָה Momentum.
 שׁוֹעָה Cilicium vel faccus.
 שׁוֹעָה Sacci.
 שׁוֹעָה Amigdalus.
 שׁוֹעָה Amigdale.
 שׁוֹעָה Potus, poculū, irrigatio.
 שׁוֹעָה Quies, silētiū, octium.
 שׁוֹעָה Siclus, libra, genus ponderis, statera.
 שׁוֹעָה Sici, staterē.
 שׁוֹעָה Morus, sycomor, fagus.

V 3 Sycor

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USALE.S

שקמרים Sycomori, fagi, mori. שרון לוריקה. Lorica. f.
 שקעררות Vallicula, vel ni שריונות Loricae. (thorax
 gra, vel palida. שרון Corrigia.
 שקופים Obliq. f. fenestra. שרון Cāpus. f. planticies.
 שקוקן Abominatio. שרעף Cogitatio. f. ranus
 שקוצים Abominaciones. שרף Serpens, vel abfor-
 שקר Falsum. f. medatiū. bens, vel regul. f. seraphus.
 שקרים Medatia. f. iniqua. שרפים Igniti serpētes. f. cer
 שקת Pila, vel canalis. תו ordine āgelok. f. seraphim
 שקתות Canales. שריפה Cōbustio, incēdiū.
 שר Princeps. שרין Reptile, motabile.
 שרים Principes. שריקה Sybilus.
 שרות Principes. foemi. שריקות Sybli. Iudi. f.
 שרירי Umbilic. i. c. שרין Vinca electa. & optima
 שרירות Prauitas, vel cogi שרוקים Propagines, vel va
 tatio mala. rii, scilicet coloribus.
 שרב Sticcū, aridū, estus. שריקות Pexa. f. linna.
 שרביט Virga. f. scepirum. שרש Radix.
 שרג Propago, ramus. שרשים Radices,
 שרינים Propagines, rami. שרשי Exilium, radicatio.
 Et inde verbum שרג שרשר Catena.
 idest conuoluit, vel per שרשרות Catena.
 plexum fuit Iob. 40. שרת Ministerium.
 שרד Ministeriū, vel rum שרת Muri. Hiere. f.
 cina, fm beatū Hiero. שרת Nates שתות nates. i plu.
 שרוד Qui relinquitur, שת Fūdāmētū שתות Fūda
 vel qui remansit. menta. f. leges. fm beatum
 שרומא. f. שרומא. Incisura. Hieronymum. Psal. 10. n.

See

שת Sex. fyrum est. תאשור Buxus, gen⁹ ligni. f.
 שתין Sexaginta. fyrū est. arboris. תבה Arca.
 שתיה Ebrietas. f. po Fructus. f. fruges.
 שתי Stamen. (tatio. תבל Orbis. f. scelus. f. ne
 שתי Dnae. fce. phas, vel confusio.
 שתיל Plantatio. תבליל Albugo.
 שתילים Plantationes. תבן Palea. f. palea.
 שתם Obturatus. תבונה Intelligentia.
 שתם Obturauit. תבנית Similitudo, exem
 שתן Vrina. plar, descriptio.
 De incipientibus תבוסה Cōculcatio. f. cōtēptio
 a littera ת Tau. Contritum, vel cō
 תא Cubiculum, vel tha minutum. syrum est.
 תאם Cubiculi, tha Retributio.
 תאז Orix, gen⁹ cerui. (lamt. תנה Contentio. f. irrita
 תאה Desiderium. tio, vel prouocatio.
 תאלה Labor. f. fatigatio. תדר Semper, aduer
 תאם Geminus, gemel- bium. syrum est.
 lus, coniunctus. תדר Vlm⁹, gen⁹ arboris
 תאומים Gemini, gemelli. תהו Inanitas, inane, vacū, ni
 תאן Ficus. תהלה Laus. f. laudatio. (hil
 תאנה Ficulnea. f. ficus. תהלה Prauitas.
 תאנים Fichi. f. ficeta. תהלות Deambulatoria.
 תאנה Occasio. תהם תהוסות Abyssus. yff.
 תאנה Occasione, q̄siuit. תהפכות Perueria תו Signū
 תאנה Lucus. mōror. תוא Orix. Estate. f.
 תאר Forma, facies, species. תודה Confessio, laus.

V 4 Inter

ת

תּוֹרָה Inter, medium, Fornicatio.
 intermedium, dolus, תּוֹרָה Consilium.
 fraus, vsura. תּוֹרָה Consilia, vel gn.
 תּוֹרָה Increpato, correptio bernacula.
 תּוֹרָה Pauones. תּוֹרָה Sapientissimus.
 תּוֹרָה Generatio. תּוֹרָה vel תּוֹרָה Principiū
 תּוֹרָה Generaciones. תּוֹרָה Spes, vel spectatio.
 תּוֹרָה Simplicitas, ino- תּוֹרָה Noctua, gen⁹ aus.
 celta, perfectio, integritas. תּוֹרָה Depræcatio, clæmen
 תּוֹרָה Perfecti, vel veritas, tia, misericordia, gratta, deſ
 vel perfectio, secundum, titio, obsecratio. I. fces.
 beatum Hieronymum. תּוֹרָה Idē plu.
 תּוֹרָה Abomiatio, detestatio תּוֹרָה Mansio .I. castra/
 תּוֹרָה Fortitudo, altitudo. metatio. 4. Regum. 6.
 תּוֹרָה Fortitudines, al- תּוֹרָה Lorica.
 titudines. תּוֹרָה Hyacinthus, vel hya
 תּוֹרָה Tympanū, tym- cinthus, vel taxus animal
 תּוֹרָה Cochlear. (pana- תּוֹרָה Idem plu.
 תּוֹרָה Exitus. in plu. תּוֹרָה Sub, vel subter.
 תּוֹרָה Turf, turtures. תּוֹרָה Inferius. I. inferior.
 תּוֹרָה Tempus statutum. תּוֹרָה Idem fœmininū.
 תּוֹרָה Bos. syrum est. Da- תּוֹרָה Sub me.
 niels quarto. תּוֹרָה Pro ea. Genef. 2.
 תּוֹרָה Lex, leges. תּוֹרָה Inferius.
 תּוֹרָה Inquilinus, colonus תּוֹרָה Inferiora.
 vel peregrinus, vel aduena. תּוֹרָה Sub, subter. syru est.
 תּוֹרָה Sapientia, vel pru- תּוֹרָה Vinum.
 dentia, vel illud quod est. תּוֹרָה Artes, hyrcus.

Hyrc

ת

תּוֹרָה Hyrc. תּוֹרָה Dictio composita,
 תּוֹרָה Fraus, scœnus, vsura. es, idest propugnacula.
 תּוֹרָה Idem plurale. תּוֹרָה Tres. syrum est.
 תּוֹרָה Sedes, solitiū, habitatio תּוֹרָה Tertia pars. syru est.
 תּוֹרָה Med. dia. תּוֹרָה Tertia pars. syru est.
 תּוֹרָה Consuma- תּוֹרָה Triginta. syrum est.
 tio, vel finis. תּוֹרָה Elate, vel acerui.
 תּוֹרָה Hyacinth. I. tinus. תּוֹרָה Perfectus.
 תּוֹרָה Similitudo, תּוֹרָה Perfecta.
 תּוֹרָה Similitudo, תּוֹרָה Perfecti.
 exemplar, vel numerus. תּוֹרָה Semper, vel iugiter.
 תּוֹרָה Pallium. תּוֹרָה Stupor. I. admiratio.
 תּוֹרָה Acerus. cum ul. I. tumul- תּוֹרָה Labor, fatigatio.
 תּוֹרָה Mirabilia. sy. e. (gura
 תּוֹרָה Solitudo, siccitas. תּוֹרָה Similitudo, imago, fi
 תּוֹרָה Solitudines, tates. תּוֹרָה Permutatio. I. comu-
 תּוֹרָה Indumētū, vestis. תּוֹרָה Mors. (tatto
 תּוֹרָה Nix. syru est. תּוֹרָה Nomen idoli. scilicet
 תּוֹרָה Afflictio, viulatio, adonts. Et venit ab hoc
 lamentatio. verbo פָּחַח idest succēdit.
 תּוֹרָה Eminens, vel eleua- תּוֹרָה Hæti, hesterna dies, nu
 tus, vel accumulatus. תּוֹרָה Ibi. syru est. (per
 תּוֹרָה Sulcus, sulci. תּוֹרָה Auster, vel merides.
 תּוֹרָה Discipulus, doctus. תּוֹרָה Tabefactio. I. tabefactio
 תּוֹרָה Murmur. I. qrela. תּוֹרָה Palma.
 תּוֹרָה Vermis, ver- תּוֹרָה Tumoribus. I. tumeribus.
 micul, coctus. I. coctinū. תּוֹרָה palmæ. I. vapores.
 תּוֹרָה Vermes. Et ide ver- תּוֹרָה Elenatiōes, sumi
 תּוֹרָה Mūdus muliebris. bu
 תּוֹרָה Mūdus muliebris. Fru-

UNIVERSIDAD
 DE SALAMANCA
 GREDOS.USAL.ES

ת

תגובה	Fructus.	תפארת	.l. תפארה	Decor,
תגובה	Extremū auris.		vel gloria.	
תגובה	Dormitatio.	תפח	Mal. s. arbor. l. pomū	
תגובה	Elevatio, agitatio.	תפל	Insulfum, stultitia,	
תגוד	Gliban, furnus.		vel lutum absque paleis.	
תטנ	.l. תנים Coluber. l. draco	תפלה	Fatuita. s. blasphemia)	
תנים	vel תנינ Colubri,	תפלה	Oratio. (Iob. i.	
	dracones.	תפוצת	Idolū. l. arrogātia.	
תנין	Secūdus. syrū est.	תפוצת	Dispersio, contritio	
תנינות	Secundo. syrū est.		dissipatio.	
תנשמת	Gen. auis. l. cign.	תפת	l. תפת Nomē ppriū	
תעה	Error, fraus.		loci. l. exēplum. l. tympanū,	
תעדה	Testimonium.		vel infernus, fm Hebræ.	
תעלה	Sanitas, stagnum,	תפתי	Principes, vel perse	
	vel aque ductus.	תי	ty. syrū est.	
תעלתים	Efoeminati, vel	תקנה	Expectatio. l. fanticul	
	parvuli. l. ifantes. l. illufiōes.	תקנה	Erectio.	
תעלומה	Abscōditū. l. occul	תקנע	Glangor.	
תעלות	Vulitas. (tū.	תקנע	Tuba. Ezechiel. 7.	
תענה	Delicta. delectatio,	תקנעה	vel תקנע Nomen	
	voluptas.		ppriūm loci.	
תענית	Ieiuniū. l. afflicō.	תקועים	Thecutes. 2. Re. 14.	
תעצומה	Fortitudo.	תקוף	Fortis.	
תער	Novacula, scalpel	תקפא	Fortitudo. syrū est.	
	lus, scilicet acutus.	תקופה	Circuitus, ambitus.	
תערובות	Obfides, q loco	תקרות	Multiplicatio.	
	pignoris ponuntur.	תקרות	Idem, vel vfuram.	
תערתועים	Errores. l. illufiōes			

Inter

תרום	Interpretatio, vel	תרעותים	Ostiarīi, vel tant-
	lingua chaldatca.		tores, vel canentes, secūdū
תורנן	Interpres.		beatū Hiero. i. Paral. 2.
תרדמה	Sopor.	תרעלה	Crapula, sopor, vel
תרומה	Primitia. l. separatio		tremor, vel confopiens.)
תרומיה	Idem est.	תרפים	Idola.
תרמית	Dolus.	תרשיש	Lapis chrysolithus
תרועה	Iubilatio, vel clar		vel nomen propriū loci.
	mor. l. clangor. l. vlutatio.	תרועה	Sonitus.
תרופה	Medicina.	תרשונה	Reditus, conuersio,
תרזה	Ilex, vel pinus.		vel responsio.
תרין	.l. תרי Duo. syrū est.	תרשועה	Salus, saluatio.
תרתין	Dux. syrū est.	תרשוקה	Desiderium. l. appe
תרים	Exploratores.		titus. l. cōuersio, fm. b. He.
תרמה	Dolus, vel clam.	תשע	Novem. femini.
תרן	Malus. l. natis.	תשעה	Novem. mascul.
תרעל	Porta. l. ostiū	תשיעתי	Non, nona
	vel fores. syrū est.	תשעים	Nonaginta.

¶ Dictionariū Hebræi. Finis.

¶ Ex hoc dictionario incipiente a vocabulis hebræis, poterit facillime quisq; alium elicere vocabularium incipiēdo a vocabulis latinis. Et sequendo ordinem alphabeti latini, quemadmodum & noster Nebriffensis, ex vno simul duos fecit dictionarios, quos ideo fratres gemellos vocavit, & eorum alter a latinis alter ab Hispāis vocabulis habet exordia.

Index

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

GREDOS.USAL.ES

TABVLA

צורה	Sensus figuralis vel figura.
שכל הרוחני	Sensus spiritualis.
מדרש	Sensus spiritualis, in generali
דרש	Sermo.
שער vel פֶּרֶק	Porta. l. pars. l. capitulum.
מֵאֵר vel דְּבַר	Verbum.
חידוש	Novitas vel noua assertio.
כלל	Grāalitas. l. cōclusio. l. sētētia.
פרט	Specialitas.
קל וחומר vel כל שכן	Leue, & graue. i. a fortiori.
הקלע vel רבֵּחַ	Euidētia, alias pondus.
על כרחק	Per vim vel necessario.
ראיה	Vifus vel autoritas.
חזק vel חזק vel פֶּחַ	Robur.
כוונה vel תכלית	Intentio autoris.
רצון. l. היכר. l. הבהרה. l. ידיעה	Voluntas, noticiā.
הבדל vel שנוי	Differentia vel distinctio.
יסוד	Fundamentum.
סבה	Causa vel ratio. (ptū est.
סדר סדרים: דכתיב. l. כדכתיב	Ordo ordines, sicut scilicet
הוא דכתיב	Hoc est, quod scriptū est.
קל: חמור	Leue, graue.
מליצה vel הליצה	Interpretatio vel traductio.
גדר	Terminus vel limes.
מנון vel מנין	Numerus.
אחדות: שילוש	Vnitas, trinitas.
צחות	Claritas vel euidētia.
מקרה: לעצם	Accidens, substantia.

Nec

TERMINORVM

צורך vel צריכות: כדי	Necessitas, vt.
בשביל vel בשביל: חוץ	Propter, ob, praeter.
לפי	Propter vel secundum.
על ידי vel על שם	Propterea vel hac de causa.
זמן. l. עת	Idem est, postquam, tempus.
תחלה vel התחלה vel ראש	Principium.
קודם: עתיד	Ante hoc, vsque nunc.
הקדמה	Prologus vel praefatio.
אחר כך	Postea.
ראש	Principium vel princeps.
אמצע: סוף	Medium, finis.
קיצור vel קוצר	Consumatio, breuiter.
קצרה: ארוכות	Breuis, proluxe.
בבדות: הפסק	Grauitur, finis clausula.
זכר vel זכרון vel זכרון	Memoria.
המד vel סימן	Signum vel iudicium.
קיסר	Imperator vel Caesar.
קיים: קיום	Firmus, firmitas.
על דרך גרמא	Forfitan vel per viā casus.
על דרך גוזמא	Turba vel per viam turbac.
על דרך גיזום	Minc vel per viam minarū
כאן: מתא	Hic, locus.
כפאן: מזה	Hinc, istinc.
הוא vel הם	Illic vel sibi.
איך	Quomodo.
איך: איך	Quomodo. syrum est.
הוא vel היכן	Idem est.
היכן	Quo vel vbi.

Viz

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

TABVLA

מותר Vnde, obligatio, licetia. f. solut⁹.
 אסור Obligatus, licentiatius.
 חייב רשות Obligatus, facultas.
 הפך אללא אללא אס כן Econtra, nisi, nisi sic.
 שלילה לאו vel לא חייב Negatiuæ, non, assertiuæ.
 השגחה Coclusio. f. victoria i disputatiõe
 תפישה Reprehensio vel reprobatio.
 חלילה הכי Absit, certe vel sic.
 הכי נמי הכי Sic etiam, ergo.
 רוצה לוומר Vult dicere vel idest.
 הא. הר. הא. הא. הנה. הלואי Si, ecce, vtinam.
 סתם מותר Clausim, integra. (uatio
 הוצר חלילה: יוהרא Reuoluic i cõcauũ. f. mouet i gyrũ. ele
 יושר. א. מותר. א. הכשר. א. תיקון Restitudo vel perfectio.
 לח: פועל Potentia, opus.
 משפט vel דין Recte vel iure vel iudicium.
 דיני ממונות Iudicium pecuniarum.
 דיני נפשות Iudiciũ animarũ. i. capitalia
 ענין Sententia vel significatio.
 כמות: איפות: קרוב Quãtitas, qualitas, prope.
 קרוב: אמת: ישר: נכון Prope, vere, recte, certe.
 טבע: טבעי Certitudo, natura, res naturalis
 רגל. ל. מנהג Vñs vel consuetudo.
 גפרים. א. גפרים. א. גלוי. א. מפורש Manifestum est.
 אנוש: אנוש Humanũ hõ, humanũ gen⁹
 איפשר: אי איפשר Possibile, impossibile.
 מדה Mensura vel conditio rei.
 כשר: כסול Perfectum, imperfectum.

Du

TERMINORVM

דבט. א. ודאי: ודני Dubium, certum, cõfessio.
 שמה: וא לו: ושאלה Forte, & si, interrogatio.
 בקשה: תשובה Petitio, responso.
 תנאים. א. תנאים על מנת Cum conditiõe.
 ודמה לו. א. פירא בו. א. זהו Et simile et.
 כגון: הכל כלו Sicut, omne.
 מרה Multiplicatio. f. multiplicas
 והנכון Quod magis rectum.
 ושאמונה Vere aduerbium iurandi.
 ויתכן Et est rectum.
 תיק: גחות: כך: בקך Pars, minus, sic, in hoc.
 יותר: כל כך Plus vel magis, totum hoc
 כל זה: לכך Idem est, ad hoc.
 וי: אף vel נמי: ואילך Vẽ iterfectio, etiã. & deiceps
 הילכך vel לפיכך Propterea.
 אף על פי vel אף כי Licet quamuis.
 אף על גב: אכל. א. אכן Idem est, sed vel certe.
 הלא Nonne, nunquid vel certe:
 אפילו Quanquam.
 למורי יקון Species cabale. i. lra p distiõe.
 גיא כמריא Species cabale. i. lra p nuemero.
 תמורה Species cabale. i. pmutatio.
 קבלה עיונית Cabala, studiosa.
 אצטנוגית קבלה Cabala astrologica.
 מעשית קבלה Cabala nechromantica.
 ¶ Secunda pars de vocabulis ad lecturam pertinentibus, hoc est de nominibus apicum & litterarum.
 אות: אותיות: ניקוד Littera, litteræ, punctuatio.
 X Puri

TABVLA

תנועה ל. נקודה	Punctus vel apex.	
תנועות גדולות. ל. מלכים	Apices principales. l. reges.	
קמץ גדול. ל. רחב	Cameç magnū. l. amplū. f.	א. א.
קמץ קטן. ל. צריר	Cameç paruum, & est çere. f.	א. א.
חולם	Holem. f.	א. א.
שורק פור	Surec cum vau. f.	א. א.
חריק פור	Chiric cum iod. f.	א. א.
תנועות קטנות. ל. עבדים	Apices minores vel serui.	
פתח גדול	Pathach magnum. f.	א. א.
פתח קטן. ל. סגול	Pathach parū qđ est çegol. f.	א. א.
קמץ חטף	Cameç chateph. f.	א. א.
קבוץ שפתים	Cōiunctio labrorū. f. surech.	א. א.
חריק בלא יוד	Chiric sine iod. f.	א. א.
פתח חטף	Pathach chateph. f.	א. א.
סגול חטף	çegol chateph. f.	א. א.
שבא	Seua. scilicet	א. א.
קמצות	Per pathach.	
אותיות רסוף. ל. הכפולות	Litteræ finales vel duplices.	
אותיות שרשיות	Litteræ radicales vel substantia-	
ל. ספר גזע אדם	les. scilicet	
אותיות השימוש. ל. שירות	Litteræ seruitutis vel acci-	
דתאלי. ל. משלי פו	dentales. f.	
אותיות הנגיפה	Litteræ aspiratiōis. f. ociofç.	א. א.
אות שרשית	Littera radicalis. f. substantialis.	
אות נוספת	Littera addita.	
אות הנפטר	Littera dilationis. f. ociofa.	
אות נח. ל. נחה	Littera ociofa.	
אות נע. ל. נעה	Littera mobilis. f. quæ profertur.	

Litte

TERMINORVM

אותיות הכפולות בדגש ורפא	Litteræ duplices per dagues & raphe. f.	ב. ב.
אותיות הפשוטות	Litteræ planæ. i. sine dagues.	
מצא מצאות	Pronunciatio pronunciations.	
קבא	Prolatio vel explanatio.	
אותיות השפה	Litteræ labii. f.	ב. ב.
אותיות השנים	Litteræ dentium. f.	ז. ז.
אותיות החך	Litteræ palati. f.	ז. ז.
אותיות הלשון	Litteræ linguæ. f.	ד. ד.
אותיות הגרון	Litteræ gutturis. f.	א. א.
אות גרונית	Littera gutturalis.	
אותיות החוטם	Litteræ naris. f.	מ. מ.
אותיות רבעות. ל. מרובעות	Litteræ quadrata. f.	ב. ב.
אותיות עגולות	Litteræ rotunda. f.	ב. ב.
דגש	Dagues. i. præmens. f.	ב. ב.
רפא	Raphe. i. laxans. f.	ב. ב.
מפיק	Maphic. i. extractor. f.	ה. ה.
סבולת	Siboleth. i. spica. f. i. çiboleth. i. on. f. c.	
לעם טעמים	Accentus, accentus. plu. (thml.	
גזירה. ל. שיר	Cæu. l. çolpha. f. çithm, r	
נעימה	Cantus pulcher vel solemnis.	
העברה	Detentio vel status in cantu.	
מתג	Frenum. f. accentus.	
מסורת	Datto. l. cōmissio. f. liber cōcordatariū.	
קרי וכתב	Leçtio & scriptura.	
Tertia pars de vocabulis pertinentibus ad partes orationis declinabiles & indeclinabiles.		
שם שמות	Nomen nomina.	

X 2

Ver

TABVLA

מילה .f. תיבה Verbum, dictio.
 מילה זעירה Dictio parua. f. monosyllaba.
 משקל .f. מוסגה Podus vel proportio. f. analogia.
 מינים : סוג Genera, species vel genus.
 אישים Species. in plurali.
 לשון חידוד Lingua vni. i. numerus singularis.
 לשון שנים Lingua duorum, idest dualis.
 לשון רבים Lingua plurium, idest pluralis.
 קבוצן .f. רבוי .f. כולל Cõiunctio. i. formatio plural. ex sin
 שם נפרד Nomē separatū. i. singulare. (gulari
 לשון זכר Lingua masculi. i. genus masculinū
 לשון נקבה Lingua femine. i. gen⁹ femininū
 שם פשוט Nomē planū. i. figuræ simplicis.
 שם מורכב Nomē suppositū. i. cõpositę figurę
 שם נרדף Nomen verbale.
 שם משותף Nomen persequutū. i. synonymū.
 שם הפעל Nomen cõiunctū, idest æquiuocū
 שם נגזר מן הפעל Nomen sectum a verbo. i. derivatū
 שם הדבר Nomen rei. i. nō derivatū a verbo.
 שם העצם Nomen substantiæ. i. substantiuū.
 שם התואר Nomen forme, adiectiuum.
 שם המקרה Nomen accidentis.
 שם הפתגם Nomē supexcedēs. i. rei excedētis i
 שם הכלל Nomē generale. (aliquo accedēte.
 שם המין Nomen generis alicuius rei.
 שם הירש Nomen patronymicum.
 שם המספר Nomen numerale.
 שם הפרטי Nomen particulare. f. proprium.

Adiu

TERMINORVM

קמיכות Adunatio, scilicet vocabulorum.
 שם כנוי Nomē adiectū alteri per regimen.
 שם מוכרת Nomē absolutū. f. a regimē casus
 ¶ De litteris accidentalibus. (obliq⁹
 לשה פרוש הפרות הענין Lse fuicit q̄ denotāt
 הא הידיעה He notitię. i. q̄ est articub. (casus
 הא השאלה He interrogatōnis.
 הא התפירה .f. התמירה He admiratōnis.
 שם הנכסר Nomen iuctū. f. genitiu⁹ qui regit⁹
 למד הרבאה Lamed adducēdi. i. articub⁹ datus.
 בית הכלי Beth vasis. i. articulus ablatiu.
 כף הדמיון Caph similitudinis. f. coniuuctio.
 כף השיעור Caph quantitatis. f. significatiua.
 וו התוספת Vau additōnis. i. quę est cõiunctio.
 וו ההיפוך Vau cõuersionis. f. tēporū verbū.
 ¶ De pronomine.
 כנוי כנויים Pronomen pronomina.
 כנויי הפועלים כנויי הגוועלים Pronomina agētū. i. noiatiui. datus.
 כנויי הפועלים כנויי הגוועלים Pronomina patiētū. i. accū. f. אתי
 כנויים הפועלים על הקנין Pronomina quę denotant
 possessionem, idest datus casus. f. אלי
 היסגו Ablatiuo ab illo, vel cum eo.
 אלה .f. אלו .f. אלו .f. אלו Isti vel istæ, hi vel isti.
 ¶ De verbo.
 פועל פועלים Verbum verba.
 שרש שרשים Radix radices. i. primitiuū
 פא הפעל Pe verbū. i. prima littera substatial.
 עק הפעל Ham verbū. i. secunda littera.
 למד הפעל Lamed verbū, idest tertia littera.

X 3 La

TABVLA

פעל Lapis principali. i. pma vbi positis
 דקדוק הנהצב .f. נגזר Decisum. f. derivatum ab eo.
 Ⓒ Cōiugatio בנינים בנין Aedificiū ēdificia. i. cōiugatio
 בנין הקל Cōiugatio levis, q̄ est pma cōiugatio actiua
 בנין הפעל Passiua eius.
 בנין הדינש Cōiugatio vbi daguessati. i. secūda
 בנין פועל Passiua eius.
 בנין הפעיל Cōiugatio fecit facere. i. tertia.
 בנין הפעל Passiua eius.
 בנין הפעל מרובע Cōiugatio verbī quadrati. f. quarta,
 בנין הפעיל Passiua eius, quæ dicitur fecit se.
 Ⓒ Vox. פועל Vox actiua verbi.
 פועל Passiua verbi.
 Ⓒ Modus. עבר Præteritum. f. indicatiuū,
 צווי Imperatiuus.
 מקור Infinitiuus, & dicitur origo. f. fons
 Ⓒ Tempus. זמן Tempus. עבר Præteritum.
 הווה Præsens. עתיד Futurum.
 Ⓒ Numerus. יחיד Ligua vniū. i. numerus singularis
 לשון רבים Lingua plurium. i. pluralis.
 Ⓒ Persona. מדבר בעדו Loquens de se. i. pma psona.
 נמצא .f. מדבר לנוכח Inuentus vel loquens ē regtone,
 idest secūda persona.
 נכתב .f. מדבר שלא לנוכח Occultus. f. loquens nō ē re-
 gione. i. tertia persona.
 Ⓒ Genus. לשון זכר Ligua masculi. i. gen⁹ masculinum,
 לשון נקבה Lingua femine. i. gen⁹ femininū
 Ⓒ Participiū. בינוני הפועל Inter mediā actiuum.

In

TERMINORVM

בינוני הפועל Inter mediū passiuū. f. participiū.
 איתן Futuro.
 פעלים שלימים Verba perfecta. f. regularia.
 בנינים שלימות Lapidēs integri. i. verba pfecta.
 בנינים זרות Lapidēs secti. i. verba irregularia.
 פעל עומד Verbū stās. i. absolutū à regimine.
 פעל יוצא Verbum extens, idest transitiuū
 vel regens casum.
 הפעלים הרים Verba defectiua, scilicet quæ per-
 dunt litteras in processu coniugationis.
 הפעלים הנחים Verba ociosa. f. in litteris.
 הפעלים הכפולים Verba duplicata.
 פעלי הכפל Verba duplicationis. f. litterarum.
 בן שלש אותיות Filius trium litterarum. f. verbum.
 בן ארבע אותיות Filius quattuor litterarum.
 בן חמש אותיות Filius quinque litterarum.
 הפעלים הפשומים Verba plana. f. q̄ nō sunt cōposita.
 הפעלים הפורפים Verba superposita. i. cōposita.
 מלה פשוטה Dictio plana. i. non cōposita.
 מלה מורכבת Dictio superposita. i. cōposita.
 מלה בת שלש אותיות Dictio filia trium litterarum.
 בת ארבע אותיות Filia quattuor litterarum.
 בת חמש אותיות Filia quinque litterarum.

Ⓒ Tabulae finis, in qua vocabula posita sunt quæ in
 vocabulario magno, non inueniuntur, & sunt frequentia
 in commentariis doctorum, alia verò vocabula ad hoc ne-
 gocium pertinentia, & hic non expressa, in nostra intro-
 ductiōne grammatica requirenda sunt.

X 4 Tā

TAndem in calce huius nostri operis, libuit ad theogorum vsum facillimum annotare hic cathalogum vel potius epilogum iudicum, & regum iudeorum, simul atque pontificum sacerdotum & prophetarū, tam maiorum, quam minorum in veteri lege nominatissimum. Et quidem in iudicibus & regibus Israel, & Iuda notabimus tempora sui regiminis, & loca sacræ scripturæ instrumenti veteris, vnde hæc excerpta sunt.

NOMINA IVDICVM ISRAEL.

- ¶ Anni gubernationis.
- יהושע Iosue. Iosue. 1.
 - 40 עתניאל בן קנז Othoniel filius Quenez. Iud. cap. 3.
 - 80 אהוד בן גרא Atod filius Guera. Iud. cap. 3.
 - 40 שמגר בן ענת Samgar filius Anath. Iud. 3.
 - 40 דבורה Debora. cap. 4. et. 6.
 - 40 גדעון בן יואש Gedeon filius Ioas. cap. 6. 7. 8.
 - 3 אבימלך Abimelech. cap. 9. 10.
 - 25 תולע בן פואה Thola filius Pua. cap. 10.
 - 22 יאיר הגלעדי Iair galaadites. cap. 10.
 - 6 יפתח Iepthe. cap. 11. 12.
 - 7 אביסן Abessan. cap. 12.
 - 10 אילון הזבולוני Athalon zabulonites. cap. 12.
 - 8 עבדון בן הלל Aabdon filius Hellel. cap. 12.
 - 20 שמשון Samson. cap. 13. 14. 15. 16.
 - 40 עלי Helai. Regum. primo & 2.
 - שמואל Samuel. 1. Regum. 1. 2. 3.
 - יואל ואביה בניו Ioel & Abia filii sui. Regū. 8.

Saul

NOMINA REGVM ISRAEL.

- ¶ Anni regiminis.
- שאול Saul. 1. Regum. cap. 10.
 - 2 איש בשת בנו Irboseth filius eius. 2. Regum. 2.
 - 40 דוד Dauid. 2. Regum. 2.
 - 40 שלמה בנו Salomon filius eius. 3. Regum. 1.
 - 21 ירבעם בן נבט Ieroboam filius Nabath. 3. Reg. 12.
 - 2 נדב בנו Nadab filius eius. 3. Regum. 15.
 - 24 בעשא בן אחיה Baasa filius Aachias. 3. Regū. 15. 16.
 - 2 אלה בן בעשא Ela filius Baasa. 3. Regum. 16.
 - 7. Dies. זמרי Zamri. 3. Regum. 16.
 - 12 עמרי Aamri. 3. Regum. 16.
 - 22 אחאב בנו Achab filius eius. 3. Regum. 16.
 - 2 אחזיהו בנו Ochozias filius eius. 3. Regum. 22. & quarto, Regum primo.
 - 12 יהורם אחיו Ioram frater eius. 4. Regum. 1.
 - 28 יהוא בן יהושפט Iehu filius Iosaphath.
 - בן נמשי Filti namsi. 4. Reg. 9. 10.
 - 17 יהואחז בנו Ioachaz filius eius. 4. Regum. 13.
 - 16 יואש בנו Ioas filius eius. 4. Regum. 13.
 - 41 ירבעם בנו Ieroboam filius eius. 4. Regum. 14. 6. Mese. זכריה בנו Zacharias filius eius. 4. Regum. 15.
 - 1. Mese. שלום בן יבש Salum filius Iabes. 4. Regū. 15.
 - 10 מנחם בן גדי Manachem filius Gadi. 4. Regū. 15.
 - 2 פהאע בנו Phaqee filius eius. 4. Regum. 15.
 - 20 פהאע בן רמליהו Phaqee filius Romelle. 4. Regū. 15.
 - 9 חושע בן אלה Hose filius Ela. 4. Regum. 16. Robo

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USALE.S

NOMINA REGVM IVDÆ.

¶ Anni re
gūinis.

- 17 רובעם Roboam, 3.Regum. 12.et.14.
3 אבִיָּם בנו Abiam filius eius. 3.Regum.15.
4 אֶסָא בנו Afa filius eius. 3.Regum.15.
25 יֹהָשָׁפָט בנו Iosaphath filius eius. 3.Regum.22.
8 יֹרָם בנו Ioram filius eius. 4.Regum. 8.
7 אֶתְחַלְיָה בנו Athalias. 4.Regum. 8.et.11.
1 אֶחָזְיָה בֶן יְהוֹרָם Ocoztas filius Ioram. quarto Regum octauo.
40 יְהוֹאָשׁ Ioas. 4.Regum. 12.
29 אֶמַסְיָה בֶן־וֹ אַמַּסְיָה בנו Amasias filius eius. quarto Regum decimo quarto.
52 עֲזַרְיָה בֶן־עֲזַרְיָה אַזְרַרְיָה I. Azarias vel Vzias filius eius. 4.Regum.15.et. 2.Paralippo.26.
16 יֹתָם בֶן־יֹתָם Iotham filius eius. 4.Regum.15.
16 אַחָז בֶן־אַחָז Achaz filius eius. 4.Regum.16.
29 עֲזֵקִיָּה בֶן־חֲזֵקִיָּהוּ Ezequias filius eius. 4.Regum.18.
55 מְנַשֶּׁה בֶן־מְנַשֶּׁה Manases filius eius. 4.Regum.21.
2 אַמּוֹן בֶּן־אֶמּוֹן Amon filius eius. 4.Regum.21.
58 יֹאָשָׁא בֶן־יֹאָשָׁא Iosias filius eius. 4.Regum. 22. et secundo Paralippo. 34.
3. Mēses. יְהוֹאָחָז בֶּן־מֶסֶס Ioachaz filius eius. 4.Regum. 23.
11. Annos. יְהוֹאָכִים אַחִירִי Ioiachim frater eius. quarto Regum. 23.
3. Mēses. יְהוֹיָכִין בֶּן־יְכֻנְיָהוּ Iochin vel Iechonias filius eius. 4.Regum. 24. et. 25.
11. Anni. סֵדֶקְיָהוּ בֶן־סֵדֶקְיָהוּ Sedequias. 4.Regum. 24.

Aha

NOMINA PONTIFICVM,

- אֶהָרֹן Aharon Pontifex. Exodi. 28.
בֶּן־אֶלְעָזָר בֶּן־אֶלְעָזָר Elazar filius eius Pontifex. Leuitici. 10. et Numc. 20.
אֶיֶתְמָר אֶחִירִי Ithamar frater eius. Leuiti. 10.
נָדָב אֶחִירִי Nadab frater eius. Leuiti. 10.
אֶבִּיֶהוּ אֶחִירִי Abihu frater eius. Leuiti.10.
בֶּן־פִּינְחָס בֶּן־אֶלְעָזָר Phinees filius Elazar Pōti. Nu. 24.
אֶבִּישׁוּעַ בֶּן־אֶבִּישׁוּעַ Abisue filius eius Pont. I. Paral. 6.
בֶּן־בְּקִי בֶּן־בְּקִי Boqui filius eius Ponti. I. Paral. 6.
עֲזִי בֶּן־עֲזִי Ozi filius eius Pōtifex. in eodem.
עֵלִי בֶּן־עֵלִי Heli. Pontifex. primo Regum. 1.
הַפְּנִי בֶּן־הַפְּנִי Ophni filius eius. in eodem.
פִּינְחָס אֶחִירִי Phinees frater eius. in eodem.
זַרְאִי בֶן־עֲזַרְיָה Zarias. Pontifex filius Ozi. primo Paralippomenon. 6.
מֵרַתוֹת בֶּן־מֵרַתוֹת Merathoth filius eius Pont. in eodem.
אֶמַרְיָה בֶּן־אֶמַרְיָה Amarias filius eius Pont. in eodem.
אֶחִיטוֹב בֶּן־אֶחִיטוֹב Achitob filius eius Pont. in eodem.
אֶחִיטוֹב בֶּן־פִּינְחָס בֶּן־עֵלִי Achitob filius Phinees filius Heli Pontifex. Neemi. 11.
אֶחִימֶלֶךְ אֶחִימֶלֶךְ Achimelech. primo Regum. 21.
אֶבְיָתָר בֶּן־אֶבְיָתָר Ebithar filius eius Pontifex. primo Regum 30. et. 2. Regum. 15. et. 20.
יְהוֹנָתָן בֶּן־יְהוֹנָתָן Jonathan filius eius. 2. Regum. 15.
סָדוֹק אֶחִימַעַץ בֶּן־אֶחִימַעַץ Sadoc. Pōti. 2. Reg. 15. 20. et. 3. Re. 1.
אֶזַרְיָה בֶּן־אֶזַרְיָה Azarias filius eius Ponti. I. Paral. 6.
חִירָא הִירָאִיתִי Hira hiraites. 2. Regum. 20.

Ioi

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USALE.S

ET SACERDOTVM ISRAEL:

יהודיע Ioiadaa. Pontifex. 4. Regum. 11.
 זכריה בן עזריה Zacharias filius eius. 2. Paralippo. 24.
 יוחנן בן עזריה בן אחימעץ Iohanan Pontifex filius
 Azarie filii Achimaas. 1. Paralippo. 6.
 עזריה בן Azarias filii eius Pontifex. in eodem. 2. Para. 26.
 אמריה בן Amarias filius eius Pontifex. 1. Paral. 6.
 אחיטוב בן Achitob filius eius Pontifex. in eodem.
 צדוק בן Sadoc filius eius Pontifex. in eodem.
 שלום בן Salum filius eius Pontifex. in eodem.
 הלכיה בן Helquias filius eius Pontifex. in eodem.
 עזריה בן Azarias filius eius Pontifex. in eodem.
 שריה בן Saraias filius eius Pontifex. in eodem.
 Et quarto Regum. 25.
 יחזקאל בן Iofadac filius eius Pontifex. in eodem.
 et Efdre. 3. et Aggei. 2.
 יהושע בן Iosue filius eius Pontifex. Efdre. 3. et
 Aggei secundo.
 יואקים בן Ioiachim filius eius Pontifex. Neemiae. 12.
 עזרא בן שריה Esdras filius Saraie. Efdre. 7.
 צפניה בן Sophonias Pontifex. 4. Regum. 25.
 אלישב בן Eliasib Pontifex. Neemiae. 3.
 יוחנן בן Ioanan filius eius Pontifex. Neemiae. 12.
 הלכיה בן הרמיה בן הלכיה Hieremias filius Helquiae. Hiere. 1.
 נחמיה Neemias. Neemiae. 1. et. 12.
 יהודיה Iudas Pontifex. Neemiae. 11.
 ידוע Iadoaa Pontifex. Neemiae. 12.
 Et alios plures sacerdotes reperies. Efdre. 2. et. 7. et
 Neemiae. 11. et. 12.

Onias

De istis Pöti. in libris Maccabeorū. et in Ecclesiastico.

חנניה בן אנה Onias Pontifex.
 שמעון בן Symon Pontifex.
 אלעזר אחיו Elazar frater eius Pontifex.
 חנניה בן אנה Onias filius eius Pontifex.
 שמעון בן Symon filius eius Pontifex.
 אנה בן Onias filius eius.
 שמעון בן Symon filius eius.
 חנניה בן אנה Onias Pontifex. Ecclesiastici. 50.
 מתייה בן יוחנן Mathathias filius Ioanan Pötifex.
 יהודה בן Iudas filius eius Pontifex.
 יונתן אחיו Ionathas frater eius Pontifex.
 שמעון אחיו Symon frater eius Pontifex.
 יוחנן אחיו Ioanan frater eius.
 חשמונאי Hasmounai.

¶ Aristobolus. Alexander. Hircanus. Antigonus.

¶ Isti quattuor praeserunt in templo Hierosolymitano post historiam Maccabeorum, & post editionem Ecclesia stici, sed eorum memoria sumitur ex libro Iosephi de antiquitatibus Iudaeorum. Et fuerunt simul Pontifices & Reges Iudaeorum. Post eos regnavit Herodes, sub quo natus est Christus deus noster.

¶ NOMINA PROPHETARVM VE

seris legis, qui non scripserunt suas prophetias.

שמואל Samuel. 1. Regum. 1.2. et. 3.
 נתן Nathan. 2. Regum. 12.
 גד Gad. 2. Regum. 24.
 שמעיאל Semelias. 3. Regum. 12.

Achias

- אחיהו Achias. 3.Regum.14.
- יחוא בן חנני Iehu filius anani. 3.Regum.16.
- אליהו Elias. 3.Regum.17.
- מיכיהו בן ימליה Micheas filius Iemla. 3.Regum.21.
- אלישע Elisheus. 4.Regum.2.
- דבורה Debora. Iudic. 4.
- חלדיה Olda. 4.Regum.22.

¶ NOMINA PROPHETARVM VE

- teris legis, qui suas prophetias scripserunt.
- משה Moyfes. Nu.12. Deu. vltimo
- ישעיהו Esaias.
- ברוך Baruch.
- ירמיהו Hieremias.
- חזקאל Ezequiel.
- הושע Hofee.
- יואל Ioel.
- עמוס Amos.
- אבדיה Abdias.
- יונה Ionas.
- מיכיה Micheas.
- נחום Nachum.
- אבאקוק Abaquq.
- ספניה Sophonias.
- דניאל Daniel. חגי Aggeus.
- זכריה בן ברכיה Zacharias filius Barachta.
- מלאכי Malachias.

¶ Terminorum & pōtificum Catalogi. Finis.

¶ EIVSDEM

AL FONSI ZAMORENSIS

brevis tractatus de Orthographia hebraica, quæ potissimum versatur circa puncta vocalia, & litteras occiosas.

¶ PROLOGVS.

AD COMPLEMENTVM ARTIS grammaticæ hebraicæ necessarium duximus addere eius Orthographiæ regulas, ex vsu atque autoritate veterum hebreorum in hac re peritissimorū. Et licet hæc grammaticæ pars in omni alio idiomate sit valde accommodata, tamen in hebræo sermone censetur plurimum necessaria, eo quod hæc lingua præ aliis sit magis arida, & pauciora habens vocabula, cum sit maxime brevis & copiosa. Quare necessarium fuit in ea plurima vocabula esse æquiuoca, & plures habentia significationes sub eadem contextura litterarum. Ad explicandam ergo significationum diuersitatem inuenta sunt puncta vocalia, nam eadē litteræ cum aliis atque aliis punctis aliam & aliam habent significationē, vt אֵלֶף aleph est docuit אֵלֶף eleph vero est mulle. ¶ Est præterea alia ad hoc ratio necessitatis punctorū vocaliū, quia cum eidē vocali latinæ correspondēant plures punctorū differētiæ in hebræo, opus fuit per Orthographiæ regulas declarari, quādo & in quibus dictionibus

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

ORTHOGRAPHIAE

affignant, quia litteræ octofæ sunt litteræ nominis defici-
ca quas omnis alia littera perdit suum rigorem, & hinc
latur ob reuerentiam illius nominis, ad hoc significan-
dum allegant quidam hebræi illum versum Psalmi. 64.
יִירָאוּ לְיִשְׁבְּרֵי קַצְוֹת לְאֹתוֹתֶיהֶן . idest timebunt qui
habitant terminos à signis tuis, vbi dicitur אֹתוֹת quæ
significat signa, etiam solet accipi pro litteris, vt fit sen-
sus timebunt litteræ existentes in extremis dictionum à
litteris tuis, idest nominis tui. Et quodcumque duæ
ffiarum sex litterarum immediate sibitpsis iunguntur in
eadem dictione, communiter vna earum scribitur cum da-
gues, & altera cum raphe, & frequentius prior earum ha-
bet dagues, vt דַּבְּרָה idest adhæsit. Et hoc maxime con-
tingit quando prior illa littera scribitur cum puncto se-
ua, vt בַּפְּרֵעָה idest in pharaone, ¶ Quarta regula est,
de his quinque litteris אההער quæ non recipiunt da-
gues. nam omnes aliæ litteræ alphabeti hebraici possunt re-
cipere pūctum illum exceptis istis quinque, litteræ insu-
per quinque finales non recipiunt dagues præter chaph,
quæ aliquando scribitur cum dagues. Est etiam alia litte-
ra ש sin quæ nunquam scribitur sine puncto super eam
posito, qui ad partem dexteram dicitur siboeth, ad sinis-
tram vero siboeth hætemus de litteris.

¶ Dicamus iam de punctis vocalibus.

Supponamus in primis distinctionē decem pūctorū
vocaliū, nam eorū quinq; sunt principales, quos he-
bræi vocāt מַלְכֵי־מַלְכֵי . i. reges, qui etiā, hoc versu denotātur
בֵּית־וַיְחַיֵּהוּ . i. sculpture sigilli, & sunt isti . cameç . cere
holē

CAP. PRIMVM.

holem ꝛ vau surec ꝛ chirc cum iod. alii quinque sunt
minores, quos hebræi vocant עֲבָדִים . i. seruos, & sunt
- pathach . çegol . cameç chateph . surec trium pun-
ctorū quem hebræi vocant שְׁפָתַי־קַבֻּץ . i. cōiūctionē
laborū & chirc sine iod. alia vero duo pūcta, de quib; su-
pra in principio Artis grāmaticæ. s. feua & . pathacha
teph apud hebræos, non dicitur pūcta vocalia, sed mini-
stri aliorū decē supradictorū. Et ratio est, quia nullū istorū
duorū solus scribi potest in aliqua dictione, nisi veniat
alicui aliorū decē associatus. Vnde sit hæc prima regula ge-
neralis de pūctis, qđ in dictione monosyllaba rarissime
ponit̄ feua neq; pathachateph. ¶ Secūda regula, qđ hæc
tria pūcta vocalia. s. quæ dicitur cōposita rarissime
ponūt̄ nisi in quattuor litteris gutturalib; q̄ sunt אההער.
¶ Tertia regula de pūctis principalib; sit hæc, qđ
rarissime post pūctū principalē littera immediate sequēs
in eadē dictione potest habere dagues, vt בִּפְתָח . i. visitauit
דַּבְּרָה . i. verbū. Excipitur ab hac regula casus ille, quo in
littera pūcti principalis poneret̄ accētus dictionis, nā tūc
littera sequēs bene possēt habere dagues. Et hoc ratione
illū accētus qui apte diuidit illū pūctū a dagues, vt לְמַח
i. quare וְשִׁפְרָה . i. sibi vel illic. Ratio hui; tertix regulæ est,
quia in quolibet puncto principali includitur vna littera
ociofa occulta, quæ vt pri; dixim; post se nō admittit da-
gues, vt בִּפְתָח . i. visitauit. nam in illo pūcto cameç includi-
tur littera aleph ociofa. ¶ Quarta regula, qđ duæ primæ
litteræ alicui; dictionis nunq; ambæ veniūt cū eodē pun-
cto feua, & si vtraq; eget puncto vocalis. e. sola vna earū
scrib̄

ORTHOGRAPHIAE

scribitur cū seua, altera vero cū çere. P. çegol, vt **רִאשִׁית** idest in principio. Et quādoquē post pūctū principale immediate sequitur seua in eadē dictione, fere semp ponitur accentus dictionis in illa littera puncti principalis, vt **בְּרִית** idest visitauerunt **בְּרִית** idest habitauerūt **בְּרִית** idest phimes. sed hoc non habet locum in punctis mino ribus, vt **בְּרִית** idest visitabo. ¶ Quinta regula, quod quādoquē finalis littera dictionis fuerit alterutra istarum duarum **ע** **ה** gutturalium, si debeat scribi cum puncto vocalis. a. ille debet esse pathach, & non cameç, vt **נֹחַ** idest Noe **יֵשׁוּעַ** idest Iesus **מֵשִׁיחַ** idest Christus. E contra vero si vltima dictionis syllaba debeat scribi cum vocali. a. & post illum punctum sequatur littera ociosa **א** aleph, vel **ה** he punctus ille debet esse cameç, & non pathach, vt **נִבְּחָה** idest reuelauit **בֵּיבֵי** idest venit **אֲמָה** idest ancilla. ¶ Sexta regula, quod punctus vocalis. u. qui dicitur surec quibus nūquā ponitur in fine dictionis, sed solum in principio vel medio. surec vero cum vau in omni loco poni potest. a. in principio medio & fine dictionis, vt **בְּרִית** idest & visitabant eum. ¶ Dentur aduertendum, quod in cōmuni vsu præceptorum hebraicæ linguae duo puncta vocalis. a. vocantur sic **גְּדוּל** idest cameç magnum **גְּדוּל** idest pathach magnū, duo vero puncta vocalis. e. sic nominant punctum çere, **בְּרִית** idest cameç paruum, çegol autem vocant **בְּרִית** idest pathach paruum. Hoc ideo dicimus ne latini hebraicam linguam discētes, ignorent vocabula hebraeorum & possint eos intelligere ad cōmunicandū cum eis.

Cap.

CAP. SECVNDVM.

¶ Cap. secundum, de Orthographiā nominum, quantum ad omnes numeros eorum.

V Entendo iam ad regulas Orthographiæ speciales, a nominum recta descriptione incipiāmus, & simul cum nominibus etiam pronomina declarabimus. Et pro facilitate doctrinæ huius, in primis supponendū est, quod sunt quedam analogiæ vel proportionēs, ad quas reducti possunt omnia nomina, quas hebræi vocant **כֶּלֶל** vel **מִשְׁקָל** idest pondus, **מִשְׁקָלִים** idest pondera, accipiēdo, scilicet pondus methaphoricæ in vocibus pro simili sono vel prolatione quantum ad litteras & syllabas, eo modo quo metrificatores per consonantiās sequuntur pondera vocabulorum. ¶ In proposito autem ponemus pondera ista ordine suo disposita, & per ea regulas Orthographiæ nominum declarabimus. Sunt autem huiusmodi pondera plurima, sed ex eis sola ea explicabimus, quæ magis difficilia sunt, & magis necessaria in vsu communi sacre scripturæ, & sunt quedam ficta vocabula a doctoribus hebræis inuenta, quæ nihil aliud significant quā regulas Orthographiæ. In ordine vero istorum procedemus per numerum syllabarum a monosyllabis incipientes. Sit igitur omnium hoc primum pondus **כֶּלֶל** pal, ad cuius proportionem multa nomina veniūt, vt **אָב** idest pater **רֹס** idest ros **יָד** idest manus **רֵיב** idest princeps, & alia multa. In quibus sit hæc regula Orthographiæ, quod huiusmodi nomina fere omnia scribenda sunt per cameç, tam in singulari, quā in plurali, & in fine clausule. Sed quādo aliquod istorum regit

Y 3 post

AD
DE SALAMANCA

GREDOS.USAL.ES

ORTHOGRAPHIAE

post se genitium cameç vertitur in pathach prope semper, vt יְדֵי יְהוָה idest manus domini. Et quando secunda nominis littera est gutturalis, etiam si non regat genitium potest scribi cum pathach, vt אָח idest frater, פָּה idest laqueus, sed in fine clausulae semper huiusmodi nomina scribuntur per cameç. ¶ Secundum pondus analogiae, sit hoc פֶּל pel, ad cuius proportionem veniunt, haec nomina אֵל idest deus, אָם idest mater, בֶּן idest filius גַּר .i. peregrinus. In quibus sit haec regula, quod fere semper huiusmodi nomina scribenda sunt per çere in singulari numero, etiam in fine clausulae. Sed quando regunt genitium scribuntur frequenter cum çegol, vt אֱלֹהִים בֶּן idest filius dei, אָדָם בֶּן idest filius hominis, excepto hoc nomine בֶּן .i. nidus, quia quando regit genitium mutat çere in pathach, vt צִפּוֹר בֶּן idest nidus aus, Duae tamē sunt dictiones huius ponderis, quae etiam si non regant genitium semper debent scribi cum çegol, scilicet אֵל idest articulus datiu, & בֶּן idest ne forte. Itē haec dicitio, מַת idest mortuus quando in plurali numero scribitur cum çere iuxta hanc regulam significat mortuos, quando vero cum seua significat viuos mortales, vt etiā prius dictū est. In plurali autē numero nomina huius ponderis retinēt çere primae litterae, vt גַּרִים .i. peregrini לְאִיִּים .i. derisores. Excipiuntur tamē quaedam nomina sequētia, quae mutant pūctū çere singularis numeri in aliū pūctum in plurali, & sit ratione coincidentiae. .i. ne coincident cum aliis nominibus aliorum significatorum.

אֵל אֱלֹהִים Deus, dii. גַּם נֶשִׂים Vexillū, vexilla.
אָם אִמּוֹת Mater, matres. עֵז עֲזָוִים Capra, caprae.

Fili

CAP. SECVNDVM.

בֶּן בְּנִים Fili, filii. עַט עֵטִים Calam, calamī.
רֶךְ רֵכֶת Palatū, palata. עֵת עֵתִים Tempus, tēpora.
חֵץ חֲצִיִּים Sagitta, sagittę. קֶן קְנִים Nidus, nidi.
לֵב לְבוֹת Cor, corda. קֵץ קְצִים Finis, fines.

¶ Tertium huius analogiae pūctus vocalis דֵּן Dens, dentes. çere pondus est פֶּל pul, ad cuius proportionem veniunt haec nomina, אִישׁ idest vir, דִּין idest iudicium, סִיר idest olla, שִׁיר idest cantium, & alia plura, quae scribenda sunt cum pūctio chiric, tam in singulari numero, quam in plurali, & etiam in fine clausulae, excepto hoc nomine, יָרֵךְ idest ciuitas, quae in plurali numero facit, עָרִים idest ciuitates. ¶ Quartum pondus est פֹּל pol, ad cuius proportionem veniunt haec nomina, אֹר idest lux, אֹת idest signum, בּוֹר idest puteus, דּוּר idest generatio, & alia plura. In quibus pūctus vocalis holem non mutatur à singulari in pluralem, nec etiam in fine clausulae, exceptis his חֶק חֻקִּים idest præceptum, præcepta, יוֹם יוֹמִים idest dies, dies, לוֹךְ לֹחֲמִים idest mensura, mēsurā. sterum liquidarū. ¶ Quintū pōdus est פּוּל pul, ad cuius proportionem, haec nomina procedūt, אִיר idest ticio, אִוִּר idest ignis, בּוֹר idest catulus, & alia plura. In quibus pūctus surec in nullo casu mutatur, hoc est, neque in plurali numero, neque in fine clausulae, neque cum regunt genitium. Haecenus de monosyllabis nominibus per quinque pōdera supradicta, in quibus omnibus regu la generalis est, qđ pūctus vocalis primae litterae nominis non mutatur nisi in exceptionibus paucis iam positis.

¶ Dicamus iam de nominibus duarum syllabarum.

y 4 Vbi

VNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDO.S.U.S.A.L.E.S

ORTHOGRAPHIAE

Vbi aduertendum, quod in tribus vltimis ponderibus, scilicet pil. pol. pul. ponebatur littera media ociosa, idest vocalis quæ non sonat, ideo inter nomina dissyllaba incipiemus a pondere, in quo littera media est vocalis, sed non ociosa, hoc est פּוּל pail, ad cuius proportionem veniunt, hæc nomina, אַרְיֵל idest aries, בְּיֹתָם idest domus, זֵיתָא idest oliua arbor, לַיְלָא idest nox. In quibus littera prima nominis subscribitur puncto pathach, & cum accentu in ea, sed in fine clausulæ pathach vertitur in cameç. Item quando nomen illud regit genitium post se pathach vertitur in çere, & similiter in numero plurali. Exemplum primi, בְּיֹתָא אֱלֹהִים idest domus dei. Exemplum secundi, עֵינַיִם idest oculi. Et in his duobus mutationibus littera iod media manet ociosa. Ab hac vero regula formationis numeri pluralis excipiuntur quædam nomina, quæ aliter mutant punctum vocalem primæ litteræ, & in aliquibus eorum iod proferitur, nec manet ociosa. Qualia sunt hæc, בְּיֹתָא בְּתַיִם idest domus, domus, חֵיָל חֵיָל idest exercitus, exercitus, עֵרִיר עֵרִיר idest pullus, pulli, תִּירַשׁ תִּירַשׁ idest hircus, hirci. ¶ Secundum pondus nominum dissyllaborum sit פֶּעַל pahal, ad cuius proportionem veniunt, hæc nomina, נָחַשׁ idest verbum, עֵנָן idest nubes, נָחַשׁ idest serpens. In quibus vterque punctus vocalis de. a. debet esse cameç etiam in fine clausulæ, verum tamen quando tale nomen regit genitium primus punctus vertitur in seua, & secundus in pathach, vt יהוה דְּבַר idest verbum dñi, נָחַשׁ נָחַשׁ idest serpens serpētis. Sed quando

CAP. SECVNDVM.

do littera prima nominis est gutturalis, etiam si tale nomen regat genitium vel formet pluralem numerum, cameç primæ litteræ vertit in pathachateph, vt עֵנָן יְהוָה idest nubes domini, עֵשָׂן יְרֵעִיר idest fumus ciuitatis, sed de hoc supra in cap. primo, in secunda regula de punctis vocalibus. Et in formatione numeri pluralis talium nominum primus cameç vertitur in seua, & secundus manet, vt דְּבַר דְּבָרִים idest sapiens, sapiētes, דְּבָרִים דְּבָרִים idest verbum, verba. Tria tamen ex his nominibus recipiunt dagues in vltima littera substantiali quædo formant numerum pluralem, hæc sunt נָמֵל נְמַל idest camellus, camelli, קָטָן קָטָנִים idest paruus, parui, שֶׁפָּן שֶׁפָּנִים idest cuniculus, cuniculi. ¶ Hæc vero prædicta regula, de mutatione secundi cameç in pathach, quando nomen huius analogæ regit genitium, etiam habet locum & obseruanda est in omnibus aliis nominibus dissyllabis quorum secundus punctus est cameç, quorum pondera hæc sunt פֶּעַל peal פֶּעַל pial פֶּעַל poal פֶּעַל pual. In numero autem plurali hæc quattuor pondera, etiam seruant cameç secundæ syllabæ, sicut alia supra dicta. primum etiam punctum pro maiore parte non mutatur in eis. Sunt & alia pondera in nominibus dissyllabis prædictis quattuor contraria, scilicet quæ habent primum punctum vocalem cameç, & secundum variant per vocales, ad hunc modum פֶּעַל pael פֶּעַל pail פֶּעַל paol פֶּעַל paul, Qualia sunt, זָקֵן idest senex, נָזִיר idest nazareus, גָּדוֹל idest magnus, בְּרֹךְ idest benedictus. In quibus sit hæc regula, quod quando regunt genitium aut

VINIVERSIDAD
DE SALAMANCA

ORTHOGRAPHIAE

aut formant numerū pluralem cameç vertitur in seua, vt **נָזִיר** אֶלְהֵיִם .i. nazareus dei **נָזִירִים** .i. nazarei. Excipiūtur tamē nomina quartī pōderis pahul, quia si habēt dagues in secūda syllaba primū pūctus cameç vertitur in pathach, vt **תַּנּוּר** תַּנּוּרִים .i. furnus, furni, nunq̄ tamē perditur pūctus vocalis. a. Et generaliter quādo nomē habet dagues immēdia littera; nunq̄ vel raro mutāt vocalē primæ litteræ in formatione numeri pluralis vel si regit genitiuū. Secūdus vero pūctus vocalis fere semper manet, excepto pōdere pael, vt **בֵּיתוֹ** .i. fenex domus suæ. ¶ Ad dimus alia duo pondera v̄sitata in sacra scriptura. f. **פְּעוּל** peol **פְּעוּלִים** peul, Qualia sunt **אֶפְרוּד** .i. suphumeralē **זְבוּל** idest terminus. In quorū pōderū primovocalis. e. scribitur per çere, in secūdo per seua. In quib⁹ nullus pūctus vocalis mutatur, siue regāt genitiuū, siue formēt plurale numerū. ¶ Est demic⁹ aliud pōdus etiā frequentissimū in sacra scriptura. f. **פְּעֵל** pehel, ad cuius proportionē hæc nomina procedūt, **אֶבֶן** i lapis, **אֶרֶץ** idest terra, **חֶרֶב** idest gladius, **מֶלֶךְ** idest rex &c. In quibus vterq̄ pūctus vocalis est çegol, in aliquibus tamen primus pūctus est çere, vt **אֶדֶף** idest adeps, **חֶלֶק** idest pars &c. Et quādo vitima littera talis nominis fuerit gutturalis, secūdus punctus vertitur in pathach, vt **פֶּלֶע** idest sacrificiū, **פֶּלֶע** idest petra vel rupis &c. Sed in sine clausulæ pathach efficitur cameç. Et quādo littera media est gutturalis ambę litterę primę veniunt cum pathach & accētū in prima, vt **נְעָר** .i. puer. In omnibus autē aliis nominib⁹ huius proportionis cū fuerit finis clausulę primū pūctus vertitur in cameç, ex ceptis

CAP. SECVNDVM.

ptis aliquibus quæ suum punctum vocalis. e. obseruant etiam in sine clausulæ. Qualia sunt hæc. & quædam alia.

נָנֵד Idest pānus.	נָנֵד Idest incōspectu.
בָּטַח Idest confidentia.	נָדַר Idest votum.
בֵּין Idest vitis.	נָצַח Idest in æternum.
חֶלֶב Idest adeps.	סָפַר Idest liber.
חֶלֶק Idest pars.	עָדָן Idest voluptas.
מֶלֶךְ Idest rex.	עָרֵךְ Idest grex.
מָתַג Idest frenum.	עָדָן Idest iustitia.

¶ Et licet quādo huiusmodi nomina regunt genitiuum non mutant sua puncta vocalia, tamen in formatione numeri pluralis mutant primum punctum in seua, & secundum in cameç, vt **נָנֵדִים** idest panni **מַלְכִים** idest reges, **נָדָרִים** idest vota, **סָפָרִים** idest libri. Sed si prima nominis littera fuerit gutturalis, illa in plurali subscribitur cum pathachateph, iuxta regulam superius expositam, vt **עָדָרִים** idest serui, **חֶלְבִים** idest adeps, **חֶלְקִים** idest partes, & alia huiusmodi. Poterant hic alia multa pondera, & regulæ dari non solum de nominibus monosyllabis, & dissyllabis verumetiam de polysyllabis, sed quæ positæ sunt hic, & supra in primo libro grammaticæ in capitulo de nomine, tam in regulis, quàm in exceptionibus earum, videntur sufficere ad introductionem incipientium, & ad communem vsum sacre scripturæ. Dicimus tamen pro conclusione, quod in aliis omnibus pōderib⁹ vel nominibus a prædictis, & etiā in polysyllabis nominib⁹ rarissime mutantur puncta vocalia quarū primarū syllabarum, neq̄ etiā in nominib⁹

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
GREDOS.USALES

ORTHOGRAPHIAE

inibus quorum prima littera est gutturalis, non mutatur dico in formatione numeri pluralis, in regimine genitiui neque in fine clausulae. Exemplum in nominibus dissyllabis, זאב זאבים idest lupus, lupi. Exemplum in polysyllabis, לבנה לבנות idest later, lateres, שושנים שושניות idest lilium, lilia. Exemplum de prima littera gutturali, עמוד עמודים idest columna, columnae, חרש חרשים idest solicitus, solliciti. ¶ Restat ad complementum Orthographiae nominum, vt de vltimis syllabis numeri pluralis dicamus, postquam de primis, & secundis in superioribus regulis discrimimus. Ad huius rei noticiam rememoramus terminationes plurales nominum esse duas, scilicet masculinorum in.ım. femininorū in.oth. ¶ Tūc sit haec prima regula, quod terminatio pluralis in.ım. scribenda est per punctum chiric cum iod ocio sa sequente, etiam si sit finis clausulae, דברים idest verba. Et quando tale nomen plurale regit post se genitiuum, chiric mutatur in çere, & nihilominus manet iod littera sibi octosa, vt דברי הרמים idest verba dierum. ¶ Secunda regula, quod terminatio pluralis in.oth. scribenda est, per holem cum vau ociofa, etiam in fine clausulae pro maiore parte, vt נשות idest mulieres, & dato quod nomen illud plurale regat genitiuū punctus ille vocalis non mutatur, vt נשות מלכים idest filiae regum. ¶ Tertia regula, quod numerus dualis, qui semper terminatur in.ım. cum iod consonante, requirit penultimā syllabam cum puncto pathach & cum accentu in eadem, vt ידים idest manus, שמים idest caeli. Et si ante penultimā syllaba ha-

CAP. TERTIVM.

buerit punctum vocalis. a. ille debet esse cameç, vt patet in exēplis dictis. Et in fine clausulae punctus ille pathach penultimae syllabae vertitur in cameç, vt Genesis primo, ויקרא אלהים לרקיע שמים idest & vocauit deus firmamentum coelum. Haecenus de Orthographia nominum, quantum ad vtrunque numerum. ¶ Verumtamen est notandum, quod hoc nomen אפר affer si habeat litteram sin cum puncto çegol est relatiuum quis vel qui, vel coniunctio quod. si autem habeat sin cum çere est nomen vnus tribus israel, sed relatiuum inseparabile. scilicet ופר habet punctum çegol, & post eum sequitur dagues, vt ופר שלמה idest lectulus qui solomoni. ¶ Cap. tertiu, de casibus nominū, & de pro nominibus, tam primitiuis, quā deriuatiuis.

IN capitulo quarto, secundi libri Artis grammaticae dictum est, quod nomina hebraica per casus non variantur terminationibus, sed articulis, qui sunt duplices primi dicuntur inseparabiles, qui sunt quaedam littere additae nominibus per compositionem in principio dictio nis designatae in hac dictione. הלבנ Oportet ergo videri quibus punctis vocalibus illae litterae debeant subscribi. Sit ergo prima regula, quod quando praedictae litterae debent scribi cum puncto vocalis. a. ille pro maiore parte debet esse pathach, Cuius ratio est, quia littera prima nominis venit cum puncto dagues quem non potest precedere punctus principalis, vt המלך idest rex, המלך idest regi, המלך idest rege, verum si prima nominis littera fuerit aliqua istarum quinque, אהחער, quae non recte

VNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USALES

psunt dagues, tunc praedicti articuli possunt scribi cum cameç, vt **וְאִישׁ** idest vir, **וְאִישׁוֹ** idest viro, **וְאִישׁוֹ** idest in viro. In hoc autē nomine, **אֶרֶץ** idest terra, quādo praedicti articuli veniunt cum cameç, mutatur çegol primæ litteræ in cameç, vt **אֶרֶץ** idest terra, **אֶרֶץ** idest terræ, **אֶרֶץ** idest in terra. Hoc intelligitur verū nisi regat genitiuum, quia tunc non mutatur pūctus primæ litteræ, vt **אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים** .i. in terra Philistinorū. ¶ Secūda regula, qđ in nominibus duarū syllabarū, prima quādo prima littera fuerit gutturalis praedicti articuli sæpius veniunt cum pūcto çegol, vt **הָהָרִים** idest montes. ¶ Tertia regula, quod quando nomen regit genitiuum illi duo articuli lamed, & beth subscribuntur per seua, vt **אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים** .i. in terra Philistinorū. Eodē etiā modo pūctuat̄ istæ duæ litteræ in nomine pprio, vt **גֵּן עֵדֶן** .i. dixit deus noe. & **מִן מַיִם** .i. in seruo meo in Moyse. Hæc regula fallit quādo prima nominis littera scribit̄ per seua, quia tunc isti duo articuli subscribuntur per chitic, vt **אֶרֶץ פְּלִשְׁתִּים** idest Salomoni, & post litterā mem sequit̄ littera cū dagues, vt patet hic. ¶ Quinta regula, qđ littera he in principio dictionis posita, nō vt fit articulus designans casum, sed ad denotādū admirationē interrogatiōem aut relationē si debeat scribi cū pūcto vocalis. a. ille erit

erit pathachateph. Exēplū de interrogatiōe, vt **וְאִישׁוֹ** .i. si ibo & vocabo: Exēplū de admiratione, vt **וְאִישׁוֹ** .i. nūquid iudex omnis terræ. Exēplū de relatione. **וְאִישׁוֹ** .i. omnis anima de domo Iacob q̄ venit &c. ¶ Sexta regula, de his duabus litteris **כ** caph, & **ו** vau q̄ solēt poni sepi p cōpositiōnē in principio nominis. I. qđ istæ duæ litteræ, quādo debēt scribi cū pūcto vocalis a. obseruāt regulā primā huius cap. quātū ad vtrāq; partē ei. Exēplū primi, vt **וְאִישׁוֹ** .i. sicut rex, & **וְאִישׁוֹ** .i. & nox. Exēplū secūdi, vt **וְאִישׁוֹ** .i. sicut vir, & **וְאִישׁוֹ** .i. & frater. ¶ Variātur secūdo casus nominū p articulos separabiles qui & prepositiones dicuntur, de quorū recta pūctuatione sit hæc vnica regula, qđ **וְאִישׁוֹ** eth, ventūt cū çegol, & hoc verū est quādo, **וְאִישׁוֹ** habet x̄gulā machaph alias scribit̄ p çere, sed **וְאִישׁוֹ** veniūt cū chitic sine iod octoia. Et hoc causā differētiae horū vocabulorū quādo sunt ppositiones, & quādo sunt noia altarū rerū, quia tūc aliter pūctuat̄, nā **וְאִישׁוֹ** est error **וְאִישׁוֹ** est deo **וְאִישׁוֹ** est ligo **וְאִישׁוֹ** est gen **וְאִישׁוֹ** est fortitudo. ¶ Dicam̄ cōse- quēter de pnomiū Orthographia, q̄ vt superi dixim̄ sunt duplicia. I. primitiua & deriuatiua. Primitiua ergo p nomē primæ psonæ. I. **אֶנִּי** .i. ego. Primo modo scribit̄ aleph ei p pathachateph cū accētū in vltima, sed in fine clausulæ p cameç cū accētū in ea, vt **אֶנִּי** .i. dixit: ego. Secūdo modo scribit̄ aleph p cameç, & cū accētū in vltima syllaba, sed in fine clausulæ cū accētū in penultima, vt **אֶנִּי** .i. q̄a lassus ego. Genit̄

VNIuersitatis AD
DE SALAMANCA
GREDO.S.USALES

348
 ¶ Genitiuus huius pronominis, scilicet מִי יְיָ idest mei de-
 bet habere lamed cum dagues, vt differat ab illo nomine
 מִי יְיָ qui est, est error vel dolus, secundi Regum tertio. In
 datiuo non dicimus מִי יְיָ eli ratione differentie ad nomē
 dei compositum, quod est deus meus, sed dicimus מִי יְיָ vel
 מִי יְיָ idest mihi, in quo venit aleph per çere, lamed per
 pathach, sed in fine clausulæ per cameç. Et generaliter
 hæc terminatio. ai. in hebræo iniquaque dictione ob-
 seruat hanc regulam, quod venit cum puncto pathach &
 in fine clausulæ cum cameç, excepto hoc nomine dei
 אֲדֹנָי adonai quod semper scribitur cum cameç, ad diffe-
 rentiam eiusdem vocabuli quando est nomen pertinens
 ad homines qui dicuntur domini mei, & tunc obseruat
 dictam regulam. Alia est ratio, de hoc nomine מִי יְיָ idest
 omnipotens quod scribitur iuxta regulam prædictam,
 quia non coincidit cum alio nomine ad homines perti-
 nente. ¶ Accusatiuus huius pronominis, scilicet אֲתָּי ha-
 bet primam litteram cum puncto holem cum deberet ef-
 se çere vel çegol, sed mutatus est punctus vocalis ratione
 differentie, ad hoc nomen compositum cum pronomi-
 ne אֲתָּי qđ est ligo meus. ¶ Ablatiuus, scilicet מִי יְיָ ha-
 bet mem secundum cum çegol & dagues, & litteram nun
 cum dagues. Et similiter alie duę voces eiusdem ablatiui,
 scilicet מִי יְיָ vel מִי יְיָ habent nun cum dagues, ad differen-
 tiam huius nominis מִי יְיָ quod numerum significat. Esa-
 iæ. 65. ¶ Nominatiuus מִי יְיָ idest nos habet aleph cū
 pathachateph & nun primum cum pathach. Eodem mo-
 do secunda vox eius, מִי יְיָ & in fine clausulæ nun venit
 per

349
 per cameç. Tertia vox eius מִי יְיָ et genitiuus sequens, ſi
 militer & datiuus cum accusatiuo habent penultimā scri-
 ptam per cameç cum accētū in eadem, etiam si ponatur
 in fine clausulæ. Secunda vox datiuui מִי יְיָ venit cum
 puncto çere in vtraque syllaba, ad differentiam nominis
 compositi, מִי יְיָ idest principes vel fortes nostri quod
 habet çegol in secunda syllaba. Ablatiuus, מִי יְיָ idest
 nobis habet in secunda çegol cum dagues in duabus lit-
 teris. ¶ Secunda: personæ pronomē אַתָּה vel אַתָּא idest
 tu. In nominatiuo vox masculina habet aleph cum pa-
 thach, & thau cum cameç, sed in fine clausulæ vtraque
 littera habet cameç cum accentu in prima. Vox femini-
 na habet pathach in prima littera, & seua cum dagues in
 secunda, etiam in fine clausulæ. Genitiuus, מִי יְיָ idest
 tui in voce masculina habet çegol in prima littera, & seua
 cum dagues in secunda. Vox feminiua מִי יְיָ habet çe-
 gol in prima littera, sed cameç cum dagues in secunda.
 Datiuui vox masculina, לְךָ idest tibi, habet seua in prima
 littera. Vox secunda, אֲלֵיךָ prima habet çere in prima,
 & çegol in secunda cum iod octoſa. Vox feminiua, לְךָ
 habet cameç in prima littera. Vox secunda, אֲלֵיךָ pri-
 ma habet çere in prima littera, & pathach cum accentu
 in secūda, sed in fine clausulæ pathach vertitur in cameç.
 Accusatiui vox masculina prima, אַתָּה idest te clara est.
 secunda אַתָּה post primā litteram habet cameç in dua-
 bus sequentibus cum accentu in littera thau. Vox femi-
 nina prima אַתָּךְ habet litteram thau cum cameç, secun-
 da cum çere, & vtraque sine dagues. Ablatiui vox mascu-
 lina

UNIVERSIDAD
 DE SALAMANCA
 GREDOS.USALES

350

ORTHOGRAPHIAE

una, **תָּ** idest a te, habet secundā mem cum seua & da-
gues, vox foemina habet eandem mem cum çere & da-
gues. In omnibus vero casibus numeri singularis littera
ultima chaph in vocibus masculinis habet punctum ca-
meç in foeminis seua. ¶ Nominatiuus pluralis in vo-
ce masculina, **תָּ** idest, vos venit aleph cū pathach &
thau cum çegol & dagues. Similiter in prima voce femi-
nina, scilicet **תָּ**. In secunda vero, scilicet **תָּ** venit
aleph cum pathach, & thau cum çere & dagues & accen-
tu, & finalis nun cum cameç. ¶ Genitiui vox masculi-
na, **תָּ** idest vestrum habet sin litteram cum çegol,
& lamed cum cameç & dagues & caph cum çegol. Eor-
dē modo scribitur foemina vox. ¶ Dativi prima vox
masculina, **תָּ** idest vobis habet lamed cum cameç &
caph cum çegol hoc verum est. In his tribus casibus .f.
datiuo accusatiuo & ablatiuo, tam in voce masculina, q̄
in foemina. Secunda vox masculina, **תָּ** habet
aleph cum pathach, & lamed cum çere, & iod ociosa se-
quente. Eodem modo scribēda est prima vox foemina.
תָּ Aliae duae voces foeminae. f. **תָּ** scribēde
sunt sicut prima vox masculina. Et hoc differentiae cau-
sam hęc distio **תָּ** cum puncto çere, est aduerbiū pro-
pterea. ¶ Accusatiui vtraque vox, **תָּ** idest
vos habet aleph cū çegol. ¶ Ablatiui prima vox mascu-
lina, **תָּ** idest a vobis ex distis patet, quia chaph ve-
nit per çegol & cum dagues, secunda **תָּ** habet se-
cundam mem cum seua & dagues & chaph sine dagues.
Eisdem modis scribēda sunt duae voces foeminae.

Et

351

CAP. TERTIVM.

Et generaliter in hoc numero plurali omnes voces ma-
sculitae terminantur in littera mem, foeminae in nun
per omnes casus. ¶ Tertie personę primum pronomen,
scilicet **הוּ** hu, idest ille scribitur in voce masculina per
he cum vau surec & aleph ociosa, in voce foemina,
היא idest illa scribitur per chitic in prima littera cum
vau & aleph ociosis. Et aliquando loco vau ponitur iod
ociosa. Genitiui vox masculina, **תָּ** idest illius habet
lamed cum dagues, & in fine vau ociosa. Vox foemina
scribitur eodē modo, sed cū he octosa in fine, quae ab ali-
quibus scribitur cum puncto mapic, qui denotat genus
foemininum. Dativi prima vox masculina, **תָּ** idest illi,
venit cum vau ociosa in fine, & hoc ratione differentiae.
nam eadem distio cū aleph ociosa in fine, significat nō.
Secunda vox masculina. f. **תָּ** habet aleph cum çere, &
lamed cum cameç cum iod ociosa sequēte & in fine vau,
quae recolligitur cum vocali præcedēte. Est enim regula,
quod omnis terminatio de **תָּ** semper scribitur cum ca-
meç. Prima vox foemina **תָּ** habet lamed cū cameç,
& in fine he cum mapic. Secūda vox foemina **תָּ** ha-
bet aleph per çere, & lamed cum çegol & accentu sequē-
te iod ociosa, & he in fine cum cameç. Accusatiui vox ma-
sculina, **תָּ** idest illum clara est, nisi qd̄ habet thau exte-
le. Vox foemina habet he in fine cū mapic. scilicet **תָּ**.
Ablatiui prima vox masculina, **תָּ** .f. illo habet çegol
cū dagues in secūda, mem cum accētu in eadem, & nun
sequēs etiam scribitur cum dagues. Secunda vox mascu-
lina **תָּ** in secunda littera nun, habet çere cum dagues

Z 2

&

352

ORTHOGRAPHIAE

& cum accentu. Tertia vox masculina מְנָהוּ habet prima litteram cum çegol & accentu, & secundam cum seua. Vox vnica foeminina, מְנָהּ idest illa eodem modo scribenda est sicut prima vox masculina, excepta terminatio ne. Nominatiuus pluralis in prima voce masculina, הֵם idest illi, habet he cum çere, secūda הֵמָּה similiter vt prima habet he cū çere & accentu, & mem cū dagues. Eodē modo duæ voces foemininae הֵן הֵנָּה habent he cum çere & accentu, & in secunda voce venit nun cum dagues.

In omnibus autem aliis casibus huius numeri pluralis, littera he venit cū çegol, tam in vocibus masculinis, quam in foemininis, excepta secunda voce foeminina ablatiui מֵהֵנָּה quæ habet he cum çere, sicut in nominatiuo. Et similiter in isto pronomine omnes voces masculinae plurales terminantur in mem, & omnes foemininae in nun, Omnia alia clara sunt, nisi quod ille datiuus לְמִי habet lamed cum cameç & accentu, ille autem datiuus אֵלַיִם habet duas primas litteras cum çere, sequente iod ociosa.

In secundo pronomine tertie personæ/omnia clara sunt, exceptis nominatiuis, nam זֶה idest iste habet çegol in prima littera, & he octosam in fine, זֵאת idest ista habet aleph ociosam in medio, אֵלֶּיהָ idest isti vel istæ habet aleph cum çere & accentu, & lamed cū çegol & dagues.

¶ De pronomibus deriuatiuis, quæ semper veniunt in compositione cum nominibus, dicemus secundum ordinem capituli præcedentis, primo dicendo de nominibus compositis cum pronomine, quæ sunt monosyllaba, dein de aliis. Pro primis rememoranda sunt quinque pon-

dera

353

CAP. TERTIVM.

dera vocabulorum prius declarata, scilicet פֶּלַל פֶּלַל פֶּלַל פֶּלַל In quibus omnibus sit hæc regula, quod pro maiore parte talia nomina in sua compositione non mutant primum punctum vocalem, vt יָד idest manus, יָדִי idest manus mea, נָר idest peregrinus, נָרְךָ .i. peregrinus tuus. שִׁיר idest canticum, שִׁירִי idest canticum eius, בּוֹר idest puteus, בּוֹרִי idest puteus meus, צוֹר idest petra, צוֹרִי idest petra sua. Ab ista tamen regula quædam nomina composita excipiuntur, nam בַּת idest filia, בַּתִּי idest filia mea mutat primum punctum in chitic, בַּתִּי idest torcular, בַּתִּי idest torcular meum, בֶּרֶת idest bucella panis, בֶּרֶתִי idest bucella mea, אִם idest mater, אִמִּי idest mater mea, חֵץ idest sagitta, חֵצִי idest sagitta mea, בֶּן idest filius, בְּנֶךָ idest filius tuus, & hoc in sola secunda persona, nam in aliis personis obseruat regulam, חֵץ idest præceptum, חֵצִי idest præceptum meum, Et quædam alia excipiuntur vt in sacra scriptura aparet.

¶ De nominibus autem compositis duarum syllabarum sit hæc regula generalis, quod omnes quinque analogiæ ponderum superius dictæ, & incipientes a vocali. a. qui est punctus cameç, in compositione cum pronomine punctus vertitur in seua, vt דְּבַר idest verbum, דְּבַרִּי idest verbum meum, יָקוּן idest fenex, יָקוּנִי idest fenex tuus, & sic de aliis. Sed quando secundus punctus nominis fuerit vocalis. a. debet esse cameç in compositione, vt דְּבַרִּי idest verbum meum, דְּבַרְךָ idest verbum tuum, & in fine clausulæ vltima littera substantialis habet çegol, vt דְּבַרְךָ idest verbū tuū, דְּבַרִּי idest verbum suū, exceptis

Z. his

ORTHOGRAPHIAE

his duobus quæ veniunt cum pathach. **דְּבַרְכֶם דְּבַרְכֶן**. Sed in nominibus illius ponderis **פִּיל פִּיל** in compositionibus pronominis primus punctus pathach vertitur in **in çere**, vt **בַּיִת** idest domus, **בַּיְתִי** idest domus mea, **בַּיְתְּךָ** domus tua **בַּיְתוֹ** domus sua. In nominibus etiam huius ponderis **פֶּהֶל פֶּהֶל** pro maiore parte çegol vel çere primæ litteræ in compositione vertitur in punctum pathach, vt **מֶלֶךְ** idest rex, **מֶלְכִי מֶלְכֶךָ** idest rex meus tuus suus. Aliquando ille punctus vertitur in **chiric**, vt **לִבֵּר** idest liber, **סִפְרִי סִפְרְךָ סִפְרוֹ** .i. liber meus tuus suus. Aliquando ille punctus manet, & non mutatur maxime, quando prima nominis littera fuerit gutturalis, vt **חֵלֶךְ** idest pars, **חֵלְכִי חֵלְכֶךָ חֵלְכוֹ** idest pars mea tua sua. Et in quolibet horum membrorum reperitur multa exempla in sacra scriptura. In aliis autem nominibus non incipientibus a puncto vocalis. a. sed ab aliis, regula generalis est, quod pro maiore parte non mutant sua puncta prima in compositione cum pronomine, vt **אָזוֹר** idest cingulum **אָזוֹרְךָ אָזוֹרִי אָזוֹרוֹ** idest cingulum meum tuum suum, **זֹרֵל** idest fors, **זֹרְלִי זֹרְלֶךָ זֹרְלוֹ** idest fors mea tua sua. **זְבֹרֵל** idest terminus **זְבֹרְלִי זְבֹרְלֶךָ זְבֹרְלוֹ** idest terminus meus tuus suus. Hactenus de primo puncto vocali, in nominibus compositis. De secundo autem etiam dictum est, quod rarissime mutatur. De tertia vero syllaba inquam nomē compositum terminatur, Dicimus quod debet scribi cum illis punctis vocalibus in casibus obliquis quos superius notauimus in pronominis primitiuo. Exceptis quibusdam paucis in quibus

CAP. QVRATVM.

bus talis terminatio non obseruat, sed habet quandam aliam quæ in nullo casu pronominis primitiuo inueniatur, vt **דְּבַרְךָ** idest verbum tuum femininum, in quo nomine venit vltima littera cum çere. Eodem modo, **דְּבַרְהוּ** idest verbum suum masculinum. similiter **דְּבַרְם** idest verbum suum vel illorum. **דְּבַרְךָ** idest verbum suum vel illarum. In quibus duobus vltima littera venit cum puncto cameç. Alia plurima poterant hic adduci, quæ breuitatis gratia omittimus putantes ista sufficere incipientibus, prouecti autem ex his multa alia intelligent. ¶ Denique addamus hic, quod hæc dictio **כֹּל** idest omnis, quæ scribitur cum cameç & legitur per **holem**, in compositione pronominis mutat cameç in **surec**, & lamed venit cum dagues, vt **כֹּלִי כֹלְךָ כֹּלוֹ** idest omnis ego tu, ille, nos, vos, illi.

¶ Capitulum quartum, de Orthographia verborum, quantum ad omnes voces & coniugationes. Et in primis dicemus de voce actiua primæ coniugationis.

Procedemus circa descriptionem rectam seu Orthographiam verborum hebraicorum, tam regularium, quam irregularium eo ordine quo supra in secundo nostræ grammaticæ libro tradita sunt. Et quia ibidem capite septimo posuimus quatuor verborum regulam coniugationes, quæ sunt istæ **פָּקַד פִּקְדוֹ פִּקְדוֹת פִּקְדוֹת**. Incipiamus ergo a verbis primæ coniugationis quorum exemplar fuit, hoc **בָּטַח**, **פָּקַד** .i. visitauit, de quo sit hæc prima regula, quæ prima positio verborum huius coniugationis. i. ter

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA

ORTHOGRAPHIAE

via persona singularis prateriti indicatui modi, scribenda est per cameç in prima littera & cum pathach & accē in secunda, sed in fine clausulæ vterque pūctus debet esse cameç, vt Genesis. 12. וַיְהִי וַיִּקְרָא אֶת שְׁרָה בְּאִשְׁרָה. idest & dominus visitauit saram sicut dixit. Verū vt alias diximus quando post tali verbi primam vocem sequitur dictio monosyllaba vel dictio habēs accentum in prima syllaba, tunc & hoc verbum habet accentum in prima, vt Genesis primo, וַיִּקְרָא לְיִלְהָה idest vocauit nomen. & Numeri. 27. וַיִּשְׁאַל לֵוִי idest & interrogabit eū. Et quia etiam diximus, quod prima positio primæ conjugationis est trisaria, in aliis duabus a prædicta, dicimus quod primus punctus debet esse cameç/secundus çere, vt וַיִּקְרָא idest voluit, vel holem, vt וַיִּבְרָא idest potuit &c. In aliis autem vocibus huius prateriti, tam in numero singulari, quàm in plurali sit eadem regula generalis, quod quando primæ duæ litteræ debent scribi cum pūctis vocalis. a. primus semper debet esse cameç, secundus pathach, vt וַיִּבְרָא idest visitasti, וַיִּבְרָא idest visitasti &c. verum in fine clausulæ, vt diximus vterque punctus debet esse cameç, vt Genesis tertio, וַיִּבְרָא אֶבְרָהָם idest ex eo comedit. Hæc etiam regula est vera in omnibus prædictis indicatiui, tam in voce passiuæ, quàm in actiuæ; & hoc in omnibus conjugationibus, quando secunda littera habet pūctum vocalis. a. quia debet esse pathach, & in fine clausulæ cameç. Exemplum in secunda conjugatione, וַיִּבְרָא idest visitasti. & Exodi. 34. וַיִּבְרָא אֱלֹהִים idest quas fregisti. Vox autē feminina teritiæ personæ singularis huius prateriti

CAP. QVARTVM.

teriti, scilicet וַיִּבְרָא debet habere punctum seu in secunda littera, sed in fine clausulæ eadem secunda littera debet habere cameç cum accentu, vt Iudici. 5. הַלֵּב נָתַתָּה idest lac dedit. In secunda persona singulari masculina huius prateriti, וַיִּבְרָא idest visitasti littera thau debet habere cameç cū dagues. In voce vero feminina, וַיִּבְרָא eadem littera thau venit cum seu & puncto dagues. Et hæc regula secundæ personæ singularis huius prateriti in vtraque voce, est generaliter obseruanda in omnibus verborum vocibus & conjugationibus. In quibus & etiam in prima persona singulari, scilicet וַיִּבְרָא idest visitasti semper accentus venit in littera substantiali media, nisi quādo apponitur ei littera vau in principio, quia tunc accentus est in vltima syllaba, vt Deutero. 7. וַיִּבְרָא אֶת בְּלִי idest deuorabis omnes populos. ¶ Tertia persona pluralis, scilicet וַיִּבְרָאוּ idest visitauerunt obseruat regulam teritiæ personæ singularis femininæ prius dictā, sed eidem regulæ nūc addimus, quod quando littera media fuerit gutturalis, punctus seu veritur in pathach/teph, vt וַיִּבְרָאוּ idest clamauit, וַיִּבְרָאוּ idest clamauerunt. ¶ Secunda persona pluralis, siue masculina, siue feminina habet primam litteram cum pūcto seu, & thau cum çegol, vt וַיִּבְרָאוּ idest visitastis, sed si prima littera fuerit gutturalis seu veritur in pathach, vt וַיִּבְרָאוּ idest amastis. ¶ Participii præsentis prima vox masculina singularis habet holem in prima littera cum vau ocio sa sequente, quæ etiam aliquando non ponitur, & in secunda littera debet scribi cum çere & accentu in vltima, vt

ORTHOGRAPHIAE

פֹּקֵד idest visitans, vel qui visitat. Et hæc descriptio fit ratione differentie ad quædam nomina huius analogie פֹּקֵד poked, quæ in secunda littera habent punctum çegol & accentum in prima, vt חֶדֶשׁ idest mēsis, קֹדֶשׁ idest sanctitas, שֹׁרֵשׁ idest radix. In huiusmodi etiam nominibus quando littera media fuerit gutturalis ipsa scribitur per punctum pathach, vt צֶהָר idest fenestra, אֶרֶץ idest arx, מִלִּיּוּם idest milium. Quod in hoc partu cipro nunquam contingit, verum si vltima eius littera fuerit hain y siue ח cheth, scribitur talis littera cum puncto pathach, vt שׂוֹמֵר idest audiens, בֹּרֵחַ idest fugiens, Aliquando tamen illa littera vltima venit sine puncto, sed præcedens littera habet pathach. Psal. 93. הַרְבֵּעַ אֶזְן idest qui plantat aurem. ¶ Vox fœminina huius partu cipi, scilicet פֹּקֵדוֹת idest quæ visitat habet duplex çegol in duabus vltimis eius litteris, sed in fine clausulæ littera media scribitur cum cameç cum accētū in eadem, vt prius habebat vt Iosue . 2. בְּחַמְתָּהּ הִיא יוֹשֶׁבֶת . 2. idest & in muro illa habitabat. ¶ Vox masculina pluralis, nisi quado littera media fuerit gutturalis, quia tunc loco sua scribenda est cū pathachateph, vt אֹהֲבִים idest qui amant. Et in hoc puncto sua differt hoc partu cipiū a nomine plurali terminato in-im. quod pro maiore parte venit cum cameç, vt חֳדָשִׁים idest menses, קִדְשֵׁים idest sanctitates, שֹׁרְשֵׁים idest radices. ¶ Vox etiā fœminina pluralis habet sua in media littera, & hoc etiam ratione differentie dicitur ad nomina pluralia.

Futu

CAP. QVARTVM.

¶ Futuri indicatiui modi litteræ accidentales hac distinctioנֶתִן memoratæ, scribendæ sunt cum puncto chiric in hac prima coniugatione, excepto aleph quod scribitur per çegol. Et hoc ratione differentie ad tertiam personam singularem masculinam eiusdem futuri, quia saltem in sono vocali coincideret cum ea, scilicet יִפְקֹד iphquod. ¶ Prima persona singularis huius futuri duas habet voces earum prima, אֶפְקֹד idest visitabo, habet holem in media sua littera cum vau ociosa sequente, quæ tamen aliquando dimittitur. Secunda vox אֶפְקֹדָה habet eandem mediam litteram cum sua. Et breuitatis gratia, huius futuri omnes voces quæ sunt duo decim, duabus regulis Orthographiæ comprehendi possunt, nam septem earum scribuntur cum holem in littera media, excepto si illa littera media vel vltima fuerit gutturalis, quia tunc scribenda est cum puncto pathach, vt אֶשְׁמַע idest audiam, אֶצַּע idest clama- bo. Et in fine clausulæ pathach vertitur in cameç, vt Numeri decimo quarto. לֹא תִצְלַח לֹא תִצְלַח idest & ipsa non proficiet. & Exodi vigesimo. לֹא תִנְאָף idest non fornicaberis. Aliæ quinque voces huius futuri veniunt cum sua littera media, nisi fuerit littera gutturalis, quia tunc scribenda est cum pathach, vt אֶפְקֹדָה idest clama- bo, & in fine clausulæ punctus litteræ mediæ semper debet esse cameç, vt Numeri decimo sexto, וְיִקְדָּשׁוּ idest & sanctificati sunt. Hactenus de toto futuro primæ coniugationis in voce actiua. Sed pro aliis futu-
ris

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDOS.USAL.ES

ORTHOGRAPHIAE

ris & huius & aliarum coniugationum sit haec regula generalis de litteris istis quattuor accidentalibus, scilicet qđ in prima cōiugatione, tam in voce passiva, quā in actiua veniunt cum pūcto chirc, excepto aleph quod habet çegol, vt in voce passiva, תִּפְקֹד תִּפְקֹדָא idest visitabor, visitaberis. ¶ In secunda autem coniugatione praedictę litterę in vtraque voce actiua & passiva scribūtur per seua, excepto aleph quod venit cum pathach, vt תִּפְקֹד תִּפְקֹדָא idest visitabo, visitabis, תִּפְקֹד תִּפְקֹדָא idest visita bor, visitaberis. ¶ In tertia vero coniugatione eadem litterę in voce actiua scribuntur cum pathach omnes. In voce passiva omnes cū siurec vel cameçchataph, vt תִּפְקֹדָא idest faciam visitare, תִּפְקֹדָא idest visitabor. ¶ De niq̄ue in quarta cōiugatione hę litterę in voce actiua scribuntur, sicut in secunda coniugatione. In voce autem passiva scribuntur ad modum vocis actiuae primę coniugationis, vt תִּפְקֹדָא תִּפְקֹדָא idest visitabo me, visitasti te. ¶ Alie autem mutationes pūctuationis harum litterarū futuri, quę accidunt quando prima littera substantialis verbi fuerit gutturalis, iam declarate sunt in cap. septimo, secundi libri circa futurum primę coniugationis. Solum restat futurum huius verbi, דִּבַּר idest dixit, nam sapiens in fine clausulę littera eius media pūctuat̄ur cum çere loco pathach, vt Prouerbiorum primo, דִּבַּר יְהוָה idest dicta sua dicet. ¶ Imperatiui modi secunda persona singularis masculina tribus modis scribi solet, primo, תִּפְקֹד idest visita, vbi prima littera pūctuat̄ur per cameç, & ũ gutturalis per pathach. Et quando illa littera

fue/

CAP. QVARTVM.

fuerit aleph scribitur per çegol, vt Ezechiel. tertio, אָכַל את הפִּנִּיָה הזאת idest comede volumen istud. Secundo modo ista persona scribitur per seua in prima littera, & per holem in secunda, vt תִּפְקֹד Sed quando tertia huius verbi littera habuerit accentum machaph, pūctus mediae litterę holem vertitur in cameç profcerendum vt holem, vt Esaię. 38. אָכַל יְהוָה זֶכֶר נָא idest obsecro domine memento quęso. Tertio modo hæc secunda persona scribitur per seua in prima littera, & pathach in secunda, vt תִּפְקֹד et in fine clausulę pathach vertitur in cameç, vt primi Regum tertio, וּבַיָּמָיךָ idest reuertere & dormi. De aliis autem vocibus huius imperatiui nihil aliud obcurrit dicendum, quā id qđ dictum est in secūdo libro grammaticę super imperatiuo primę coniugationis. ¶ Infinitiuus primę coniugationis semper est similis secundę personę singulari masculinę imperatiui, secundū tres modos eius iā dictos. Ideo nihil hic amplius dicem⁹. ¶ Litterę vero quattuor, quę huic infinitiuo adduntur pro gerundis habendis, scilicet תִּפְקֹדָא In hac prima cōiugatione subscribuntur per chirc, & tunc prima littera substantialis verbi scribitur cum raphe vel sine dagues, excepta littera mem, quia post eam prima littera verbi habet dagues, & hoc ad supplendum litteram nun, quę ibi dimittitur, vt etiam dictum est in secundo libro grammaticę. Verum quando prima littera substantialis verbi fuerit gutturalis istę quattuor litterę perdunt chirc, & accipiunt quodq; pathach, vt Psalmo nono, לִיעֲרֹן אָדָם idest ad fortificandum hominem, quandoq; çegol, vt ps.

VNIVERSIDA
DE SALAMANC
GREDOS.USALES

362

ORTHOGRAPHIAE

Psalmo. 41. אֵלַי יְהוָה אֱמַר idest in dicendo mihi. In aliis vero coniugationibus istæ quattuor litteræ gerundiorum scribuntur per seua prope semper. ¶ Duæ autem litteræ denotantes subiunctiuum, scilicet בָּ tam in ista quam in aliis coniugationibus scribuntur per seua, vt בָּבִיבִיבִיבִיבִי idest cum visitem, בָּבִיבִיבִיבִיבִי idest cum visitemus. ¶ Hæc de voce actiua primæ coniugationis. ¶ Passiua vocis primæ coniugationis præteritum in omnibus suis vocibus habet nun subscriptam cum chirc, deinde septem ex illis vocibus habent pathach in littera media, alia duæ habent seua in eadem littera media. Exemplum primi, בָּבִיבִיבִיבִי idest visitatus fuit, בָּבִיבִיבִיבִיבִי idest visitatus fuisti. Exemplum secundi, בָּבִיבִיבִיבִיבִי idest visitata fuit, בָּבִיבִיבִיבִיבִי idest visitati vel visitatæ fuerunt. Sed in fine clausulæ hoc præteritum mutat pathach in cameç, vt Esaiæ. 40. לֹא נִעְדָּר אֵישׁ לִי אִישׁ idest nec vllum reliquum fuit. Quando autem prima verbi littera substantialis fuerit gutturalis variantur puncta vocalia, vt in septimo capitulo secundi libri, dictum est. ¶ In tempore præsentis omnes voces habent cameç in littera media, & hoc fit gratia differentie ad tempus præteritum, vt בָּבִיבִיבִיבִי idest qui visitatur, בָּבִיבִיבִיבִיבִי idest qui sunt visitati. ¶ In futuro iam dictum est, quod litteræ accidentales scribuntur per chirc, & aleph per çegol, sed littera substantialis prima venit cum cameç: & habet dagues ad supplendum defectum litteræ nun, vt אֲבִיבִיבִיבִיבִי idest visitabor, תִּבִיבִיבִיבִיבִי idest visitaberis. ¶ In imperatio he littera accidentalis venit cū chirc, & prima verbi littera substantialis cū cameç & dagues, vt אֲבִיבִיבִיבִיבִי idest

363

CAP. QVARTVM.

idest visitare, vel sis visitatus. Eadē est descriptio infinitiui, vt אֲבִיבִיבִיבִיבִי idest visitari. Et in his omnibus quādo prima verbi littera substantialis fuerit gutturalis vel res mutatur puncta vocalia litterarū accidentalū in çere, vt Gen. 42. יָאֵסֶר בְּרִית מִשְׁפָּרָה idest ligabitur in domo custodię vestra. ¶ Participium vocis passiua. i. בָּבִיבִיבִיבִיבִי idest visitatus habet cameç in littera prima, & in aliis vocibus eiusdē participii eadem prima littera habet seua, vt בָּבִיבִיבִיבִיבִי .i. visitata, בָּבִיבִיבִיבִיבִי .i. visitati. ¶ De secunda coniugatione. ¶ Præteriti indicatiui modi tertia psona singularis, quæ & prima verbi positio duobus modis scribi potest, primo per çere in littera media & cum puncto dagues, vt בָּבִיבִיבִיבִיבִי secundo modo cum pathach & dagues in eadē littera media, vt בָּבִיבִיבִיבִיבִי Sed quādo hæc vox venit cum accentu machaph, tunc loco çere ponitur çegol, vt Prouerbiorū. 14. בָּקֵשׁ לֵיץ חֲכָמָה וְאֵין יִמְעוּת. Ite quādo littera media fuerit gutturalis, vel res variantur puncta vocalia, vt alias in secunda coniugatione dictum est. ¶ Tria etiam cum çegol in littera media, hæc scriptura quæ veniunt cum çegol in littera media, hæc sunt, בָּבִיבִיבִיבִי idest locutus est, בָּבִיבִיבִיבִיבִי idest lauit, בָּבִיבִיבִיבִיבִי idest percit, quæ etiā aliquādo reperiuntur cum çere maxime in fine clausulæ, vt Iosue decimo quarto, בָּבִיבִיבִיבִיבִי idest sicut locutus est. Alia voces huius præteriti habent in littera media vocalem. a. cum pathach, & in fine clausulæ cum cameç, quādo autem fuerit punctus vocalis. e. in littera media debet esse seua & in fine clausulæ çere, vt Deutero. 5. אֲשֶׁר דִּבְּרָנוּ idest quod locuti sunt, sed si eadem

dem littera media vel etiam prima fuerit gutturalis mutantur puncta vocalia, vt alias dictum est. ¶ Participium actiuum praesentis, scilicet מִפְקֹדֵד habet mem litteram accidentalem cum seua, & primam litteram verbi substantialem cum pathach, & litteram mediam cum çere. In aliis autem tribus vocibus huius participii venit littera media cum seua, vt מִפְקֹדֵה idest quae visitat, מִפְקֹדֵי idest qui visitat. Sed quomodo littera media fuerit gutturalis vel res pathach vertitur in cameç, vt 3. Regum. 19. מִפְרֵק הָרִים idest subuertens montes, sed hæc exceptio maxime habet locum in aleph, & res. ¶ Futuri indicatiui litteræ accidentales qualiter punctuari debeant superius dictum est in hoc capitulo, sed littera prima substantialis verbi venit cum pathach, & littera media venit cum çere, vt אֲפַקֵּד idest visitabo. Sed quando littera media fuerit gutturalis vel res, tunc prima littera venit cum cameç, vt Psalmo. 15. אֲבַרְכֶּךָ אֵת יְהוָה idest benedicam domino. Itè hoc verbum futurum, quando habet accentum macaph in fine, vel accentum dictionis in principio, tunc çere litteræ mediæ vertitur in çegol. Exemplum primi, Genesis. 44. אֲפַקֵּד נָא עֶבְרֹדֵךְ יְדֹבֵר idest loquetur obsecro seruus tuus. Exemplum secundi Genesis tertio, וַיִּגְדֹּשׁ אֶת הָאָדָם idest & eiecit adam, sed in fine clausulæ seua litteræ mediæ vertitur in çere, & in ea ponitur accentus, vt תִּפְקֹדֵד idest visitabis. Et hæc eadem regula de puncto litteræ mediæ, scilicet seua seruit imperatiuo cū sua exceptione, vt פִּקְדֵד idest visita foemi. פִּקְדֵד idest visitate masculi. Secunda autem persona singularis masculina imperatiui. פִּקְדֵד idest visita,

visita, venit cum çere in littera media, sed quando habet accentum macaph çere vertitur in çegol, vt Exodi. 11. אֲדַבֵּר נָא idest loquere nunc. Et quia ista eadem vox est infinitiuus eiusdem verbi, ideo seruat eandem regulam Orthographiæ, nisi quando componitur cum pronominis, quia tunc çere litteræ mediæ vertitur in çegol, vt Exodi. 4. אֲדַבֵּר לְךָ נָא idest etiã ex tunc de tuo loqui, pro quo nos habemus, postquam locutus est &c. ¶ Litteræ autem accidentales gerundiorum veniunt cum seua, sed mem cum chiric causa differentiae ad participium suum prædictum. ¶ Vocis passiuæ huius secundæ coniugationis Orthographia hac vnica regula comprehenditur, quod quando littera mediæ verbi in præterito, & futuro habet punctum vocalis. a. debet esse pathach, sed in fine clausulæ cameç, vt Esaia. 16. וַיִּבְרָכֵם לֹא יִרְבֶּן idest in tuis non cantabitur. Sed participium vocis passiuæ venit cum cameç in littera media. ¶ De tertia, & quarta coniugatione. ¶ Præteritum vocis actiuæ tertiæ coniugationis sub regulis superius dictis comprehenditur, scilicet quod quando littera mediæ habet punctum vocalis. a. ille debet esse pathach, & in fine clausulæ cameç &c. Omnia alia in arte declarata sunt. ¶ Participii præsentis, scilicet מִפְקֹדֵד mem littera habet pathach, & hoc ratione seua sequentis, quod semper çere requirit punctum minus principalem ante se, & littera mediæ scribitur cum puncto chiric, & littera iod ociosa, quæ in tota hac coniugatione nunquam deficit post punctum chiric. ¶ In futuro littera substantialis mediæ venit cum chiric & iod

AA ocio

ORTHOGRAPHIAE

ociosa, aliquando cum çere sine iod, sed quando vltima littera est gutturalis, littera media scribitur cum pathach, vt Genesis secundo, אֱלֹהִים יְהוָה רַבְצַח אֱלֹהִים idest & germinare fecit dominus deus. Et quodcumque punctus çere venit cum accentu machaph vertitur in çegol, & est regula generalis, vt quarti Regū quarto. וְיִחַזְקֶנּוּ idest & apprehendit eum. ¶ In imperatiuo autem, & infinitiuo similiter est obseruanda regula de punctuatione litteræ mediæ, scilicet quando cum pathach, & quando cum çere &c. ¶ In voce autem passiuæ huius tertiæ coniugationis venit littera he initialis cum surce, vel cum camechateph. In aliis autem omnibus sequitur suam vocem actiuam. ¶ De quarta coniugatione.

¶ In voce actiuæ cum habeat quattuor litteras semper post punctum vocalis. o. venit vau ociosa. In aliis autem sequitur regulas supra dictas. ¶ In voce autem passiuæ habet litteram mediam cum puncto dagues, & litteram præcedentem cum puncto minus principali, sed si littera media est aliqua illarum quinque, quæ non recipiunt dagues, tunc littera prima venit cum cameç, vt Deuteronomii. 29. וְהִתְבַּרַּךְ בְּלִבְךָ idest & benedicit sibi in corde suo. In aliis autem regulis, punctuationis hæc coniugatio sequitur modum præcedentium. Hæc genus de verbis perfectis, seu regularibus.

¶ Capitulum quintum, de Orthographia compositionis verborum cum pronomibus, & de verbis irregularibus.

Se

CAP. QVINTVM.

Sequendo ordinem quem tenuimus in Artē grammatica, dicamus hic etiam post quattuor coniugationes verborum regularium, de compositione verborum cum pronomibus. Pro quorum Orthographia supponamus, quod verba taliter composita habent quattuor litteras, vnde per singulas earum discurrentes notabimus punctuationes illarum. Rememorantes in primis exemplum primæ coniugationis, וְיָסַד idest visitauit, & quando componitur cum pronomine. In præterito tantum primæ coniugationis mutat cameç primæ litteræ in seua, vt וְיָסַדְנִי idest visitauit me. quæ mutatio nõ contingit in aliis temporibus primæ coniugationis, neque in præteritis vel aliis temporibus aliarum coniugationum. ¶ De secunda littera dicimus, quod in tertis personis vtriusque numeri huius præteriti, si littera media debeat habere punctum vocalis. a. ille erit cameç, vt וְיָסַדְנִי idest visitauit me, וְיָסַדְךָ idest visitauit te, וְיָסַדְלֵךְ idest visitauit illum, וְיָסַדְנוּ idest visitauit nos, וְיָסַדְכֶם idest visitauit vos, וְיָסַדְוֵם idest visitauit illos, וְיָסַדְוּ idest visitauerunt me. Excipiuntur due compositiones, in quibus littera media venit cum pathach, ratio ne puncti seua sequentis, vt וְיָסַדְתִּי idest visitauit vos mascul. וְיָסַדְתֶּם idest visitauit vos femi. Si autem punctus litteræ mediæ non fuerit vocalis. a. sed alterius, ille nõ mutatur in compositione, vt וְיָסַדְנִי idest visitauit me, וְיָסַדְנִי idest fecit visitare me. In aliis autem sex vocibus huius præteriti punctus litteræ mediæ, scilicet pathach non mutatur, vt וְיָסַדְתִּי idest visitasti me.

AA 2

De

ORTHOGRAPHIAE

¶ De tertia vero littera dicimus, quod in tertijs personis singularibus huius praeteriti, scilicet פָּקַד פָּקַדְתָּ פָּקַדְתָּ. Cum ex grammatica nostra reperiantur viginti variationes compositionis, quarum solae quaedecim habeant in littera tertia punctum vocalis. a. istae sex earum פָּקַדְתָּ פָּקַדְתָּ פָּקַדְתָּ פָּקַדְתָּ פָּקַדְתָּ פָּקַדְתָּ habent pathach in littera tertia, excepto in fine clausulae, vt Esa. 49. יְיָהוָה מְלִאכְמוֹ כְּרָאֲנִי idest dominus ab utero vocauit me, aliae vero nouem habent camec, de alijs quinque nulla est dubitatio, quia sequuntur regulam nominis compositi cum pronomine, de quo supra. ¶ De compositione vero aliarum personarum omnium, huius praeteriti cum pronomine, quantum ad punctuationem tertiae litterae nulla est difficultas, quia non habet in eis punctum vocalis. a. sed solum seua vel surec, vt פָּקַדְתָּ idest visitauit te, פָּקַדְתָּ idest visitauerunt me. ¶ De quarta denique littera breuiter dicimus, quod debet scribi cum eisdem punctis vocalibus, quae notata sunt in Orthographia pronominum deriuatiuorum, quantum ad vltimas syllabas eorum, hoc addito, quod quando quarta littera fuerit ה he vel ת thau & uenerit cum puncto vocalis. a. ille debet esse camec, vt פָּקַדְתָּ idest visitasti illos, פָּקַדְתָּ idest visitasti illam. Verum aliqui hebraei uolunt, quod quando littera praecedens thau habet accentum dictionis, tunc thau scribenda est cum pathach, vt פָּקַדְתָּ idest ipsa visitauit eos, excepto sine clausulae, quia tunc debet esse camec. ¶ In praesenti tempore participium uocis actiuae, scilicet פֹּקֵד solet habere mediam litteram cum cere, sed

in cō

CAP. QUINTVM.

in compositione quando illa media littera habet punctum uocalis. e. cere uertitur in cegol, פֹּקֵד idest qui uisitat te, פֹּקֵד idest qui uisitat vos. In alijs omnibus debet se habere in suis terminationibus ad modum nominis compositi cum pronomine, de quo supra. ¶ Verum participium. fec. f. פֹּקֵד idest qui uisitat in compositione, primum cegol mutat in pathach, secundum in seua, פֹּקֵד idest quae uisitat me, פֹּקֵד idest quae uisitat te. In plurali hoc participium habet normam nominis compositi cum pronomine. ¶ In futuro denique indicatiui, in imperatiuo, & infinitiui, modus descriptionis in Arte grammatica in capitulo de compositione uerborum satis copiose declaratus est. ¶ Participium passiuae uocis, scilicet פֻּקַד idest uisitatus, in compositione mutat camec, vt פֻּקַד idest uisitatus in eu. ¶ De uerbis autem irregularibus sequendo ordinem tertij libri nostrae grammaticae, dicamus in primis de incipientibus a litteris /od /nun, & /la /med. Et in istis facilis est regula Orthographiae, quia sepe in omnibus sequuntur modum descriptionis uerborum perfectorum per suas quattuor coniugationes, & si in aliquo differant ab eis in Arte grammatica declaratum est cum de talium uerborum irregularitate ageremus. ¶ De uerbis autem monosyllabis est aliquid speciale notandum. Et sit gratia exempli hoc uerbum, פָּן idest intellexit. In cuius praeterito tertiae personae utriusque numeri habent primam litteram cum camec, vt Exodi. 4. מִי שֵׁם פָּה לְאָדָם idest quis posuit os homini. & Genesis. 37. וַיִּהְיֶה קֶמֶחַ אֲרָפְתִי idest & ecce surgebat manus

AA 3

puls

UNIVERSITATIS
DE SALAMANCA
GREDOS.USALES

37^d

ORTHOGRAPHIAE

pulus meus. Item Iudicum quinto, בָּאוּ מַלְכֵי, idest venerunt reges. In aliis autem personis, & vocibus huius præteriti prima littera venit cum pathach, & hoc propter seua sequens in eis, vt Numeri. 32. וַהֲגֵתָה קִמְתָּם. וַהֲגֵתָה אֶתְיָרָם idest & ecce surrexistis pro partibus vestris. Sed in verbis monosyllabis definiunt in aleph omnes voces, & personæ huius præteriti habent primam litteram cum cameç, vt Iudicū. 11. וַיְהִי עִתָּה אֵלַי בָּאתָם idest quare venistis ad me nunc. ¶ Participium præsentis in istis verbis venit semper cum cameç in prima littera, vt בִּין idest qui intelligit, vt שָׁב idest qui reuertitur. Sed quia vox foemina singularis huius participii est similis voci foeminae præteriti, ideo debet distingui per accentum, quia in præterito accētus est in prima syllaba, vt Gen. 29. וַיָּבֹא רַחֵל אֶתְ הַצֹּאן idest & rachel venit cum ouibus. In participio vero accentus est in vltima, vt in eodem cap. וַיָּבֹא רַחֵל בְּרַחַב בָּאָה idest & ecce rachel filia eius veniens. Et hæc regula sit generalis in omnibus verbis, siue perfectis, siue imperfectis, in quibus prædictæ duæ foeminae sunt similes in præterito, & in præenti. ¶ In futuro autem litteræ accidentales veniunt cum cameç, vt Genesis. 6. לֹא יָדוּן רִיחִי idest non permanebit spiritus meus in homine, sed in aliquibus verbis reperitur cum çere, vt Esaiæ. 49. לֹא יִבְשׂוּ idest nō confundentur. Et hoc maxime contingit quando prima littera est gutturalis, vt secundi Regum cap. 2. וַיֵּאָרֶר לָהֶם idest & orta est lux ipsi. ¶ De imperatio, & infinitiuo non opus est dare regulam, quia in illis est prima horum verborum

37^c

CAP. QVARTVM.

horum positio, quæ præsupponitur. ¶ In voce passiva horum verborum vnius syllaba, præteritum tempus habet in tertiis personis vtriusque numeri nun litteram accidentalem subscriptam per cameç, in aliis sex vocibus eiusdem præteriti eadem littera nun venit cum seua, vt Esaias decimo, וַיִּבְרַחַמְתִּי בִי וַיִּבְרַחַמְתִּי .i. in scientia mea quoniam intellectus fui. ¶ Participium præsentis temporis in voce masculina singulari habet nun cum cameç: in aliis tribus vocibus cum seua, vt נָכוֹן idest qui intelligitur, & נְבוֹנִים idest qui intelliguntur. ¶ In futuro autem, & imperatio ac infinitiuo, de Orthographia horum verborum nulla est difficultas, cum hæc verba careant secunda coniugatione. ¶ In tertia coniugatione istorum verborum, he, præteriti venit cum çere, vt Psal. 32. וַיִּרְחַב הַפִּיר עֲצַת נְוִים idest dñs dissipat consilium gentium. Sed si littera vltima fuerit gutturalis, vel res tunc prima verbi littera substantialis venit cum pathach loco chiric, vt Exodi. 5. הֲרַע לְעַם הָאָרֶץ .i. fecit malum populo huic. Verū in istis verbis voces foeminae, tã singulares, q̄ plurales, & in tertia psona pluralis, habet qđ venit dicta littera substantialis prima, & he accidentalis cū çere, vt וַיִּרְעֵה הַרְעֵה הַפִּיר In aliis personis venit he cum pathach, vt Exodi. 5. לִמָּה הֲרַעְתָּה idest quare fecisti malum. Eadem regula seruit, quando prima littera fuerit gutturalis, vt Deute. 30. הַעִידוּתִי בְכֶם .i. testificor in vos. ¶ Tempus præsens habet in singulari numero mem cum çere, & in plurali cum seua, vt Nemia. 8. וַיְהִי לָהֶם .i. & leuitæ facebāt intelligere populū.

AA 4 In

ORTHOGRAPHIAE

¶ In futuro litterę accidentales veniunt cum cameç & littera prima substantialis cum chiric, & ioc vel cum çere sine ioc, vt Psalmo. 106. יָקֹם סַעֲרָה לְדַבְּמָה idest statuit procellam eius in auram. Et quando prima littera substantialis fuerit gutturalis vel res, tunc çere vertitur in pathach, vt primi Regum. 26. לֹא אָרַע לְךָ עוֹד idest nequaquam vltra tibi malefaciam. Eadem regula seruit imperatio quando vltima littera fuerit gutturalis, vt Psalmo. 38. הֲשַׁע מִפְּנֵי וְאֶבְלִינָה idest remitte mihi, vt refrigerer. Et in ipso imperatio venit he cum cameç, & prima littera substantialis per çere, vel chiric sicut in futuro, vt Danielis octauo. הִבֵּן לְהַלֹּךְ אֶת הַפְּרָאָה idest fac intelligere istam visionem, & Prouerborum octauo, הִבִּינוּ בְּתַאֲמֵי עֲרֻמָּה וּכְסִיּוּלִים הִבִּינוּ לֵב idest intelligite paruuli astutiam, & stulti animaduertite. In infinitiuo est eadem Orthographia, quæ in imperatio. ¶ Litteræ denotantes gerundia veniunt cum seua, excepto mem, quia veniunt cum çere. Et eodem modo erat dicendum in prima horum verborum coniugatione, excepta mem, quia venit cum chiric. ¶ In voce passiuâ huius tertie coniugationis præteritum habet primam litteram substantialem cum pathach, vt Hieremias. 35. הִוָּאֲרִיב הַיְיָ וְהַיְיָרִיב idest præualuerunt sermones Ionadab. Præfens habet eandem primam litteram cum cameç, & in futuro cum pathach. In quo etiam futuro si verbum desinat in aleph venit littera prima cum cameç, & eadem regula obseruatur in præterito, vt Ezechiel. 40. כִּי לְמַעַן הִרְאֹתֶכָה כִּי הִנֵּה idest quia, vt ostendantur tibi adductus es huc,

CAP. QVINTVM.

huc. Infinitiuus habet primam litteram cum pathach, sicut futurum. Imperatio vocis passiuæ prima littera venit cum cameç, sicut in præsentis. Sed in omnibus istis temporibus, quę habent primam litteram cum pathach, in sine clausulæ ponitur cameç in eadem. ¶ Quarta eõ iugatio horum verborum habet in præterito vltimam litteram duplicatam cum çere vel pathach, vt Threnorũ primo, אָשַׁר עוֹלָל לִי idest quem vindemiauit me. In aliis temporibus, & modis sequuntur regulam verborum regularium. ¶ De voce passiuâ sufficienter dictum est in arte nostra. ¶ De verbis, deinde desinentibus in he, Quale est, גָּלָה idest reuelauit, & de terminatis in aleph, vt כָּרָא idest vocauit, quia sufficienter dictum est, in suis capitulis tertii libri nostrę grammaticę, nihil hic addimus de eorũ Orthographia, & si forte aliquid deest, ex dictis in hoc capite quarto præcedente cum regulis generalibus primi capituli huius tractatus haberi potest. ¶ Certum hoc verbum, נָתַן idest dedit in præterito & præsentis, sequitur Orthographiam verborum perfectorum, in futuro autem & imperatio ac infinitiuo thau littera media, quando requirit punctum vocalis. ille debet esse çere & cum dagues, vt Genesis primo, וַיִּתֵּן אֲתָם אֱלֹהִים בְּרִקְיעַ הַשָּׁמַיִם idest dedit vel posuit ea deo infirmamento coeli, sed cum accentu macaph venit çere loco çere, vt Psalmo. 17. וַתִּתֵּן לִי יְיָ שָׁלְטָן idest dedisti mihi scutum salutis tuę. ¶ De verbis duplicatis tandem dicamus, quod verbum duplicatum trium litterarum in præteriti habet primam litteram cum cameç,

secũ

ORTHOGRAPHIAE

secundam cum pathach ad modum primæ coniugationis verborum perfectorum, vt סָבַב idest circuitit, sed in processu coniugationis cameç primæ litteræ vertitur in pathach ratione dagues sequentis, vt Threnorum . 4. יָיִן בַּת עֵינֶיךָ בַּת צִיּוֹן idest completa est iniquitas tua filia sion. Inuenitur tamen Leuitici. 25. vnum ex istis cum cameç loco pathach, vt אָחִיךָ עִמָּךְ idest & attenuatus fuerit frater tuus cum eo, sed de hoc aliqui hebræi dicunt, quod est verbum vnius syllabæ, & ideo venit cum cameç. ¶ In præsentî autē, & futuro, & in aliis modis sequentibus obseruant regulam monosyllaborum, de quibus supra. Et similiter in voce passiuæ coniugationis, nam secūda carent. ¶ In tertia vero coniugatione he præteriti venit cum çere. & similiter prima littera substantialis verbi, vt Genesis. 6. וַיְהִי כִּי יַחַד הָאָדָם לְרֵב idest & fuit cum cepissent homines multiplicari, sed in processu coniugationis he accipit pathach. ¶ In præsentî tempore littera mem vocis primæ singularis venit cū çere. & similiter prima littera substantialis, vt פָּסַב idest qui facit circumdare. In aliis vocibus mem venit per seua. ¶ In futuro & aliis sequentibus seruat regulam monosyllaborum, excepto puncto primæ litteræ substantialis, quia in istis venit per çere. ¶ De verbis autem duplicatis quattuor litterarum, sufficienter declarata est Orthographia in tertio libro nostræ grāmaticæ in suo capitulo. Ideo hæcenus de Orthographia verborum sit satis.

¶ Cap. 6. & finale de Orthographia dictionum indeclinabilium, non omnium, sed notabiliorū.

Dis

CAP. SEXTVM.

Dictionum indeclinabilium, quas Hebræi nulla vocant, Orthographia quattuor regulis fere cōprehenditur, non tamen sine exceptionibus. ¶ Prima regula, quod omnes dictiones indeclinabiles monosyllabæ, quæ veniunt ad proportionem huius ponderis, לָּ pal scribuntur per pathach, vt רָב idest multum, עַד idest donec, vsque, sed in fine clausulæ debent scribi per cameç, vt Iudicum septimo, רָב הָעָם idest adhuc populus est multus. Ab hac regula excipiuntur dictiones sequentes, quæ in omni loco scribuntur per cameç, vt תָּא idest tunc, אֵיב idest ibi, vel illic, לָּ idest omnis, quando venit cum accentu machaph, alias per holem. ¶ Secunda regula, de eisdem monosyllabis venientibus ad proportionem huius ponderis פֶּל pel, quod debent scribi per çere, vt קָן idest ita, אֵין idest non. Ab hac regula excipiuntur dictiones sequentes, quæ scribuntur per çegol, vt אֵל idest ad, אֵת idest ad, quæ do venit cum machaph, הֵן idest ecce, quando cum machaph, הֵן idest ne forte. ¶ Tertia regula, quod omnes dictiones indeclinabiles polysyllabæ terminatæ in vocalem. a. debent scribi cum pathach, etiam si fuerint ibi plures syllabæ eiusdem vocalis. a. & hoc nisi in fine dictionis ponatur aleph, aut he ociosa. Exemplum regulæ, vt יָאָר idest post, יָעַן idest propter. Exemplum de littera octosa / sit hoc, אֵפְסָה idest infra, אֵאָאָ idest obsecro. Sed si prædictas dictiones veniunt in fine clausulæ debent scribi cum cameç, etiam si fuerint plures syllabæ tales, vt Deuteronomi . 28 .

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA
GREDOS.USALES

ORTHOGRAPHIAE

עֲלֶיךָ מְעִלָּה יַעֲלֶה עֲלֶיךָ מְעִלָּה idest ascendet super te, eritq;
 te sublimior. Ab hac regula excipiuntur dictiones se-
 quentes, quæ vbiq; scribendæ sunt cum cameç si ha-
 beant vocalem. a. etiam si fuerint plurisyllabica, vt מָרָר
 idest cras, כֶּכָּה idest sic, אָמַנְם vel אָמַנְם idest vere
 vtique, יִשָּׁר idest recte, אָבֵל idest sed, cuius sola viti-
 ma syllaba habet cameç & prima cum pathach, in quo
 non excipitur à regula. ¶ Quarta regula, quod omnes
 dictiones indeclinabiles incipientes ab aliqua istarum lit-
 terarum ב beth ל lamed מ mem, si habeant vocalem.
 e. ille debet esse seua, vt לְמַעַן idest propter, בְּעַד idest
 per vel pro, מְעַט idest parum. Sed duæ reperiuntur ex-
 ceptiones de littera mem, vt מֵאֵין idest vnde cum çere,
 מֵן idest quid per çegol. ¶ Omnes autem dictiones inde-
 clinabiles, quæ sub prædictis regulis quattuor non conti-
 nentur, vario modo scribi solent, nam quædam earum
 referri possunt ad pondera nominum superius posita ca-
 pite secundo huius tractatus, aliæ vero illa pondera non
 sequuntur, vt ergo tollatur omnis ambiguitas punctua-
 tionis earum, sigillatim eas his notabimus.

¶ Prepositiones. לְמוֹ Ad, in, seua, holem.

- אֶצֶל Prope, circa, çere, çegol. accentus in prima.
 אַחֲרַי Post postea, pathach duo, çere.
 בְּעִבּוּר Propter, ob, pathach duo.
 בְּגַלְלֵי Propterea, pathach tertie litteræ.
 עִמָּבְּ Eo quod, çere, çegol. accentum in prima.
 לְפָנַי Coram, ante, çere tertie litteræ.
 לְבַד Solum, tantum, seua, pathach.

Con

CAP. SEXTVM.

- נֹדָה Cõtra, è regione, çegol duo. accentus in prima.
 נֹכַח Coram, contra, pathach. accentus in prima.
 סָבִיב Circum, cameç cum iod ociosa.
 עָבַר Trans, çere, çegol. accentus in prima.
 עֲלֵי Super, pathach, çere.
 עַדִּי Donec, vsque, pathach, çere.
 קָרוֹב Prope, cameç cum vai ociosa.
 רָחוֹק Longe, cameç cum vai ociosa.
 ¶ Aduerbia. אֲזִי Tunc, pathach duo.
 הַמָּל Heri, seua in prima.
 אַתְמָל Heri, çegol in prima.
 אַמְשָׁ Heri nocte, çegol duo. accentus in prima.
 עָרֵב Vesper, duplex çegol. accentus in prima.
 בָּקָר Mane, çegol. accentus in prima.
 כָּבֵד Iam, seua, cameç.
 מִתַּחַת Infra, inferius, pathach duo. accentus in secūda.
 מִמַּעַל Supra, superius, pathach duo. cū dagues & accētū
 אֵיָה Vbi, pathach, çere, dagues in secūda. (i secūda
 אֵיָה Vbi, çere cum iod ociosa.
 מֵאֵין Vnde, çere, pathach. accentus in secūda.
 לְאֵין Quo, qua, seua, pathach. accentus in secūda.
 אֵיךְ Quomodo, çere cum iod ociosa.
 אֵיכָה Quomodo, çere, cameç, iod ociosa.
 אֵיכָה־ Quomodo, çere, cameç duo. iod ociosa. accētū i se- (cūda.
 מִתִּי Quando, cameç, pathach.
 אֵינָה Vbi, quo, duo cameç. accentus in prima.
 אֵיפָה Vbi, çere, cum iod ociosa.
 לְפָה Quare, duo cameç, dagues i secūda. accētū i p̄ua
 Quare

ORTHOGRAPHIAE

- לִמָּה Quare, cameç, çegol, accentus in prima.
 מִדָּע Quare, duo pathach, cū dagues, & accētū ī secūda (da.
 זִוְלִיתִי Nisi, præter, cameç.
 בִּלְעֵדִי Nisi, præter, cameç, pathach.
 בִּלְעֵדִי Idem, cameç, çere.
 אֵן Ne, non, pathach, cum accentu in prima.
 אֵפֶה Sed, duo çegol, accentus in prima.
 לִלְיִ Nisi, çere in tertia.
 אֲבֵן Certe, vere, cameç, çere.
 הֲכִי Idem, vel ita, vel bene, pathachateph.
 הִנֵּה Ecce, çere, cum dagues in secunda.
 אֲחֵלִי Vtinam, tria pathach.
 אֲחֵלִי Vtinam, duo pathach, çere.
 אֲכַת Vere, duo çegol.
 נִכּוּן Certe, cameç cum vai ociosa.
 כִּפְּהָ Quantū, pathach, cameç cum dagues in secūda.
 זְעִיר Parum, minus, seu, çere cum iod ociosa.
 אֲתִילִי Forte, forsitā, pathach.
 יַחַד Pariter, simul, pathach, cameç.
 חֵי נַפְשִׁי Per vitā aiæ meæ, çere cū iod ociosa, pathach.
 לִוְתִירִי Magis, accentus in prima, cū vai ociosa, çere.
 הֲאֵחַ Euge, çegol, pathach.
 אֲלֵלִי Væ, pathach, seu, pathach.
 אֲשֵׁר Quod, pathach, çegol.
 לִכֵּן Propterea, cameç, çere.
 אֵיִ Nonne, nunquid, pathach.

Orthographiæ seu pūctuationis Hebraicæ. Finit.

¶ Habes igitur lector candidissime, in hoc volumi-
 ne tria ad notitiam linguæ Hebraicæ latinis Theologis
 necessariam pertinentia, videlicet. Artem grammaticam,
 Vocabulariū Primitiuorū verborū & nominū, & tandē
 Orthographiam punctorum. Quæ tria satis breuiter
 & compendiosè ex doctissimis autoribus excerpta, vi-
 dentur sufficere cuiuslibet studioso per modum introdu-
 ctionis. quib⁹ habitis perse ipsum quilibet, alta omnia ha-
 bere poterit, si copia librorum ei non defuerit. Nemo
 igitur his nostris introductionibus aliquid addere præ-
 sumat, quia esset laboriosum & inutile, nemo etiam de-
 trahat aliquid ex eis, quia rem necessariam ad intelligen-
 tiam sacre scripturæ veteris Testamenti tolleret procul
 dubio. Vale.

AD LECTOREM.

ERAGTIS OPTIME
 lector Arte grammatica, ac di-
 ctionario, omnibusque traditis,
 quæ ad Hebrææ linguæ plenam
 cognitionem sufficiebāt, Visum
 nobis est nō in iucūdū, neq; inu-
 tile futurū, si eam epistolā, quā
 ad Hebræos, qui Romæ degūt,
 olim ego misi, ad eorū Errores renuencendos, pernicatiāq;
 contuendā Hebræo sermone conscriptam subiungere
 mus,

UNIVERSIDAD
 DE SALAMANCA
 GREDOS.USALES

PROLOGVS.

mus, Nam & multa in ea sunt scitu digna ex sacra scriptura deprompta, quæ ad doctrinam, & ad lectonis oblectationem facere possunt. Et ad huius instituti rationem, hoc est ad linguæ hebrææ notitiam nimium conducunt, propterea quod plerâq; argumenta, quib; hic agimus, ex Artis græmaticæ documētis, ac vocabulorū significationib; (quæ duo apud hebræos plurimum valent) petita sunt, roburq; accipiunt, vnde huius linguæ studiosis adiumenti, atq; vtilitatis multum accedet. ac postremo vt in huius epistolæ lectione velut in præludio incipiant iam nūc, qui his litteris vacāt, periclitari, ad sanctæ scripturæ, quæ est opus grauius, maiusq; intellectu. vt autem hoc nostrū munusculū grati foret, & magis acceptū, ac plus opis, atq; emolumentū, posset afferre, curauimus cū interpretatione latina eam emittere, verbū verbo reddētes/ditaxat / fidi interpretes, ac nimis familiariter nō quæsito orationis ornatu, sed modicis, ac simplicibus verbis, quib; melius potuit in alteram linguā transferri, quo tantū intelligeretur, necq; enim vel alia re opus nunc erat, aut aliud fieri potuisset, vt sententiam sermone hebræo cōprehensam latinis auribus fideliter trāsmitterem;. & in summa noster animus fuit, vt studiosos huius linguæ aliquantū tuaremus, & vt christianæ nostræ fidei veritas, Refutatis hebræis, magis eluceret, gloriaq; ac decus eius ipsorum confusione clarius splenderet. pro quorum utroq; tuum candorem, atq; humanitatē, fac lector optime, amice nobis impertias. Vale.

EPISTOLA AD HEBRÆOS.

Hispaniæ ex regno auctor missit quæ epistola
אגרת ששלח הפהבר ממלכות ספרד
Romana in vbe sunt Judgos ad
אל היהודים אשר במדינת רומה
in sua primata eos ad respēdēdū.
לתפוש אתם במשונבתם :

CAP. PRIMVM.

et circuitū ei; Romana pgregatio. i. pbi Xmti hoies.

אנשי חיל קהל רומה הסניבותיה.
me audite. clamito o viri ad vos
אליכם אישים אקרא : שמעו אלי
auditi qd ad vos loqr de reb; magnis qm
כי נגידים אדבר אליכם כי שפעתי את
et sapiētis sciētis inuētores i vobis sūt q; famā vřam
שמעכם כי יש בכם מוצאי דעת והכמה
nomē mihi ad pparādū nō. astutiā insipientib; ad vādā
לתת לתאים ערמה לא לעשות לי יש
viā vřam ad dirigēdū sed ad vos hęc scribo ego
אני כותב את אלה לכם אכן לישר דרככם
ad vřam dñi in decore & ad vidēdū rectitudinē i sermita
פנתיב ישר ולחזות בנועם יהוה ולבקר
susceperūt me idcirco; xba mea locut; sū in respō ei;
בהיכלו דברתי דברי ועל בן הקיצוני
que iustitie xba ad vos ad scribēdū cogitātes mee
רעיוני לכתוב לכם דברי צדק אשר
vt reuelare ardes qm ignis cor meū sup ascēderit scidū
מימים עלו על לבי כאש בוערה לנלות
hoc qaudiar i vob; qd; legis mysteria vobis
לכם סתרי התורה : מי בכם יאזין זאת

psouer bio.vij.

psouer bio.vij.

psouer bio.pmo.

ps.xxvj.

VNIVERSITATIS DE SALAMANCA GREGDOS.USALES

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

Est. xij. quis retro que venire rēnuſciet r audiat auscultet
 יקשיב וישמע ויגיד האותיות לאחור מי
 Est. xij. sicut distorta via nōne Jacob i cōculationē dedit
 נתן למשפחה יעקב הלא הדרך העקיב כמו
 r post scolare in vīs ei voluerūt r nō ibi dixit
 שאמר שם ולא אנו בדרך הדרך ואחר
 dicere vult cor sup posuerit r nō dixit hoc
 זה אצד ולא השים על לב: רוצה לומר
 r ad itelligēdū ad sciedū cor sup q ponat in eis nōe dā
 כי אין ברה משים על לב ללעת והבין
 sua nō in terra captiui sūt quo dic ex qd
 כי מן היום אשר בלו בארץ לא להם
 abata cūt hūc in diē vsq illas gētes inter
 בין הגוים ההם עד היום הזה נטלה
 Est. xij. r pncipes eor abūt i captiuitatē r rex eor elatio eor
 גאותם ומלכם בגולה הרך ושיריהם
 nō est qd qst oues oēs ipsi r facti sūt corā eis
 לפניהם והיו כולם כצאן אשר אין
 r dixerūt deuorauerūt eos r inimici corū pastor eis
 להם רעה וצריהם אכלום ויאמרו
 Hier. l. a do circūdedest eos multę r tribulatiōes peccauim? nō
 לא נאשם וצרות רבות כבנום עד
 Jouc. iij. r factū r lamentatiōe iciumiū r cōcauerūt nūcer? vniō sit
 ארץ מספר וצריאו צום ומספר ויבני
 r frustū carnis simile frige oleo loco puluerē r spersit
 ויזרקו עפר מים שקום אשישה ואש פרי
 qd auditiō r nō erat q respōderet neq vor r nō erat
 ואין קול ואין עונה ואין קשבי כי
 perit r spes eor saluatoris sui dei oblitū sūt
 פא. cv. et
 cvj. • עקבו אל מושיעם ותקומתם אברה
 edu

CAP. PRIMVM.

edumeo sub r debilitabant abufabāt r cotidie
 תמיד הולכים ודלים פחת אדם
 in diē vsq vnq erigent r nō et sīmaelitis.
 r ipsi surgere adificēt nō cecidit dā iudiciū
 Amos. v
 רדין • כי נפלה לא תוסף קום • והם
 ante eos trāsīt ille aūt Desctā sūt hodie sperāt
 סמוים היום למשיחם והוא עבר לפנייהם
 r nō pphetię oēs cōplete sūt in ipso in quo
 אשר בו נשלמו כל הנבואות ולא
 ps. lxxvij
 dies eor i vanitate r cōspisit mirabilitib? ei? crediderūt
 האמינו בנבואתיו ויכל בהבל ימיהם •
 ablatū est r ppterca cū eo rectū nō erat cor eor dā
 כי לבם לא נכון עמו • ועל כן נטלה
 credentibus r data sūt r deuicę eor r deor eor robur eor
 כהם והדרם ועשרם ונתנו למאמינים
 in vbe hodie videtis vos quos r hūit in eis
 אליו והם אשר אתם היום במדינת
 factuaris sūt vnicom? sic r edificauit mūdū r i toto Roma ps. lxxvij
 רובה ויכל העולם ויבן כמו רמים מקדשו
 in simplicitate r pavit eos i scultū q sūdauit eā in terra
 בארץ יסדה לעולם והיעם בתם
 hoc r pti? dixit eos manus suay r i prudētis cordis sui
 לבנו ופתבולות כפיו ינהם וקודם זה
 vt reuelaret cui? gloria e iudę tribunal r elegit dixit
 אמר ויגיד את שבט ההנה שפירושו להגלות
 manus meay r imūditia corū mei i simplicitate r ego i ca Desct. xx.
 בו ואני בתם לבני ובגמיון כפרי
 voluerūt si pacis sba ad vos scribere hoc feci
 ישיתי זאת לכתוב לכם דברי שלום אם תאבו
 BB 2 qd

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

quod est officio comedetis fructu vni optimu me audire

לשמע אלי טוב פריכם האכלו וכל אשר

quod ad officio ad fructu vobis vobis aufero i corde vno

בליבכם אנד לכם להשיבכם לכל אשר

Eccl's. septimo.

sciētis ad xba cū ira auferetis et nō perieritis

תשארו: ואל תקשיבו חמה לדברי חכמה

Eccl's. septimo.

in ira ipsi vī turbet et nō argenti sicut siba sūt que

אשר הם כאל הכסף ואל יהי רוחכם בעם

Proroner bio. iij.

sapientis gloriā: qm̄ redetec stultorū in sinu que

אשר בחיק בסילים ינח כי כבוד חכמים

Est. xxx.

et videte et scitote vni facti sūt i vaitate et abulātes possidebit

ינהלו והולכי בהבל ירבלו וידעו וראו

qm̄ cōstāte p̄tinatā vtilitabo dispigit deus quod

אשר האלהים זורה ברחת משונה וצחתי כי

antrosolum et nō reuolūm abulastis hūc diem vsq̄

עד היום הזה הלכתם אחור ולא לפנים

sup vos vidēs ego q̄a. p̄ioribus sicut i dieb̄

כימים הראשונים כי אני רואה עליכם

Estas. xviii.

p̄ioribus maiores et malas multas tribulatiōes

צרות רבות ורעות גדולות מן הראשונות

conuersi fueris nisi sanari poteris nō a q̄b̄

אשר לא תוכלו להפא אם לא תשובו

notite et nūc sancte fidei n̄re ad credēdū

להאמין אמנותנו הקדושה ועתה אל

consumatiōe q̄a vincula v̄ra inalecāt ne forte illudere

תתלוצצו ויחזקו מסריכם כי בלה

sup vos auditi et abrenatiōe

ונחרצה שמעתי עליכם:

CAP. SECVNDVM.

CAP. SECVNDVM.

voce sua: dat et intellet clamitat sapiētia nūqd nō

Proroner bio. vii.

הלא חכמה תקרא ותבונה תתן קולה

a deo abist me audite cordati viri ideo

Job 34

לכן אנשי לבב שמעו לי היללה אל

et cōsiderate et videte et scitote iniquitas et ab oipoteē p̄ictas

משע ושדי מעול ודעו וראו ותקרו

sanctam fidē nostrā credētes q̄s et inuenietis

תמצאו כי למאמיני אמנותנו הקדושה

p̄fectionis excessū sciētis i oib̄ hodie habent

לש להם היום בכל החכמות יתרון הכשר

et vsq̄ ad a p̄ncipio veri ordinis et stabilitatū sup vos

עליכם ויסוד סדר אמיתי מתחלה ועד

libroz v̄roz et maximā libroz eoz p̄re cū egoviderē: nā finē

סוף כי בראותי קצת ספריהם ורוב ספריכם

et sursum grāmaticę a sciētia q̄s vos testificoz Deu. xxx

העידותי בכם כי מהכמת הדקדוק מעלה

p̄fectionis ordine optime didicerūt sciētias oēs vsq̄ ad

עד כל החכמות למדו היטב בסדר תיקון

veritas et ecce p̄fecte et cōsiderant et curam rectitudinis

היושר ודשפתו ותקרתו היטב והנה אמת

et p̄fectio eoz fidelium rectitudo q̄s vbi rectū ē Deu. xiiij

נכון הדבר כי ישירות המאמינים ותיקונם

diō a fuit sciētia eoz cū et humilitas eoz

ושפלותם עם חכמתם היתה מאת יהוה

dei est vbi i captiuitate v̄ra supbia v̄ram et p̄ter

ובעבור זדונכם בגלותכם דבר אלהים

vos ut saluet a vobis vade et cōgatū mirabile

נפלאות ורחוקה מאד מכם להשיע אתכם

et p̄pterea inferni et a iudicio iūmici demanū

מיד שונא ומדינה של גיהנם ועל כן

BB 3 & ca

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

et captivitas paupras qđ sapiētes vři dixerūt
אמרו חכמים כי עניותא וגל ותא

Beh. xlix. est fortis qui furore eoz ppter in Israhel sūt pulchre

יפות לישראל בעבור אפס כי עז
virtutis cū cōtritiōe qđ est dura qđ ira eorum
ועברתם כי קשתה כי כפיד שניהם

Job. 24. in habitatiōe collocasset eos et si torres sic pvaricavit sūt
et. vj. כגדו כמו נחל ואם וישיבום בננה

Job. lvi. i pternā tribuit absqz vitiis et redētiōibz pacis
שלום וימנוחות שאננות מבלי מסים לנצח

et fones eoz nihil fieret pncipes eoz et oēs perirēt
משום יאבדו וכל שריהם יהיו אפס ונבוריהם

Lq. ponat. Etia. 34. liberati fuerūt pinnatā eoz et ad sanādū cōtererētur
יובתו ורפוא משובתם נצלו

qđ sua nō in terra cordis timore i servitute sua
qđ sua nō in terra cordis timore i servitute sua

פעבדותם במרר לבב בארץ לא להם כי

cōuertētur ex eis remāserūt qui oēs dierū i fine
קמן הימים כל אשר ישארו מהם ישונו

ad Jesū et aspiciēt et miserēbūt illorū sanctā ad fidē nram
לאמונתנו הקדושה וירוחמו ויביטו לישוע

Zach. vi. domū sup et effundā scriptū est sicut clausū nram
משיחנו כמו שכתוב ושפכתי על בית

Joā. xix. gratie spiritū Jerusale habitatores et sup David
ידד ועל יושבי ירושלם רוח חן

cōspiciēt quem ad me et aspiciēt et misericordie
ותחנונים והביטו אלי את אשר שקרו

et post relique familię oēs dixit hoc et post
ואחר זה אמר לה המשפחות הנשארות

et cōuertētē dicere vult sozum familię familię
משפחות משפחות לבדי רוצה לימר שישונו

ad fi

CAP. SECVNDVM.

ad fidem relique familię oēs et aspiciēt
ויביטו כל המשפחות הנשארות לאמונת

Zacharias ecce cōspexit que chuliani Jesu
ישוע משיחנו אשר דמרו: והנה זכריהו

mysterio sup hoc in loco et testificat e pphavit ppha
מפניא נבא ויעיד במקום הזה על סתר

et dicitio ad me et aspiciēt qđ dixit ppterea trinitatis
השילוש לפי שאמר והביטו אלי ומלת

et legitur elau. Lad cū scripta ē libris talidb elai. Lad me
אלי במקצת ספרים כתובה אליו ונקראת

sanctus et spiritus et filius pater qđ ad dsignādū elai. Lad me
אלי להורות כי אב וגו ורוח הקדוש

scriptura testificata ē filiū ppter qđ vni totū est
הכל אחד כי על הפן העיד הכתוב

similis quarti et species qđ dixit Daniel in libro
הספר הנראל שאמר ורויה די רביעאה דמה

mysteriū ppter ibi scriptū ē ete dei filio
זכר אלהיו: ועוד כתוב שם על הפתח

et ecce noctis in visione aspiciēbam hoc magnū
הפדל הזה הזה היות בתווי ליליא וארו

et vsqz ad veniebat hoīs qđ filiū eoz nubiū cū
עם ענני שמיא כפר אנש אתה הוא ועד

obtulērūt eū et incōspēctū eī puenit dierū antiquū
עתיק יומיא מוא ונמוהי בקרהיה:

populi et oēs et regnū et honore potestatis dedit et ei
ולה יהב שלטון ויקר ומלכו וכל עממא

potestas eius seruiēt tōi et lingue tribus
אומיא ולישניא לה הפלחון שלטנה

nō qđ et regnū eī auferēt nō qđ ierna potestas
נō qđ עלם די לא יפא ומלכותה די לא

BB 4

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USALES

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

in loco et testificat⁹ e⁹ pphetavit Daniel ecce qd corrupet
 תתחבל : כי הנה דניאל נבא והעיד בנפוקם
 qd redemit viui dei filii redemptione ppter hoc
 הנה על גאולת בן אלהים חיים שנאל
 ad regni⁹ et duxit eos sanctos patriarchas
 את האבות הקדושים והויליכם למלכות
 in visione sua Daniel dixit ppter est qd coloru⁹
 השמים כי עליו אמר דניאל בחזונו
 post scriptu⁹ e sicut corrupet no⁹ qd et regni⁹ ei⁹
 ומלכותה די לא תתחבל . כמו שכתוב אחר
 dei altissimi sancti regnum suscipiet abt hoc
 זה ויקבלון ממנו קדושי עליונין
 seculi⁹ et vsq⁹ i seculu⁹ vsq⁹ i regnum et obtinebit
 ויחגגון מלכותה עד עלמא ועד עלם
 mudi regni ppter hoc est rectu⁹ no⁹ qd seculoru⁹
 עלמא : כי לא יתכן זה על מלכות העולם
 tra et satur dieru⁹ beatus ipse e⁹ ecce qd hui⁹
 הנה כי הנה הוא קצר ימים ושבע רגז :
 Gabriel angelus quia dixit alia autoritas et ite est
 ועוד ראיה אחרת שאמר הפלאך גבריאל
 sexaginta hebdomadas et post Danieli in visione
 בחזון לדניאל ואחרי השבועים ששים
 vt iteru⁹ dixit hoc et pius Christi occidet et duas
 ושנים יכרת משיות וקודם זה אמר להשיב
 hebdomades duce christu⁹ vsq⁹ ad Ierusalem edificet
 ולבנות ירושלים עד משיות נגיד שבועים
 aduertu⁹ et vsq⁹ ad inde qd fuit sic qd septem
 שבעה . כי בן היה כי משם ועד גיאת
 qd fini numeri⁹ fuit hebdomades he fuerit christi
 המשיות היו אלה השבועים במספרם כי
 qd

Job. xliii

Dani. ix.

CAP. SECVNDVM.

qd dicit inuenim⁹ sicut annoz hebdomades ipse fuit
 הם שבועי שנים : כמו שמצאנו שאומר
 fuit lata setetia et deceps et inde annoz hebdomadas
 שבחות שנים ומשם והלאה נגזרה
 et ciuitate ibi scriptu⁹ e sicut vt destruet de Ierusalem
 ירושלים להחרב כמו שכתוב שם והעיר
 dixit et sic vlturo est duce popl⁹ dissipauit et sanctuaru⁹
 והקדש ישחית עם נגיד הבא וכן אמר
 aboliatioes et erit i teplo et sacrificiu⁹ hostia deficiet ultra
 עוד ישחית זבח ומנחה ועל כנף שקוצים
 pferabit et finem psumatione et vsq⁹ ad violatioes
 משומם ועד בלה וגרצה תתן על
 no⁹ eo quod fuit hec et destructio desolatio
 שומם : והחזון הזה היה על אשר לא
 oia et scietis et intelligit christu⁹ nrm i Iesum crediderit
 האמינו לישוע משיחנו : וזינו ותדעו כל
 in pphetis q scripta snt verbis oib⁹ ex hec
 אלה מן כל הדברים הכתובים בגיאות
 i scriptura multe aliq⁹ autoritates snt et ite his
 האלה : ועוד יש ראיות אחרות רבות בכתוב
 et ad redemptione ei⁹ viui dei filii christi ad aduertu⁹
 לביאת המשיות בן אלהים חיים ולגאולתו
 loquar breuitatis p via sed trinitatis et ad mysteriu⁹
 ולסתר השילוש אר. בלה קוצר אדבר
 ascendit qd salomon qd dixit inuenim⁹ qd ad vos
 אלהם כי מצאנו שאמר שלמה מי עלה
 qd i manib⁹ suis spiritus continuit qd atq⁹ descendit i calli
 שמים וירד מי אסף רוח הפגני מי
 terios oes suscitauit qd qui i vestimeto aq⁹ colligauit
 צר מים בשמלה . מי הקים כל קצוי
 terre

Centi. xxv.

prouer bio. xxx.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

nosſi ſi filij ei⁹ nomē ⁊ qđ nomē ei⁹ qđ est terṛę
 אֵינָם כִּי בְנֵי שָׁמַיִם וְיֵהוּא שֵׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל
 ſcētia ſua Salomon ⁊ teſtificat⁹ ē d filio fecit mētiōnē qđ
 בְּיָד הַזְכִּיר הַבֵּן וְהַעֵיד שְׁלֹמֹה בְּהַכְמוֹתוֹ
 qđ ⁊ dixit in deo qđ est trinitatis myſterio ſup
 עַל סֵתֵר הַשְּׁלֵיחוֹת שֵׁשׁ בְּאֵלֹהִים וְאָמַר כִּי
 ſcūimus nō eſſentis nomē ⁊ myſteriu hoc myſteriu
 הַסֵּתֵר הַזֶּה וְכֹתֵר שֵׁם הַהוּיָה לֹא יֵדְעוּנוּ:
 qui oīs qđ ad pbāān alia autoritas ⁊ itē
 וְעוֹד רְאִיָּה אַחֶרֶת לְנִסּוֹת כִּי כָל אֲשֶׁר
 ſanciam ad fidē nrām cōuertēt ex vobis remāſcrit
 לְשָׂאֵרָו מִכֶּם יָשׁוּבוּ לְאִמּוֹתֵינוּ הַקְּדוֹשִׁה
 Jacob reliqđ cōuertēt reliqđ Eſaias qđ dixit
 שְׂאֵמֵר יִשְׁעֵיהֶוּ שְׂאֵר יֵשׁוּב שְׂאֵר יַעֲקֹב
 remanēt qđ dicere vult forte deſi ad
 אֵל אֶל גְּבוּרָה רֹצֵה לְיֹכֵר כִּי הַשְּׂאֵרִית
 Ieſus qđ est fortis qđ vocat ad deū cōuertēt ex eis
 מִרְגַּם תֵּשׁוּב אֵל הַנְּקָרָא גְבוּרָה שֶׁהוּא יֵשׁוּעַ
 natiuitatis ei⁹ in pphētia ſcriptū est ſicut Chriſtus nr
 מְשִׁיחֵנוּ כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב בְּנִבְאוֹת לֵיְדֵינוּ
 ⁊ poſtea forte deſi cōſtitariū admirabile nomē ei⁹ ⁊ vocauit
 וְיִקְרָא שְׁמוֹ פְּלֹא יוֹעֵץ אֵל גְּבוּרָה וְאֵתֵר
 gloſſa ei⁹ est qđ pacis pncipē p̄z eternitat⁹ vocauit eſt
 קָרָאוּ אֲבִיעֵד שׁוּר שְׁלֹמֹה כִּי בִירוֹשָׁ
 in eternū pax eis eſſet cognouiſſent eſt qđ poſtqđ
 שְׂאֵמֵר שֶׁיִּבְרָאוּ הוּיָה לְהַם שְׁלֹמֹה לְעַד:
 ⁊ teſtificat⁹ est pphētauit p̄p̄ba Eſaias ⁊ ecce
 וְהִנֵּה יִשְׁעֵיהֶוּ רַבְּנָא גְּבָא וְהַעֵיד
 quę nō vos verba ſup hoc in loco
 בְּמַקּוֹם הַזֶּה עַל הַדְּבָרִים שְׂאֵינְכֶם

Eſa. x.

Eſa. ix.

qđ

CAP. SECVNDVM.

qđ credere in oculis vris durū est qđ creditis
 מֵאִמְנִים כִּי יִקְשֶׁה בְּעֵינֵיכֶם לְרִאֲמוּן כִּי
 dei filij fuiſſet in lege pmiſſus Meſſias
 הַמְּשִׁיחַ הַבְּדוּד בְּתוֹרַה יְהוּיָה בֶן אֱלֹהִים
 ex muliere ⁊ natus ⁊ Meſſias ⁊ homo ⁊ deus
 וְאֱלֹהִים וְאָדָם וּמְשִׁיחַ וְיֹלֵד מֵאִשָּׁה
 in p̄p̄ba cōmemorata ſūt oīa illa hęc ⁊ verba
 וְהַדְּבָרִים הָאֵלֶּה כֻּלָּם נִזְכָּרִים בְּנִבְאוֹת
 fili⁹ nobis nat⁹ est puer qđ ſcriptū est ſicut hac Eſa. ix.
 הַזֹּאת כְּמוֹ שֶׁכָּתוּב כִּי יֹלֵד וְיֹלֵד לָנוּ בֶן
 humerū ei⁹ ſup imperiū ⁊ ſuit nobis dat⁹ est
 נָפוּ לָנוּ וְתָהִי הַמְּשִׁיחָה עַל שִׁכְמוֹ
 forte deſi cōſtitariū admirabile nomē ei⁹ ⁊ vocauit
 וְיִקְרָא שְׁמוֹ פְּלֹא יוֹעֵץ אֵל גְּבוּרָה
 ⁊ patre filij qđ vocauit eſt pacis pncipē p̄z eternitat⁹
 אֲבִיעֵד שׁוּר שְׁלֹמֹה שְׂאֵמֵר אֶת
 ex muliere ⁊ natum ⁊ Meſſiā ⁊ hoīem ⁊ deum
 וְאֱלֹהִים וְאָדָם וּמְשִׁיחַ וְיֹלֵד מֵאִשָּׁה:
 immanuel nomē ei⁹ ⁊ vocabis dicit ⁊ p̄p̄ba
 וְקָרוּם אֲמֵר וְקָרָאת שְׁמוֹ עֶפְרַיִם
 ⁊ hoc est deus nobiſcēt qđ erit dicere qđ vult
 שְׁרֹצֵה לְיֹכֵר שֶׁיְהִיָּה עִפְרַיִם בְּאֵל וְזֵרָה
 qđ aliud myſteriu ⁊ itē deus qđ erit ad deſignādū
 לְהוֹרֹת שֶׁיְהִיָּה אֵלֹו וְעוֹד סֵתֵר אַחֶר כִּי
 inuentam femininā p̄pter denotat vccarati⁹ dicitio
 מֵלֵת וְקָרָאת מִרְיָה עַל נִקְבָּה נִמְצְאָת
 Maria cū loq̄tur hęc pphētia qđ
 כִּי הִנְבֹּאָה הַזֹּאת מִדְּבָרֵת עִם מְרִים
 in aſſūctiōe angel⁹ ei⁹ dixit ſicut virgine
 הַתְּהִלָּה כְּמוֹ שְׂאֵמֵר לֵה תְּהִלָּתָא בְּשׁוּרָה
 Eſa.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USALES

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

Luce. 1. *Estis* vba da Jesum nomē ei⁹ & vocabis
 וקראת שמן יהושע כי דברי ישעיהו
 eadem sūt nūcīātis angeli & vba pphete
 הנביא ודברי הפלאה הפנשר הם אחדים :
 Esequiam ppter dictē fuerūt hęc pphetię & si
 ואם הנבואות האלה נאמרו על חזקיהו
 cōpleta fuerūt nō ecce dicitis vos sicut regem
 המלך כמו שאתם אומרים הנה לא נשלמו
 qđ dixit de⁹ fuit nō da verba hęc Leo
 בו אלה הדברים כי לא היה אל שאמר
 vice qđ vocavit eū p̄f̄ternitatis fuit neq; nobiscū de⁹
 עפנאול. ולא היה אביעד שפראו פעם
 ecce p̄p̄bia da & itē & p̄f̄ternitatis de⁹ altera
 אחת אל ואביעד : ועוד כי נבואת הנה
 ibi scriptū ē sicut David domū dicta fuit virgo
 העלמה נאמרה לבית דוד כמו שכתוב שם
 cū loquitur nō ipsa da David dom⁹ nūc audite
 שמעו נא בית דוד כי אינה מדברת עם
 locuta ē hoc & post illū ei⁹ Esequia ppter regē Achaz
 אחז המלך על חזקיהו בנו ואחז זה דברה
 terra dereliquet ppter pctā ei⁹ da & dixit Achaz cū
 עם אחז ואמר כי בעונותיו תעזב האדמה
 & in lege p̄missi Messij aduentū ante
 קודם בראת המשיח הנדוד בתורה : ואם
 declaravit sicut dicitis nobi nati⁹ ē puer da in p̄p̄bia
 בנבואת כי ילד ולד לנו האמרו כמו שפירש
 de⁹ ppter dicta fuerūt hęc nomina da Eāchi
 קמיחי כי השמות האלה נאמרו על האם
 p̄ncipe pueri nomē vocatur⁹ esset qđ ipse qđ sit benedic⁹
 ותברך שהוא יקרא שם הילד שר
 & error

CAP. SECVNDVM.

pp̄trea & error: magna ignozātia hoc ē ecce pacis
 שלום הנה זה שנגה נדולה וטעות לפי
 locis in alijs sic loquit scripturę vsus. Kvia da nō ē
 שאין דרך הכתוב לדבר בן בשאר מקומות
 fortis de⁹ p̄siliari⁹ admirabilis⁹ vocantur dicere et debuit
 והיה לו לומר ויקרא פלא יועץ אל גבור
 inuenimus sicut pacis p̄ncipe nomē ei⁹ patrē ḡnitatis
 אביעד את שמן שר שלום כמו שפצאנו
 manafes p̄mogenitū nomen Joseph⁹ & vocavit qđ dicit Gen. 14.
 שאמר ויקרא יוסף את שם הבכור מנשה :
 simile ipm ē da Jacob nomē ei⁹ & vocavit dicens⁹ & sic
 וכן נאמר ויקרא שמן יעקב כי הוא דומה
 da dicta fuerūt ē recti⁹ ergo huius pphetię verbis
 לדברי הנבואה הזאת : אם בן יתכן שנאמרו
 ppter hęc et noia quas retuli pphetię oēs
 כל הנבואות שזכרתי והשמות האלה על
 cognosceret noia ei⁹ itelligeret qm si hūssit nfm Jesum
 ישוע משיחנו שאם תבינו שמותיו תבירו
 pphetię oēs itelligeret⁹ & etiā sic mirabilia eius
 נפלאותיו וגם בן תבינו כל הנבואות
 Estis i separatiōe scriptū ē sicut eo qđ plene sūt
 המלאות ממנו. כמו שכתוב בפרשת ישעיהו
 Chaldeus & Sionit⁹ serū me⁹ itelliget ecce qđ dixit
 שאמר הנה ישכיל עבדי : ויהונתן המתרגם
 exaltabit⁹ Christus serū me⁹ p̄sperabit ecce dclaravit
 פירשנו הא צלח עבדי משיחא יראם
 tota dicta est & sic nimis & cōfortabit⁹ & extollet
 ויגבול ויהקף לחדא : וכן נאמרה כל
 nō da chūssū nfm Jessi ppter qđ est post ea separatio
 הפרשה שאחריה על ישוע משיחנו כי לא

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

et oēs tota illa qđ cōpleta esset hodie vsq̄ vidistis
ראיתם עד היום שנשלמה כולה וכל
in ipso nisi supra quas dixi ppheticę
הנבואות שאמרת לי למעלה אלא נו

CAP. TERTIVM.

sciētiar vřar i ordine vt memosia reducere vidi
ראיתי להזכיר בסדר הכמותיכם
et doctrina legis et glossa grāmatica q̄ sūt
דבר דקדוק ופירוש התורה ותלמוד
vobis q̄ sunt et argumēta dubia aliqua et receptio
וקבלה קצת הספקות וקושיות שיש לכם
vobis ad rēdēdū facilia q̄ sūt sanctam in fidē vřam
באמונתנו הקדושה שהם קלים להשיב לכם
loquar et vřimo in p̄mis a primo et exordiar
ואתחיל מהראשון בראשונה והאחרון אדבר
oīa vidi grāmaticę in sciētia qđ in postremo
באחרונה ובי בחכמת הדקדוק ראיתי כל
rabi q̄ sūt antiqui auctores scripserūt que
מה שכתבו המחברים הקדמונים שהם רבי
copilarūt ea q̄ vidi et etiā p̄ona rabi Jūda
יהודה רבני יונה ונס ראיתי מה שחברו
in libro Lamchi David rabi q̄ sūt posteriores
האחרונים שהם רבי דוד קמחי בספר
cum i benculo suo frater eius Adorpes et rabi Michlōi
המכלול ירבי משה אחיו בקיצורו עם
Juda rabi filii bēlamin rabi et p̄hemiss glossa sua
פירושו והקדמת רבי בנמינ בר רבי יהודה
Hayra Eben Abraham rabi scriptis qđ vidi et etiā
ונס ראיתי מה שכתב רבי אברהם אבן עזרה
vnā regulā tantū libris ipsor i oibz nō est et ecce
והנה אין בכל ספריהם אפילו סדר אחו
linguā

CAP. TERTIVM.

linguā suā ad loquēdū sup ea discipuli i qua cōfidat rectā
ישר ושיסכו התלמידים עליו לדבר לשונם
vel inuēt nō ē hodie vsq̄ nā grāmaticę ordine
בסדר הדקדוק כי עד היום לא נמצא אפילו
linguā vřam loq̄ nec sciet q̄ possit vnus discipul
תלמיד אחד שיוכל וידע לדבר לשונם
credentes hodie faciunt scēt grāmaticę ordine
בסדר הדקדוק כמו שעושים היום הפאמינים
Romana lingua q̄ loquūtur sanctam fidē nostrā
אמונתנו הקדושה שמדברים לשון רומית
auctores eis dederūt qđ grāmaticę suę reglas p̄
על סדרי הדקדוק אשר נתנו להם המחברים
vři vident et ipi et posteriores antiqui
הקדמונים והאחרונים והם לוענים עליכם
nisi linguā vřam loq̄ nescitis quoniam
בעבור שאינכם יודעים לדבר לשונכם אם לא
ad memorādū et viginti quatuor libros ad eas
תלכו אל הספרים ארבעה ועשרים להזכיר
sentētia vřam scētū vobis loq̄tur quid verum
הפסוק אשר ידבר אליכם לפי עיניכם
p̄ viā Esaias dixit hoc p̄pter qđ dico et ego
ואני אומר כי על זה אמר ישעיהו בדרך
dixit hoc et p̄nis intellectu sine lingua balbuties lamētatiōis
אליה. 33.
auctores qđ est huius causa libi p̄fidi p̄p̄to
עם עמלי שפה והסת זה הריא כי המחברים
necessarias regulas dare nescierūt quos reuli
שזכרת לא ידעו לתת הסדרים הצריכים
ordine absq̄ vba sua et inuenerūt hęc suę ad grāmaticā
דקדוק לשונם ובלבדו הכריהם בלא סדר
a do necessaria nō sup̄ba multa et scripserūt
ופתבו הרבה דברים יתרים שלא לצורך עד
Et de

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

& obsecrat & intelligere ea legere ea homo ois vt & fatigat
 שילאה כל אדם לקראם ולהגינם וחסרו
 fuit & ppterca necessarię magis regule
 הסדרים היותר יוצקים ועל כן היתה
 gratis sicut lapis in oculis eoz grāmaticę opus
 מלאכת הדקדוק בעיניהם כאן מעמסה
 linguā suā didicerit & ideo oneri eis & fuit
 ותהי אליהם למשא ולכן למדו לשונם
 lassificat vt nō eis metis ē tūc qđ vsum per
 על ההרגל כי אז טוב להם שלא ילאו
 fideles eos & subānāt in vanū & laborēt
 ויגעו לריק ולעגו עליהם המאמינים
 onerosus appareā non et vt sciētis fug ex obsecratu
 לחסרון דעתם ופענוי שלא להראות כבוד
 locos oēs vobis scripsit nō lingūę & gratis oze
 פה וכבוד לשון לא כתמתי לכם כל המקומות
 sed in grāmatica suā autores in eis errauerit i qđ
 אשרו טעו בהם המתפרים בדקדוקם אב
 ad me rescribēt filius vris tradere eos volueritis si
 אב תרצו להודיעם לבניכם כתבו אלי
 & ego mittā & vobis suoz molestiā oēm ad vos mittā
 ואני אשלח לכם כל כבודות הדקדוקם
 declinauerūt i qđ & dicitis & vbi nots viā per
 על הרך ופעל ומלה אשר נמו
 dexterā ad & nō sinistra ad in intellectu suo
 בשכלם אל השמאל ולא אל הימין
 & perit refurgēt & nō ceciderit hęc & ppter causā
 ובסתת זה נפלגו ולא יקמו ואבדה
 sup edificata domi qđ oibz notā ē qđ spes eoz
 תקותם כי ידוע לכל כי הבית תבונה על
 nō

CAP. TERTIVM.

nō habet qđ corrūt cito terre puluerē
 עבר הארץ במרה יבול כי אין לו
 rectam viam adepti sūt nō si qđ fūdamētū
 יסוד כי אם לא השיגו הדרך הישרה
 ppter obsecrā exigua grāmaticę in sciētia & bonam
 והפורה בהקמת הדקדוק השפלה לחסרון
 in glossis suis assequētur non quātō magis intellect sui
 שכלם כל שכן שלא ישיגו בפירושים
 & viginti quattuor verba oia & obsecrē ad intelligētū
 להבין ולגלות כל דברי הארבעה ועשרים
 qđ sapientes vri tanq̄ sapiri illuminātes qđ sit librorum
 ספרים שהם מאירים בפפירים שהכתיבם
 litteralē viā per eos & interpretati sūt intellexerūt
 הבינו ופירושו אותם על דרך הפשט
 Veni rabi exposuit sicut solū moralem vel
 או להועלת לבד כמו שפירש רבי לוי
 magnas figuras per nō sed Eueron sūt
 בן גרשם אבל לא על צורות גדולות
 sapientes & declarauerūt intellexerūt sicut & mirabiles
 ונפלאות כמו שהבינו ופירושו החכמים
 qđ sanctam fidē nostrā credentes & doctores
 והפירים המאמינים אמונתנו הקדושה כי
 excellētia nō ē qđ dicerem? nō stulti fuissem? & si
 אם נהיה סכלים לא נאמר כי אין יתרון
 qđ narrant libros sup sanctis in libris
 לספרים הקדושים על הפירים הנספרים
 & nō explicētia vba qđ sunt oiosa verba nobis
 לנו דברים בטלים שהם דברי רשות ולא
 litteralia nisi in eis declarēm? vt nō de obligatiōe
 הורה שלא נפרש בהם אלא פשט
 CC exci

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

exempli via per qua soli corpora & moralia
 ותועלת לנוף לבד . כי על דרך משל
 domus in patetibus lepra qd erat dicem⁹ quomodo
 איר נאמר שהיה הנגע בקירות הבית
 rectum no est hoc qa vitę spirit⁹ in qua no est
 שאין בו רוח חיים כי זה לא יתכן :
 lepra quod est peccati⁹ ppter dicitur hoc sed
 אבל זה נאמר על העון שהוא הנגע
 erat hoc & ppter anime dom⁹ est & corpus
 והנוף הוא בית הנפש . ועל זה היה
 plagas has & ppter in sacrificio parces sacerdos
 הכהן מבקר בקרבן . ועל אלה הנגעים
 Esai. 6mo neq; curata neq; circūligata no ē
 אמר ישעיהו לא זורו ולא יפשו ולא
 confessionis in oleo dicere vult oleo fota
 רבקה בשמן . רוצה לומר בשמן הידורי
 dixit pius qa hui⁹ est & autoritas & absolutio⁹
 והסליחה . וראיה לזה כי קודם אמר
 retrossu & alienati sūt dixit & post est iniquitate grani pplis
 עם כבד עון ואחריו אמר גורו אהור
 ad querēdū qa reuertit sūt futurū ppter cui⁹ glossa est
 שגורושו על העתיד שהורו לבקש
 Inosec. v. Inosec dixit sicut inuenient est & no dēstis sūt
 משיחם ולא ימצאוהו כמו שאמר הושע
 inueniet & no dominum ad querēdū vadēt ppheta
 הנביא ילכו לבקש את יהוה ולא ימצאו
 plagas qd alia autoritas & ite ab eis ablat⁹ ē
 חלק מרם . ועוד ראיה אחרת כי הנגעים
 leprosus qd sapiētes vti qa dixerūt peccata sunt
 הם העונות שאמרם חכמים כי מצורע
 proxi

Acutis .
pini.

CAP. QVARTVM.

proximi sūt cōtra malā famā q excitat est hic
 זה הוא שמוציא עם על חבירו
 in scriptura multa verba sunt qd & cōclusio est
 והכלל כי יש דברים הרבה בכתוב
 figurę viā per nisi declarare ea poterim⁹ q non
 שלא נכלל לפרשם אלא על דרך צורה
 & inuaphec in litteris arcanum & hoc est mirabilis
 נבלאה זהו סתר באותיות רסודין
 scripture verba qd cōtinuam⁹ ad denotādū duplicatis
 הכפולות להורות שננפק דברי הכתוב
 accipiam⁹ & no spiritualē sensum inde & cūciamus
 ונוציא משם השכל הרוחני ולא נקה
 qa figura absq; solū moralem aut litteralē
 הפשט או התועלת לבד בלא צורה כי
 nobis mali⁹ itē erit spiritualē sensum itellerim⁹ si
 אם נגין השכל הרוחני אז טוב לנו
 peribim⁹ & non de nobis deus & cogitabit
 ותעשה האלהים לנו ולא נאבד

Song. f.

CAP. QVARTVM.

litterarū i mysterio dicere poterim⁹ sūt
 עוד נכלל לומר בסתר אותיות
 scribitur illę qa scūstis iam qd & inuaphec
 רסודין כי כבר ידעתם כי הן בתובות
 qa sapiētes vti & dixerunt dictionū in sine semper
 לעולם בסוף המלות ואמרם חכמים כי
 & no est ceterarū ad supplementū dixerūt cas theoticū
 צופים אמרום לתשלים המאות . ואינה
 dictionū in sine hoc ppter qa scriptę sūt sufficiēs causā
 סבה מספיקת שיתבנו על זה בסוף המלות

CC 2 nime

VINIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

numero similis numer⁹ earū nō est q̄a ⁊ itē
 ועוד כי אין מספרן דומה למספר
 cētenarū supplemētī ⁊ numero cognatarū suarū kimmnapheq̄
 במספרן הכיביריהן . ומספר תשלוים המאות
 vñ sūt nō diē ad hūc kimmnapheq̄ in litteris
 באותיות רסופן עד היום לא נהגו
 ipse est quia pecuniarū iudicijs in vllis eo
 אלו בשום דיני ממונות מספרי שהוא
 scripte sūt kimmnapheq̄ littere sed ambigu⁹
 כתובות הן רסופן הן פתובות
 super⁹ dixi qd̄ ad designādū dictionū in fine
 בסוף המלות להורות מה שאמרת ל למעלה
 couertentur dierū in fine q̄a secūdo in capitulo
 בפרק השני כי לקח הימים ישבו
 verba cōmīnūt tūc q̄a dicere vult ⁊ miserēbil' illoz
 וירחמו . רוצה לומר כי אז ינפצו דברי
 ⁊ etiam itellexerūt non qd̄ ⁊ intelligēt scripturę
 הכתוב ויבינו מה שלא הבינו : וגם בן
 q̄a dierū in fine q̄ est iudici' diei secretū ille sūt
 הן סתר יום הדין שהוא לקח הימים כי
 ad id ⁊ cōuertētur res oēs cōmīnūt tūc
 אז ינפצו כל הדברים וישבו למה
 in litteris aliud arcantū dicent⁹ itē ante qd̄ erāt
 שהיו קודם : עוד נאמר סתר אחר באותיות
 in fine scripturā in omī inuenim⁹ eas qd̄ kimmnapheq̄
 רסופן כי מצאנו בכל הכתוב בסוף
 q̄a in Esaiās locis in duob⁹ p̄terq̄ dictionū
 המלות חין בשני מקומות בלשעונו כי
 clausam s̄am mem inuenim⁹ antiquis in libris
 בספרים המדמוגים מצאנו הפס סתומה
 concl

Esaiās. vii. et. ix.

CAP. QVRATVM.

cōcipiet virgo ecce in pphetia dictionis in medio Esai. vii.
 באמצע המלה בנבואת הנה העלמה ברה
 i medio et venit est clausa aalma. L. Xgo s̄a mem q̄a
 כי מס עלמה סתומה היא ונא בתוך
 abscondita puella qd̄ esset ad designādū dictionis
 המלה להורות שתהיה עלמה עלמה
 dicere vult aalma dictio q̄a est clausa ⁊ virgo
 ובתולה וסתומה . כי מלת עלמה רוצה לומר
 ⁊ erit Abraę seru⁹ dixit sicut virgo Genes. xiij.
 בתולה כמו שאמר ענד אנררם והיה
 non qd̄ puella ⁊ erit dixit ⁊ p̄ius puella Xgo
 העלמה . וקודם אמר והיה הנערה . כי לא
 testificata est sicut virgo nisi mens ei⁹ erat
 היתה בונתו אלא בתולה כמו שהעיד
 cognouerāt eā nō ⁊ vir virgo q̄ dixit scriptura Genes. xiij.
 וירחמו . רוצה לומר כי לא ידעה :
 ⁊ Anqueloç i cōtrariū itēio ei⁹ qd̄ fuisse abit q̄a
 כי תלילה שיהיה בונתו בהפך . ואנקלוס
 puella dicitur sup declarauit alio in loco in chaldæo Deu. xxiij
 בתרגום במקום אחר פירש על מלת נערה
 aalma q̄a berthulha. L. Xgo vlemtha. L. puella virgo
 בתולה עולימא בתולתא כי עלמה
 multiplicabit ⁊ dictione vñ vñ q̄ est ⁊ vlemtha
 ועולימא המל אחד וגמלת למרבה
 clausam s̄am mem libris in oib⁹ inuenim⁹ ei⁹ imperū Esai. x.
 הפערה מצאנו בכל הספרים מס סתומה
 aperiret nō q̄a ad designādū Lemarbe in dictione
 במלת למרבה להורת כי לא יפתח
 in sempiternum in pphetijs ⁊ sigillatim clausum
 רפתים והתחם בנבואות לעד לעולם
 qd̄

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

qđ voluit rotundū sicut sine sine et qđ esset
 וְשִׁיחָוִי לְאִין קִין כְּמוֹ הַעֲגוּלָה שֶׁהוּוֹר
 qđ notū et ita est. Lincircuitū ei⁹ in cōcūq. s. i. orbe
 חֲלִילָה בְּסִפּוּבוֹ וְכִבֵּר יִדְוֶעַ צִי
 he pphetic qđ cōplete essent inuentis nō
 לֹא תִמְצְאוּ וְשִׁשְׁלִמֹו הַכְּבוֹדוֹת הָאֵלֶּה
 sicut Chastano in Hesti nisi istis particularitib⁹
 בְּפִרְמֵיהֶם אֵלֶּה בְּיִשׁוּעַ מְשִׁיחָנוּ כְּמוֹ
 et intelligite secūdo in capitulo superi⁹ dixi
 וְנִינְנֹו שְׁאִמְרָתִי לִפְעֻלָּה בְּפִרְקֵי הַשְּׁנַיִם וְנִינְנֹו
 virgo ecce dictio qđ arguatis me et ne
 וְתִדְעוּ יֵאֵל תְּשִׁיבֻנִי בִּי מֵלֵת הִנֵּה הַעֲלִמָה
 hec qđ ppheticā aparce vnde ppinquū tēp⁹ denotat
 מִוֶּרְה לְזִמְן קָרוֹב בִּי יִרְאֶה שֶׁהַכְּבוֹדָה הַזֹּאת
 inuenim⁹ iam qđ regē Essequiā ppter dicta fuisse
 בְּאִמְרָה עַל חֲזִקְתָּו הַפְּלִאִי בִּי לְבִיר מִצְאָנוּ
 tēpus qđ denotat ecce dictionē multis in locis
 בְּמִקְוֹמוֹת רַבִּים מֵלֵת הִנֵּה מִוֶּרְה לְזִמְן
 veritatē ppter plerūq. dicitur qđ lōginquū
 רְחוֹק לְפִי שֶׁנֶּאֱמַר עַל הָרֹב עַל אֲמִיתָת
 Dalach. ardēs veniet dies ecce em̄ sicut certē rei
 הַדְּבַר הַנִּכְוֹן כְּמוֹ בִּי הִנֵּה הַיּוֹם נָא בּוֹעֵר
 qđ parat⁹ est iudicij die ppter qđ dict⁹ est sicut eliban⁹
 בְּתַנּוּר שֶׁנֶּאֱמַר עַל יוֹם הַדִּין הַעֲתִיד
 est licet certus est quia esse
 לַהֲיוֹת לְפִי שֶׁהוּא וְדָאִי אָפּ בִּי הוּא
 est et sic sapiētes vñ exposuerūt sic qđ longe
 רְחוֹק בִּי כֵן בְּיִרְשׁוֹ חֲכָמִים וְכֵן הוּא
 virgo ecce dictio qđ dicemus sic veritas
 הַאֲמִתָּה בֵּן נֹאמֵר בִּי מֵלֵת הִנֵּה הַעֲלִמָה
 a ser.

Dalach. iii.

CAP. QVRATVM.

a sermo et cert⁹ erit ver⁹ qđ erit ad designādū est Scī. xij.
 היא להורות שיהיה אמת ונכון הדבר מעם
 sup dnotat ecce dictio etiam aliquādo deo
 האלהים: והפעמים גם כן מלת הנה מורה על
 igni ardebat rub⁹ et ecce dicitur sic qđ mirabile rem
 דבר כופת: כי כן נאמר והנה הסנה צער פאש
 alia sūt et ad hūc mūdū cōsumebat non rub⁹
 והסנה איננו אכל: וכמוהו יש אחרים
 virgo ecce in pphā dicere poterim⁹ sic multa
 רבים: כן נוכל לומר בנבואת הנה העלמה
 locut⁹ sūt valde et magna mirabilis res qđ est cōcipier
 הרה שהוא דבר נפלא ונדול מאד: ודברתי
 Rimmaphēc in litteris sufficiētū verborū modum
 שיעור דברים מספקים באותיות וסוף
 in litteris vos admonedo et tunc duplicatis
 הכפולות ועתה אקביר לכם באותיות
 nomē scriptū ē illarū in tribus qđ cui ociosis
 הנהות אהוי בי בשלשה מין כהוב שם
 nā sehova qđ est litteris quattuor: ex essētie
 הנהוי מן ארבע אותיות שהוא יהוה כי
 trinitatis mysticū ad dnotādū et hoc est duplicata Isha he
 היא נכפלת והוי להורות כתר השילוש
 qđ dixit Elias et testificat⁹ ē pphavit hoc ppter qđ
 אשר על זה נבא והעיד ישעיהו שאמר
 qđ sunt Sabaoth Ihs Sāc⁹ Sāc⁹ Sāc⁹
 קדוש קדוש קדוש יהוה צבאות שמים
 30 par. i. splēdor in libro sapiētes vñ et clarauerūt tres
 שלשה ופירשו חכמים בספר הזוהר
 colorū Spirit⁹ Sāc⁹ filij Sāc⁹ pater Sāc⁹
 קדוש אבא קדוש בנא קדוש רוחא דשמיא
 CG 4 ad

Exo. iij.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USALES

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

ad arbitriū vñm nisi hoc sup respōdebitis & qđ
 ומה תשינו על זה כי אם לרצונכם
 dicere poterim? p̄terea veritatis viā per r̄nō
 ולא על לרצן האמת עוד נוכל לומר
 fođ qđ sc̄poua. l. oñs literaz i s̄gñōib' aliud secretū
 סתר אחר בענגני אותיות יהוה כי היוד
 patris p̄tēstas que est potestātē i sua s̄gñōne denotat
 מורה בענגנה יד שהוא זכות האב
 ex q̄ deducitur p̄ncipiū i sua s̄gñōne denotat & vau
 והיו מורה בענגנה ראשית שנגזר מן
 sic qđ p̄ncipiū que est columnarū capita dicitōe
 מלת ווי העמודים שהיא ראש כי מן
 radicū in s̄gñōib' sapiētes vñ dclarauerūt eā
 פירשוה חכמים בענגני השמים
 dñs in ea sicut dicitū ē sapiētia est p̄ncipiū & dicitō
 ומלת ראשית היא חכמה שנאמר בה יהוה
 Ierosolymitano & i ephaldeo vias suas i initio possedit me
 קנגני ראשית דכלו ופתגום ירושלמי
 in sapiētia deus creauit in p̄ncipio in dicitōe scriptū ē
 כתוב במלת בראשית ברא אלהים בהכתא
 essentiā i sua s̄gñōne denotat & lfa. bc. dñs creauit
 ברא יהוה והוא מורה בענגנה הניה
 sic qđ & amoris bonitatis misericordię & moxē
 ונסת החיים והסודות ואברה כי מן
 mod⁹. Amētura est qđ sc̄poua. l. oñs sapiētes vñ dclarauerūt
 פירשו חכמים כי יהוה הוא מדת
 sancti spirit⁹ in iam ad designādū & hoc ē misericordię
 חמים והו להורות רחמי לוח הקדוש
 mysteriū dclaratū sc̄poua in noie ecce est ergo
 אם מן הרי בשם יהוה מפורש סתר
 filii

phouer bio. viii.

CAP. QVARTVM.

filii sapiētia patris potestas qđ est trinitatis
 השילוש שהוא יד האב והכמת הן
 mūdo esse qđ dedit sancti spirit⁹ & charitas. Lamoz
 ואהבת לוח הקדוש שנתן הויה לעולם
 opa ei⁹ oia sup & misericordiēs ei⁹ scriptū est sicut
 כמו שכתוב על כל מעשיו
 in scripētra scriptę fuerūt .i. litterę tres & he
 ואלה שלשה אותיות הוי נכתבו בכתוב
 essentię nomē ad designādū plerūq; dicitōib' in oib'⁹
 בכל הפלות ברוב להורות שם הויה
 esse qđ dat est deus qđ & ad faciēdū scire
 ולהודיע כי האלוה הוא הנותן הניה
 ab eis accipiet id non & ipse rebus oib'⁹
 לכל הדברים והוא אינו מקבלה מהם
 denotat qđ ipsa lfa alpha est eis & fuit i s̄cra
 ונסמכה עפרו ראלף שהיא מורה
 est qđ deus ad denotādū unitatē i suo numero
 במסברה אחדות להורות שהאלוה הוא
 doctores dicunt sic qđ & trinus vnus
 יחיד ושלש כי מן אומרים הפורים
 hoc & ppter sanctam fidē nostrā credentes
 הפאמינים אמונתנו הקדושה ועל זה
 est litteris Romana lingua Iesus nomē scripserūt
 כתבו שם ישוע בלשון רומית באותיות
 litterę ipse sūt qđ
 ratioe hac sehu his
 האלה יהו בזה הדרך כי הם האותיות
 & filii qđ pater ad donatādū sehu in loco qđ dclerunt
 המשפשות במקום הוי להורות שאב וכן
 sicut separati tres nō sunt sanctus & spirit⁹
 והויה הקדוש אינם שלשה נפרדים כמו
 viii

ps. cxliiii et. cxv.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

vnū iohēz nīst separati dñi tres q̄ sūt cogitasti
וְחֶשְׁבֹתֶם שְׁרֵם שְׁלֹשָׁה אֱלֹהִים נִפְרָדִים אֵלֵּא הַכֵּל אֶחָד

CAP. QVINTVM.

gramatice in ordine dicere poterim? q̄tē
עוֹד נֹכַח לִפְנֵי הַדְּקָדוּקָה
lingua est elohim. i. de? ista dictio q̄a
כִּי הַפֶּלֶא הַזֶּאת אֱלֹהִים הוּא לְשׁוֹן
ad denotādū & hoc est vnus plusq̄ aut plurium
רְבִים אִו יִתָּר מֵאֶחָד וְהוּא לְהוֹרֹת
i. appositio est elohim. i. de? quia trinitatis mysteriū
כֵּתִי הַשְּׁיִלוֹשׁ לְפִי שְׁאֵלְהִים הוּא בְּפֶלֶס
plurialis p̄nomē est dñs & etiam gueboliim. i. excessi
נִבְרָהִים . וְגַם בְּן אֲדָנִי הוּא כְּנִגְוֵי הַרְבִּים
elohim. i. de? q̄d arguatis me & ne x̄da mea i. appositio
בְּפֶלֶס דְּבָרֵי . וְאֵל תְּשִׁיבוּנִי כִי אֱלֹהִים
aliozum nomini vīa per singularis lingua est
הוּא לְשׁוֹן יְחִיד עַל דְּרָךְ שְׁמוֹת אֲחֵרִים
q̄a subdolan? p̄fect? sicut & mem in tod q̄ terminatur
שְׁמִסְנוּמִים יְחִיד וְגַם כְּמוֹ תְּמִים קְדִים כִּי
aliud singulare nomē habet nō illa nomina
הַשְּׁמוֹת הַרְבִּים אֵין לָהֶם שֵׁם יְחִיד אֶחָד
a quo dicim? p̄fect? sicut pluralis nomē & habent
וְלֵשׁ לָהֶם שֵׁם הַרְבִּים כְּמוֹ תְּמִים . שְׁנֵאמַר
singulare nomē habet elohim. i. de? sed p̄fecti
תְּמִימִים . אֲבָל אֱלֹהִים יֵשׁ לוֹ שֵׁם יְחִיד
& elohim. i. de? & el. i. de? eloha. i. de? q̄d notabim? aliud
אֶחָד שְׁנֵאמַר אֱלֹהֵי וְאֵל וְאֱלֹהִים
habet & non & trinitas vnitas q̄a sūt ad denotādū
לְהוֹרֹת שְׁרֵם אֶחָדוֹת וְשִׁילֹשׁ וְאֵין לוֹ
in Isracl testimoniu & hoc est aliud pluralis nomē
שֵׁם רְבִים אֶחָד . הַזֶּאת הַתְּעוּבָה בְּיִשְׂרָאֵל
& pro

23uth. iiii

CAP. QVINTVM.

& ppter separati dñi tres q̄d ipsi sūt dicant vnō
שְׁלֹשָׁה אֱלֹהִים נִפְרָדִים וְעַל
scriptura q̄d dixit dicere poterim? trinitatis mysteriū
כֵּתִי הַשְּׁיִלוֹשׁ נֹכַח לִפְנֵי הַתְּנֹכַח
& arietē triennē & caprā triennē vacā mīly sūme heñ. xv.
הַתָּה לִי עֲנֵה מִשְׁוֹלֶשֶׁת וְעַתְּ מִשְׁוֹלֶשֶׁת וְאֵלֵּי
trib? ternari? numer? ibi q̄a inueniet? annoz triū
מִשְׁוֹלֶשׁ שְׁתֵּי מִצָּאוֹ שֵׁם מִסְפָּר מִשְׁוֹלֶשׁ שְׁלֹשׁ
mensū nouē sūm numerū nouē q̄ sūt vicibus
בְּעֵמִים שְׁרֵם הַשְּׁעָה . כְּמִנְיָן הַשְּׁעָה הַדְּשִׁים
cōceptiōis mysteriū est isti & ecce parietis tēp? q̄ sūt
שְׁרֵם עַת יוֹלְדָה וְהָיוּ שֵׁם יֵשׁ כֵּתִי הַרְבִּין
istud fuit dño a q̄a trinitatis & mysteriū ps. cxxvii
וְכֵתִי הַשְּׁיִלוֹשׁ : כִּי מֵאת יְהוָה הִיְתָה זֶאת .
dicere vult i oculis nrīs mirabile est & ideo
וְעַל כֵּן הוּא נִפְלֵאת בְּעֵינֵינוּ : רוּצָה לִפְנֵי
nō qui humani captus in oculis mirabile
נִפְלֵאת בְּעֵינֵי הַשְּׁכֵל הָאָנוּשִׁי אֲשֶׁר לֹא
mirabilia sūt sicut hoc magnū mysteriū attingit
הַשִּׁינִי הַכֵּתִי בְּגִדוֹל הַזֶּה כְּמוֹ שְׁנִפְלֵאוֹ
i. mysterio referent? sicut multa alia x̄ba exco
מִפְנֵי דְּבָרִים אֲחֵרִים הַרְבֵּה כְּמוֹ שְׁנֵאמַר כֵּתִי
dicit litterarū p̄trāsmutatiōis q̄a ichon. i. vñ nois
שֵׁם יְהוָה הוּא בְּצִירִיף הָאוֹתִיוֹת יֵאמַר
ificta sūt tēpora tria q̄a erit est fuit
הִי הִיָּה יְהוָה כִּי הַשְּׁלֹשָׁה כְּמוֹתֵים כְּמוֹתֵים
multē ita sūt hoc attingit nō & scēsus nī simul
כְּאֶחָד וְשִׁכְלֵנוּ לֹא הַשִּׁינִי אֵת זֶאת . כֵּן הַרְבֵּה
dixit & ppterca sancte fidei nostrē res
דְּבָרִים מֵאֲמוֹנָתֵנוּ בְּקִדּוּשָׁה : וְעַל כֵּן אֲמַר
in ne

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

in nebula ut habitaret dixit dñs i sciētia sua Salomō
 וְלִמְסָחָהּ בְּחִבְמֵלוֹ יְהוָה אָמַר לְשִׁכּוֹן בְּעַרְפֵּל
 intelligere sensus nō attingit qđ nō dicere vult
 וְרוֹצֵה לְיֹמֵר שְׂלֵא תְשִׁיג שְׂבָלְנֹו לְהַבִּין אֵת
 quę dā credim⁹ fides vocata et ideo hoc
 זֵאת : וְעַל כֵּן נִקְרָאת אָמוּנָה שְׂנֵאֲמִין מִה
 magis q̄ p̄missi hoc ppter nobi erit vidim⁹ non
 שְׂלֵא רְאִינוּ : וְיִהְיֶה לָנוּ עַל זֶה שִׁכְרֵי יוֹתֵר
 nobis erit nō dā tūc videmus qđ si crederem⁹
 מִשְׂנֵאֲמִין מִה שְׂנִרְאָה שְׂאֵז לֹא יִהְיֶה לָנוּ
 ostēde mihi Moyses dixit hoc ⁊ ppter multū p̄missi
 שִׁכְרֵי הַרְבֵּה : וְעַל זֶה אָמַר מֹשֶׁה הֲרִאֲנִי
 qđo mihi qđ reuelari dicere vult gloriā tuam obsecro
 נָא אֵת כְּבוֹדְךָ רֹצֵה לְיֹמֵר שְׂתַפְּלֶה לִּי כְמוֹ
 magis credam ut causari causa tu es
 שְׂאֵתָה סִכַּת רַסְבּוֹת כְּדֵי שְׂאֲאֲמִין בְּיוֹתֵר
 postiora mea ⁊ videbis fuit ⁊ resposio
 וְהַתְּשׁוּבָה הַיְתֵימָה רְאִיתָ אֵת אֲהוּרֵי
 dicere vult postiora mea dā ap̄aredit nō ⁊ facies meę
 וּפְנֵי לֹא יִרְאוּ כִּי אֲהוּרֵי רֹצֵה לְיֹמֵר
 aut affirmatiuā viā per ⁊ nō negatiuā viam per
 עַל דֶּרֶךְ שְׂלִילָה וְלֹא עַל דֶּרֶךְ חִיבֵי אֵי
 post me q̄ sunt i opib⁹ meis cognosces me dicere vult
 רֹצֵה לְיֹמֵר תְּפִינִי בְּמַעֲשֵׂי שְׂרָם אֲהוּרֵי
 mysteriū ⁊ ppter hoc ppter p̄missi magis tibi ⁊ erit
 וְיִהְיֶה לְךָ יוֹתֵר שִׁכְרֵי עַל זֶה . וְעַל סִכַּר
 ⁊ erit p̄pheta Elaias dixit sanctę fidei nostrę
 אָמוּנָהנֹו הַקְּדוּשָׁה אָמַר יִשְׁעִיהוּ הַכְּבִיא וְהִיהִ
 ⁊ sciētia sapiētia salutiū fortitudo tēporib⁹ tuis fides
 אָמוּנָת עֲתִירָה חֵסֵן יִשְׁוֹעוֹת חֲכָמָה וְדַעַת
 dixer

Exodi. xxxii.

Elaias. xxxii.

CAP. QVINTVM.

dixerunt sicut thesaur⁹ ei⁹ ipse est dñi timor
 יְרֵאת יְהוָה הִיא אוֹצְרוֹ כְּמוֹ שְׂאֲמַר
 vestibulo assimilat hic mūdus dā sapiētes vti
 חֲכָמִיכֶם כִּי הַעוֹלָם הַזֶּה דוֹמֶה לְפִרְזוֹדֵר
 in palatib⁹ igrediaris ut in vestibulo corp⁹ tui ⁊ virgic
 וְהַתְּלוֹן עֲצָמְךָ בְּפִרְזוֹדֵר כְּדֵי שְׂתַבְּנֶם לְמַרְקָלִין
 ad labore dicere vult nari⁹ est ad labore homo dā
 כִּי אָדָם לַעֲמַל יוֹלֵד . רֹצֵה לְיֹמֵר לַעֲמַל
 post eū q̄ venit mūdū h̄reditet vt hui⁹ mūdū
 הַעוֹלָם הַזֶּה כְּדֵי לְנַחֵל הַעוֹלָם הַבֵּא אַחֲרָיו
 figure p̄ viā legis totius glosse cōclusio ⁊ hecē
 וְהוּוּ כָּל פִּירוּשׁ כֵּל הַתּוֹרָה בְּדֶרֶךְ צוּרָה
 corpus ppter ⁊ nō sculū sūt anima attingat vt
 כְּדֵי שְׂתִישִׁיג הַכְּפֵשׁ עוֹלָמָה וְלֹא עַל הַגּוֹף
 breue est in ipso qđ hui⁹ mundi viā qđ attingit
 שְׂתִישִׁיג חַיִּי הַעוֹלָם הַזֶּה אֲשֶׁר בוּ הוּוּ קֶצֶר
 intelligat ⁊ intelligens ira ⁊ saturū pierum
 יָמִים וְשִׁבְעֵי רִצְוֹ וְהַפְּשִׁיבֵל יָבִין
 in glosa multa argumēta cōtra vos habem⁹ Item
 עוֹד יֵשׁ לָנוּ עֲלֵיכֶם קְשׁוּיֹת הַרְבֵּה בְּפִירוּשׁ
 ad vos loquar breuitatē per viā sed legis
 הַתּוֹרָה . אֲךָ בְּדֶרֶךְ קוֹצֵר אֲדַבֵּר אֵלֵיכֶם
 fuit scēdę dom⁹ qđ destructio dicitis dā vos
 שְׂאֵתָם אוֹמְרִים שְׂתַרְבֵּן בְּיַד שְׂנֵי הַיְתֵימָה
 destructio fuit sicut p̄me peccati viā per
 עַל דֶּרֶךְ עוֹלֹן הַרְאִשׁוֹן כְּמוֹ שְׂהִימָה הַרְבֵּן
 dā p̄pterea rectū nō est hoc p̄ting dom⁹
 הַפִּית הַרְאִשׁוֹן וְזֶה לֹא יִתְּכֵן בְּעִבּוֹר כִּי
 alienā seruitutē fuerūt nō scēdę dom⁹ destructioē
 כְּדֵי לְרַבֵּן הַפִּית הַשְּׂנֵי לֹא עֲבָדוּ עֲבוּדָה זָרָה
 sicut

Job. v.

Job. xiiii

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

sicut illarū gentiū sū preceptis ab ulauerit neq̄
 ולא הִלכוּ בחוקות הַגּוֹיִם הַהֵם כִּמוֹ
 Salomon q̄ edificauit pauc̄ dom̄ i tēpore fecerūt
 שָׁעֲשׂוּ בְּזִמְן הַבַּיִת הַרְאִשׁוֹן שֶׁבָּנָה עֲלֵמֶה
 dom̄ destructio fuit q̄a dicere poterim̄ ergo
 אם כן נִכְבֵּל לִימַר כִּי הַיִּתֵּה הַרְבֵּן הַבַּיִת
 i Chriſtū n̄m crediderūt nō co q̄s pro ſecūde
 רִשְׁוֵנוּ עַל אֲשֶׁר לֹא הֶאֱמִינוּ לְמִשְׁיחֵנוּ
 q̄s est iustum argēto q̄s viderūt i p̄pterea ſecum
 אֲמוֹס. i sup̄ Amos dixit p̄pter ip̄m q̄s quartū peccatū
 הָעוֹן הַרְבִּיעִי אֲשֶׁר עָלִיו אָמַר עָמוֹס וְעַל
 voluerūt nō tūc q̄a cōuertētū nō quartum
 אֲרִבְעָה לֹא אֲשִׁיבֵנוּ כִּי אֵץ לֹא אָבוּ
 Messias q̄s ip̄se erat eis vicēs q̄a erat X̄ba eius
 לִדְבָרוֹ שֶׁהֵיחָה אָמַר לָהֶם שֶׁהוּא הַמְּשִׁיחַ
 i ideo crediderūt in eū i nō in lege p̄missus
 הַנְּדוּר בְּתוֹרָה וְלֹא הֶאֱמִינוּהוּ וְעַל כֵּן
 vsq̄ ad vitę suę dieb̄ oib̄ p̄ptuā i cap̄iuitatē cōdēnati sūt
 נִלְקוּ בְּגִלוֹת תְּמִיד כֵּל יְמֵי הַיָּדִים עַד
 יוֹם הַדִּין כִּי יִהְיֶה אֲפָר תְּחֵת בְּפוֹת רַגְלֵי
 multe glossę sunt 3̄ie credentiū
 הַמְּאִמְיָנִים " עוֹד יֵשׁ פְּרִיזָשִׁים בְּרִבְּהָ
 ad p̄firmādā i fideles magne i autoritates i scriptura
 בְּתֻבָּה וּרְאִיּוֹת גְּדוּלוֹת וְנֶאֱמָרוֹת לְחֹק
 auferēt nō scriptū est sicut sanctam fide n̄fam
 אֲמוֹנָתָנוּ הַקְּדוֹשָׁה כִּמוֹ שֶׁתְּוֹב לֹא יִסוּר
 veniat donec fecim̄ orei de i dux de Iuda sc̄p̄tū
 שֶׁבָּט מִיְהוּדָה וּמְחַקֵּם מִבְּיַן רַגְלָיו עַד כִּי יָבֹא
 donec

202. l. iiij
 202. l. iij
 202. l. iij

CAP. QVINTVM.

donec ſclarauit i chaldeo i An̄q̄o ſto. i q̄ mittēd̄ est
 שִׁירָה וְאַנְקְלוֹס תְּרַגֵּם עַד
 in posterū inde q̄a fuit sic qm̄ Chriſtus veniat
 דִּוְיָתִי מִשְׁחִיחָא כִּי כֵן הָיָה כִּי מִשָּׁם וְאֵיךְ
 sicut neq̄s rex neq̄s p̄ba sacerdos vltra eis fuit nō
 לֹא הָיָה לָהֶם עוֹד כִּהְיוּ וְנִבְיָא וְתַלְמוּד כִּמוֹ
 vos sicut p̄pheta vltra nō est Blaph̄ dixit
 שֶׁאִפְר אֲפָר אֵין עוֹד נִבְיָא כִּמוֹ שֶׁאַתֶּם
 in Esaiā p̄terea scriptū ē sic hodie videtis
 רִואִים הַיּוֹם וְכֵן כְּתוּב עוֹד בְּרִשְׁעֵיהֶו
 ascēdet de radice ei i flos iess̄ de radice X̄ga i egrediet̄
 וְיֹצֵא הַמָּר מִבְּזֵע רִשִׁי וְנֹצֵר מִשְׁרִשִׁי וְיִפְרֵה
 de filijs rex i egrediet̄ Jonathas i ſclarauit i chaldeo
 וְתְרַגֵּם וְהִנְתִּים וְיִפְקֹ מִכָּא מִבְּנֵי
 vngetur filioz ei i filijs i Chriſtū iess̄ filioz
 בְּנֵיהֶו דְּרִשִׁי וּמִשְׁחִיחָא מִבְּנֵי בְּנֵיהֶו יִתְרַבִּי
 q̄a ad d̄signādū i Chriſtū ſclarauit venger i d̄ictōe q̄a
 כִּי פְמֵלַת וְנֹצֵר תְּרַגֵּם וּמִשְׁחִיחָא לְהוֹרוֹת כִּי
 p̄missus i Messias ip̄se est vocauerūt eū sicut Hazare
 נֹצֵרִי כִּמוֹ שֶׁקְרָאוּהוּ הוּא הַפְּשִׁיחַ הַנְּדוּר
 sup̄ eū i req̄ſcit hoc post scriptū ē i 3̄ie in lege
 בְּתוֹרָה וְעוֹד כְּתוּב אַחַר זֶה וְנָתַה עָלֵיו
 dona septē ibi q̄a inuenientis d̄ni spiritū
 רוּחַ יְהוָה i שֶׁתִּמְצָאוּ שֵׁם שֶׁבַע פְּתוּחוֹת
 in Iesu p̄tecta q̄a erat p̄pterea sancti spiritū
 רוּחַ הַקְּדֹשׁ לְפִי שֶׁהֵיוּ שְׁלִימוֹת בְּרִשׁוּעַ
 illa in die i scriptū vltra scriptū ē sic i Chriſto n̄fo
 מִשְׁחִיחֵנוּ : וְכֵן כְּתוּב עוֹד וְהָיָה בְּיוֹם הַהוּא
 ip̄sum populoz i signū stat qui iess̄ radix
 שֶׁדָּשׁ יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר עָמַד לְגַם עִמָּם אֵלֵיו
 ho/

ps. lxxvij
 et. lxxvij.
 Esai. ij.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

honor. & gloria reges ei et erit deprecabitur gentes
 צוים ירלשו והיתה מנוחלו כבוד
 in gaudio aquas & hauriens vitra scriptum est & sic
 וכן כתוב עוד ושאבתם מים בששון
 vere dicere qđ poterim saluationis a fontibus
 מפעני השועה ונזכר לומר באמת
 baptisimi sacramenti ppter dictum est hoc qđ
 כי זה נאמר על קידוש הכהילה
 & accipitis pphetas Bonathas & declarauit chaldeo
 והרגם והונתן ברתנבאו ותקבלו
 iustorum ab electis in gaudio nonam doctrinā
 אוליפן חדתא בודוא מפחירי צדיקיא
 Christi nri Jesu discipulos ppter qđ pphetauit
 שנבא על תלמידו ישוע משיחנו
 totū sanctam ad fidē nras & couertere fecerit qđ pđcauē
 שדרשו והשיבו לאמונתנו בקדושה כל
 plena est scriptura tota & sic miraculi per vitā mūdū
 העולם בדרך נס וכן כל הכתוב סגא
 & vires tēp sufficit nō qđbus multis autoritatib
 מראיות רבות אשר לא די זמן וכן
 multa mysteria & inueniētis sup eis ad loquēdi
 לדרך עליהם ותמצאו סתים רבים
 que dixi verba oīa qđ significatur in lege
 בתורה שפעדות כל הדברים שאמרת
 letabimī tūc itelligere ea voluerit qđ si supra
 למעלה שאם תרצו להבינם אז תשמחו
 qđ germinabūt qđs herba & ossa vřa & gaudebitis
 ותישו ועצמותיכם כדשא תפלהנה כי
 qđ est & argumētū seruis eius dñi man cognosceť
 יודע יד יהוה את עבדיו והקושרא שלש
 credi

Esā. xij.

Esā. lxxij

CAP. QVINTVM.

quod nos cogitatis qđ vos cōtra nos vobis
 לכם כנגדנו שאתם הושבים שאנחנו
 deos & qđ habemus in imagines credimus
 מאמינים בצלמים ויש לנו אלוהים
 ppterea vobis est error qđ scitis multos
 הרבה: הודעו כי שגגה היא לכם בעבור
 in celis qđ sūt sanctorū ppter memoriā ipse sūt qđ
 כי הם לזכרון הקדושים אשר בשמים
 & orabim recordabimur eorū sūtitudine eorū vidēdo qđ
 כי בראות דמותם נזכרים ונתפלל
 ad psequēdū fecerūt ipsi sicut peccata & ostēbimur
 ונתודה העוונת כאשר הם עשו להשיג
 siquidē ppter hoc scādālisemini & ne coloris regni
 מלכות השמים ואל תנקשו בזה אחר כי
 erāt lactāis figurē i similitudinē qđ erāt Cherubim Exo. xxv
 הכרובים שהם דמות בצוף תיבוק היו
 nō apud nos sanctorū effigies sic sūt in arca
 בארון ין דמות הקדושים אצלנו לא
 qđ rogam nisi saluabūt nos qđ ipsi qđ credamus
 שנאמין שהם יושרעינו אלא אנכי
 Christi nřm ad Jesu p nobis vt orent eos
 להם שיתפללו בעדנו לישוע משיחנו
 & in glossa in grāmatica sufficere modū locutū sum
 דברתי שווער מספיק בדקדוק ובגדרווע
 ei qđ coiffeta est legis
 התורה שנקשתתף אליו :

CAP. SEXTVM.

DD thal

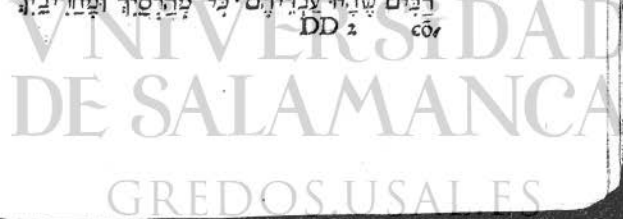
VNIVERSIDAD DE SALAMANCA

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

Thalimul. doctrinā sapiētes vti copilaritū sūt
 עור חדרו חכמים הפלמוד
 & scilicet legumina q̄ sunt ordines in lex
 בשפתא סדרי שהם זרעים ומודע
 que omnia nocumēta mūdātiōes sacrificatiōes & mulieres
 ונשים קדשים טהורות נזיקין שכרם
 parūū rēp̄ q̄ sunt his dictiōibz Tonab' inclusa sūt
 נכללים בשפתי הפלות האלו שרם זמן קמן.
 inser tōi & sunt parūū p̄rēp̄ fuerūt sic quia
 בעבור כי בן היו לזמן מעט. ויש שם בתוך
 viā per multa verba & leges iudicia
 הפשפמים והתורות דברים רבים על דרך
 p̄rouant nihil que & vanitatis & mēdātiōis fabulaz
 חידות ודבנים והבלים כי אינם מועילים
 sicut ea viderent fideles ea scirent quia si
 שאם ידעו אותם הפאמינים ילעגו מהם כמו
 vnam somnū esse q̄a dixerūt somnocium absolutio
 פתרון החלומות שאמר ש החלום אחד
 & sciunt i eo & credunt prophetis de sexaginta p̄tibz
 מששים נבנאז ומאמינים בו הצמים
 & ipsum est ipsum & absoluunt & orant p̄pter illud
 עליו ומתפללים וצותים אלו. והוא
 fabule sunt & sic intellect' & cōsilio cerebri debilitas
 חלישות הפוח ובלבול השכל. וכן יש חידות
 rabi mēbū ei' dixerūt sicut sapiētū v̄roz multę
 חבות מחכמים כמו שאמר ויבריה דרב
 hoc oēt q̄a si mēsuraz nouē bati erat sic lagena culūā
 פלוני פחמת פת תשעה קבין. שאם הוא
 in mēbro ei' expleti fuerūt eū quare explei viā per
 על דרך משל לפה המשולוהו באיברו
 irrisio

CAP. SEXTVM.

irrisione q̄a fecerit manu ei' aut brachio ei' vel i capite ei' & non
 ולא בראשו או זרונו או ידו שעשו צחוק
 regis & g dictum & sic est sanctam fidē nostrā credentiōis
 לפאמיני אמונתנו הקדושה. וכן מאמר עוג מלך
 leucarū trisū qd erat Israhel castra sup Balan
 הפשן על ספנה ישראל היתה תלתא פראאי
 sup eos & ciciā montē & enellam ego vadam
 ארזיל אצא ואיעקר טורא ארשדי אנפריהו.
 & p̄forauerūt eū formice & venerūt i capite suo accepit eū
 ופקליה ברישיה ואתו נמלי ונקמיהו
 dētes ei' creuerūt eijcere a se voluit i humer ei' & scēdit
 ונתת לתפיה. בעא למרמיה רבוהי לשיניה
 cōfregisti impioy dētes scriptū ē hoc & p̄pter & p̄fractū sūt
 וקברוהי. ישל דא כניב שני רשעים שברת.
 p̄uder me q̄a creuisti nisi cōfregisti legeris ne
 אל תקרי שברת אלא שרברת. כי בושתי
 mirabilia & sic sūt hęc verba & audire legere
 למרא ולשמע הדברים האלה. וכן הנפלאות
 miraculū ei factum est q̄a dicunt q̄narrant
 המספורים שאומרים אתרילע ליה ניקא
 irridēt que similia his multa alia & verba
 ודברים אחרים רבים באזה אשר מצחקים
 rex hui' & p̄pter causā hodie credentes ca
 מהם הפאמינים היום. ובסבת זה הפלך
 Babelā & Bēnā Ferdinād' Bēnā q̄a v̄ccerūt & regia
 והמלכה שעבר דון בירנאדו ודנא אלישעב
 Budei q̄a v̄enerūt eū Thalimud totū p̄nere stauerūt
 דרו לשרוף כל החלמוד שרילינוהו יהודים
 & destrūctes te dissipātes te q̄a serui eorū dērsi multū
 רבים שרוף עבדיהם. כי מהרסו ומחר יבן.
 Et. tit. DD 2 cor

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

cōbūssisset est qđs vobis dico & ego exhibet ex te
 מספד האזן ואני אומר לכם שאם ישרפרתו
 ad inveniendā magnā miam vobis fecissent quod
 שהיו עושים עמכם הסד גדול למצוא
 cōmodū vobis nō ē qđ ppterca animę vřę requiē
 מרגוע לנפשכם בעבור כי אין לכם תועלת
 qđ vřę ab illa hęc & discrepātes sūt multę opōnes qđ a i eo
 בו כי הסכרות רבות וכלונות זו מזו שעד
 iudiciā sua ad iudicādū veritatē sciērit nō hodie
 היום לא ידעו האמת לדון משפטים
 sūt multa & argumēta deū suum & ad querēdū
 ולדרוש לאלהיהם וכתובות רבות
 & sic respōsōe est sine & maior ps cop diversis in dicitōib9
 במלות שונות ורבים בלי תשובה וכן
 Itasman fili9 Moyses rabi hoc sup novitates scripsit
 כתב החידושים על זה רבי משה בר נחמן
 Alpheg rab & etiā verum sensum pturbavit & ipic
 הוא לכלל השכל האמיתי ואף רב אלפס
 cōsumatissim9 ipic est licet multa dubia adduxit
 הביא ספקות רבות אף כי הוא הפוגח
 vobis attulit nō hęc oia & cū egoviderē qđ in ipis
 שפרם ונראותי כל אלה לא הבאתי לכם
 cōfūssōis liber est quia Thalmud ex autoritates
 ראיות מן התלמוד לפי שהוא ספר בלבול
 sanctam fidēnsam apud credētes sic non est qđ
 מה שאין בן למאמינים אמונתנו וקדושתה
 qđ sūt & in ordinib9 & i legib9 suis i pceptis suis
 בחוקיהם ובדתייהם ונערכאות שלהם כי
 & sciunt & clara & recta sūt pura omnia
 כולם ברורים ונבוכים וספורשים ויודעים
 du

CAP. SEPTIMVM.

dubijs & sine sciētiā suas oēs cōfūssōe abiq9
 בלי בלבול כל הכמותיהם וכלי ספקות
 opera intelligitis quō igitur & argumētis
 וקושיות ואם בן איך תבינו אל בעולות
 hui9 & ppter causam manifestei9 opus et oīi ps. xxxvii
 יהיה ואל מעשה ידיו וקצת זה
 qđ dicit infra qđ scripsit est i vobis cōfirmabit
 יתקיים בכם הבתוב למטה שאומר
 cōnerit fueritis nisi edificabit eos & nō dissipabit eos
 יורדם ולא יבנם אם לא תשובו
 sanctam fidēnsā ad credēdū
 להאמין אמונתנו הקדושה :

CAP. SEPTIMVM.

qđbala. i. receptōis sciētiā sapiētes vři copilarūt sūt
 עוד תברו חכמיכם הכמת הקבלה
 & intellect9 vř sapiētiā vřa & ipa ē
 העצמות והוא חכמתכם וביתכם
 irrident ipsi qđ populorū ad oculos nō sed
 אבל לא לעיני העמים כי הם משחקים
 & que materia. i. nifer9 lřaz ex notariqon. i. lřa p. lře p. vos
 עליכם מהטוריקון ונרא כטוריא
 sciētis sicut nucis omis qđ ē & trāsmutatio. i. lřaz 2. s. vj.
 והמטרה שהוא ננת אגוז כמו שידעתם
 tria illa sup denotāt & thā & nūm gūmat qđ
 כי גימל נון תתי מורות על שלשתם
 pro hac in sciētiā sapiētes vři locū sūt & quia
 ובעבור שדברו חכמיכם בהכמה הזאת לפי
 oēs ppterca neq9 intellectu fundamēto sine arbitri suo
 רצונם בלי יסוד ותבונה לכן כל
 DD 3 q au

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

sicut nuber? Jesus e numer? da pollat idē t lethona. Iohis
 ויהיה הכי הווי כי סכום לשו פסוקם
 ipm ecce Jesus legeritis eū t si ichoua Marie
 מרים יהיה ואם תקראוהו לשו הנה הוא
 ex nihilo qd est qd creatur ppter esse i signūde sua snorat
 פורה בענינו יש לפי שפרא יש מאין
 legeritis eū t si manu ei? t sub exeo sunt cois
 והכל יש מפנו ותחת ידו ואם תקראוהו
 saluator qd est i signūde sua denotar ecce Jesus
 ישוע הנה מורה בענינו שהוא מושיע
 recti est t sapiētia vīa i tellect? vī hoc ē t si t redēptor
 ונואל ואם זה צינתכם והכנתכם יתכן
 Mōpēs qd dicit dicim? Chriſtū nr̄m Jesum da ppter
 ששל ישוע משיחנו נאמר שאמר משה
 si ipse ego ego qd nunc videte mirabili i ppbia sua
 דעו. 32.
 בנבואתו נפראה ראו עמה כי אני הוא
 q sunt dictionū eū iteratiōe trinitatī mysteriū ad dnoatū
 להורות סתר השילוש בפלג הפלות שרם
 t hoc ē idē sūt t sūt? ev ipse da q dicit patris verba
 דברי האב שאומר כי הוא בננו אחד וזהו
 qd dala per vīa t nō scriptura ex doctarātū vere
 באמת מכוונש מן הבנוב ולא בדרך קבלה
 q sūt i lege magnarū litterarū i mysterio dicim? t sic
 וכן נאמר בכתר אותיות גדולות שבתורה
 dictione ex valetū sicut trinitatis mysteriū dnoat q ipse
 שהן מורות סתר השילוש כמו הילת מן מלת
 ecce magna da ipse ē Israel audi ex textu ecpad. I. vni? Deut. vj.
 אחי מן שפע ישאל גדולתה הנה
 ex textu pua t aleph est vno qd plus denotar ipse
 היא מורה שיותר מאחד הוא ואלף קטנה מן
 DD 4 facti

Eccl. xj

Deut. 32.

Deut. vj.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USALES

CAP. SEPTIMUM.

sicut qd illos qd idē admirant vba eorū qui audistē
 השומעים דבריהם יתמרו תמיד מהם כי הם
 nō vērū t qd obſuat mulierū t fabularū diuinatiōis vba
 דברי לוסם והודות נשים ושופרי לוח לא
 Eccles. xj Mōpēs recepit eū qd dala? sapiētia optioatē vīa t si i sciat
 ידוע ולפי דעתכם חכמת הקבלה קבלה משה
 secreta. Arcana i ca qd sūt ppter ea scripsit eā t nō in simai
 מסויני ולא בתנה בעמר שראו מה סודות
 nist vniſgaris homo ois i telligeret ea q nō multa
 הרבה שלא יבינם כל אדם בינוע אם לא
 relicta sunt arcana t hęc magni? sapiēs foret
 יהיה חכם גדול ואלה הסודות נשארו
 vel t in notariqon i figura vel litterarū in numero
 בסכום האותיות או בצורה ובנוטריקון או
 litterarū i signūde vel i scriptura q sūt sup̄ sua in verbis
 בדברים היתרים בפחוב או בענין האותיות
 vobis adducā ecce si sic est igitur dictionū aut
 או המלות ואם כן הוא הגנה אביא לכם
 ppter ea cōtra eas respōdere poterit ad qd nō autoritates
 ראיות שלא תוכלו להשיב כנגדם לפי
 fide nostrā ad magnificādū t valide fortes da ipse sūt
 שהם חזקות והכרחיות להגדיל אמונתנו
 qd vos Jesus nomē da nūc t vīcā sanctam
 בקדושה ואומר עתה כי שם ישוע שאתם
 solis littere eū tribū Jesum nōnunq? vocatis
 קוראים לכפעמים ישו בשלש אותיות לבד
 ex ichoua. Iohō Jesus qd nat? est denotar ipm ecce
 הנה הוא מורה שגולד ישוע מיהיה
 t Maria Jesus i lingue mataria da matre ei? ex Maria
 ופסחים אמו כי נפרא מנריא ישו ומרים
 sicut

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

Heul.f. sacrificia qđ denotat ipsa etiā ecce vaiqra. i. vocauit
 ויקרא הנה נם היא מורה מי קרבנות
 doctor veniret donec exiguu q tēpore erāt iuniorū
 הכהמות היו לזמן מעט עד שיבא מורה
 pluritate & ppter Christi nř Jesus q est iustitie
 צדק שהוא ישוע משיחנו. בעבור האריכות
 & paruas magnas litteras oēs hic scripsi nō
 לא כתבתי בזה כל האותיות גדולות וקטנות
 denotāt q ipse dicere qđ poterim in lege q sunt
 יש בפרה שגובל לומר שהן מורות
 in notariqon sic etiā sanctę fidei nře secretū
 סתר אמננתנו בקדושה. ונם בן בנטריוקון
 oñi nomē pater spiritū sūt dicim⁹ beresith. i. principio
 בראשית נאמר בן רוח אב שם יהיה
 & fines bara. i. creauit ex dicitōe dicim⁹ & sic inuocabis
 תמרא וכן נאמר מן ברא .. וכו' לי
 denotant deus creauit in principio dictionū
 תיבות בראשית ברא אלהים מורים
 & littera veritas qđ illud ē ad designādū emet. i. veritas
 אמת להורות שהוא אמת. והאות
 & littera beresith ex dicitōe beth prima
 הראשונה בית מן בראשית והאות
 ois ad oculos dicitōe ex lamed que est
 האחרונה שהיא למד מן מלת לעיני כל
 triginta ad designādū q ipse sūt dicim⁹ Israel
 ישראל נאמר שהן להורות שלשים
 in mūdo Jesus saluator nř qđ apulauit ānos & duos
 ושתיים שנה שהרץ מושיענו ישוע בעולם
 in quib⁹ scriptū est qđ qđ omne ad dicitōē & hoc est hoc
 הנה. והנה לומר שכל מה שכתוב בראשית
 quae

CAP. SEPTIMUM.

que fuit Jesu i redēptiōe cōpletū est legis libris
 ספרי התורה נשלם בנאות ישוע שהיתה
 dicere & poterim ānos & duos triginta post
 אחר שלשים ושתיים שנה. ונבל לומר
 beresith in capite quā inuenies aliam autoritatē etiā
 נם בן ראיה אחרת שתמצאו בפרשת בראשית
 dictionē vsq ad beresith dicitōe ex elohim bara
 ברא אלהים מן מלת בראשית עד מלת
 triginta elohim nomē qđ noiatur sexus dies
 יום הששי שגזפר שם אלהים שלשים
 ad designādū magnū mysteriū & hoc est vicib⁹ & duab⁹
 ושתיים פעמים והנה סתר גדול להורות
 vltima que fuit iudiciū mēsurā est elohim qđ
 כי אלהים הוא מדת הדין שהיתה נרונה
 triginta vsq ad primi hois pctō ex quotidie
 תמיד מן עון אדם הראשון עד השלשים
 Jesus manū per qđ redēptim⁹ ānos & duos
 ושתיים שנה שגזאלנו על נד ישוע
 pena a & saluauit nos q redemit nos Christi nři
 משהנו שגזאלנו והושיענו מן עוננו
 dicim⁹ hoc ppter quia puni hois pctō
 עון אדם הראשון אשר על זה נאמר
 qđ peccauit pānuis pater nři Estias q dixit
 שאמר ישעיהו אברה הראשון המא. כי
 gen⁹ omne natū ē huc vsq ex tūc hoc ppter pctū
 בעון הזה מאז ועד עתה נולד כל מין
 quibus recipit nō nūc & st in eo humanū
 האנושי בו. ואם עתה לא יקבל כל אחד
 in infernum cōdēnabitur baptisimī sacramētū
 קידוש הסוכרה. יענש לנהינם בעבור
 anima

Estias.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

anima dñate sūt pūni pñs nri ppter pctū qđ
 כִּי בָעוֹן אָבִינוּ הִרְאִינוּ נִעְנָשׁוּ הַנְּפֹשׁ
 oue qđ sūt mortē mortēs dictū est sicut corpus
 והֲרֹקֵף מִמּוֹ שֶׁנֶּאֱמַר מוֹת תָּמוּת שֶׁרָן שֶׁמֶר
 nō est qđ dīderūt sapiētū vřox opōne scđcēt mortē
 מִיָּתוֹת לִפְי דַּעַת הַחֲכִימִים שֶׁאָמְרוּ כִּי אֵין
 dicto tēto magi in lege necqđ supflua dēficiēs ista
 אֵת חֲסֵדָה וִיתִיבָה בְּתוֹרָה וְכָל שֶׁכֵּן מִלֶּה
 redēptioe sua Chriſti nri Ieſus abſtulit animę t pñā
 וְעוֹנֵשׁ הַנְּפֹשׁ הַסֵּד יִשׁוּעַ מִשׁוֹחֲנוּ בְּאִוְרֵהוּ
 quōdic remāſit corpōis t pena bapūſimo t hoc est
 וְהוּוּ בְּבוּבִילָה וְעוֹנֵשׁ הַגּוֹף נִשְׁאָרָה תְּמִיד
 peccati pñā ad remittēdū est bapūſimi sacramētū qđ
 כִּי הִידוּשׁ הַטְּבִילָה הִיא לְסִלּוֹת עֲוֹן
 gūat ad pēcādū sed ſigillatim animę cuius pūni
 הִרְאִינוּ לְכָל נֶפֶשׁ בְּפִרְט אֲבָל לְכַפֵּר בְּכֹל
 Ieſu redēptio necessaria erat humano generi toti
 לְכָל מִין הָאָנוּשִׁי הֵיטָה צְרִיכָה גְּאֻלַּת יִשׁוּעַ
 nimis grauc pūni pctū erat quia Chriſti nri
 מִשׁוֹחֲנוּ לְפִי שְׁהִיָּה עוֹן הִרְאִינוּ כִּבְדַּ מְאֹד
 vřitātū epīarcharū tēp vřox ad pñō nri tēdę t a dieb
 וְסִימֵי אֲדָם אָבִינוּ עַד זְמַן הָאָבוֹת נִהְיָ
 peculiariter ad inocēdū t holocausta sacrificia offerre
 לְהַעֲלוֹת קִרְבָּנוֹת וְעוֹלוֹת לְסִלּוֹת בְּכַרְט
 Incaim scriptū est sicut peccatū hoc animę oñi
 לְכָל נֶפֶשׁ מוֹת הָעוֹן כְּמוֹ שֶׁתָּבוּב גְּמֹן
 Dēſtę aduētū vřox pñarcharū t a tēp t hoc t abel
 וְהָבֵל וְנִחַי וְיִסְמֵן אָבוֹת עַד בִּיאַת הַבְּשִׁיחַ
 in loco circūciſſōis pactū fuit in lege pmiſſi
 הַפְּדוֹר בְּתוֹרָה הֵיטָה בְּרִית מִלֶּה בְּמִקּוֹם
 qđ parat

sch.ij.

CAP. SEPTIMUM.

qđ paratę erāt gētes oēs et quia bapūſimi
 הַטְּבִילָה וְיַעֲבֹדָה כִּי כָל הַגּוֹיִם הַעֲתִידִים
 ferre possent nō Chriſti ad fidem vt cōuerterent
 לְשׁוֹב לְאֵמוּנַת הַבְּשִׁיחַ לֵאמֹר וְכָל הַכּוֹלֵן לְסִמּוֹל
 t abſtulit miā est illis vřis t circūciſſōis pacti acerbitatē
 צָעַר בְּרִית מִלֶּה נִהְיָ עִפְיָה רַחֲמֵנוֹת וְהַסֵּד
 loco ei bapūſimi sacramētū t ordiauit circūciſſōis pactū
 בְּרִית הַפֶּלֶה וְסִדֵּר קִידוּשׁ הַטְּבִילָה בְּמִקּוּמָה
 sicut pūni peccati pñā peculiariter ad remittēdū
 לְכַפֵּר בְּפִרְט עוֹנֵשׁ הָרִאשׁוֹן כְּמוֹ
 morte cū ſecđ vřim t delebit in Eſaiā scriptū est Eſaiā.
 שֶׁתָּבוּב בְּיִשְׁעוֹהוּ וְכַפֵּר בְּרִיתְכֶם אֵת מוֹת
 xlviii.
 ipſa sūt qđ ſtabit nō inferno cū t pactū vřis. l. vřisio
 וְחֻזְתֶּכֶם אֵת שְׂאוּל לֹא תִקּוּם כִּי הֵם
 circūciſſōis pactū qđ dicit Sācti Spiritū vřā
 דְּבָרֵי רוּחַ הַקֹּדֶשׁ שֶׁאָמְרוּ כִּי בְרִית הַפֶּלֶה
 pphētę t vřisio Chriſti nri Ieſu morte post delebit
 זְכַר אֲתֵרֵי מוֹת יִשׁוּעַ מִשׁוֹחֲנוּ וְחֻזְתֵּי הַבְּנוּאוֹת
 ad redimēdū ad ſeros dēcēdū post vřisio ſtabit non
 לֹא תִקּוּם עוֹד אַחַר שׁוֹרֵד לְשִׂאוּלוֹת לְגִאוּל
 tūc qđ colozū ad regnū t vt adduceret eas atas
 הַנְּפֹשׁוֹת וְהוֹרִיכּוּ לְמַלְכוּת הַשָּׁמַיִם כִּי אֵד
 vřisio futurū eſſet necqđ i eo pphētę oēs pphētę eſſet
 יִשְׁלַמְנוּ כָּל הַבְּנוּאוֹת בּוֹ וְלֹא יִהְיֶה עוֹד
 infidās flagellū vřisio dicit t sic pñmātę sūt t sic pphā u. x. xx.
 נְבִיא וְכֵן הִתְמוּ וְכֵן אָמַר עוֹד שׁוֹמֵן
 qđ perituri eēt dicit vřisio t cōculcationē ei t critis trāſſert eēt
 כִּי יַעֲבֹר וְהִיטָה לְוֹ לְמִרְמָס רֹצֵחַ וְלֹמֵר שֶׁלֹּא אֲבִדוּ
 qđ cū morte crediderūt nō qui oēs i cōculcationē t futuri eſſet
 וְהָיוּ לְמִרְמָס כָּל אֲשֶׁר לֹא יִאֲמִינוּ שֶׁנְּסִיחַת
 & sic

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS USAL ES

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

"sic essent? redimedi & resurrectione ei? Christi nri Jesu
 ישוע משיחנו . שאם נאמרה על הזקרה
 & cu morte cu fadus percussim? supra dixit
 אמר לפניה ברית את מות ועם
 no trasserit cu insidas flagellu pactu fecim? inferno
 שאור עשינו חזה שום שומך כי ועבר לא
 "i medacio spem nras medaciu possim? da veniet sup nos
 יבואנו כי שמינו כזב פחסנו ונשקר
 illusozes viros perituros esse pphauit da pccatum
 נבחרנו כי נבא שואבדו אנשי לצון
 per via nisi dei verba intelligat q no ipsi
 שאינם מבינים דברי אלהים אלא בדרך
 circuiculis pactu pcutere "cogitant litterale
 הפשט והושכים בכרות ברית מה
 "absq eo Jesu morte absq i eternis "statuere illud
 ולהקימו לעולם בלי מות ישוע וזכי
 vos sicut aias ad redimedi ad feros vtr dcederet
 שיריד לטאולות לגאול הנפשות כמו שאיתם
 sicut incuclatiode erit & ppterca hodie intelligitis
 כשיריד לטאולות לגאול הנפשות כמו שאיתם
 sup vos illud totu qd pletis e hodie videtis vos
 שאיתם רואים היום שנשלתם כל זה עליכם
 ecce ego vtra dixi "sic pmanis vestra ppter
 על משותבתם: וכן אמר: עוד הנני
 angulari pbatu lapide lapide ston mita i fudametu
 יסד בציון אבן אבן לחן בנת
 festinet ne q crediderit fundatu i fudametu pcciofu
 יקמת מוסד מוסד הפאמין לא יחיש
 ppter huc ppheta qd dicta fuit dicere poterim? da
 כי נוכל לומר שנאמרה הבנואה הזאת על
 Eze

Esaias. p. viii.

CAP. SEPTIMUM.

Ezequiam ppter dicta fuit quia si Christi nri Jesu
 ישוע משיחנו . שאם נאמרה על הזקרה
 ne q crediderit dixit quomo dachi declarauit sicut
 כמו שפירש קמחי איר אמר הפאמין לא
 piope ecce da longe qd hoc e denorat da festinet
 יחיש כי מורה שיהו רחוק כי הנה קרוב
 huc ppheta qd ppterca ita? ei? vntu? erat
 היה לבוא עתו בעבור כי הבנואה הזאת
 lapide qd dixit i ite ppheta? Zachas i dieb? fuit
 היתה בימי אחז אביו : ועוד שאמר אבן
 "no regnu ei? i eternis qd futuru e ad dsignadu pbatu
 בחן להורות שתהיה לעולם פלכותו ולא
 non "sili? ei? Ezequie regnum ecce da ita fuit
 היה בן כי הנה פלכות חקירו ונניח לא
 scriptu e sicut ex eis perit da eternam fuit
 היתה עולמית כי אבדה מהם : כמו שפירש
 ppheta fuisse t licet Jeremias libri in fine
 בסוף ספר ירמיהו : ואף שהיה הבנואה
 custodierit si Danid dixit sicut cu aditoe huc
 הזאת הנאמית כמו שאמר דוד אם ישמרו
 vnqua scriptura dicit no ecce pactu mesi filij tui
 בנך בריתי הנה לא יאמר הפתוב לעולם
 ipse da hui? mundi vlti ppter eterna ppheta
 נבואה עולמית על חיי העולם הזה כי הוא
 i capitulo supra dixi sicut dicitu breuis
 כצר פנים כמו שאמרתו למעלה בפרק
 negauerit "sciens "stelligite scido
 השני : וננו ותועו : והכמבים כהשו
 gen? natu e no da "dixerit pmi? hois pcuti
 עון אדם הראשון ואמרו כי לא נולד מין
 pro

Jeremias.

ps. cxxix. et. cxxxi.

EPISTOLA AD HEBRAEOS.

propter illud anima fuit adēnata & qd nō ē co humanū
האנושי בו ושללא נעלשה הגפוש בעבורו
in iniquitate ecce David dixit qd oblitū sunt & ecce
הנה שכחו מה שאמר דוד הן בעון
mater mea cōcepit me. Lepit fm. b. hic. & i peccō cōcepit sū
אמי הוללתו והקמא

ps. l. ij.

discerentibus i viciis ubi sententię iteratiōe qd scriptū est
שכתוב בפסל ענין במלות שונות
sapientes vti respōdebūt & qd sit verū qd hoc ad vñgnādū
לחורות שזה אמר ומה לשיבו חכמים
dixit qd sapientes vti oblitū sūt & sic hoc cōtra
על זה וכן שכחו חכמים מה שאמר
ecce qd mox ē ipsa q̄ peccauerit anima & sequiet

Ezechl. viiij.

q̄ peccati causa q̄ ipsa est anime p̄ me mēto facta ē ibi
יהזקאל הגפוש ההטאת היא תמות: כי הנה
q̄ peccati causa q̄ ipsa est anime p̄ me mēto facta ē ibi
שם נזכר עונש הגפוש שהיא סבת העון כי

Genes. viiij.

dicione oblitū sūt etiam & cinis puluis est corpus
דגוף הוא עפר ואפר: ונס כן שכחו מלת

Secū. ij.

dixi sicut mores dug sūt q̄ mores mores
מות תמות כי הן שתי מרות: כמו שאמרת
in capitulo que dixi qabbale & ex vrbis supra

Secū. ij.

למעלה: ומדברי הקבלה שאמרתו בפרק
& cōclusio nimis multa maris sicut arena extat hoc
הנה יש כחול הים הרבה מאד והפסל
ad oia in scriptura respōso est qd abis meis ex oibz

ps. lxxiij.

מכל דברי כי יש תשובה בכתוב לכל
cōtra nos vobis q̄ sūt & argumenta dubia
הספקות וקושיות ויש לכם כנגדנו
vobis & nō ē perit spes v̄ra qd ad p̄bādū
לנסות כי תתקבם אברה ואין לכם עוד
decla

CAP. SEPTIMUM.

declarant sicut quo vsq̄ d̄sciat vobiscū & nō est ppheta
נביא ואין אתכם יודע עד מה כמו שפירשתי
cōuertat p̄ misericordias suas deus quinto in cap.
בפרק החמישי: האלהים ברחמיו ישוב
secū dū voluntate ad lucē de tenebris vos & educat vos
אתכם ויוציא אתכם מאפלה לאורה כרצון
Zamorēnsis Elfonti
אלפונשו די סאמורה:

FINIS. סוף.

Operis peroratio ad eundem . R. D. Archiepiscopum Toletanum.

Peruenim⁹ iam Archiepresul excellētissime ad optatā
curriculi nostri metā, exegim⁹ opus variū, difficile, &
lectionis in suo genere nō mediocri, Quodq; nō modo
utilissimū bonarū litterarū studiōsū futurū sit, verum &
ad cognoscēda sacre scripturæ mysteria Christianæ Rel
pub. sit maxime necessariū, Quæ causa fuit vt ingentioli
nostri monumēta tuo potissimū nomini consecrata in lu
cem emittere auderē. Tuū ergo erit Princeps clarissime,
sudores meos, qua hoc genus omnia soles, humanitate su
scipere, amplecti. Et nunc & in posterum tueri. Quod
si, vt spero, feceris, ad maiora forsan aggredienda, nec
nomini tuo, cui omnes vigilie mee sunt nuncupandæ,
in honesta, nec veræ sapientie cultoribus, quibus prodes
se maxime opto, inutilia, me reddes alacriorem. Vale li
terarum presidiū & seculi nostri ornamentū & decus.

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USALES

ונדפס בבית מִיכָאֵל דִּי אֵינְיָאָה אִישׁ יִשְׂרָאֵל
 ונאמן ודורש טוב לעמו .. והיתה השלמתו ביום
 שלישי שהוא יום ראשון לחדש פֵּאָיו . שנת
 אלף וחמש מאות ועשרים ושש למנין ישועתנו .
 על יד המחוקק רודִלִינוּ דִּילָה לִטְרִי אומן ישראל
 ונאמן ומבין באומנות תיקון האותיות ודפיסתן
 יותר מכל אשר נמצאו במלכות ספרד .. בימי
 המורה וחסיד דון יואֵן דִּי פִיֶדְרָאָה מתקן
 ושופט בבית החכמה הזה .. תהלה לאל ..

בנלך ואני ..

ברוך נתן ליעף כח וְלֵאִין אֹנִים עצמה ירבה ..
 ישמע חכם ויוסף לקח ונכון תחבולות יקנה ..
 תן לחכם ויחכם עוד הודע לצדיק ויוסף לקח ;
 אשרי אדם מצא חכמה וְאִדָם רִפִּי תבונה ..
 כי טוב סחיה מסור כסף וּמְחֻרִין תבואתה ..
 בילאו .. ברוך יהוה לעולם אמן ואמן ..

EE

VNI VERSIDAD
 DE SALAMANCA
 GREDOS USAL ES

דברי המתבר .

ויהי בימי אדוננו הקיסר דון קארלוש
 מלך ספרד ורומה המגדול אמונתנו
 הקדושה בשנת אחתעשרה למלכו .

ני אֶלְפִּוְנִשׁוּ דִּי סְאֵמֹרָה בן החכם יואן
 דִּי סְאֵמֹרָה הנקרא בִּיבִיל חבתי זה ספר
 הדקדוק מלשון הקדש עם שאר אמרים הכתובים
 עמו . והוא שלם עם כל שרשיו . שהעתקתי אתו
 בלשון רומית כפי סדריה ועניניה ושמושיה . מכל
 אשר השיג ידי ומאשר ראיתי בספרי המדקדקים
 הקדמונים .. וזה עשיתי ברשות ובמאמר אדוננו
 הכהן הגדול של מליטולה . כי הוא הראשון
 בכהונת מלכות ספרד . ולפני גדולתו ומעלתו כל
 עמו תמיד יפלא ויחרד . אשר נקרא בשמו דון
 אֶלְפִּוְנִשׁוּ דִּי פִּוְנְשִׁיקָה .. וחברתיו בכאן במתא
 אֶלְכָאֵלָה דִּי אֵינְיָאִישׁ בבית החכמה ובקהלת
 החכמים והמורים אשר היו בה . כי כולם ידעו
 אתי והם חזקוני ואמצוני לחברי . ויותר מכולם המורה
 וחכם גדול פִּדְרֹו סִירְאֵילֹו כי הוא עזרני בכל
 כחו בכונתו השלימה . אשר מחכמת אלהים תמימה .
 פי בטורה גדול עשיתי זה בעבור שהיה להם חשק
 גדול לדעת ולהבין הלשון הזה אשר יש צורך
 גדול להאיר להם בו . להספיק ספקם ולהבין סתרי
 הספרים . ארבעה ועשרים מאירים כספירים . כולם
 נכוחים למבין ולשרים למצאאי דעת . ובהסכמת
 כולם עשיתי זאת לעבודת האל נורא ואינסוף עד שיפוח
 היום . ולא לעשות לי שם כי לא שמתו זהב כסלי ;
 ונדפס

NOMINA MENSIVM.

¶ Nomina mensium Hebræorum partim ex sacra scriptura, partim vero ex vsu eorum accepta. Et sunt menses lunares, A neomenia nostri Martii incipientes.

- 1 נִסְחָן Niçan .i. vexillū, probatto, miraculū, Esther. 5.
 2 יָרֵךְ vel יָרִיד Iar, idest lux, vel visio, vel doctrina, זִוּר ziu, splendor, tertii Regum. 6.
 3 סִינָן çiuā, velamen, vel rubus, vel spinosus, Esther. 8.
 4 תַּמְּוִז Thammuz, idest idolū, vel incendū. syrū est.
 5 אָב Ab, idest pater.
 6 אֵלּוּל Elul, idest vhlatus, vel pernoctatio, Nec. 6.
 7 תִּשְׁרֵי Thisri, idest remanens, vel habitatio, vel principium. syrum est, vel canticum.
 8 כֶּסֶלֶב vel מַרְחֶשֶׁן Marchesuan, idest eruditio, vel cogitatio, בּוּל bul, idest germen, tertii Regum. 6.
 9 כִּטְלֵן kitçeu, idest fiducia, vel spes, Nec. 1.
 10 טֵוֶת Teueth, idest bonus, vel bonitas, Esther. 2.
 11 שֵׁבֶת vel שֵׁבֶט Seuath, idest virga, tribus, familia, baculus, שֵׁבֶת sessio, vel requies, vel habitatio.
 12 אָדָר Adar, idest decor, Esther. 3. et. 9.

Hæc

¶ Hæc vocabula præterminā sunt in dictionario Hebræo huius libri, אִישׁר לֹא יָרָא לא peccet, non est enim homo qui nō peccet, אֲנִי לֹא אֵשׁ idest conuersus sum ego renunciare corde meo in omni labore quem laboravi, Et procedunt per ordinem alphabeti hebraici.

¶ De littera א Aleph.

- אָפִי Poma, secundum beatum Hieronymum, vel rami, secundum hebræum. Cant. 6.
 אֲלֵךְ Luxit, Exodi. 35.
 אָבָס Impingavit. I. in crassavit. Prouerb. 15.
 אֲגֻרָה .i. אֲגֻרָה Pecunia, vel nūmus, primi Regum. 2.
 אֲדָר Decor. I. nomē duodecimi mēsis. Esther. 3. et. 9.
 אָוֶן Iniquitas, dolor, vanitas. ps. 35. et. 36. fm. b. Hie.
 אֲרוֹת Herbe virides, quarti Regum. 4.
 אָזַן .i. אָזַן Auscultavit. I. pōderavit. I. exquissit. Eccles. 12.
 אָח Arula. Hieremie. 36. I. alter. I. heu. Ezechiel. 6.
 אֲרִי Inimicus fuit. Exodi. 23.
 אֲרִיב Inimicitia. Gen. 5. אֲרִיב terribilis. fec. Cāt. 6.
 אֲשֵׁרֶן Pupilla. scilicet oculi, vel tenebræ. Prouer. 7.
 אֲכִילָה .i. אֲכִילָה Cibus, esca, vel frumentum, Genesis 41. Et tertii Regum. 19.
 אֲלָה Iuramentum, maledictio, Genesis. 26. Et psal. 9. vel. 10. secundum beatum Hieronymum.
 אֲלָה Quercus, vel terebinthus, Genesis 35.
 אֲנָה Casu accidit. Exodi. 21.
 אֲפַר pro אֲפַר in aliquibus libris.
 אָפַס Defecit, consumpsit, finiuit. Genesis. 47.

EE 2

separ

VINIVERSIDAD
 DE SALAMANCA
 GREDOS USAL ES

- אציליה Separati. Exodi. 24.
 ארייה ארייה Leo, leones. syrum est. Daniel. 6.
 אריאל Fortis. Kaltare. Ezechi. 43. אתי accusatio me.
 ארתך Accusatio te. אתו illum, אתם illos, אתכם
 accusatio vos.
 אתם Vos mascul. אתנו accusatio nos.
 אתו. I. אתנה Vos femi. &c.
 ¶ De littera ב Beth.
 בה In illa, vel in ea, בן in illis femi.
 בזק Fulgur, Ezechiel. 1.
 ביה In ipso, vel in eo. Daniel. 4.
 בינה Intelligentia. Prouerbiorum. 1.
 בנא Pirus. Psal. 83.
 בכאים Piri, secundi Regum. 5.
 בוכיה Plorans, femi. Threno. 1.
 בכן In vobis, femi.
 בכורה Primum pomum ficulnea, Hofee. 9.
 בער Ardor, succensio, focus. Esa. 4.
 בערה Incendium, vel incensio. Exodi. 22.
 בצר pro בצר in aliquibus libris.
 בער Armentarius. Amos. 7.
 בקשה Petitio, vel deprecatio. Esther. 5.
 בר Puritas. Esata. 1.
 ברי Frumētū, pastus, electū. Iob. 37. et 39. Prouer. 31.
 בתו הלבש Aedes animæ, idest olfactoriola. Esata. 5.
 ¶ De littera ג Guimal.
 גליע Calix, vel scyphus. Genesis. 44.
 גופת Corpus, vel cadauer, primi Paralippo. 10.

Catul

- נור Catulus. Genesis. 49.
 גלומי Inuolutiones, vel vestes inuolutæ. Ezechiel. 27.
 גמולה Retributio, secundi Regum. 19.
 גרז Scidit. Psal. 30.
 ¶ De littera ד Daleth.
 דבר Gula, scilicet outum. Micheas. 2.
 דבר Interfecit, vel subiecit, secundi Paralippo. 22.
 et Psal. 46. et 47. secundum beatum Hieronymum.
 דבר Duxit. syrum est. Genesis. 24. vbi dicitur.
 דדברני Idest qui duxit me. Et inde
 דברות Idest ductæ, vel rates, tertii Regum. 5.
 ¶ De littera ה He.
 הדבר Gula, vel consuetudo. Micheas. 2.
 הרה Calamitas, vanitas, infidia. Iob. 6.
 הין Velle, vel paratum esse, Deutero. 1.
 הין Mensura, Exodi. 29.
 הן ipse הני mouit, vel nomen proprium loci, se-
 cundum beatum Hieronymum. 4. Regum. 18.
 הם Siluit, tacuit, Abact. 2.
 הוסד Consiliarius est, secundi Paralippo. 3.
 הורי Progenitores, vel patres, Genesis. 49.
 הראל Altare. Ezechiel. 43.
 השכל Intellectus, disciplina, Prouer. 1.
 השמיל Stmstrait, Genesis. 15.
 ¶ De littera ו Vau.
 ור Paxillus, vel clausus, Exodi. 26.
 ושתו Nomen proprium reginæ, Esther. 1.
 ¶ De littera ז Zain.

EE 3

Vē

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDOS USAL ES

- וָזַן Vendidit . syrum est . Daniel . 2.
 זָהַם Inquinavit , abominabilem fecit . Job . 33.
 זָרַד Oscitavit , quarti Regum . 4.
 זָנַב Gauda . Exodi . 4.
 זָנַב Caudam abscidit , vel cecidit . Deutero . 25 .

¶ De littera ח Cheth.

- חַבְרָה Liuor , tumor carnis . Exodi . 21.
 חַרְוֵי Foramina , sciffura . Cant . 2.
 חָרַר Erubuit , Esaiæ . 29.
 חָמָה Socer , socrus , Genesis . 38.
 חָצִץ Turma , vel acies , vel sagittarius , Prouerb . 30.
 חָרַר Incendit , vel succendit , Prouerb . 26.
 חָרָה Ardor , vel morbus ardens . Deutero . 28.
 חָשָׂה Oportuit . syrum est , Daniel . 3.
 חֲתָמִים Formidantes . Ecclesi . 12 .

¶ De littera ט Teth.

- טָפַח Mensus est . Esaiæ . 48 .

¶ De littera י Iod.

- יָבַב Gura , vel onus . Psal . 54 .
 יָזַע Sudor , vel sudarium . Ezechiel . 44 .
 יַיִן . וַיִּין Vinum , Genesis . 9 .
 יָלַל Vasta solitudo , ululatus , clamor . Deutero . 32 .
 יַמִּינִי Vir de tribu beniamin . Esther . 2 .
 יִרְאָה . יִרְאָה Timor . Psal . 2 .
 יִרְדָּה Pluvia temporanea , vel matutina . Deutero . 11 .
 יִרְשָׁה . יִרְשָׁה Hereditas , possessio . Numc . 24 .
 יָחַב Habitavit , vel sedit . syrum est . Daniel . 7 .
 יַחֲוִים Funes . Iudi . 16 .

De lit

¶ De littera כ Caph.

- כַּבְּלַי Calciamentū , vel genus vestimenti . Daniel . 3 .
 כֶּרֶת Caula ouium . Sopho . 2 .
 כֶּרְתִים Interfectores . Ezechiel . 25 .

¶ De littera ל Lamed.

- לִבְנוֹ Nomē propriū viri , vel filio , datiu casus . ps . 9 .
 לָהֶן Illis , vel sibi , scemi .
 לַחַה Maxilla . Deutero . 34 .
 לַחֲתוּמִים Tabulæ duæ , vel tabulata maris , secundum
 beatūm Hieronymum , Ezechiel . 27 .
 לָפַת Apprehendit . Iudi . 16 .

¶ De littera מ Mem.

- מַאֲכֵלַת Gladius , culter . Genesis . 22 .
 מִטָּה Infra , inferius . Deutero . 28 .
 מֵלֵא Plenus . Iosua . 3 .
 מֵרִי Numerus , vel constellatio . Esaiæ . 65 .
 מְנוּרֵי מְנוּרֵי Peregrinatio peregrinationes . Gen . 47 .
 מְנוּרֵי מְנוּרֵי Cultri , vel ferre , secundi Regum . 12 .
 מִטָּה Auerio , vel declinatio . s . a via recta . Ezechiel . 9 .
 מִסְרִים מִסְרֵי Disciplina disciplina . Prouerb . 1 .
 מִסְרֵי מִסְרֵי Ligatura ligaturæ . Job . 39 .
 מוֹעֵף Volatio , vel volans . Esa . 8 .
 מוֹעֲצוֹת Cōsilia , vel cogitationes . Radinuationes . ps . 5 .
 מוֹצֵק Tribulatio , angustia , fusile , fundamentum .
 Esaias . 8 . Et Iob . 3 . et . 36 .
 מַחֲוֹרֵי מַחֲוֹרֵי Cingulum . Esaiæ . 3 .
 מַחֲוֵי מַחֲוֵי Infirmitates , languores , secūdi Paralippo . 24 .
 מַחֲוֵי מַחֲוֵי Turma , vel acies , vel sagittarius . Iudi . 5 .

EE 4

Nu

UNIVERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDO.S.U.S.A.L.E.S

- נמא Numerare . syrum est . Daniel. 5.
 מסוב Qui circuit . Psal. 139.
 מעונה Habitaculum . Deutero. 33.
 מעטירה Coronata . Esaiæ. 23.
 מצוקים . מצוקים . Tribulati , vel cardines , secundum
 beatum Hieronymum , primi Regum . 2.
 משבר Contritio . Hosee . 13.
 משתה Conuiuium . Genesis . 19.
 מתרים Funes tabernaculi . Exodi . 39 .

¶ De littera נ Nun .

- נא Nomen proprium loci , scilicet Alexandria , se-
 cundum beatum Hieronymum . Ezechiel. 30.
 נהלאה Remota , eiecta , repulsa , vel ea quæ laborauer-
 at , secundum beatum Hieronymum . Micheas . 4.
 נהלים pro נהלים Esaiæ . 7.
 נחם Consolatio . Hosee . 13.
 נחומים Consolationes . Esaiæ . 57.
 נחשת Aereum , æneum . Psal. 17 . et . 18.
 נעילה Gaudens , vel gloriosa . Iob . 39.
 נחם pro נחם In aliquibus libris .
 נפתלים Comparationes , vel additiones , vel orationes ,
 secundum Hebræos . Genesis . 30 .
 נבב Declarauit . Genesis . 30 .
 ¶ In littera ם camach , nullus defectus est .
 עבר Concepit . Iob . 21 . ¶ De littera y Hain .
 עתה Peruertit , conturbauit . Micheas . 7 .
 עדים Maculae , s . panni menstruati . Esaiæ . 64 .
 עג Coxit . s . panes subter prunas . Ezechiel . 4 .

Dura

- ערות Dura , vel rigide , secundum beatum Hiero-
 nimum . Prouerbiolorum . 18 .
 ערז Congregauit , confugit . Exodi . 19 .
 ערף Defecit , lassus fuit . Esaiæ . 40 .
 ערף Lassus , deficiens . Deutero . 25 .
 ערק Stridit . Amos . 2 .
 עלמה Caligo , obscuritas . Genesis . 15 .
 עקה . עקה . Angustia , tribulatio . Psal . 54 .
 ערם pro ערם In aliquibus libris .

¶ De littera פ Pe .

- פקודה Visitatio . Nume . 19 .
 פקודות Visitations . Ezechiel . 9 .
 פקח קוח pro פקח In aliquibus libris . Esaiæ . 16 .
 פרסין Diuidere . syrum est , Daniel . 5 .

¶ De littera צ cadic .

- צאצאים . צאצאים . Germen filii , vel progenies . Iob . 5 .
 צבאים . צבאים . Humuli . primi Paralippo . 12 . Cant . 2 .
 צבירה Caprea , vel dama . Cant . 4 .
 Ab his nominibus צהרים idest merities
 oleum , deriuatur hoc verbum , יצהירו idest fecerunt
 oleum , vel meridiati sunt , secundum beatum Hiero . Iob . 24 .
 צלל Tinnit , vel tremuit , quarti Regum . 21 .
 צפועות Nepotes , progenies , vel diuersa genera , secun-
 dum beatum Hieronymum , Esaiæ . 22 .
 ¶ De littera ק Quoph .
 קופים Simia , tertii Regum . 10 .
 קורא Perdix , Ieremæ . 17 .
 קבא Congelauit , vel coagulauit . Iob . 10 .

Calut

VINIVERSIDAD
DE SALAMANCA

קלחת Caluitium, Leuiti. 13.

קריץ Accusauit. syrum est. Dantel. 3.

¶ De littera ר Res.

רוק .i. רוק Salua, vel sputum, Iob. 7.

רעדה Tremor. Psal. 42.

¶ De littera ש Sin.

ששה Sextauit, idest sextam partē tulit. Ezechiel. 45.

שבח Mittigauit. ps. 64. et. 65. et. 88. et. 89. Prouer. 29.

של Prapositio genitiui casus.

שלש Triplicauit, vel in tres partes diuisit. Deute. 19.

שפנים Pingua. Efaize. 25.

שנה Secundaui, vel binauit, tertii Regum. 18.

¶ De littera ת Thau.

תבערה Incendium, vel nomen propriū loci. Nume. 11.

תור Lex, vel spectabilis, vel considerabilis, secundū

beatum Hieronymum, primi Paralippo. 17.

תותח Malleus, vel instrumentum bellicum quo lapides magni procul proiciuntur, Et Hispanæ dicitur

trabuco. Iob. 41.

תולואים .i. תולואים Infirmities, vel lāgores. Deut. 29.

תנחומים Consolatio.

תנחומים .i. תנחומים Consolationes. Psal. 93. et. 94.

secundum beatum Hieronymum. & Iob. 15.

תקל Appendere. syrum est. Dantel. 5.

תפירה Stricta, Et Hispanæ dicitur listadura, vel bor

dadura. Exodi. 28.

תשרה Mumis, donum, oblatio, primi Regum. 9.

צנורה .i. צנורה et מקלו, In fol. b. 3. deficit figura accenti,

In fo.

In fol. d. dicit וְאֶרְבָּעִים ק וְאֶרְבָּעִים in aliquibus libris.

In fol. f. 4. dicitur posione pro positione.

In tertii Libri, cap. 2. dicitur וְקָחוּ pro וְקָחוּ in aliis quibus libris.

In eiusdem libri cap. 7. וְחַע pro וְחַע.

In fol. DD. Thalmul pro Thalmud.

In fol. DD. 4. וְשָׂרָאֵל pro וְשָׂרָאֵל.

Symbolum Apostolorum.

creatorē omnipotentē patrē in deum credo
 נִי מֵאֱמִין בְּאֱלֹהִים אָב שְׁדִי בּוֹרֵא
 vniciū filiū eius Chriſti et Beum et terre celi
 וְיֵחִיד מִיֵּשׁוּעַ בְּנוֹ יְהוּדִי הַשְּׁמַיִם וְרֵאֲרֵן
 natus sancto spiritu de q̄ conceptus est dñm nostrū
 אֲדוֹנֵנוּ שְׁנֵרָה מִן רוּחַ הַקֹּדֶשׁ נוֹלַד
 Pontio sub passus virgine Maria et
 פּוֹנְטִיּוֹ תַּחַת יַד פְּרוֹנְצִיאָו
 ad inferos descendit et sepultus et mortuus crucifixus pilato
 אֲדוֹנֵנוּ יָרַד לְשָׂאוֹלוֹת וְנִמַּת וְנִקְבַּר וְנִסְפַּד
 ad celos ascendit mortuus a resurrexit tertia et in die
 וְצִוֵּנוּ לְשֵׁיבוֹ קָם מִן הַמָּוֶת עָלֶה לְשָׁמַיִם
 et in de omnipotentis patris dei ad dexterā et sedet
 וְיֹשֵׁב לְיְמֵינֵי הָאֱלֹהִים אָב שְׁדִי וְיִמְשֵׁל
 et iudicare vivos et mortuos et viuos iudicare
 לְשֵׁבֶט אֶת הַחַיִּים וְאֶת הַמֵּתִים אֲנִי מֵאֱמִין
 Catho

UNIVERSIDAD DE SALAMANCA GREDOS.USAL.ES

catholicam sanctam & ecclesiam sanctum in spiritibus
 בְּרוּחַ הַקְּדוֹשׁ וְהַקְּדוֹשָׁה כְּלִלִית
 & resurrectionē peccatorū & remissionē sanctorum & cōmunionē
 וְחֻבְרַת הַקְּדוֹשִׁים וּפְדִיּוֹן הַעֲוֹנוֹת וְחַיֵּית
 Amen eternam & vitam carnis
 הַבְּשׂוּר וְחַיֵּי עוֹלָמִים אָמֵן

Salutatio Virginis Mariae.

& dulcedo vita misericordię mater regina Salve
 לְוֵם לֶךְ מַלְכָּה אִם הַיְסוּד חַיִּים וְחַיִּיקוֹת
 clamamus ad te salve & spes nostra
 וְתַקְוָתֵנוּ שְׁלוֹם לֶךְ אֱלֹהֵי אֲנַחְנוּ צוֹעֲקִים
 gementes suspiramus ad te eue filij exules
 הַגֵּירוּשִׁים בְּנֵי חוּנָה אֱלֹהֵי אֲנַחְנוּ נֹאנְחִים טְרַאקִים
 ergo cia hac lachrymarū in valle & flentes
 וּבָכִים בְּעֵפֶק הַדְּמְעוֹת הַזֶּה אֵהָה אִם בְּן שְׁאֵת
 conuerte ad nos illos misericordes oculos tuos aduocata nra
 מְלִיצָתֵנוּ עֲלֵנוּךְ הַרְחַמְנִיּוֹת הַרֵם לָנוּ הַשְׁיִבְנוּ
 exilium post nobis v̄tris tui fructū benedictū Iesum et
 וְאֵת יֵשׁוּעַ בְּרוּךְ פְּרִי בְּטֶנְךָ לָנוּ אַחֵר הַגֵּירוּשׁ
 o pia o demens o ostende hoc
 הַזֶּה הָרְאֵי אֲנֵא חַנוּנִית אֲנֵא רַחֲמִנִית אֲנֵא
 q nobis oia semper virgo Maria dulcis
 מְתוּקָה מְרִים הַתְּוֹלָה לְעוֹלָם הַתְּפִלָּה בְּעַדְנוּ
 dignificamur vt dei genitrix sancta
 קְדוֹשָׁה יוֹלֵדַת הָאֱלֹהִים בְּעֶבֶר שְׁנֵנְקָה
 Christi promissionibus
 לְגַדְרֵי הַפְּשִׁיחַ

יֵשׁוּעַ מִשִׁחֵי שְׁמַע שִׁחֵי הַצֵּל רוּחֵי מֵאֲפֶךְ ..
 שַׁחַר קִמְתִּי צוּר מִשְׁעַנְתִּי לֹא יִשְׁנֵתִי מִפְּחָדְךָ ..
 זְכַרְתִּי יוֹם נֹרָא וְאִיּוֹם לִמְצוֹא פְּדִיּוֹם מִנְּגִדְךָ ..
 אֲנֵא אֵל נֵא הוֹשִׁיעָה נֵא עַת לַחֲנָנָה בִּישׁוּעַתְךָ ..
 זְכוּר עֲמָלִי אֵל חַי גּוֹאֲלִי רַפָּא חַבְלֵי בְרוּחְךָ ..
 וּמַעֲמִים וְשִׁאוֹן לְאוּמִים אֲשֶׁר קָמִים עַל עַבְדְּךָ ..
 הַצִּילֵנִי כִי חֲרַפּוּנִי בְּרֵאוֹת עָנִי בַעֲבַרְתְּךָ ..
 עַל קְנֵאתֶם וְשׁוֹנֵאתֶם וְנֹאצוֹתֶם אֹרְחוֹתֶיךָ ..
 הַנִּיעֵמוּ הוֹרִדְמוּ תִבְרֵאֵמוּ בְּמִשְׁפַּמְיֶיךָ ..
 כִּי כָל כֶּסֶלֶם זֶהֵב תִּכְלֵם וּבִלְבַב כּוֹלֵם שִׁכְחוּךָ ..
 שִׁנְאוּ חֲכֵמָה אֲהַבּוּ מִרְמָה הִלְכוּ רוּמָה בְּלִי יִדְאֵתְךָ ..
 וְלִי אֲנִי הוֹשִׁיעֵנִי כִי מִנְּנִי בְּתוֹרַתְךָ ..
 הִסֵּר מֵעָלַי בּוֹז מֵעַלְלִי וְשִׁלַּח אֱלֹי תִשׁוּעַתְךָ ..
 רַב פְּעִלִים וְאֵל אֱלִים בְּמִקְהִלִים אֹדָה שִׁמְךָ ..

¶ Quæ in hoc volumine continentur, hæc sunt.

- ¶ Grammatica hebræa, in tres libros diuisa.
- ¶ Nominū ac verborū hebræorū dictionariū copiosum.
- ¶ Declarationes vocabulorum Artis grammaticæ & commentatorum Bibliæ.
- ¶ Catalogus Iudicum/ Regum/ & Sacerdotum/ atque Prophetarum veteris legis.
- ¶ Tractat⁹ de vera Orthographia hebraicę descriptiōis.
- ¶ Epistola autoris ad infideles Hebræos vrbis Romæ, qua manifeste redarguit eorum perfidiam.

¶ Registrum.

a b c d e f g h i k l m n o p q r s t v x y z.
AA BB CC DD EE.

¶ Excussum est atq; absolutum præfens
opus in Academia Cöplutensi expen
sis Egregii viri Michaelis de
Egula Typicę Artis soler
tissimi. Anno. 1526.
kalēdis Marī,
dic Mar
tis.

τελος.

VNIERSIDAD
DE SALAMANCA

GREDO.SALAES